

30

Α. ΜΑΡΚΑΤΟΥ ΤΑ ΚΑΤΑΛΟΓΑ ΤΟΥ Ι. ΔΑΜΒΕΡΓΗ 1887-1937

ΔΩΡΑ Φ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ

**ΤΑ ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΜΒΕΡΓΗ
(1887-1937)**

**I. ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ**

**II. ΑΡΧΕΙΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΡΑΝΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ**

**III. ΑΡΧΕΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 100ΕΤΗΡΙΑΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ**

Εισαγωγή - Ευρετήρια

ΑΘΗΝΑ, 1996

- Επιμέλεια έκδοσης: Στέλλα Φωτοπούλου - Χαρ. Ντούρμας
- Φωτοστοιχειοθεσία - Ηλεκτρονική σελιδοποίηση
Φίλμς - Μοντάζ - Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία:
Ελένη Γκολέμα, Τζαβέλλα 3, Τηλ. 38.13.349

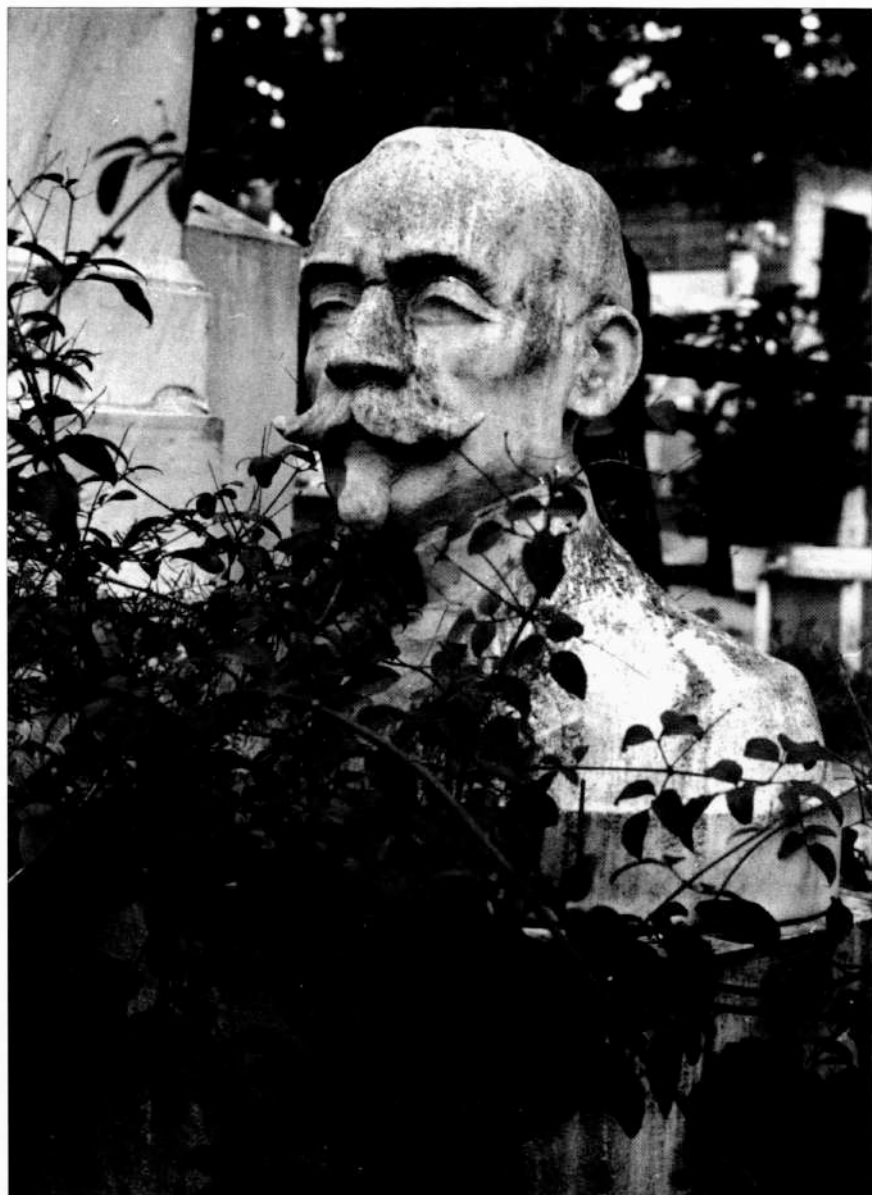
ISBN 960-7236-05-X

© ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Οδός Θεάτρου 6 - 105 52 Αθήνα - Τηλ. 321 9601, 325 3352

Αφιερώνεται στον πατέρα μου

Ιωάννης Μ. Δαμβέργης (1858/9 - 1938)
(ΓΑΚ, «Κατάλοιπα», Φάκ. 76 - Υποφ. 9)
(Η φωτογραφία είναι δωρεά στα ΓΑΚ της Ζωής Βερυκίου)

Θ. Θωμόπουλος, Επιτύμβια προτομή του Ι. Δαμβέργη
(Μάρμαρο, διαστ. ± 80 εκ., Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ	11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Παράδοση και περιγραφή του αρχειακού υλικού	13
Μέθοδος ταξινόμησης	15
Αξιολόγηση του υλικού	16
Ιωάννης Μ. Δαμβέργης	17
Βιογραφικά στοιχεία	17
Η δράση του	21
Η Κεντρική Επιτροπή Εορτασμού της 100ετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας (ΚΕΕ)	27
Ίδρυση, λειτουργία, μέλη	27
Η πρώτη Γραμματεία του Ιω. Δαμβέργη (Ιούνιος 1918-Οκτ. 1920)	42
Η Γραμματεία του Γεωργίου Χαριτάκη (1921-1922)	44
Η δεύτερη Γραμματεία του Ιωάννη Δαμβέργη 28 Δεκ. 1928 - λήξη των εορτών)	46
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΡΧΕΙΩΝ	
I. Αρχείο της Εταιρείας της υπέρ των πατρίων Αμύνης (1901 - 1912)	55
II. Αρχείο Πανελληνίων εράνων κατά τους Βαλκανικούς πολέμους (1912 - 1916)	57
III. Αρχείο της Κεντρικής Επιτροπής της 100ετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας (1918 - 1937)	71
IV. Διάφορα	113
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ	115
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΩΝ - ΕΙΚΟΝΩΝ	133
Πίνακας εγγράφων - εικόνων	134
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΓΑΚ	157

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Αναζητώντας το Αρχείο της Κεντρικής Επιτροπής της Εκατονταετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας, για τις ανάγκες της διατριβής μου, εντόπισα στα ΓΑΚ τα Κατάλοιπα του Ιωάννη Δαμβέργη, όπου αυτό περιέχεται. Το ενδιαφέρον που μου προκάλεσε το ποικίλο, άτακτο υλικό τους, που φωτίζει αρκετές πτυχές της δημόσιας ζωής στα τελευταία έτη του δέκατου ένατου αιώνα και στις τρεις πρώτες δεκαετίες του εικοστού, έγινε αφορμή να αποσπαστώ στα ΓΑΚ, το 1991, για ν' ασχοληθώ με την ταξινόμηση και τη μελέτη του αρχείου αυτού.

Η έκδοση του παρόντος έργου, στα πλαίσια της σειράς «Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους», αποφασίστηκε από την Εφορεία των ΓΑΚ, στην οποία εκφράζω τις ευχαριστίες μου και ιδιαίτερα στα μέλη της κυρία Λουκία Δρούλια και κ. Νίκο Παντελάκη για την πρότασή τους.

Από τη θέση αυτή επίσης οφείλω να ευχαριστήσω:

τον τέως Διευθυντή των ΓΑΚ, κ. Νίκο Καραπιδάκη, ο οποίος έδωσε τις πρώτες αρχειονομικές οδηγίες·

την κυρία Αμαλία Παππά για τη συνεργασία μας στην αφετηρία αυτής της εργασίας·

την κυρία Μαριάννα Κολυβά για τις αρχειονομικές της υποδείξεις στη φάση της ολοκλήρωσης·

την κυρία Στέλλα Φωτοπούλου και τον κ. Χαράλαμπο Ντούρμα οι οποίοι με περισσή φροντίδα επιμελήθηκαν την έκδοση.

Τέλος, ευχαριστώ όλους όσους συνέβαλαν με οποιονδήποτε τρόπο στην πραγματοποίηση αυτής της έκδοσης.

ΔΩΡΑ Φ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παράδοση και περιγραφή του αρχειακού υλικού

Λίγες εβδομάδες μετά τον θάνατο του Ιωάννη Δαμβέργη, ο ανηψιός του Χαράλαμπος Βερύκιος δώρισε τα «κατάλοιπα» του θείου του στα Γενικά Αρχεία του Κράτους¹. Συγκεκριμένα, στις 25.5.1938 και με αύξοντα αριθμό 275 καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Εισαγωγής των ΓΑΚ τα εξής:

«'Αρχεῖον Ἰωάννου Δαμβέργη περιλαμβάνον διάφορα ἔγγραφα καὶ λογαριασμοὺς ἀναφερομένους εἰς τὸν κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους πανελληνίον ἔρανον καὶ εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς 100ετηρίδος ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Παρελήφθησαν ἐπίσης καὶ τινες σφραγίδες καὶ ἀναμνηστικά μετάρλια. Χρονολογία 1912-1921. Δωρητῆς Χαρ. Βερύκιος. Ὅγκος 2372 ἔγγραφα».

Στο πρωτόκολλο των ΓΑΚ με ημερομηνία επίσης 25.5.1938 καταχωρίστηκε ευχαριστήρια επιστολή προς τον Χαράλαμπο Βερύκιο «διὰ τὴν δωρεάν τῶν Ἀρχείων τῶν ἐράνων 1912-1913 καὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος τοῦ Ἰ. Δαμβέργη». Με την ίδια ημερομηνία καταχωρίστηκε και ἔγγραφο προς το Υπουργεῖο Παιδείας «ὅτι ὁ κ. Χαρ. Βερύκιος ἐδῶρισεν εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα δύο συλλογὰς, ὧν ἡ μία ἀφορὰ εἰς τοὺς Πανελληνίους ἐράνους 1912-1913 καὶ ἡ ἕτερα εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως ἀνηκούσας εἰς Ἰ. Δαμβέργη»².

Στον πίνακα γενικῆς απογραφῆς υλικού των ΓΑΚ, που πραγματοποιήθηκε τα τελευταία χρόνια, σημειώνεται ως «Αρχεῖο Κεντρ. Επιτροπῆς Ἐκατονταετηρίδος (κατάλοιπα Ἰ. Δαμβέργη) 1918-1930»³.

1. Ἐνας φάκελος με τὴν ἐνδειξὴ «Αρχεῖο Ἰωάννη Δαμβέργη» ἀπόκειται στο Ε.Λ.Ι.Α.

Ὁ Ἰωάννης Δαμβέργης, σύμφωνα με τὸν Κώστα Μάγερ, *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου*, τόμ. Α' 1790 - 1900, Ἀθῆναι 1957, σ. 120, κατεῖχε πλήρες Αρχεῖο ἀπὸ πρωτότυπα ἢ ἀντίγραφα ἐγγράφων ἀναφερομένων στὴν πολιτικὴ καὶ διπλωματικὴ δράση τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν περίοδο 1910 - 1920 καὶ «οἱ κληρονόμοι τοῦ τὰ ἐπώλησαν μὲ τὴν ὁκάν».

2. Βλ. ἀντίγραφο τοῦ Πρωτοκόλλου των ΓΑΚ, ἀριθ. 2372 καὶ 2375, στὴ «Βιβλιοθήκη των ΓΑΚ» *Τὰ περιεχόμενα τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους*, ἀριθ. 14α, Ἀθῆναι 1975, σ. 154.

3. Ξενοφὼν Ἡλίας - Ἀγγελικὴ Μέρου, «Πίνακας γενικῆς απογραφῆς υλικού», στὴ «Βιβλιοθήκη ΓΑΚ» - 17 *«Δημόσια Αρχεῖα - Αρχειακῆς Συλλογῆς»*, Ἰούνιος 1989 - Μάρτιος 1990, Ἀθῆνα 1990, σ. 17.

Το υλικό βρέθηκε στα αρχειοστάσια των ΓΑΚ συσκευασμένο σε 20 δέσμες, από τις οποίες οι 16 έφεραν την ένδειξη «Αρχειόν Κεντρικής Επιτροπής Έκατονταετηρίδος 1830-1930» και οι 4 «Έρανοι 1912-1913 Έλ. Βενιζέλου»⁴. Οι σφραγίδες και τα μετάλλια φυλάσσονταν στο Γραφείο του Διευθυντή των ΓΑΚ. Παραποποιημένο στο «Αρχείο του Υπουργείου Οικονομικών» βρέθηκε ακόμη ένα κιβώτιο με αχρησιμοποίητο έντυπο υλικό και άλλα αντικείμενα (αφίσες, έντιπλα εικονογραφημένα δελτάρια), που προφανώς προερχόταν από τα «Κατάλοιπα του Ιωάννη Δαμβέργη», και δεν έφερε καμιά ένδειξη.

Όπως εύκολα διαπιστώνεται από την αναφορά στην παράδοση του υλικού, καμιά αναγραφή δε συμφωνεί απόλυτα με μιαν άλλη ούτε ως προς το περιεχόμενο ούτε ως προς τα χρονολογικά όρια, ενώ όλες συμφωνούν ότι πρόκειται για ιδιωτικό αρχείο. Η αυτοψία του υλικού και η ταξινόμησή του απέδειξε ότι οι παραπάνω σημειώσεις αλλά και οι ενδείξεις στα «πουκάμισα» των δεσμών⁵ ήταν μια κατά προσέγγιση εκτίμηση που ανταποκρινόταν μόνο εν μέρει στο περιεχόμενό τους, το οποίο είναι ευρύτερο. Εκτός από το «Αρχείο των Πανελληνίων εράνων κατά τους Βαλκανικούς πολέμους» και «το Αρχείο της Κεντρικής Επιτροπής της Εκατονταετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας», που μνημονεύονται στις προγενέστερες αναγραφές, περιέχεται και ένα τρίτο, εκείνο της «Εταιρείας τής υπέρ των Πατρίων Άμύνης» καθώς και διάφορα άλλα έγγραφα, π.χ. σχετικά με την Κρητική επανάσταση 1896-97, που δεν συνιστούν πλήρεις συλλογές. Το υλικό, εξάλλου, στο σύνολό του, με ακραίες χρονολογίες 1901 και 1937 και ένα έντυπο από το 1887 εκτείνεται με κενά σε μια περίοδο πολύ ευρύτερη από το διάστημα 1912-1921 ή 1918-1930 που δηλωνόταν μέχρι τώρα, ενώ ο όγκος του είναι πολλαπλάσιος των 2372 εγγράφων που σημειώνεται στο Βιβλίο Εισαγωγής και που οφείλεται σε σύγχυση⁶.

Η ταξινόμηση και η ιστορική έρευνα απέδειξαν ότι δεν πρόκειται για ένα αρχείο ή συλλογές που συγκρότησε ο Ιωάννης Δαμβέργης ως ιδιώτης, αλλά, αντίθετα, ως υπεύθυνος δημόσιων φορέων και το μεγαλύτερο μέρος του υλικού συγκροτεί αρχεία επιτροπών με δημόσιο χαρακτήρα: το «Αρχείο των Πανελληνίων εράνων» συγκροτήθηκε στο Πολιτικό Γραφείο του Πρωθυπουργού από τον Ιωάννη Δαμβέργη, ο οποίος ήταν έμμισθος ειδικός γραμματέας του Έλ. Βενιζέλου και διευθυντής του Πολιτικού του Γραφείου⁷. Το «Αρχείο της

4. Οι δέσμες αριθμήθηκαν από α/α Φ1-Φ20 από την υπογράφουσα την παρούσα έκδοση και με τη σειρά που της παραδίνονταν στο Αναγνώστηριο των ΓΑΚ, όταν πρώτη χρησιμοποίησε το υλικό για τις ανάγκες της διδακτορικής της διατριβής *Ο γλύπτης Γεώργιος Μπανάνος (1863 - 1940) - Η ζωή και το έργο του*, Θεσσαλονίκη 1992 (υπό έκδοση).

5. Τα «πουκάμισα» και οι ενδείξεις ήταν σαφώς πολύ μεταγενέστερα της παραλαβής του υλικού.

6. Συμπίπτει με τον αριθμό πρωτοκόλλου των ευχαριστηρίων προς τον δωρητή (βλ. εδώ σ. 13, αριθ. 2).

7. Περισσότερα βλ. Θεοδώρα Μαρκάτου, «Οι πανελλήνιοι έρανοι κατά τους Βαλκανικούς πολέμους. Συλλογή και διαχείριση των εράνων - χρηματοδότηση της «πολεμικής

Κεντρικής Επιτροπής της Εκατονταετηρίδος» συγκροτήθηκε από τον Ιωάννη Δαμβέργη και τον Γεώργιο Χαριτάκη, οι οποίοι ήταν γενικοί γραμματείς της δημόσιας αυτής επιτροπής⁸. Στα «Διάφορα», επίσης, ταξινομήθηκε υλικό που προέρχεται από τη δραστηριότητα του Ιωάννη Δαμβέργη στα πλαίσια της κρατικής πρωτοβουλίας, όπως π.χ. λίγα έγγραφα που αναφέρονται στη Σηροτροφική Εκθεση στην Αθήνα το 1912, που οργανώθηκε από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Παραγωγικών Σωματείων με τη συνδρομή και την επίβλεψη του Υπουργείου Οικονομικών και ο ίδιος ήταν πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής, ή άλλα έγγραφα που άμεσα ή έμμεσα αναφέρονται σε δημόσια ζητήματα που χειρίστηκε ο ίδιος, αλλά έφεραν την ένδειξη «Ιδιωτικών».

Ο λόγος που τα αρχεία αυτά βρέθηκαν στα χέρια του Ιωάννη Δαμβέργη είναι ότι οι επιτροπές δεν είχαν μόνιμη στέγη και όταν καθεμιά διαλυόταν, ο Γενικός Γραμματέας παραλάμβανε το αρχείο της προς φύλαξη. Έτσι, όταν το 1921 διορίστηκε για δεύτερη φορά Κεντρική Επιτροπή Εκατονταετηρίδος, ο νέος γενικός γραμματέας, ο Γεώργιος Χαριτάκης, παρέλαβε το αρχείο από την εκπρόσωπο του προκατόχου του, την αδελφή του Αριάδνη Δαμβέργη, η οποία το φύλασσε στο σπίτι τους, γιατί ο ίδιος είχε ακολουθήσει τον Ελευθέριο Βενιζέλο στην εξορία του στο Παρίσι⁹. Μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, εξάλλου, και πριν η ΚΕΕ διαλυθεί, στο τέλος Δεκεμβρίου 1922, με διαταγή του Υπουργού Εσωτερικών το αρχείο ταξινομήθηκε – τα ίχνη της ταξινόμησης που διασώθηκαν προέρχονταν απ' αυτή τη φάση – και παραδόθηκε προς φύλαξη στον γενικό γραμματέα, Γεώργιο Χαριτάκη¹⁰. Η ίδια τακτική ακολουθήθηκε και με την τρίτη και τελευταία ΚΕΕ: ο Ιωάννης Δαμβέργης παρέλαβε το αρχείο από τον Γεώργιο Χαριτάκη και όταν κι αυτή διαλύθηκε, ο τελευταίος μετέφερε το αρχείο στο σπίτι του, όπου και παρέμεινε ως τον θάνατό του.

Μέθοδος ταξινόμησης

Η μέθοδος που ακολουθήσαμε κατά την ταξινόμηση υπαγορεύθηκε από την κατάσταση και τις ιδιαιτερότητες του ίδιου του υλικού που είναι σύμμικτο. Η πρώτη επαφή μ' αυτό αποκάλυψε ό,τι στη συνέχεια αποδείχθηκε από τη μελέτη πάλι του ίδιου υλικού, ότι, δηλαδή, αυτό, τουλάχιστον το αρχείο της ΚΕΕ, είχε αρχειοθετηθεί προσεκτικά από τους χρήστες του. Στη μορφή όμως που παραδόθηκε στα ΓΑΚ είχε τόσο διαταραχθεί, ώστε οι τυχόν ενδείξεις μόνο σε ορισμένους φακέλους, σε ελάχιστες περιπτώσεις και μόνο εν μέρει ανταποκρίνονταν στο περιεχόμενό τους, ενώ βρέθηκαν και χαρακτηρισμένοι φάκελοι εντελώς άδειοι. Τα ίχνη αυτής της αρχικής αρχειοθέτησης, ωστόσο, στάθηκαν

τέχνης», στον τόμο *Η Ελλάδα των Βαλκανικών Πολέμων 1910 - 1914*, Εταιρεία Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου, Αθήνα 1993, σσ 429 - 454.

8. Για την Κεντρική Επιτροπή Εκατονταετηρίδος, στο εξής ΚΕΕ, βλ. σσ 27-52.

9. Βλ. ΓΑΚ, «Κατάλοιπα Ιω. Δαμβέργη», Φακ. 36 - Υποφ. 1.

10. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 36 - Υποφ. 4.

πολύτιμος οδηγός αλλά και σημαντική δέσμευση κατά την προσπάθεια αποκατάστασης των αρχείων στη μορφή που είχαν, όταν ήταν ενεργά.

Αφού ανοίχθηκαν οι δέσμες και είχαμε την εποπτεία όλου του υλικού αλλά και του τρόπου, με τον οποίο αυτό είχε ταξινομηθεί, διαπιστώσαμε αφ' ενός την κατάλυση κάθε αρχειακού δεσμού και αφ' ετέρου τη σπουδαιότητα ή μοναδικότητα πολλών εγγράφων. Γι' αυτό σε πρώτη φάση καταγράφηκαν ένα προς ένα όλα τα έγγραφα, έντυπα κτλ στη θέση που βρέθηκαν, για να διατηρηθούν οι ευρεθέντες κατά κάποιο τρόπο άθικτοι φάκελοι. Σε δεύτερη φάση, με την προσέγγιση των δελτίων, σχηματίστηκαν θεματικές ενότητες και με τη μετακίνηση του υλικού άρχισαν να σχηματίζονται φάκελοι ή υποφάκελοι, οι οποίοι σε αρκετές περιπτώσεις ανταποκρίνονται στις ενδείξεις εκείνων της αρχικής αρχαιοθέτησης, γιατί, όπως προέκυψε εκ των υστέρων, το αρχείο της ΚΕΕ στο οποίο ανήκει ο μεγαλύτερος όγκος, συγκροτείται από τα αρχεία τριών διαδοχικών επιτροπών. Έτσι, η αρχική αρχαιοθέτηση διαταρασσόταν στη συνέχεια από την επόμενη επιτροπή που χρησιμοποιούσε το αρχείο της προκατόχου της. Γι' αυτόν τον λόγο, αλλά και γιατί πολλά έντυπα, έγγραφα ή αντίγραφα εγγράφων δεν φέρουν επαρκείς ενδείξεις (ημερομηνία, υπογραφή κλπ) ή αφορούν στο ίδιο θέμα, η ταξινόμηση έγινε εφικτή μόνο μετά από σχολαστική ιστορική έρευνα που στηρίχθηκε στα ΦΕΚ και στη μελέτη του ίδιου του υλικού, σε συνδυασμό με τα δημοσιεύματα στον Τύπο της εποχής και με το υλικό άλλων αρχείων¹¹. Κατ' ανάγκη, λοιπόν, η ταξινόμηση χωρούσε παράλληλα με την ιστορική έρευνα και αντίστροφα και η μία προϋπέθετε την άλλη.

Η περιγραφή του ταξινομηθέντος υλικού, εξάλλου, άλλοτε είναι συνοπτική¹² και άλλοτε αναλυτική, ανάλογα με τη σπουδαιότητά του. Όταν πρόκειται να περιγραφεί, π.χ. υλικό που αποτελείται από επιστολές διαφόρων προς την ΚΕΕ με προτάσεις σχετικά με τον τρόπο του εορτασμού της Εκατονταετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας, κρίθηκε ότι κάποιες έπρεπε να δηλωθούν ξεχωριστά, όπως μια επιστολή του Στίλπωνα Κυριακίδη, όπου περιγράφεται η κατάσταση της Λαογραφικής επιστήμης στην Ελλάδα¹³, ή μια πρόταση του Διονυσίου Λαυράγκα για την ίδρυση Εθνικού Μελοδράματος¹⁴ κ.ά.

Αξιολόγηση του υλικού

Η διαδικασία, συνεπώς, που ακολουθήθηκε ήταν επίπονη και προπαντός

11. «Αρχείο Ι. Δαμβέργη» και «Αρχείο Γ. Χαριτάκη» στο Ε.Λ.Ι.Α. «Αρχείο Κεντρικής Επιτροπής υπέρ των Κρητών» στην «Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος»· «Κατάλοιπα του γλύπτη Γεωργίου Μπονάνου» στη Συλλογή Ειρήνης Εκιντζόγλου.

12. Η συνοπτική περιγραφή αποτελεί κατά κανόνα ταξινομητική αρχή των ΓΑΚ, λόγω του τεράστιου σε όγκο αποθηκευμένου αταξινομήτου υλικού. Γι' αυτό, επειδή συνήθως αριθμούνται μόνο οι φάκελοι και οι υποφάκελοι και όχι κάθε έγγραφο χωριστά, καταβάλλεται εδώ προσπάθεια, ώστε να τηρείται η χρονολογική σειρά των εγγράφων ή ο αριθμός πρωτοκόλλου εισερχομένων.

13. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 30 - Υποφ. 4.

14. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 27 - Υποφ. 7.

χρονοβόρα, η οποία όμως, κατά την άποψή μας, δικαιώνεται από το γεγονός ότι έτσι αναδείχθηκε ένα σημαντικό υλικό. Μπορεί βέβαια κάποιες πληροφορίες που παρέχει να είναι και από άλλες πηγές γνωστές, αλλά αυτό δεν μειώνει την αξία του, αφού παρέχει ένα υπόβαθρο που χρωματίζει τα γεγονότα. Ειδικά το αρχείο της ΚΕΕ αντανakλά με απaráμιλλο τρόπο την ατμόσφαιρα της εποχής και περιέχει ένα υλικό ικανό να συνδράμει πολλές και διαφορετικές μελέτες σχετικές αφ' ενός με την οργάνωση του εορτασμού και τη διερεύνηση της μορφής και του περιεχομένου των εορτών γενικά και αφ' ετέρου με επί μέρους ζητήματα, όπως είναι η ανέγερση αναμνηστικών μνημείων, οι αναστηλώσεις αρχαίων μνημείων, η στέγαση των εθνικών μουσείων, οι καλλιτεχνικές αναζητήσεις στο θέατρο και στη μουσική, η οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων, επιστημονικών συνεδρίων και παραγωγικών εκθέσεων, οι προτάσεις αναμορφώσεως και εξωραϊσμού του κέντρου των Αθηνών, οι κατευθύνσεις της επιστημονικής σκέψης, ιδιαίτερα της ιστορικής, και πολλά άλλα, που συμβάλλουν στη διαγραφή της κυρίαρχης ιδεολογίας και της γενικής οικονομικής, πνευματικής και κοινωνικής κατάστασης στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου.

Το αρχείο, εξάλλου, της Εταιρείας της υπέρ των πατρίων Αμύνης, η οποία ιδρύθηκε στην Αθήνα το 1900 με σκοπό την ενίσχυση της «ελληνοπρεπούς» παιδείας, περιέχει την αλληλογραφία της Εταιρείας και κυρίως του γενικού γραμματέα της, Ιωάννη Δαμβέργη, με τους αποδέκτες της εφημερίδας της *Τά Πάτρια* και προσφέρει πολύτιμο υλικό που αφορά στον Ελληνισμό της διασποράς, προπάντων των τουρκοκρατούμενων περιοχών. Συγκεκριμένα, παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τον πληθυσμό πόλεων και χωριών με τα ποικιλώνυμα σωματεία, κυρίως εκπαιδευτικά, που δραστηριοποιούνται στις ίδιες περιοχές, με τη γλώσσα που ομιλούν οι κάτοικοί τους, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και πολλά άλλα¹⁵.

Τέλος, το αρχείο των Πανελληνίων εράνων κατά τους Βαλκανικούς πολέμους δεν φωτίζει μόνο την πανελλήνια κινητοποίηση τη στιγμή που το κράτος επιχειρούσε τη μεγάλη εξόρμηση για την πραγματοποίηση της Μεγάλης Ιδέας, αλλά παρέχει κι άλλες πληροφορίες σχετικά με τα αιτήματα της εποχής και τους απανταχού Έλληνες.

Ιωάννης Μ. Δαμβέργης

Βιογραφικά στοιχεία

Ο Ιωάννης Δαμβέργης γεννήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης το 1858¹⁶ ή το 1859¹⁷ και πέθανε στην Αθήνα στις 17 Απριλίου 1938 από καρδιακή προσβολή.

15. Η «Εταιρεία τής υπέρ των Πατρίων Αμύνης» και η εφημερίδα *Τά Πάτρια* μας απασχολούν σε ιδιαίτερο άρθρο που πρόκειται να εκδοθεί προσεχώς.

16. Σε έγγραφο (2 Δεκεμβρίου 1869) του Λυκειού Δανιήλ Σουρμελή, αποκαλείται ενδεκαετής (βλ. Ε.Λ.Ι.Α. Φακ. Ιωάννης Δαμβέργης - Υποφ. 1).

17. Στον τάφο του στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών, τμήμα 7, αριθ. 290, αναγράφεται

Την άλλη μέρα κηδεύτηκε με δημόσια δαπάνη στο Α΄ Νεκροταφείο σε τάφο που παραχώρησε ο Δήμος Αθηναίων¹⁸, όπου αργότερα στήθηκε μαρμάρινη προτομή του, έργο του γλύπτη Θωμά Θωμόπουλου. Καταγόταν από γνωστή κρητική οικογένεια, η οποία κατά τη διάρκεια της κρητικής επανάστασης του 1866 αναγκάστηκε να καταφύγει στην Αθήνα. Μετά από τρία χρόνια εγκαταστάθηκε στη Σμύρνη, την οποία ο ίδιος θεωρούσε επίσης πατρίδα του¹⁹. Ήταν γιος της Ειρήνης και του «προγεγραμμένου πρόσφυγος²⁰» Μιλτιάδη (Ρέθυμνο 1814, +Αθήνα, 5 Φεβρουαρίου 1889²¹) και είχε ακόμη έναν αδελφό, τον Τίτο, και τέσσερις αδελφές την Ελένη, τη Μαρία, την Αριάδνη και την Ευθαλία²².

Ο Ιωάννης Δαμβέργης ήλθε στην Αθήνα μικρός, φοίτησε επί τρία χρόνια στο Λύκειο Σουρμελή²³, συνέχισε στην Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης, όπου είχε διαπρεπείς καθηγητές, μεταξύ των οποίων ήταν και ο Παύλος Καρολίδης²⁴, και σπούδασε Νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών²⁵.

ως έτος γεννήσεως το 1859. Στη ΜΕΕ, τόμ. 8, σ. 848 και στο *Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν Ἑλλιοσ*, τόμ. Ε΄, σσ 767 - 768, αναφέρεται το έτος 1862. Ο ίδιος στην εφ. *Ἐστία*, αριθ. 16660, 1 Μαρτίου 1937, σ. 1, στο χρονογράφημά του «Οἱ συγκάτοικοι», περιγράφοντας την έλευση της οικογένειάς του στην Αθήνα, «διαρκούσης τῆς Κρητικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1866» γράφει: «Ἦμουν τότε πέντε ἢ ἕξι ἐτῶν...». Σε άλλο χρονογράφημά του στην εφ. *Ἐστία*, αριθμ.16852, 6 Σεπτεμβρίου 1937, σ. 1, περιγράφοντας πάλι το ίδιο γεγονός γράφει: «Δέν ἤμουν ἀκόμη ἕξι χρονῶν...», ὁπότε τοποθετεῖ τὴ γέννησή του μετὰ τὸ 1860.

Στα χρονογραφήματα με τον γενικό τίτλο «Ἀπό ὅσα ἐνθυμοῦμαι», παραθέτει πολλὰ αὐτοβιογραφικὰ στοιχεῖα. Ὡς πρὸς τὸ ἔτος τῆς γεννήσεώς του, ὁμως, ἐπειδὴ εἶχαν παρέλθει πολλὰ χρόνια, ἴσως δὲν ἀκριβολογεῖ. Ἐγκυρότερη φαίνεται ἡ χρονολογία που προκύπτει ἀπὸ τὸ ἔγγραφο τοῦ Λυκείου Σουρμελή.

18. Εφ. *Ἐστία*, αριθμ. 17074, 18 Ἀπριλίου 1938, σσ 1, 5-6.

19. Σὲ τηλεγράφημά του πρὸς τὸν Ελ. Βενιζέλο, στα γαλλικά (χ.χ.), γράφει: «εἶχα δύο πατρίδες, τὴν Κρήτη καὶ τὴν Σμύρνη, τίς ἐλευθερώσατε καὶ τίς δύο» (βλ. ΓΑΚ, Κατάλοιπα Ἰωάννη Δαμβέργη, Φακ. 76 - Ὑποφ. 3).

20. Ε.Λ.Ι.Α., ὁ.π.

21. Βιογραφικὰ στοιχεῖα βλ. στο *Μέγα Ἑλληνικὸν Βιογραφικὸν Λεξικόν*, τόμ. 1, Ἀθήναι 1958, σ. 259.

22. Τὴν πληροφορία οφείλω στὴν κ. Ζωὴ Βερυκίου, νύφη τοῦ Χαράλαμπος Βερύκιου που εἶχε παντρευτεῖ ἀνηψιά του Δαμβέργη, κόρη τῆς ἀδελφῆς του Ευθαλίας Βαρβιτσιώτη. Οἰδὸς ὁμως ἀναφέρει ὅτι ἡ μητέρα του εἶχε οκτὼ παιδιὰ (βλ. εφ. *Ἐστία*, αριθ. 16660, 1 Μαρτίου 1937, σ. 1). Ἀλλοῦ πάλι ἀναφέρει ὅτι ὁ πατέρας του εἶχε δεκαμελὴ ὀικογένεια (βλ. εφ. *Ἐστία*, αριθ. 16866, 20 Σεπτεμβρίου 1937, σ. 1).

23. Βλ. Ε.Λ.Ι.Α., ὁ.π.

Προηγουμένως εἶχε φοιτήσει γιὰ λίγο σὲ ἓνα σχολεῖο στο Ἡράκλειο, ὅπου ἦταν ἐφορος ὁ πατέρας του· βλ. εφ. *Ἐστία*, αριθ. 16859, 13 Σεπτεμβρίου 1937, σ. 1, ὅπου τὸ χρονογράφημά του «Ἀγνωμοσύνη».

24. Εφ. *Ἐστία*, ὁ.π., σ. 2.

25. Σὲ βεβαιώσεις τῶν καθηγητῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς (Σεπτέμβριος 1882), φέρεται ὡς φοιτητῆς που «ἠκροάσατο τῶν παραδόσεων κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1881 - 1882», χωρὶς νὰ ἀναφέρεται τὸ ἔτος σπουδῶν (βλ. Ε.Λ.Ι.Α., ὁ.π.).

Αμέσως μετά τις σπουδές του άρχισε ν' ασχολείται επαγγελματικά με τη δημοσιογραφία. Από το 1887 έως το 1892 ήταν διευθυντής της «Κοινωνικής και Φιλολογικής Επιθεωρήσεως» *Εβδομάς*, στην κυριότητα της οποίας διαδέχθηκε τον Δ. Γρ. Καμπούρογλου²⁶. Από το 1898 ήταν ο κυριότερος έκτακτος συνεργάτης της εφημερίδας *Έστία* και από το 1917 έως το 1938 τακτικός²⁷. Για μικρό διάστημα διετέλεσε διευθυντής της *Εφημερίδος τών Συζητήσεων*, κατά τη Β' περίοδο έκδοσης μετά το 1893²⁸, ενώ ο ίδιος αναφέρει ότι εργάστηκε και στην *Εφημερίδα* του Κορομηλά²⁹. Από το 1902 και έως το 1916 ήταν μέλος της συντακτικής επιτροπής και διευθυντής της εφημερίδας *Τά Πάτρια*³⁰. Διετέλεσε επίσης επί πολλά χρόνια ανταποκριτής της εφημερίδας του Μιλάνου *Σέκολο*³¹ και γενικός αντιπρόσωπος στην Ελλάδα της εφημερίδας της Σμύρνης *Άμάλθεια*³². Ήταν μέλος της ΕΣΗΕΑ, στην οποία λίγο πριν από τον θάνατό του δώρισε τη βιβλιοθήκη του³³.

Ο Ιωάννης Δαμβέργης ήταν στενός φίλος³⁴ του Ελευθερίου Βενιζέλου, ένθερμος οπαδός, συνεργάτης του και για κάποιο διάστημα διευθυντής του Πολιτικού του Γραφείου³⁵. Και γι' αυτό τον Νοέμβριο του 1916 κατηγορήθηκε επι

26. Βλ. περ. *Εβδομάς*, τχ 1, 31 Ιανουαρίου 1887, σ. 1. Στο τελευταίο τεύχος, αριθ. 27, 4 Ιουλίου 1892, σ. 1, ανακοινώνει τη διακοπή της εκδόσεως, επειδή απαγορεύθηκε η εισαγωγή της *Εβδομάδος* στην «Δούλην», «όπόθεν ήρυετο τὸ ἡμῖσι τῆς ζωῆς της».

27. Κώστας Μάγερ, *Ίστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου*, τόμ. Α', 1790 - 1900, Ἀθήναι 1957, σ. 222. Τὸ τελευταίον χρονογράφημά του «Ταῦρος εἰς τὸ Στάδιον» δημοσιεύθηκε ημιτελές, ὅπως τὸ ἄφησε, τὴν ἡμέρα τῆς κηδεῖας του (βλ. εφ. *Έστία*, αριθ. 17074, 18 Ἀπριλίου 1938, σ. 1).

28. Βλ. *Νεώτερον Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἡλίου*, τόμ. Ε', σ. 767. Επίσης Κώστας Μάγερ, ὁ.π., σ. 120.

29. Βλ. τὸ χρονογράφημά του «Ὁ Μητσάκης ἀρθρογράφος» στην εφ. *Έστία*, αριθ. 16922, 15 Νοεμβρίου 1937, σ. 1.

30. Για τὴν εφ. *Τά Πάτρια* βλ. παραπάνω, σελ. 17, σημ. 15.

31. Εφ. *Έστία*, αριθ. 16852, 6 Σεπτεμβρίου 1937, σ. 1, ὅπου τὸ χρονογράφημά του «Πρύτανις Προσφύγων».

32. Ε.Λ.Ι.Α., ὁ.π., Ὑποφ. 4, αριθ. 38.

33. Εφ. *Έστία*, αριθ. 17074, 18 Ἀπριλίου 1938, σ. 6. Κατὰ πληροφορία τοῦ Παναγῆ Πατρικίου καταστράφηκαν, ἐκτός ἀπὸ ελαχίστα βιβλία, κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον, ὅταν οἱ Ἰταλοὶ κατέλαβαν τὸ κτήριο.

34. Σε φιλικὴ ἐπιστολὴ ἀπὸ τὸ Παρίσι (15 Οκτωβρίου 1925) πρὸς τὸν Ι. Δαμβέργη, ὁ Ελ. Βενιζέλος υπογράφει «Σὰς καταφιλῶ ἀδελφικῶς Σας» (βλ. στὸ Μουσεῖο «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» τοῦ Δήμου Ἀθηναίων). Λέγεται ὅτι ἦταν συμμαθητὲς στὴ Σύρο (βλ. *Νεώτερον Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἡλίου*, τόμ. 4, σ. 342). Δεν ευσταθεῖ ὁμως, ἀν λάβουμε ὑπόψην μᾶς ὅτι ὁ Ι. Δαμβέργης ἦταν μερικὰ χρόνια μεγαλύτερος καὶ ὅτι δὲν ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν ἴδιον στα χρονογραφήματά του στὴν εφ. *Έστία* (αριθ. 16859, 13 Σεπτεμβρίου 1937, σ. 1, αριθ. 16957, 20 Δεκεμβρίου 1937, σ. 1), ὅπου ἀναφέρει τοὺς συμμαθητὲς του, οὔτε ἀναφέρει πουθενὰ ὅτι πῆγε σχολεῖο στὴ Σύρον.

35. Εφ. *Έστία*, αριθ. 17074, 18 Ἀπριλίου 1938, σ. 1. Πιθανότατα, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν Βαλκανικῶν πολέμων καὶ ὅσο διαρκούσαν οἱ Πανελλήνιοι ἔρανοι· βλ. εφ. *Έστία*, αριθ. 15611, 11 Ιανουαρίου 1937, σ. 1, ὅπου τὸ χρονογράφημά του «Τὰ Λιανὰ τοῦ ἀφέντη».

εσχάτη προδοσία, φυλακίστηκε στο «Αβερώφειον Έφηβειον» και στη συνέχεια εξορίστηκε³⁶. Μετά την αποτυχία της βενιζελικής παράταξης στις εκλογές, τον Δεκέμβριο του 1920, ακολούθησε τον Ελευθέριο Βενιζέλο στην εξορία του στο Παρίσι³⁷.

Εκτός από δημοσιογράφος ήταν γνωστός ποιητής, πεζογράφος και συγγραφέας ιστορικών, πολιτικών και κοινωνιολογικών μελετών, καθώς επίσης χρονογράφος με το ψευδώνυμο Ι. Μαράνος. Σημαντικότερα έργα του είναι τα ακόλουθα³⁸:

1. *Τὸ Ἄσυλον τῶν Θεῶν. Ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ Δωδεκαθέου τοῦ γλύπτου Γ. Βρούτου*, Ἀθήναι 1886.
2. *Οἱ Κρητὲς μου* (διηγήματα), Ἀθήναι 1898. Νέα έκδοση (χ.χ.) του Συλλόγου προς διάδοσιν Ὠφελίμων Βιβλίων. Ἐκδοση «Νεφέλη», Ἀθήνα 1991³⁹.
3. *Ἐπεισόδια τῆς ζωῆς* (διηγήματα), Ἀθήναι 1904.
4. *Τὰ τραγούδια τῆς φυλακῆς*, ἐν Ἀθήναις 1918. Γράφτηκαν κατά τη διάρκεια της φυλακίσεώς του ἀπὸ τον Νοέμβριο 1916 ἕως τον Ἰανουάριο 1917⁴⁰.
5. *Τὰ Τραγούδια τῆς ἐξορίας*, Ἀθήναι 1920.
6. *Τὰ Τραγούδια τῆς ἀγάπης*, Ἀθήναι 1925.
7. *Μικρὰ τραγούδια* (χ.χ.), με το ψευδώνυμο Ι. Μαράνος.
8. *Τραγούδια τῶν γηρατειῶν*, Ἀθήναι 1939.
9. *Πολιτικὴ Ἱστορία τῆς Κρήτης (1850-1900)*⁴¹.
10. *Ὁρφανὴ καὶ Χήρα*, «μυθιστορία» που δημοσιευόταν το 1800 σε συνέχειες

36. Στα Πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου του Σπηλιοπούλειου Νοσοκομείου εἶναι παρὼν πάλι ἀπὸ τον Μάρτιο του 1917 (βλ. παρακάτω υποσημ. 27).

37. Ἐμεινε σε ξενοδοχεῖο στη rue Camron και ζοῦσε ἀπὸ τα χρήματα που εἰσέπραξε ἀπὸ την πώληση της συλλογῆς γραμματοσήμων του. Για την πληροφορία, ευχαριστῶ την Ζωὴ Βερυκίου.

Πότε ακριβῶς και για πόσον καιρὸ ἔμεινε στο Παρίσι δὲν γνωρίζουμε. Πάντως στις 8 Σεπτεμβρίου 1921 βρισκόταν ἐκεῖ (βλ. ΓΑΚ, ὁ.π. Φακ. 36 - Υποφ. 1, πρωτόκολλο παραλαβῆς, 8 Σεπτεμβρίου 1921).

Στα Πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου του Σπηλιοπούλειου Νοσοκομείου ἀπουσιάζει ἀπὸ τη συνεδρίαση της 26ης Δεκεμβρίου 1920 ἕως και ὄλο το 1922. Εἶναι παρὼν ἀπὸ τον Ἰανουάριο 1923 (βλ. παρακάτω, υποσημ. αριθ. 53).

38. Σύμφωνα με τα ευρετήρια της Εθνικῆς Βιβλιοθήκης και με τη βιβλιοθήκη της Ζωῆς Βερυκίου.

39. Μέχρι το 1915 εἶχε πραγματοποιήσει τρεῖς ἐκδόσεις (βλ. εφ. *Τὰ Πάτρια*, ἔτος ΙΔ, αριθ. 8, 2 Μαΐου 1915, σ. 4).

40. Σχετικὰ βλ. εφ. *Ἐστία*, αριθ. 8418, 28 Δεκεμβρίου 1917, σ. 1, ὅπου χρονογράφημα του Νιρβάνου.

41. Αναγγέλθηκε η ἐκδοση, ἀλλὰ δὲν βρήκαμε το βιβλίο.

στην εφημερίδα της Σμύρνης *Ἀνατολή*, ὄργανο του ομώνυμου ελληνικού Συλλόγου, ἀλλὰ λόγω τυπογραφικῶν σφαλμάτων ὁ συγγραφέας θέλησε νὰ διακόψει τὴν ἐκδόσή του⁴².

1. «Οἱ ἀφανεῖς ἥρωες καὶ μάρτυρες», διάλεξη που δόθηκε στα πλαίσια του εορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας το 1930⁴³.

Ἔργα του Ἰωάννη Δαμβέργη ἔχουν περιληφθεῖ σε διάφορες συλλογές⁴⁴, ποιήματά του ἔχουν μελοποιηθεῖ, ἐνῶ ἄλλα ἔργα του ἔχουν μεταφραστεῖ σε διάφορες γλώσσες, ὅπως *Οἱ Κρητῆς μου*, που μεταφράστηκαν ἀκόμη καὶ στα τουρκικά⁴⁵.

Ἄλλες γνωστὲς μεταφράσεις:

- α) *Tre novelle cretesi di Giovanni Damberghis*. Versione italiana con prefazione di F. de Simone Brouwer, Napoli 1908 (ἐκδόση δι Cimmatura & Tessitore).
- β) *Zum Schlusse der Gastfreundschaft*. Eine Geschichte aus Kreta. Au dem Neugriechischen übersetzt von P. Mitzschke, Brankenhain i. Th. 1910(;) ἐκδόση Μ. Schlimpers.

Ἡ ὄραση του

Τὸ ἔργο του Ἰωάννη Δαμβέργη, ἐκτός ἀπὸ τὰ ποιήματά του, εἶναι γραμμένο στὴν καθαρεύουσα⁴⁶, καὶ ἀποκαλύπτει ἄτομο πολὺ συντηρητικῶν τάσεων που διακρίνεται γιὰ τὸν ἀκατάβλητο πατριωτισμὸ του. Αὐτὸ βέβαια εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀνατροφῆς του⁴⁷, του οἰκογενειακοῦ του περιβάλλοντος⁴⁸ καὶ τῶν συνθηκῶν που ἀντιμετώπισε, ἀφοῦ πολὺ μικρὸς γνώρισε

42. Βλ. ἐπιστολὴ (11 Αὐγούστου 1880) του Συλλόγου πρὸς τὸν Δαμβέργη, στο Ε.Λ.Ι.Α., ὄ.π. 1, ἀριθ. 3. Στὰ ΓΑΚ, ὄ.π. Φακ. 76 - Υποφ. 9, σώζεται χειρόγραφο με τὰ τρία πρῶτα κεφάλαια.

43. Βλ. *Αἱ διαλέξεις τῆς Ἐθνικῆς Ἐκατονταετηρίδος 1830 - 1930*, ἐν Ἀθήναις 1932 (Ἐκδόση του Συλλόγου πρὸς διάδοσιν Ὁφελίμων Βιβλίων), σσ 409-424.

44. Βλ. στα *Ἑλληνικά Διηγήματα*, ἐν Ἀθήναις 1896, ἀριθ. 15, «Τὸ Δακτυλίδι»· στα *Ἑλληνικά Διηγήματα*, Ἀθήναι 1920, ἀριθ. 20, «Μετὰ τὴν φιλοξενία»· στο *Ἑλληνικὸν Διήγημα*, ἐν Ἀθήναις 1920, ἐκδόση Ἰω. Κολλάρου, ἀριθ. 19, «Κόρη Καπετανίου».

45. Αναφέρεται στο ὀπισθόφυλλο τῆς ἐπανεκδόσης του ἔργου ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις «Νεφέλη», Ἀθήνα 1991.

46. Ὁ Βενιζέλος σε ἐπιστολὴ του ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὄ.π., τὸν ἀποκαλεῖ «ἀδιόρθωτο καθαρευουσιάνο».

47. Ἀπὸ τὴ μητέρα του π.χ. ἔμαθε ν' ἀγαπᾷ τὸν «ἐθνικὸ ποιητὴ» Παράσχο καὶ ἤξερε ἀπ' ἔξω τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ποιήματά του (βλ. ἐφ. *Ἔστια*, ἀριθ. 16625, 25 Ἰανουαρίου 1937, σ. 1).

48. Ἡ οἰκογένεια Δαμβέργη διακρίθηκε πάντα γιὰ τὴ συμμετοχὴ τῆς στους ἐθνικοὺς ἀγῶνες (βλ. *Νεώτερον Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν Ἡλίου* τόμ. Ε', σ. 267). Ὁ ἴδιος ἐπίσης, στο χρονογράφημά του «Τὸ ἔγκλημα τοῦ πατέρα μου» στὴν ἐφ. *Ἔστια* ἀριθ. 16866, 20 Σεπτεμβρίου 1937, σ. 1, ἀναφέρει ὅτι ὁ πατέρας του, «ἂν καὶ πρόσφυξ», διορίστηκε μέλος τῆς Κεντρικῆς Επιτροπῆς που διήρθε τὸν ἀγῶνα τῆς Κρήτης.

την προσφυγιά και πέρασε όλη του τη ζωή νιώθοντας πρόσφυγας⁴⁹. Η ιδεολογία του συνοψίζεται στο εξής σχόλιο της εφημερίδας *Έστία*: «Αί ιστορικοί του μελέται, τὰ μυθιστορήματα και τὰ διηγήματά του, τὰ χρονογραφήματα και τὰ ποιήματά του ήσαν πάντοτε αφιερωμένα εις τὰ μεγάλα τοιαύτα ιδανικά: τήν απελευθέρωσιν τής πατρίδος του Κρήτης, τήν δόξαν τής μεγάλης πατρίδος Ελλάδος, τήν εύγενικήν χριστιανικήν πίστιν τών γονέων του και του ίδιου τόν σεβασμόν και τήν αγάπην πρὸς τήν τρισχιλιετή ελληνικήν ιστορίαν»⁵⁰.

Άνθρωπος ακάματος, μ' ένα χιούμορ που δεν τον εγκατέλειπε ποτέ⁵¹ και που τον καθιστούσε περιζήτητο στις συναναστροφές, ανέπτυξε πολύ μεγάλη εθνική, κοινωνική και πνευματική δραστηριότητα, ώστε να επαληθεύονται πλήρως, όσα ο ίδιος έγραψε για τον εαυτό του: «...έπασχον, ...έκ νεότητος, από ένα χρόνιον νόσημα, τὸ όποιον θά ήμπορούσε νά όνομασθῆ άνησυχίτις – ήθελα δηλαδή πάντοτε νά κάμνω και κάτι άλλο»⁵².

Η εθνική δραστηριότητα του Ιωάννη Δαμβέργη μαρτυρείται από το 1896, όταν, με την έναρξη του κρητικού αγώνα, ιδρύθηκε στην Αθήνα το «Έθνικόν Σωματεϊόν», «Ειδική Έπιτροπή» ή «Ειδικόν Κομιτάτον» με πρόεδρο τον ίδιο και με σκοπό «τήν συνάσπισιν τών ήθικῶν του Έλληνισμού δυνάμεων κατά τών πολλῶν έχθρῶν μας»⁵³. Συγκεκριμένα, σκοπός της επιτροπής ήταν να βοηθηί με κάθε τρόπο τον κρητικό αγώνα, μυώντας στους σκοπούς της άτομα από την Ελλάδα και το εξωτερικό⁵⁴, διενεργώντας εράνους και στρατολογώντας εθελοντές.

Στις 29 Απριλίου 1897, με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών Γ.Ν. Θεοτόκη, υπογράφηκε βασιλικό διάταγμα «περί συστάσεως κεντρικής έν Αθήναις επιτροπής πρὸς συλλογήν εράνων ύπέρ τών εκ Κρήτης προσφύγων» και ο

49. Ο ίδιος απέδιδε στον εαυτό του τον χαρακτηρισμό «Πρύτανις Προσφύγων» (βλ. εφ. *Έστία*, αριθ. 16852, 6 Σεπτεμβρίου 1937, σ. 1).

50. Εφ. *Έστία*, αριθμ. 17074, 18 Απριλίου 1938, σ. 1. Ο Σωτήρης Σκίπης, στο περ. *Νέα Έστία*, τόμ. 23 (1938), σ. 625, τον χαρακτηρίζει άνθρωπο πολύ χρήσιμο «σε ό,τι άφορᾷ τήν πατριωτική ιδέα, πού τής εστάθηκε πάντοτε πιστός και άνιδιοτελής εργάτης».

51. Είναι ενδεικτικό πώς σαρκάζει στα *Τραγούδια τής φυλακής*.

52. Εφ. *Έστία*, αριθ. 17060, 4 Απριλίου 1938, σ. 1.

53. Βλ. Ε.Λ.Ι.Α. Φάκ. Ιωάννης Δαμβέργης, Υποφ. 2, αριθ. 14, επιστολή (1/13 Αυγούστου 1896) του Κλεόβουλου Ν. Μεσολογγίτη, συντάκτη του *Νέου Έθνους* στη Λάρνακα Κύπρου. Ο επιστολογράφος τον αποκαλεί Πρόεδρο. Αντίθετα, σ' άλλη επιστολή, (5 Νοεμβρίου 1896) ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου απευθύνεται στον «εταίρο κ. Δαμβέργη» (βλ. Ε.Λ.Ι.Α. ό.π. αριθ.). Σε αντίγραφο εγγράφου, στα γαλλικά (31 Μαρτίου 1897) υπογράφει ως πρόεδρος, ενώ ως γραμματέας υπογράφει ο Π. Κανάκης (βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 79 - Υποφ. 1).

54. Σώζεται επιστολή (5 Σεπτεμβρίου 1896) του Ιωσήφ Δε Λαπονέντε ο Αμάτ από τη Μαδρίτη προς τον Ιωάννη Μ. Δαμβέργη, στην οποία ο πρώτος ζητεί επίσημο διοριστικό στο ειδικό κομιτάτο, για να προβαίνει σε ενέργειες υπέρ των Κρητών στην Ισπανία (βλ. ΕΛΙΑ, ό.π. Υποφ. 2, αριθ. 14).

Ιωάννης Δαμβέργης διορίστηκε μέλος της⁵⁵. Όπως προκύπτει από τα διασωθέντα έγγραφα⁵⁶, πρωτοστατεί και στις δύο επιτροπές και συχνά αποκαλείται μέλος της Κρητικής αντιπροσωπείας στην Ελλάδα.

Ο Ιωάννης Δαμβέργης έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στη λειτουργία του Βασιλικού Θεάτρου και, στη συνέχεια, στην ίδρυση του Εθνικού Θεάτρου⁵⁷. Συγκεκριμένα, στην πρώτη περίοδο της λειτουργίας του Βασιλικού Θεάτρου (1901-1908) διορίστηκε γενικός γραμματέας του⁵⁸. Όταν το Βασιλικό Θέατρο αναγκάστηκε να διακόψει τις παραστάσεις του, παρέμεινε στη θέση του⁵⁹, από την οποία και παραιτήθηκε, τον Απρίλιο του 1913⁶⁰, λίγο πριν αυτή καταργηθεί⁶¹.

Αργότερα, στη δεκαετία του '20, κινήθηκε δραστήρια για να ιδρυθεί Εθνικό Θέατρο και μάλιστα διορίστηκε πρόεδρος της Επιτροπής Εθνικού Θεάτρου⁶², το οποίο τελικά ιδρύθηκε με τον νόμο 4615/1930⁶³. Τότε, με απόφαση του υπουργού Παιδείας Γ. Παπανδρέου, διορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου⁶⁴, του οποίου εκλέχτηκε πρόεδρος στις 8 Φεβρουαρίου 1932 και στη θέ-

55. ΦΕΚ, τχ Β', αριθ. 46, 1 Μαΐου 1897. Η σύνθεση της Επιτροπής ήταν η εξής: Λεωνίδας Δεληγιώργης (πρόεδρος), Γεώργ. Νικολαΐδης, Αντώνιος Ρικάκης, Άβως Ρωμάνος, Αλέξ. Ρώμας, Ιωάννης Χατζηδάκις και ο Ιω. Δαμβέργης. Πληροφορίες παρέχει στο χρονογράφημά του «Τά Λιανά του Άφέντη», στην εφ. *Εστία*, αριθ. 15611, 11 Ιανουαρίου 1937, σ. 1. Η επιτροπή αυτή είναι διαφορετική από την «Κεντρική εν Άθηναις τών Κρητών Έπιτροπή» (1896-1897), η οποία, είχε ως πρόεδρο τον Μάρκο Ρενιέρη και το αρχείο της σώζεται στην ΙΕΕΕ.

56. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. και Ε.Λ.Ι.Α., ό.π. Υποφ. 2 και 3.

57. Περισσότερα για το θέατρο βλ. *Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν Ηλίου*, τόμ. 7 (Ελλάς), σ. 1123 και τόμ. 9, σ. 504.

58. Δε γνωρίζουμε αν η θητεία του διαρκεί όλη την πρώτη περίοδο. Πάντως ο ίδιος στα χρονογραφήματα «Θυμίοι Ποιητών» και «Η Σάρα» στην εφ. *Εστία*, αριθ. 16632, 1 Φεβρουαρίου 1937, σ. 1 και αριθ. 16936, 29 Νοεμβρίου 1937, σ. 1, αντίστοιχα, αναφέρει ότι διετέλεσε γενικός γραμματέας επί Αγγέλου Βλάχου. Ο τελευταίος όμως είναι διευθυντής από τον Ιούλιο 1898 έως αρχές Νοεμβρίου 1901 (περίοδος προπαρασκευαστικών εργασιών). Για δεύτερη φορά ανέλαβε τη διεύθυνσή του το 1906 και μέχρι τη διάλυσή του (βλ. *Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν Ηλίου*, τόμ. 4, σ. 697).

59. Σε σχέδιο επιστολής (17 Μαΐου 1908) προς «σεβαστό στρατηγό» (ΕΛΙΑ, ό.π., 4, αριθ. 13 και 37), ζήτησε να μη μισθοδοτείται όσο διάστημα θα αργεί το θέατρο. Για τη μη παραίτησή του γράφει: «δεν ήθελσα να άποξενωθώ έντελώς έργου ύπέρ ού τóσους κατέβαλον κόπους και τόσας έσχημάτιστα έλπίδας...».

60. Βλ. Ε.Λ.Ι.Α., ό.π., 4, αριθ. 19, επιστολή (15 Απριλίου 1913) του Ι. Δαμβέργη προς τον βασιλιά Κωνσταντίνο.

61. Καταργήθηκε την 1η Ιουνίου 1913, επειδή το θέατρο, βάσει της διαθήκης του Γεωργίου Α', περιήλθε στην κυριότητα του πρίγκηπα Νικολάου· βλ. Ε.Λ.Ι.Α., ό.π., 4, αριθ. 18, επιστολή (31 Μαΐου 1[913]) του Αυλάρχη προς τον Ι. Δαμβέργη.

62. Βλ. επιστολή (8 Απριλίου 1928) του ηθοποιού Αγγελου Χρυσομάλλη και επιστολή, (6 Σεπτεμβρίου 1929) του προέδρου της Οργανωτικής επιτροπής του XXVII Congrès Universel de la Paix Athenes, προς τον Ι. Δαμβέργη, στα ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 47 - Υποφ. 1.

63. ΦΕΚ, αριθ. 141, τχ Α', 5 Μαΐου 1930.

64. Βλ. ΓΑΚ, ό.π., έγγραφο (25 Μαΐου 1930) του υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων Γεωργίου Παπανδρέου προς τον Ι. Δαμβέργη.

ση αυτή παρέμεινε μέχρι και τις 3 Ιανουαρίου 1935, οπότε παραιτήθηκε⁶⁵.

Για τις υπηρεσίες που προσέφερε στο Εθνικό Θέατρο το «Σωματείο Έλλήνων Ήθοποιών - 1917» αναγόρευσε τον Ιωάννη Δαμβέργη, το 1932, επίτιμο μέλος του και του απένειμε τιμητικό δίπλωμα, έργο του ζωγράφου Απόστολου Γεραλή⁶⁶. Όταν πέθανε, το Διοικητικό Συμβούλιο του Βασιλικού πλέον Θεάτρου εξέδωσε ψήφισμα, κατέθεσε στεφάνι στον τάφο του και αποφάσισε ν' αναρτηθεί η φωτογραφία του εκλιπόντος στα Γραφεία του⁶⁷.

Τον Ιούνιο του 1916, εξάλλου, συνυπογράφει το Πρακτικό ιδρύσεως του Σπηλιοπουλείου Νοσοκομείου «Αγία Ελένη», και από τότε μέχρι τον θάνατό του ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ από το 1924 έως το 1938 ήταν και αντιπρόεδρος του⁶⁸.

Στον Ιωάννη Δαμβέργη φαίνεται ότι ανήκει η ιδέα της αφής της Ολυμπιακής φλόγας στην Ελλάδα, που μέχρι σήμερα αποδίδεται στον Δούκα του Μακλεβούργου⁶⁹. Αυτό προκύπτει από σχέδιο επιστολής, χωρίς χρονολογία, που ο ίδιος απευθύνει σε διευθυντή, πιθανότατα κάποιας εφημερίδας, χωρίς βέβαια να κατονομάζει τον εαυτό του. Γράφει, λοιπόν, ότι όσο η ιδέα της φλόγας αποδιδόταν στον Έλληνα Φιλαδέλφεια – εννοεί προφανώς τον γνωστό αρχαιολόγο και κριτικό της τέχνης, Αλέξανδρο Φιλαδέλφεια – σιωπούσε. Τώρα όμως που αποδίδεται στον Δούκα του Μακλεβούργου κάνει γνωστό ότι «πρό δεκαπενταετίας, όταν μᾶς ἠγγέλλετο ὅτι μᾶς ἤρχετο ἐκ Παρισίων ἡ ἱερὰ φλόξ ἐκ τοῦ ἐκεῖ Ἄγνωστου Στρατιώτου ἕνας ἄλλος ἔγραψεν ὅτι ἐξ Ἑλλάδος ἔπρεπε νὰ σταλεῖ πάλιν εἰς τὴν Δύσιν τὸ ἱερὸν φῶς. Καὶ αὐτὸς ἦτο "Ἕλλην»⁷⁰.

65. Η παραίτησή του ανακοινώνεται στις 17 Ιανουαρίου 1935. Τα στοιχεία προκύπτουν από τα Πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Θεάτρου, τα οποία είδε η υπάλληλος κ. Βόγγα και από τη θέση αυτή την ευχαριστώ. Ο Αλέξης Σολομός στο εισαγωγικό του σημείωμα στο *60 χρόνια Εθνικό Θέατρο 1932-1992*, έκδοση «Κέδρος», Αθήνα 1992, σσ 9-20, δεν αναφέρει καθόλου τον Ι. Δαμβέργη.

66. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 76 - Υποφ. 8.

67. Εφ. *Εστία*, αριθ. 17074, 18 Απριλίου 1938, σ. 5. Σήμερα δεν υπάρχει απεικόνισή του στο Εθνικό Θέατρο.

68. Τα Πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου ερευνήσε η διοικητική υπάλληλος Αγγελική Παπαστεριάδη και από τη θέση αυτή την ευχαριστώ.

69. Η Ολυμπιακή φλόγα υψώθηκε για πρώτη φορά στον πύργο του Σταδίου στο Άμστερνταμ κατά τους Ολυμπιακούς αγώνες του 1928 (βλ. Erich Kamper «Οι Ολυμπιακοί Αγώνες 1908-1932» στο *Λεύκωμα της Δεκάτης Πέμπτης Συνόδου της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας - Ολυμπία - Αθήναι 1976*, σ. 183). Η αφή στην Ολυμπία και η λαμπαδηδρομία πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1936 για τους Ολυμπιακούς αγώνες του Βερολίνου. Σύμφωνα με την επικρατούσα σήμερα άποψη, η απόφαση για την αφή και τη λαμπαδηδρομία ελήφθη στη Σύνοδο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής στην Αθήνα στις 18 Μαΐου 1934 και ήταν ιδέα του δρα Karl Diem, γραμματέα των Ολυμπιακών αγώνων του Βερολίνου, με τη σύμφωνη γνώμη του Ιωάννη Κετσέα, μέλους της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής για την Ελλάδα. Περισσότερα βλ. Henri Pouret «Η Ολυμπιακή φλόξ» στο *Λεύκωμα*, ό.π., σσ 124 - 130.

70. Βλ. Ε.Λ.Ι.Α., ό.π., 42, χειρόγραφες σημειώσεις. Πιθανότατα γράφτηκε το 1934 ό-

Είναι εύκολο να συμπεράνουμε ότι η τιμή της προτάσεως ανήκει στον ίδιο, όταν γνωρίζουμε την ιδεολογία του μέσα από τα κείμενά του αλλά και από άλλες προτάσεις του. Το 1910, π.χ., σε συνέλευση του «Συνδέσμου Αθλητικών και Γυμναστικών Σωματείων», ως αντιπρόσωπος σμυρναϊκού σωματείου πρότεινε και έγινε δεκτό να εκτελείται από τους επόμενους πανελλήνιους αγώνες ένα αρχαίο αγώνισμα, το «κρητικόν ἄλμα»⁷¹.

Ιδιαίτερα μεγάλη δραστηριότητα ανέπτυξε ο Ιωάννης Δαμβέργης στα πλαίσια της Εταιρείας της υπέρ των Πατρίων Αμύνης (1900-1916)⁷², κατά τους Βαλκανικούς πολέμους, ως υπεύθυνος για τη συλλογή και τη διαχείριση των Πανελληνίων εράνων⁷³ και προπαντός ως γενικός γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής Εκατονταετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας. Για τη συμβολή του στον τελευταίο τομέα γίνεται παρακάτω εκτενής λόγος.

Εκτός από τις παραπάνω δραστηριότητες υπήρξε ιδρυτικό μέλος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή αναγορεύθηκε επίτιμο μέλος διαφόρων επιστημονικών, αθλητικών και άλλων σωματείων και διορίστηκε πολλές φορές εκπρόσωπος ποικίλων φορέων σε διάφορες περιστάσεις, όπως φαίνεται παρακάτω⁷⁴:

- 1880±: μαζί με τον Παπαμιχάλη Μαρκουλίδη, ίδρυσε στη Σμύρνη τον πρώτο Γυμναστικό Σύλλογο.
- 1891: εκλέχτηκε πάρεδρο μέλος του «Αρχαϊκού Φοιτητικού Συλλόγου».
- 1900: εκλέχτηκε αντεπιστέλλον μέλος του «Γυμναστικού Συλλόγου Ρεθύμνης».
- 1901: ορίστηκε εκπρόσωπος της Κρητικής κυβέρνησης για την «Κυπριακή έκθεση» στην Αθήνα.
- 1904, 1905: εκλέχτηκε μέλος του Συμβουλίου της «Ελληνικής Εταιρείας προς προστασίαν των ζώων».
- 1904: ορίστηκε εκπρόσωπος των εκπαιδευτηρίων Θεσσαλονίκης για το Εκπαιδευτικό Συνέδριο στην Αθήνα.
- 1904: εκλέχτηκε επίσης αντιπρόσωπος των σχολών Αιδινίου για το Εκπαιδευτικό Συνέδριο στην Αθήνα.
- 1907: εκλέχτηκε επίτιμο μέλος της Γεωργικής Εταιρείας εν Γεωργιουπόλει Κρήτης⁷⁵.

ταν το θέμα απασχολούσε τον ελληνικό Τύπο, οπότε αναφέρεται στους Ολυμπιακούς του 1920 στο Παρίσι.

71. Εφ. *Τὰ Πάτρια*, αριθ. 10, 15 Μαΐου 1910, σσ 3-4.

72. Βλ. Γ.Α.Κ., ό.π. Φακ. 1.

73. Βλ. Γ.Α.Κ., ό.π. Φακ. 2-23· επίσης, Θεοδώρα Μαρκάτου, «Οι πανελλήνιοι έρανοι...», ό.π.

74. Τα στοιχεία για τις παρακάτω δραστηριότητές του αντλούνται κυρίως από το ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 76, Φακ. 79 και από το Ε.Λ.Ι.Α., ό.π.

75. Ιδρύθηκε το 1906 από τον Μιλτ. Παπαδογιαννάκη. Περισσότερα βλ. Ζαχαρένια Σημανδράκη, *Γεωργιούπολη. Ματιές στην Ιστορία της*, Αποκόρωνα 1994, σσ 51-98.

- 1910: εκλέχτηκε μέλος του «Συλλόγου των Φίλων της Ιστορίας».
- 1911-1912: πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής της εκθέσεως Μεταξουργίας και Σηροτροφίας στην Αθήνα, τον Μάιο 1912⁷⁶.
- 1914: ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Γραμμάτων και Τεχνών και αναπληρωματικό μέλος της Α΄ Εφορείας της⁷⁷.
- 1918: με βασιλικό διάταγμα «προήχθη εις τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος Γεωργίου Α΄»⁷⁸.
- 1919: διορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της «Αὐτοτελοῦς Ὑπηρεσίας Ξένων καὶ Ἐκθέσεων» και τοποθετήθηκε στο Τμήμα Περιηγήσεων και Ξενοδοχείων για μία τριετία.
- 1919: ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν και αντιπρόεδρος του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου⁷⁹. Το 1919 επίσης και στα πλαίσια των εκλαϊκευτικῶν διαλέξεων της εταιρείας ἔδωσε διάλεξη με θέμα «Περὶ τοῦ διατι καὶ ὑπὸ τίνων ἔσυκοφαντεῖτο τὸ Βυζάντιον»⁸⁰.
- 1920: εκλέχτηκε τακτικό μέλος της «Κρητικῆς Ἀδελφότητος ἐν Ἀθήναις».
- 1923: ιδρυτικό και τακτικό μέλος της Εταιρείας Ψυχικῶν Ερευνῶν⁸¹.
- 1924: αναφέρεται ως μέλος της Επιτροπῆς του Υπουργείου Εξωτερικῶν για τη διοργάνωση της Εκατονταετηρίδος του Λόρδου Βύρωνα.
- 24.2.1924: εκλέχτηκε μέλος του Δ. Συμβουλίου της Εταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν και ορίστηκε αντιπρόεδρος⁸².
- 1924: αναγορεύθηκε επίτιμο μέλος του Συμβουλίου του Συλλόγου Κρητῶν Φοιτητῶν και Σπουδαστῶν.

76. Για τη λογοδοσία του βλ. εφ. *Τὰ Πάτρια*, ἐτ. IB, αρ. 46, 25 Ιανουαρίου 1914, σσ 3-4.

77. Εφ. *Ἐστία*, αριθ. 7252, 22 Απριλίου 1914, σ. 3.

78. Στο Μουσείο «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» του Δήμου Αθηναίων, σώζεται Μεγαλόσταυρος που προέρχεται από τα «κατάλοιπά» του και τον προσέφερε η Ζωή Βερυκίου. Είναι επίχρυσος με λευκό και κόκκινο σμάλτο, εγγράφεται σε στεφάνι δάφνης, κάτω από το οποίο διασταυρώνονται δύο σπαθιά, και επιστέφεται από κορώνα. Στο σημείο τομῆς των κεραιῶν και γύρω από ἄλλη κορώνα είναι η επιγραφή: ΙΣΧΥΣ ΜΟΥ Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ. Στην πίσω πλευρά: 1863-1915-1913.

Στο ίδιο Μουσείο, προερχόμενα επίσης από τη δωρεά της Ζ. Βερυκίου, σώζεται ασημένιο δωδεκάκτινο αστέρι με οθωμανική επιγραφή και χρονολογία 1912. Στο κέντρο εικονίζεται δικέφαλος αετός με κορώνα.

79. *Ἐπετηρίς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν*, τόμ. Α΄, Ἀθήνα 1924, σσ 374, 375· τόμ. Β΄, 1925, σσ 24, 25.

80. *Ἐπετηρίς...*, ὁ.π. τόμ. Α΄, σ. 367.

81. Ἰδρύθηκε το 1923 από τον Ἄγγελο Τανάγρα (βλ. ΜΕΕ, τόμ. 22, σ. 782· περ. Ἀθήναι, τχ 1, Οκτώβριος 1934, σ. 49).

82. *Ἐπετηρίς...*, ὁ.π.

- 1925: αναγορεύθηκε επίτιμο μέλος της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας.
 1925: η Κοινωνία των Εθνών ζήτησε τη βοήθειά του για να γράψει συνδρομητές στην Ελλάδα.
 1929: διορίστηκε μέλος της «Συμβουλευτικής Επιτροπής Εορτών» του ΕΟΤ.
 1932: αναγορεύθηκε επίτιμο μέλος του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών.
 1937: ίδρυσε την «Αδελφότητα Αγάπης Ακριτών». Ήταν πρόεδρος μέχρι τον θάνατό του.
 1938: όταν πέθανε ήταν αντιπρόεδρος της Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών και αντιπρόεδρος, επίσης, του Σπηλιοπουλείου Νοσοκομείου Θυμάτων Πολέμου «Αγία Ελένη»⁸³.

Άλλες διακρίσεις:

Αναγορεύθηκε επίτιμος πρόεδρος του Σωματείου Ομογενών «Αναγέννησις».

Ορίστηκε αντιπρόσωπος του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης για την παραλαβή των βιβλίων που κληροδότησε ο Δημήτριος Βικέλας.

Το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων προτείνει στον Ιωάννη Δαμβέργη να συμμετάσχει σε επιτροπή «πρός διευκόλυνσιν τῆς ἐγκαταστάσεως καὶ Περιθάλψεως τῶν Σέρβων προσφύγων καὶ καταφυγόντων εἰς τὴν πόλιν μας» (Αθήνα).

Υπήρξε επίσης μέλος Τεκτονικής Στοάς⁸⁴.

Η Κεντρική Επιτροπή προς Εορτασμό της 100ετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας

Ίδρυση, λειτουργία, μέλη

Το θέμα του μεγαλοπρεπούς εορτασμού της Εκατονταετηρίδος της Ελληνικής Επανάστασης, που πρώτος είχε θέσει το 1899 ο Σπυριδών Λάμπρος, άρχισε να συζητείται περισσότερο κατά την περίοδο των Βαλκανικών πολέμων. Το 1916, όταν υπουργός Παιδείας ήταν ο ίδιος, συστάθηκε επιτροπή για να προετοιμάσει τον εορτασμό του 1921. Οι ανώμαλες περιστάσεις τότε δεν επέτρεψαν τη λειτουργία της⁸⁵.

Τον Φεβρουάριο του 1918 το Υπουργικό Συμβούλιο υπέβαλε στη Βουλή των Αντιπροσώπων «σχέδιον νόμου περί συστάσεως επιτροπῆς πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας», με σκοπό, όπως τονιζόταν, ἀφ' ενός να εκφρασθεῖ ἡ ευγνωμοσύνη τοῦ ἔθνους πρὸς τοὺς ε-

83. Εφ. Ἐστία, ἀριθ. 17074, 18 Ἀπριλίου 1938, σ. 1.

84. Για τὴν πληροφορία ευχαριστῶ τὸν κ. Ἐλευθέριο Σκιαδά.

85. Περισσότερα βλ. Θεοδώρα Φ. Μαρκάτου, *Ὁ γλύπτης Γεώργιος Μπανάος (1863 - 1940). Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του*, τόμ. Α', Θεσσαλονίκη 1992, σ. 171, σημ. 28, 29 (διδακτορική διατριβή).

λευθερωτές του και αφ' ετέρου να αναδειχθεί το έργο που είχε επιτελεσθεί από τις μετέπειτα γενεές⁸⁶.

Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε ομόφωνα και έγινε νόμος του κράτους (αριθ. 1375/12 Απριλίου 1918), που προέβλεπε μεγαλοπρεπή εορτασμό όλο το έτος 1921 «δι' άναμνηστικών μνημείων, κοινωφελών ιδρυμάτων, ειδικών εκδόσεων, αγώνων, εκθέσεων, θεωριών και έορτών...»⁸⁷. Με βασιλικό διάταγμα της 11ης Μαΐου 1918⁸⁸ συστάθηκε η Κεντρική Επιτροπή με την παρακάτω σύνθεση:

Πρόεδρος, ο Θεμιστοκλής Σοφούλης, πρόεδρος της Βουλής
Αντιπρόεδροι, ο μητροπολίτης Αθηνών Μελέτιος, ο Παύλος Κουντουριώτης, αντιναύαρχος και υπουργός επί των Ναυτικών, και ο Παναγιώτης Δαγκλής, αντιστράτηγος και γενικός αρχηγός του Στρατού.

Τακτικά μέλη:

οι βουλευτές Σταμάτιος Βαφειαδάκης, Κωνσταντίνος Ζαβιτζιάνος, Γεώργιος Καφαντάρης, Παναγιώτης Μερλόπουλος, Δημοσθένης Χατζηλάζαρος
οι πρώην υπουργοί Δημήτριος Καλλέργης, Εμμανουήλ Μπενάκης, Φωκίων Νέγρης, Γεώργιος Φιλάρετος,

οι καθηγητές Πανεπιστημίου Θρασύβουλος Πετμεζάς, Νικόλαος Πολίτης, Σπυρίδων Σακελλαρόπουλος, Κωνσταντίνος Ράδος, και οι Ασημάκης Ζαΐμης (πρώην βουλευτής), Άδωνις Κύρου (δημοσιογράφος), Ιωάννης Δαμβέργης (λογογράφος).

Στις 11 Μαΐου 1918 εκδόθηκε κι άλλο βασιλικό διάταγμα «περί κανονισμού τών έργασιών τής Κεντρικής Έπιτροπής τής Έκατονταετηρίδος»⁸⁹. Σύμφωνα με το πρώτο άρθρο του κανονισμού, η επιτροπή είχε δικαίωμα να διορίζει ειδικές ή τοπικές επιτροπές προκειμένου να εκπληρώσει το έργο που της είχε ανατεθεί. Τότε συστάθηκαν οι παρακάτω 20 Ειδικές Επιτροπές⁹⁰:

Επιτροπή μεγάλου μνημείου:

Ελευθ. Βενιζέλος, πρόεδρος - Δημ. Διαμαντίδης - Αλεξ. Σκουζές - Γ. Αβέρωφ - Παν. Αραβαντινός - Αντ. Παναγιωτόπουλος - Περ. Μαζαράκης - Σπυρ. Πάτσας - Αλεξ. Νικολούδης

Επιτροπή μνημείων επί ιστορικών τόπων:

Αθ. Ευταξίας, πρόεδρος - Κ. Λιδωρίκης - Θ. Κουτούπης - Δ. Τερζάκης - Ν. Σχινάς - Δ. Κανελλόπουλος - Σωκρ. Κουγέας - Γ. Ροιλός⁹¹ - Κ. Κουρεμένος

Επιτροπή αναπαραστάσεων εποχών εθνικού βίου:

Χρ. Τσουντας, πρόεδρος - Θ. Θωμόπουλος - Παντ. Κοντογιάννης - Γ. Ιακωβίδης - Π. Βακάς - Πέτρ. Αποστολίδης - Αδ. Αδαμαντίου - Μαργ. Ευαγγελίδης - Πλ. Ροδοκανάκης

86. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 24.

87. ΦΕΚ, τχ Α' αριθ. 92, 28 Απριλίου 1918.

88. ΦΕΚ, τχ Α' αριθ. 106, 15 Μαΐου 1918.

89. ΦΕΚ, ό.π.

90. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 26 - Υποφ. 2.

91. Παραιτήθηκε στις 3 Οκτωβρίου 1918 (βλ. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 25 - Υποφ. 2).

Επιτροπή συνεδρίων:

Δ. Αιγινίτης, πρόεδρος - Βλαδ. Μπένσης - Κ. Ζέγγελης - Ν. Σαρίπολος - Σιμ. Μενάρδος - Δ. Ν. Καλαποθάκης - Κ. Γόντικας - Π. Καββαδίας - Περ. Ζαχαρίτσας

Επιτροπή πνευματικών αγωνισμάτων:

Εμμ. Ρέπουλης, πρόεδρος - Χ. Άννινος - Γ. Πωπ - Μ. Βολωνάκης - Α. Κουρτίδης - Εμμ. Λυκούδης - Ι. Φραγγιάς - Αλ. Μωραιτίδης - Αντ. Τραυλαντώνης

Επιτροπή ζωγραφικών και γλυπτικών έργων:

Π. Καλλιγιάς, πρόεδρος - Θ. Βελλιανίτης - Κωνστ. Χατζόπουλος - Αναστ. Χέλμης - Ι. Πολέμης - Κ. Κουρουνηώτης - Λ. Β. Μελάς - Κ. Σταμπολόπουλος - Ηλ. Αγγελόπουλος

Επιτροπή μουσικών έργων και εκτελέσεων:

Ανδρ. Ανδρεάδης, πρόεδρος⁹² - Ι. Ψαρούδας - Γ. Νάζος - Δ. Λαυράγκας - Ζαχ. Παπαντωνίου - Νίνα Φωκά - Μ. Καλομοίρης - Π. Α. Μαυρομιχάλης - Βασ. Μάτσας

Επιτροπή κοινωφελών ιδρυμάτων:

Γ. Χ. Ζωγράφος, πρόεδρος - Δημ. Τσάτσος - Σ. Αγαπητός - Γ. Χωματιανός - Λεων. Γεωργιάδης - Αντ. Γαζής - Αρ. Κυριακίδης - Ι. Μούσης

Επιτροπή Εθνικού θεάτρου:

Κ. Βασιλείου, πρόεδρος - Περ. Καραπάνος - Σ. Λιβιεράτος - Κ. Παλαμάς - Π. Θηβαίος - Γ. Τσοκόπουλος - Βασ. Κολοκοτρώνης - Ν. Λάσκαρης - Ι. Αξελός

Επιτροπή πανελληνίων εκθέσεων:

Α. Μπασιάς, πρόεδρος - Αλέξ. Μυλωνάς - Π. Παπαγεωργίου - Γ. Δυοβουνιώτης - Β. Ακριβός - Εμμ. Καλομενόπουλος - Αριστόβ. Ζάννος - Π. Κουκκάς - Δημ. Γερανιώτης

Επιτροπή εκδόσεων:

Γ. Χατζηδάκης, πρόεδρος - Γ. Δροσίνης - Τ. Ηλιόπουλος - Ι. Σοφιανόπουλος - Ι. Στεφανόπολι - Παν. Καλογερόπουλος - Δημ. Σακελλάριος - Ν. Οθωναίος - Κ. Τριανταφυλλόπουλος

Επιτροπή καθιέρωσης ιστορικών τόπων:

Γ. Σωτηριάδης, πρόεδρος - Πολ. Πολυχρονιάδης - Ι. Τρικούπης - Ι. Αργυρόπουλος - Σπ. Κορώνης - Γ. Σωτηρίου - Ν. Καπετανάκης - Ι. Μπουρνιάς

Επιτροπή οικονομικών πόρων:

Αλέξ. Διομήδης, πρόεδρος - Α. Εμπειρικός - Μαν. Καμάρας - Αλέξ. Ανα-

92. Ζήτησε να παραιτηθεί ως αναρμόδιος. Στην επιμονή της ΚΕΕ να παραμείνει, έθεσε ως όρο να διοριστούν ως αντιπρόεδροι οι ειδικοί Γ. Νάζος και Δ. Λαυράγκας· βλ. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 25 - Υποφ. 2, όπου αλληλογραφία του με τον Ιω. Δαμβέργη (δύο επιστολές, 20 Οκτ. και 8 Δεκ. 1918).

στασιάδης - Διον. Λοβέρδος - Γ. Δρακούλης - Δημ. Ζαμάνος - Αντ. Πρέκας - Χ. Βερύκιος

Επιτροπή πανελληνίων και τοπικών αγώνων:

Π. Γκίνης, πρόεδρος - Ι. Γεωργιάδης - Ν. Πασπάτης - Μιχ. Ρινόπουλος - Ι. Ψύχας - Ι. Χρυσάφης - Β. Αντωνόπουλος - Β. Μίνδλερ - Χρ. Μπρισιμιτζάκης

Επιτροπή άθλων και χορηγιών:

Αθ. Μιαούλης, πρόεδρος - Γ. Δομεστίνης - Ι. Παπάς - Ν. Κυριακίδης - Ι. Μπότσης - Γ. Κοφινάς - Αντ. Παληός - Γ. Ι. Πολίτης - Θ. Δημαράς

Επιτροπή εικονογραφίας και κινηματογραφίας:

Π. Κονδύλης, πρόεδρος - Σπ. Κοκόλης - Γ. Στρατήγης - Ι. Δοανίδης - Θ. Βαρούνης - Κ. Κόνσολας - Κ. Μαλτέζος - Ε. Ιωαννίδης - Εμμ. Εμμανουήλ

Επιτροπή λαϊκών πανηγύρεων και εορτών:

Θθ. Σταθάτος, πρόεδρος⁹³ - Αλέξ. Κασσαβέτης - Ν. Ξηρός - Ι. Μάνος - Ι. Μινέτας⁹⁴ - Π. Στεφανόπουλος - Σκ. Ζερβός - Δημ. Πετροκόκκινος⁹⁵ - Αθ. Βρυζάκης

Επιτροπή αναμνηστικών σημάτων:

Ι. Σβορώνος, πρόεδρος - Θ. Πενθερουδάκης - Σπ. Μπονάνος - Οδ. Φωκάς - Π. Σάρογλος - Γ. Ησαΐας - Γ. Τυπάλδος - Παν. Κελαϊδής - Αγ. Σγουρίτσας

Επιτροπή εξωραϊσμού Αθηνών:

Κ. Μελάς, πρόεδρος - Στεφ. Δέλτας - Π. Μαθιόπουλος - Στεφ. Γεωργαντάς - Δ. Δραγούμης - Ν. Αθανασιάδης - Βασ. Τσαγρής⁹⁶ - Γ. Μαυροειδής - Α. Μπαλάνος

Επιτροπή δεξιώσεων και ξενίας:

Αλέξ. Καραπάνος, πρόεδρος - Ν. Σπιθάκης - Δ. Μακάς - Αγγ. Μεταξάς - Π. Κουκκέας - Θ. Πετρακόπουλος - Γ. Μαρίνος - Δημ. Φραγκούλης - Τομπ. Μαυροκορδάτος

Σύμφωνα με τον νόμο 1375/1918, η Κεντρική Επιτροπή θα λειτουργούσε αφ' ενός με την επιχορήγηση του Δημοσίου σε βάρος του προϋπολογισμού των ετών 1918-1921 και αφ' ετέρου με εισφορές ιδιωτών ή δημοσίων και ιδιωτικών ιδρυμάτων. Η πρώτη δόση από 1.000.000 δραχμές χορηγήθηκε με το βασιλικό διάταγμα της 28ης Ιουλίου 1918⁹⁷.

93. Παρατήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 1918· βλ. ΓΑΚ, ό.π., αίτησή του.

94. Αρνήθηκε τον διορισμό του μέχρι να τροποποιηθεί ο σχετικός νόμος· βλ. ΓΑΚ, ό.π., όπου επιστολή του, 28 Ιουνίου 1918.

95. Παρατήθηκε στις 26 Ιουλίου 1918· βλ. ΓΑΚ, ό.π., όπου επιστολή του.

96. Τον Ιούνιο 1918 επιστρατεύθηκε. Μετά την αποστράτευσή του θα δεχόταν τον διορισμό του· βλ. ΓΑΚ, ό.π., όπου επιστολή του, 28 Ιουνίου 1918.

97. ΦΕΚ, τχ Α', αριθ. 166, 28 Ιουλίου 1918, και ΓΑΚ ό.π. Φακ. 25 - Υποφ. 1α, όπου σημ. 13.

Η Κεντρική Επιτροπή, με Πρακτικό της 15ης Ιουνίου 1918⁹⁸ αποφάσισε τα εξής: α) τη σύσταση ειδικού τμήματος διαχείρισεως από τον πρόεδρο, τον γενικό γραμματέα και τα μέλη της Κ. Ζαβιτζιάνο, Στ. Βαφειαδάκη και Θ. Πετμεζά, το οποίο θα καθόριζε τη μισθοδοσία του προσωπικού και θα φρόντιζε για την ενοίκιαση και εγκατάσταση των γραφείων της· β) τη σύσταση ειδικού τμήματος καταρτισμού σχεδίου του προγράμματος από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τα μέλη της Δ. Καλλέργη, Άδωνι Κύρου και Κ. Ράδο· γ) την καθιέρωση του φοίνικα ως εμβλήματος στις σφραγίδες της Κεντρικής Επιτροπής και των διαφόρων επιτροπών· δ) την κατάθεση των εισπράξεων της Κεντρικής Επιτροπής στην Τράπεζα Αθηνών.

Το Ειδικό Τμήμα Διαχείρισεως, με Πρακτικό της 10ης Αυγούστου 1918⁹⁹, ανέθεσε στον Ιωάννη Δαμβέργη την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού υπαλλήλων, τον ορισμό της μισθοδοσίας τους και την ενοίκιαση και εξεύρεση καταστήματος. Στον ίδιο, επειδή θα είχε αποκλειστική απασχόληση, αποφασίστηκε με το ίδιο πρακτικό να του δοθεί μηνιαία αποζημίωση «ούχι κατώτερα του μισθού του Διευθυντού Υπουργείου ως επίσης και ανάλογα έξοδα παραστάσεως κατά μήνα». Με απόφαση του Θεμιστοκλή Σοφούλη της 10ης Αυγούστου 1918 του χορηγήθηκε μηνιαία αποζημίωση 700 δραχμές και έξοδα παραστάσεως, άνευ αποδόσεως λογαριασμού, 300 δραχμές¹⁰⁰.

Η παραπάνω Κεντρική Επιτροπή καταργήθηκε, προφανώς ως συνέπεια της ήττας του Βενιζέλου στις εκλογές κατά το Νοέμβριο του 1920, με βασιλικό διάταγμα της 20ης Φεβρουαρίου 1921¹⁰¹, με το οποίο καταρτίστηκε νέα και διορίστηκαν νέα μέλη ως εξής:

ο διάδοχος Γεώργιος, Επίτιμος Πρόεδρος

ο πρίγκηπας Νικόλαος, Πρόεδρος

οι πρίγκηπες Ανδρέας και Χριστόφορος, ο μητροπολίτης Αθηνών Θεόκλητος και ο Κων. Αργ. Λομβάρδος, πρόεδρος της Εθν. Συνελεύσεως, Αντιπρόεδροι.

Τακτικά μέλη:

Πέτρος Κυρ. Μαυρομιχάλης, υπουργός της Εθνικής Οικονομίας, πληρεξούσιος στην Εθνική Συνέλευση

Νικ. Γ. Θεοτόκης, υπουργός και πληρεξούσιος στην Εθνική Συνέλευση

Κων. Τρικούπης, πρώην υπουργός, πληρεξούσιος στην Εθνική Συνέλευση

Λουκάς Κανακάρης Ρούφος, πρώην υπουργός, πληρεξούσιος στην Εθνική Συνέλευση

Νικ. Στράτος, πρώην υπουργός, πληρεξούσιος στην Εθνική Συνέλευση

Ανδρέας Μιαούλης, υποναύαρχος, πληρεξούσιος στην Εθνική Συνέλευση

Επαμ. Δηληγιάννης, πρώην υπουργός, πληρεξούσιος στην Εθν. Συνέλευση

98. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 24.

99. ΓΑΚ, ό.π.

100. ΓΑΚ, ό.π.

101. ΦΕΚ, τχ Α', αριθ. 36, 6 Μαρτίου 1921, και ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 24, όπου αντίγραφο.

Μενελ. Σουλτάνης¹⁰², πρώην υπουργός, πληρεξούσιος στην Εθν. Συνέλευση
 Κ. Κουμουνδούρος, υποστράτηγος, πρώην υπουργός, πληρεξούσιος στην
 Εθνική Συνέλευση
 Ιωάν. Ράλλης, πρώην υπουργός, πληρεξούσιος στην Εθνική Συνέλευση
 Αντ. Κριεζής, πλοίαρχος του Β. Ναυτικού
 Αριστ. Φωτήλας, πληρεξούσιος στην Εθνική Συνέλευση
 Αλέξ. Ζαίμης, πρώην πρωθυπουργός
 Θεόδωρος Υψηλάντης
 Νικ. Ρώμας
 Ν. Μπούμπουλης
 Ι. Ν. Τσαμαδός
 Αριστ. Κανάρης
 Ιάκ. Τομπάζης
 Αθ. Βότσαρης
 Λάζ. Α. Κουντουριώτης
 Κων. Κολοκοτρώνης
 Γεωργ. Καραϊσκάκης
 Ι. Παπαφλέσσας
 Ι. Καποδίστριας
 Αναστ. Μεταξάς
 Κων. Πετμεζάς
 Αντ. Μιχελιδάκης, πρώην υπουργός
 Ν. Μαυροκορδάτος
 Π. Σ. Νοταράς
 Δημ. Καλλέργης
 Αλ. Δραγούμης, αξιωματικός
 Δημ. Δεληγιώργης, αρεοπαγίτης
 οι Αρχηγοί των Επιτελείων του κατά Ξηράν και θάλασσαν Στρατού
 ο Αρχηγός της Χωροφυλακής
 ο Δημαρχών του Δήμου Αθηναίων (μη υπάρχοντος Δημάρχου)
 ο Πρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου
 ο Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου (μη υπάρχοντος Προέδρου)
 ο Εισαγγελεύς του Αρείου Πάγου
 ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών
 ο Πρόεδρος του Συλλόγου του Ημερησίου Τύπου
 Ταμίας, ο Στ. Ράλλης¹⁰³
 Γενικός Γραμματέας, ο Γ. Χαριτάκης

Λίγο αργότερα στα μέλη προστέθηκαν ο αντιστράτηγος Τιμολέων Βάσσος

102. Όταν πέθανε, αντικαταστάθηκε από τον Πέτρο Καλλιγιά· βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 26 - Υποφ. 4, όπου έγγραφο (13 Ιουνίου 1922) του Υπουργείου Εσωτερικών προς την ΚΕΕ.

103. Παραιτήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον Γ. Πεσμαζόγλου· βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 26 - Υποφ. 4, έγγραφο (19 Μαρτίου 1921) του Υπουργείου Εσωτερικών προς την ΚΕΕ.

και ο υποστράτηγος Αλεξ. Σούτσος¹⁰⁴, καθώς επίσης οι Σπ. Δεληγιάννης, Ν. Σπ. Μαυρομάτης και Κων. Γιολδάσης¹⁰⁵. Στις 13 Μαρτίου 1921 εκδόθηκε Β. Δ. «περί χορηγίας ποσού 1.000.000 διὰ δαπάνας τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας», ως πρώτη δόση ἀπὸ τὴν ἐπιχορήγηση τοῦ Δημοσίου, ὅπως προαναφέρθηκε, και σε βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Υπουργείου Ἐσωτερικῶν, χρήσεως 1920-1921¹⁰⁶.

Ἡ συνεχιζόμενη Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία δὲν ἐπέτρεψε τὴν πραγματοποίησι τοῦ εορτασμοῦ, ὅπως εἶχε προβλεφθεῖ. Γι' αὐτὸ, στις 17 Μαρτίου 1921, και μετὰ ἀπὸ πρόταση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐκδόθηκε βασιλικὸ διάταγμα «περὶ κανονισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκατονταετηρίδος», που ικανοποιούσε τὸ αἶτημα για διορισμὸ Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς¹⁰⁷, τὴν ὁποία θα ἀποτελοῦσαν ὁ πρόεδρος, ὁ γενικὸς γραμματέας και πέντε μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐτσι διορίστηκαν πρόεδρος ὁ πρίγκηπας Νικόλαος, γραμματέας ὁ Γ. Χαριτάκης, ταμίας ὁ Γ. Πεσμαζόγλου, ἀντιπρόεδρος ὁ Μ. Σουλτάνης και μέλη οἱ Ρούφος, Αναστ. Μεταξάς και Γ. Τσόχας¹⁰⁸.

Στὴν Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀνατέθηκε: α) ἡ ἐκπόνηση σχεδίου τοῦ γενικοῦ προγράμματος τοῦ εορτασμοῦ· β) ἡ ἐκτέλεση τῶν ἀποφάσεων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς· γ) ἡ διεξαγωγή τῆς τρέχουσας ἀλληλογραφίας¹⁰⁹. Δραστηριοποιήθηκε ἀμέσως και στὴν Ἐ' συνεδρίασὴ τῆς στις 5 Ἀπριλίου 1921 καθόρισε ὡς ἰωβηλαίῳ τὸ ἔτος 1930, ὁπότε στο διάστημα που θα μεσολαβοῦσε θα μπορούσε ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ να προπαρασκευάσει τις εορτές, να ἐκτελέσει τὰ ἀναμνηστικὰ μνημεῖα και να προβεῖ σε δημοσιεύματα¹¹⁰.

Τὸ σκεπτικὸ τῆς ἀναβολῆς τοῦ εορτασμοῦ ὁ γενικὸς γραμματέας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, Γ. Χαριτάκης, στὴν παρακάτω ἐπιστολὴ¹¹¹ που συνένταξε ὁ ἴδιος και με τὴν ἐγκριση τοῦ πρίγκηπα Νικολάου ἀπέστειλε στα μέλη τῆς ΚΕΕ, συνόψισε ὡς ἐξῆς:

Ἀξιότιμε Κύριε,

Ἀθήνησι τῇ 14 Ἰουνίου 1921

Τὰ ἔθνικὰ γεγονότα ἔλαβον τοιαύτην τροπὴν, ὥστε σύμπαρ ὁ λαὸς ἔχει ἤδη τὴν προσοχὴν τοῦ ἐστραμμένην πρὸς τὰ μικρασιατικὰ πεδία, πεπειθῶς ὅτι, ὡς και ἄλλοτε ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν και τῶν βυζαντινῶν χρόνων, ἑλληνικαὶ νίκαι θέ-

104. ΦΕΚ, τχ Α', ἀριθ. 48, 26 Μαρτίου 1921.

105. ΦΕΚ, τχ Α', ἀριθ. 83, Ἀπρίλιος 1921.

106. ΦΕΚ, τχ Α', ἀριθ. 63, 13 Ἀπριλίου 1921· ΓΑΚ, ὁ.π. Φακ. 24, ὅπου τὸ σχέδιον τοῦ Β.Δ. (13 Μαρτίου 1921).

107. ΓΑΚ, ὁ.π., Φ33 - Ὑποφ. 3 - «Πρόχειρον Βιβλίον Πρακτικῶν ΚΕΕ», Β' Συνεδρίαση (19 Μαρτίου 1921).

108. ΓΑΚ, ὁ.π. Φακ. 26 - Ὑποφ. 4.

109. ΦΕΚ, τχ Α', ἀριθ. 45, 18 Μαρτίου 1921.

110. ΓΑΚ, ὁ.π., Φακ. 33 - «Πρόχειρον Βιβλίον Πρακτικῶν Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς».

111. ΓΑΚ, ὁ.π., Φακ. 37 - Ὑποφ. 2, ὅπου φυλλάδιον «Ἐκθέσεις Πεπραγμένων Κεντρικῆς καὶ Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκατονταετηρίδος ἀπὸ 11ης Μαρτίου 1921 μέχρι 10ης Ἰουνίου 1921».

λουν δοξάσει ταῦτα. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἐθεώρησεν ἀκαιρον τὴν διεξαγωγὴν ἐορτασμῶν ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως πᾶσα τοιαύτη ἐνέργεια ἀναβληθῆ ἐπ' ἀόριστον ἀναμενομένης τῆς καταλληλοτέρας ἐποχῆς, περιώρισε δὲ τὸ ἔργον τῆς εἰς προπαρασκευαστικὴν ἰδίαν ἐργασίαν καὶ μελέτην ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἰδρύσεως μνημείων τέχνης καὶ τῆς δημοσιεύσεως σχετικῶν πρὸς τὴν Ἐκατονταετηρίδα συγγραμμάτων, περὶ τῶν τελευταίων δὲ τούτων θέλει ἐντὸς βραχείου χρονικοῦ διαστήματος σταλῆ ὑμῖν σχετικὴ εἰσήγησις.

Ἐπειδὴ ὁμως καὶ αὐτὴ ἡ σύγκλησις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκατονταετηρίδος εἶναι πρὸς τὸ παρὸν δυσχερὴς καὶ διὰ τοὺς προμνησθέντας λόγους καὶ διὰ τὴν μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν πρὸς τὸ παρὸν ἀπουσίαν πολλῶν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν ὑμῖν τὴν συνημμένην ἔκθεσιν τοῦ γενικοῦ γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν ἣ ἐκτίθενται συνοπτικῶς τὰ μέχρι τοῦδε πεπραγμένα, ὅπως διατελῆτε ἐν πλήρει τούτων γνώσει.

Μετὰ πάσης τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος
ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γ. ΧΑΡΙΤΑΚΗΣ

Ὅ,τι πιστὸν ἀντίγραφον.

Ἀθήνησι, τῆ.....

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ συζήτησε τις προτάσεις τῆς Ἐκτελεστικῆς, δέχθηκε ὡς ἐορτάσιμο τὸ ἔτος 1930 καὶ καθόρισε τις γενικὲς γραμμὲς τοῦ ἐορτασμοῦ ὡς ἐξῆς¹¹²:

Α'. ΕΚΘΕΣΙΣ

Κατὰ τὸ ἐορτάσιμον ἔτος (1930) νὰ γίνῃ ἔκθεσις Ἑλληνικὴ καὶ Διεθνῆς, πλουτοπαραγωγικῆ, πνευματικῆ καὶ καλλιτεχνικῆ, διὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀναδρομικῆ, ἀνατρέχουσα μέχρι τοῦ 1800 περίπου. Ἐκ τῶν ξένων Κρατῶν νὰ κληθοῦν νὰ συμμετάσχουν τὰ Βαλκανικὰ καὶ τὰ τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς.

Συγχρόνως πρὸς τὴν ἔκθεσιν νὰ λάβουν μὲν χώραν αἱ ἀνάλογοι ἐορταί, (ἐγκαίρια, δεξιώσεις, ἀγῶνες ἐν τῷ Σταδίῳ κ.τ.λ.) ἰδίως δὲ πρέπει ἐκ τῶν προτέρων νὰ προετοιμασθοῦν τὰ ἐξῆς.

α) Παράστασις δραματικῶν καὶ μελοδραματικῶν ἔργων ἑλληνικῶν, ἢ ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἑκατονταετηρίδος.

β) Ἐκτέλεσις μουσικῶν ἔργων ἑλληνικῶν, ἢ ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἑκατονταετηρίδος.

γ) Ἐκτύπωσις ἀναμνηστικῶν μεταλλίων.

δ) Ἐκτύπωσις ἀναμνηστικῶν γραμματοσήμων.

Β'. ΜΝΗΜΕΙΑ

Ἀνέγερσις καλλιτεχνικῶν μνημείων καὶ δῆ

112. ΓΑΚ, ὁ.π., Φακ. 33 - «Πρόχειρον Βιβλίον Πρακτικῶν ΚΕΕ», Β' συνεδρίαση (8 Ἀπριλίου 1922).

α) *Ἀνέγερσις Ἡρώου ἢ Μουσωλείου, ἢ ἄλλου μεγαλοπρεποῦς μνημείου ἐν Ἰθύναις.*

β) *Ἀνέγερσις μικροτέρων ἀναμνηστικῶν μνημείων εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς τὸν τόπον ἰδιαίτερώς ἀξιοσημειώτων ἱστορικῶν συμβάντων.*

γ) *Ἰδρυσις Ἱστορικοῦ Μουσείου.*

Γ'. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

α) *Καταλογογράφαις τῶν σχετικῶν πρὸς τὸν ἀγῶνα πηγῶν τῶν ἀποκειμένων εἰς τὰ ἀρχεῖα καὶ τὰς βιβλιοθήκας καὶ ἐκδοσις ἐκλογῶν ἐξ αὐτῶν.*

β) *Σύνταξις καὶ δημοσίευσις βιβλιογραφίας περὶ τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ ἀμέσως πρὸ καὶ μετ' αὐτὴν χρόνου.*

γ) *Περισυλλογὴ καὶ δημοσίευσις ἑλλ. μουσικῶν μελῶν.*

δ) *Ἐκδοσις τριῶν μεγάλων λευκωμάτων. 1) Προσωπογραφῶν ἐπιφανῶν προσώπων. 2) Ἱστορικῶν τόπων καὶ πόλεων. 3) Σκηνῶν ἰδιωτικοῦ βίου.*

ε) *Ἐκδοσις ἱστορικῶν ἐπισκοπήσεων τῆς δράσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τοῦ 1800 περίπου καὶ ἐντεῦθεν.*

Ἡ Κεντρικὴ Επιτροπὴ συγχρόνως ἀνέθεσε στὴν Ἐκτελεστικὴ Επιτροπὴ ἀφ' ἐνός νὰ συνεννοηθῆί με τὴν κυβέρνησιν γιὰ τὴν προώθησιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου καὶ τὴν παροχὴ πιστώσεως τουλάχιστον ἐνός εκατομμυρίου δραχμῶν ετησίως ἀπὸ τὸ 1922 μέχρι καὶ τὸ 1930 καὶ ἀφ' ἐτέρου νὰ προβεῖ στὴ σύστασιν τριῶν δεκαπενταμελῶν ἐπιτροπῶν, μίας «ἐπὶ τῶν ἑορτῶν» μίας «ἐπὶ τῶν μνημείων» καὶ μίας «ἐπὶ τῶν δημοσιευμάτων» καὶ στὴ σύστασιν τῶν ἀπαραίτητων υποεπιτροπῶν. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Επιτροπὴ, συμμορφούμενη με τὶς παραπάνω αποφάσεις, στὴν 1ῃ συνεδρίασίν της, στίς 22 Ἀπριλίου 1922, συγκρότησε τὶς ἐπιτροπὲς με τὶς ἐξῆς συνθέσεις¹¹³:

Α) Επιτροπὴ εορτῶν:

1) Θ. Ὑψηλάντης, 2) Ἀλ. Δραγούμης, 3) Κ. Ράδος, 4) Ν. Κανελλόπουλος, 5) Ἀλεξ. Ζαχαρίου, 6) ὁ Διευθυντὴς τῆς Ὑπηρεσίας Ξένων καὶ Εκθέσεων, 7) Γ. Ἀσπρέας, 8) Γ. Χατζόπουλος, 9) Π. Διαμαντόπουλος, 10) Ἀνδρ. Κριεζῆς, 11) Π. Λύτρας, 12) Μιχ. Καμπάνης, 13) Δ. Λαυράγκας, 14) Γ. Λαμπελέτ, 15) Γ. Νάζος¹¹⁴

Β) Επιτροπὴ μνημείων:

1) Ἀναστ. Μεταξάς, 2) Α. Ορλάνδος, 3) Α. Ζάχος, 4) Εμμ. Κριεζῆς, 5) Γ. Τσόχος, 6) Ν. Μαυρομάτης, 7) Α. Ἀδαμαντίου, 8) Π. Κοντογιάννης, 9) Στεφ. Ξερόπουλος, 10) Γ. Ἰακωβίδης, 11) Γ. Ροιλός, 12) Κ. Παρθένης, 13) Κ. Δημητριάδης, 14) Θ. Θωμόπουλος, 15) ὁ Ἐφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων Ἀττικῆς

113. ΓΑΚ, ὁ.π., Φακ. 33 - «Πρόχειρον Βιβλίον Πρακτικῶν Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς».

114. Ὁ Γ. Νάζος, ὅπως καὶ οἱ παρακάτω αναφερόμενοι Γ. Ροιλός, Φ. Νέγρης καὶ Γρ. Βερναρδάκης παραιτήθηκαν γιὰ διάφορους λόγους· βλ. ΓΑΚ ὁ.π. Φακ. 25 - Ὑποφ. 3, ὅπου οἱ ἐπιστολὲς (20 Μαΐου, 16 Μαΐου καὶ 18 Μαΐου 1922, ἀντίστοιχα).

Γ) Επιτροπή δημοσιευμάτων:

1) Π. Καρολίδης, 2) Σ. Κουγέας, 3) Ι. Βλαχογιάννης, 4) Γ. Σωτηρίου, 5) Δ. Καμπούρογλου, 6) Γ. Στρέιτ, 7) Α. Ανδρεάδης, 8) Γρ. Βερναρδάκης, 9) Ξ. Παλαμάς, 10) Γρηγ. Ξενόπουλος, 11) Δ. Καραχάλιος, 12) Χρυσ. Παπαδόπουλος, 13) Χ. Τσουντας, 14) Γ. Οικονόμου, 15) Φ. Νέγρης

Αργότερα συγκροτήθηκαν τα Προεδρεία των παραπάνω Επιτροπών και οι Υποεπιτροπές ως εξής¹¹⁵:

Α) Επιτροπή εορτών:

Θ. Υψηλάντης, Πρόεδρος

Προεδρείο {
Α. Ζαχαρίου, Αντιπρόεδρος
Δ. Λαυράγκας, Αντιπρόεδρος
Γ. Ασπρέας, Γραμματεύς

Υποεπιτροπή εκθέσεως:

Ο Πρόεδρος Εμπορικού Επιμελητηρίου - ο Πρόεδρος Συνδέσμου Βιομηχάνων και Βιοτεχνών - ο Πρόεδρος Γεωργικής Εταιρείας - ο Διευθυντής Τμήματος Ξένων και Εκθέσεων Υπ. Εθν. Οικονομίας - Α. Ζαχαρίου, Αντιπρόεδρος Ειδικής Επιτροπής.

Β) Επιτροπή μνημείων:

Αναστ. Μεταξάς, Πρόεδρος

Προεδρείο {
Γ. Τσόχας, Αντιπρόεδρος
Α. Ορλάνδος, Αντιπρόεδρος
Ν. Μαυρομάτης, Γραμματεύς

Υποεπιτροπή συντηρήσεως ιστορικών λειψάνων:

Α. Ορλάνδος - Α. Αδαμαντίου - Α. Φιλαδελφεύς - Π. Κοντογιάννης - Α. Ζάχος

Γ) Επιτροπή δημοσιευμάτων:

Γ. Στρέιτ, Πρόεδρος

Προεδρείο {
Π. Καρολίδης, Αντιπρόεδρος
Χρ. Παπαδόπουλος, Αντιπρόεδρος
Γ. Σωτηρίου, Γραμματέας

Υποεπιτροπές:

- Καταλογογραφίσεως και βιβλιογραφίας:
Π. Καρολίδης - Ι. Βλαχογιάννης - Σ. Κουγέας
- Περισυλλογής και δημοσιεύσεως ιστορικών ασμάτων και μουσικών μελών:
Π. Καρολίδης - Ι. Βλαχογιάννης - Κ. Ψάχος - Στ. Κυριακίδης - Δ. Καραχάλιος
- Λευκωμάτων:
Π. Καρολίδης - Χρ. Τσουντας - Χρ. Παπαδόπουλος - Ι. Βλαχογιάννης - Γ. Οικονόμου - Δ. Καμπούρογλου - Γρ. Ξενόπουλος

115. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 26 - Υποφ. 26.

4. Ιστορίας και βοηθητικών επιστημών:
Π. Καρολίδης - Ι. Βλαχογιάννης - Σ. Κουγέας - Γ. Χαριτάκης - Γ. Σωτηριάδης - Π. Καλογερόπουλος
5. Κοινωνικών και Οικονομικών επιστημών:
Γ. Στρέιτ - Α. Ανδρεάδης - Ν. Σαρίπολος
6. Φιλολογίας:
Γρ. Βερναρδάκης - Γ. Χατζιδάκις - Α. Σκιάς - Γ. Λορεντζάτος
7. Φιλοσοφίας:
Σ. Κουγέας - Μ. Ευαγγελίδης - Θ. Βορρέας - Κ. Λογοθέτης - Θεοδωρίδης
8. Νεωτέρας φιλολογίας:
Κ. Παλαμάς - Γρ. Ξενόπουλος - Α. Μπούτουρας
9. Εκπαιδεύσεως:
Σ. Κουγέας - Π. Οικονόμου - Ν. Εξαρχόπουλος - Καπετανάκης - Γεωργακόπουλος
10. Εκκλησίας:
Χρ. Παπαδόπουλος - Κ. Δυοβουνιώτης - Δ. Μπαλάνος
11. Αρχαιολογίας:
Χ. Τσουντας - Γ. Οικονόμου - Γ. Σωτηρίου
12. Εικαστικών τεχνών:
Α. Ορλάνδος - Γ. Οικονόμου - Θ. Θωμόπουλος - Δ. Καλογερόπουλος - Α. Φιλαδελφεύς
13. Μουσικής:
Δ. Καραχάλιος - Ι. Σακελλαρίδης - Κ. Ψάχος - Θ. Συναδινός
14. Φυσικομαθηματικών:
Θ. Νέγρης - Δ. Αιγινήτης - Γ. Ρεμούνδος - Θ. Σκούφος - Ν. Στεφανίδης
15. Ιατρικής:
Μ. Γερουλάνος - Α. Καββαδίας - Α. Κούζης

Στις 30 Μαΐου 1922, η απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής και το γενικό πρόγραμμα εορτασμού κοινοποιήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών. Στο σχετικό κείμενο ο Γ. Χαριτάκης εξέθετε τη φιλοσοφία του προγράμματος και τον διπλό σκοπό του εορτασμού: αφ' ενός να δώσει αφορμή «εις παλλαϊκὴν πρᾶγματι ἀγαλλίασιν καὶ χαρὰν» και αφ' ετέρου να δημιουργήσει «ἀντάξια τῆς ἐορταζομένης ἐπετείου ἀναμνηστικὰ μνημεῖα»¹¹⁶. Ιδιαίτερη σημασία απέδιδε στην οργάνωση της εκθέσεως: «Ἡ ἐπιτροπὴ νομίζει ὅτι εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸ με-

116. ΓΑΚ, ὁ.π. Φακ. 36 - Υποφ. 5, όπου αντίγραφο εγγράφου του Γ. Χαριτάκη προς το Υπουργείο Εσωτερικών (30 Μαΐου 1922) σ. 1.

ταπολεμικόν πνεῦμα νά κληθοῦν καί οἱ γείτονες λαοί πρὸς συνεορτασμόν εἰς ἔθνικὴν ἑορτὴν, ἢ ὅποια οὕτω παύει νά ἔχη τὸν χαρακτήρα ἐγωιστικῆς ἱμπεριαλιστικῆς ἑορτῆς καὶ μετατρέπεται εἰς πανήγυριν εἰρηνικῶν ἔργων καὶ πνευματικῆς ἀμίλλης, δίδει δὲ εὐκαιρίαν πρὸς ἐγγυτέραν ἐπαφὴν καὶ σύσφιξιν τῶν φιλικῶν δεσμῶν τῶν λαῶν, οἱ ὅποιοι ζοῦν ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας. Θὰ ἦτο δὲ λίαν εὐχάριστον, ἐὰν τὴν πρωτοβουλίαν τοιαύτης ἐν τοῖς Βαλκανίοις καὶ τῇ Ἑγγύς Ἀνατολῇ ἐνεργείας ἀνελάμβανεν ἡ Πατρίς μας»¹¹⁷. Για τὴν ευὸδωσιν τῶν προσπαθειῶν, λοιπόν, τῆς ἐπιτροπῆς, ζητοῦσε ετήσια ἐπιχορήγηση ἐνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν, με τὴν πεποίθηση ὅτι «δὲν πρόκειται νά διατεθοῦν χρήματα διὰ τὴν ὀργάνωσιν ἑορτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων οὐδὲν διαρκέστερον ἴχνος πρόκειται νά περισωθῇ, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὸ μὲν νά ὀργανωθῇ ἑορτὴ, ἢ ὅποια θὰ ἔχη ἄμεσον εὐνοικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς κινήσεως τῆς χώρας, τὸ δὲ νά ἰδρυθοῦν μνημεῖα τέχνης καὶ λόγου, τὰ ὅποια θὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἐν γένει πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν μας κίνησιν»¹¹⁸.

Ἐγκρίνοντας τὶς παραπάνω ἐνέργειες, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν Ν. Στράτος, σὶς 27 Ἰουνίου 1922, υπέβαλε στὴ Γ' Συντακτικὴ Συνέλευση σχέδιο νόμου «περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἑορτασμόν τῆς Ἑκατονταετηρίδος τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας»¹¹⁹, ποῦ ψηφίστηκε ὁμόφωνα. Ὁ σχετικὸς νόμος 3009 τῆς 6ης Αὐγούστου 1922¹²⁰ ἀνακήρυττε εορτάσιμο τὸ ἔτος 1930 καὶ περιορίζε τα μέλη τῆς ΚΕΕ σὲ δώδεκα, σύμφωνα καὶ με τὴν εισηγητικὴ ἐκθεση τοῦ Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος πρότεινε νά ἀνακηρυχθοῦν οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Ἐικοσιένα ἐπίτιμα μέλη, γιὰτὴν ἡ προηγούμενη πολυπρόσωπη Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν μπορούσε νά λειτουργήσῃ.

Σύμφωνα με τὸ ἀρθρο 3 τοῦ παραπάνω νόμου, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ λειτουργοῦσε με τὴν ἐπιχορήγηση τοῦ κράτους μέσω τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὡς εἰς: οἰκονομικὸ ἔτος 1922-23, 200 χιλιάδες δραχμές· κάθε οἰκονομικὸ ἔτος 1923-24, 1924-25 καὶ 1925-26 400 χιλιάδες· κάθε ἔτος ἀπὸ τὸ 1926 ὡς τὸ 1932 ἀπὸ 1 ἑκατομμύριο.

Στὸ μεταξὺ, ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Π. Πρωτοπαπαδάκης τὴν 1η Ἀπριλίου 1921 εἶχε υποβάλει στὴν Γ' Ἐθνοσυνέλευση σχέδιο νόμου «περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς τὸ ἀρθρον 14 τοῦ νόμου 1237 τῆς 4ης Ἀπριλίου 1918 περὶ φορολογίας δημοσίων θεαμάτων», με τὸ ὁποῖο πρότεινε μερικὲς ἀπαλλαγές ἀπὸ τὸ τέλος ἀδείας καὶ τὸ τέλος δημοσίου θεάματος. Μεταξὺ ἄλλων ἀπαλλάσσονταν «τὰ πάσης φύσεως θεάματα καὶ ἀκροάματα τὰ ὀργανούμενα παρὰ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑκατονταετηρίδος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἢ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐπιτροπῶν αὐτῆς»¹²¹.

117. ΓΑΚ, ὁ.π., σ. 6.

118. ΓΑΚ, ὁ.π., σ. 7.

119. ΓΑΚ, ὁ.π., Φακ. 24, ὅπου εισηγητικὴ ἐκθεση (27 Ἰουνίου 1922).

120. ΓΑΚ, ὁ.π., Φακ. 24 καὶ ΦΕΚ, τχ Α', αρ. 143 (12 Αὐγούστου 1922).

121. ΓΑΚ, ὁ.π., Φακ. 24, ὅπου αιτιολογικὴ ἐκθεση (1 Ἀπριλίου 1921).

Η ανάγκη σοβαρής χρηματοδότησης των εορτών είχε ήδη επισημανθεί από την ΚΕΕ στην αιτιολογική έκθεση σχεδίου νόμου που προόριζε να καταθέσει στην εθνοσυνέλευση στις 27 Μαρτίου 1921, αλλά τελικά δεν το προώθησε.

Συγκεκριμένα τονιζόταν: «Ο τοιοῦτος ἑορτασμός ὄχι μόνον ὑψηλὴν φρονηματιστικὴν θὰ ἔχη ἀποστολήν, ἀλλὰ θὰ παράσχη εὐκαιρίαν ὅπως τὸ κράτος ἔλθῃ ἀρωγὸς καὶ παραστάτης εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ πνευματικὴν ἐν γένει παραγωγὴν καὶ ἐπομένως ἐπιβάλλεται ἡ γενναιοτέρα χρηματικὴ ὑποστήριξις τοῦ ἔργου τῆς ἐπιτροπῆς»¹²².

Η Μικρασιατικὴ καταστροφὴ καὶ τὰ τραγικὰ γεγονότα που ἀκολούθησαν δὲν ἐπέτρεψαν τὴ λειτουργία τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τὴν προγραμματισμένη προετοιμασία τοῦ εορτασμοῦ. Δὲν ματαίωσαν ὅμως ὀριστικά τις εορτές. Ἐτσι, στις 28 Δεκεμβρίου 1928, ἐκδόθηκε προεδρικό διάταγμα «περὶ ἀνασυστάσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἑορτασμόν τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἑλληνικῆς Παλιγγενεσίας»¹²³ καὶ διορίστηκαν τὰ ἐξῆς μέλη:

Πρόεδρος, ὁ Αλέξανδρος Ζαΐμης, πρῶν πρόεδρος τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου

Ἀντιπρόεδροι, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς Ἰωάν. Τσιριμώκος

Γενικός Γραμματέας, ὁ Ι. Δαμβέργης

Ταμίας, ὁ Ι. Ηλιάσκος

Τιμητικά μέλη:

1) Κ. Ζαβιτζιάνος, 2) Γ. Καφαντάρης, 3) Γ. Κονδύλης, 4) Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος, 5) Ἀλ. Παπαναστασίου¹²⁴, 6) Θ. Σοφούλης, 7) Π. Τσαλδάρης,

Τακτικά μέλη:

1) Ἀλ. Ἀναστασιάδης, πρόεδρος Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, 2) Γ. Ἀβέρωφ, πρόεδρος Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων, 3) Π. Βούλγαρης, διοικητῆς Ναυτικῆς Ἀεροπορίας, 4) Ι. Γρυπάρης, τμητάρχης Υπουργείου Παιδείας καὶ Ἱεροσημάτων, 5) Στ. Γρηγορίου, γενικός γραμματέας Υπουργείου Οικονομικῶν, 6) Γ. Δροσίνης, 7) Κ. Ζέγγελης, πρόεδρος Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 8) Δ. Καλαποθάκης, διευθυντῆς Γραφείου Τύπου, 9) Ἀλ. Κασσαβέτης, βουλευτῆς, 10) Νικ. Λιανόπουλος, διευθυντῆς Υπουργείου Ἐσωτερικῶν, 11) Δημ. Λαμπαδάριος, διευθυντῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσόβιου Πολυτεχνείου, 12) Π. Μαζαράκης, 13) Ἀντ. Μπενάκης, 14) Γεωργ. Μαθιό-

122. ΓΑΚ, ὅ.π., Φακ. 24, συνημμένο στο ἔγγραφο (27 Μαρτίου 1921) τῆς ΚΕΕ πρὸς τὸ Υπουργεῖο Ἐσωτερικῶν.

123. ΦΕΚ, τχ Α', ἀριθ. 277, 28 Δεκεμβρίου 1928 καὶ ΓΑΚ, ὅ.π. Φακ. 24.

124. Παραιτήθηκε· βλ. ΦΕΚ, τχ Γ', ἀριθ. 82, 15 Μαΐου 1929 καὶ ΓΑΚ, ὅ.π. Φακ. 26 - Ὑποφ. 4, ὅπου ἔγγραφο (23 Μαΐου 1929) τοῦ Υπουργείου Ἐσωτερικῶν πρὸς τὴν ΚΕΕ. Ἀργότερα διορίστηκε ὡς τακτικὸ μέλος ὁ Σπ. Μερκούρης· βλ. ΦΕΚ, τχ Γ', ἀριθ. 35, 14 Φεβρουαρίου 1930 καὶ ΓΑΚ, ὅ.π. ἔγγραφο (22-2-1930) τοῦ Υπουργείου Ἐσωτερικῶν πρὸς τὴν ΚΕΕ.

πουλος, πρύτανις του Πανεπιστημίου Αθηνών, 15) Κ. Μελάς, 16) Θρ. Πετμεζάς, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, 17) Θ. Πετρακόπουλος, 18) Ι. Πετριδής, 19) Σπ. Πάτσης, δήμαρχος Αθηναίων, 20) Σ. Τρικούπης, βουλευτής, 21) Α. Φραντζής, αντιστράτηγος, 22) Ε. Χαρίλαος.

Στην Εκτελεστική Επιτροπή διορίστηκαν οι εξής:

1) Π. Βούλγαρης, 2) Ιω. Δαμβέργης, 3) Γ. Δροσίνης, 4) Αλ. Κασσαβέτης, 5) Π. Μαζαράκης, 6) Θρ. Πετμεζάς, 7) Α. Φραντζής¹²⁵.

Στις 22 Αυγούστου 1929 εκδόθηκε άλλο προεδρικό διάταγμα «περί του τρόπου τής διαχειρίσεως τής επί του έορτασμού τής εκατονταετηρίδος τής Ελληνικής Παλιγγενεσίας Κεντρικής Έπιτροπής»¹²⁶.

Οι Ειδικές Επιτροπές που συστάθηκαν ήταν 15, τα μέλη των οποίων κυμαίνονταν από 8-29, όπως παρακάτω¹²⁷:

Επιτροπή Ηρώου:

Ν. Τριανταφυλλάκος, πρόεδρος, Ηλ. Αγγελόπουλος, Π. Γκίνης, Αλ. Γρίβας, Αρ. Ζάχος, Τ. Ηλιόπουλος, Π. Καλλιγιάς, Κ. Κιτσικής, Ν. Κουρεμμένος, Α. Κριεζής, Γ. Λαζαρίδης, Αν. Μεταξάς, Αλ. Νικολούδης, Αλ. Οικονόμου, Αν. Ορλάνδος, Χρ. Τσαγγρής, Αλέξ. Φιλαδελφεύς

Επιτροπή εθνικών μουσείων και θεάτρου Ηρώδου:

Αλ. Μαζαράκης, πρόεδρος, Σπ. Αγαπητός¹²⁸, Αδ. Αδαμαντίου, Σπ. Δάσιος, Α. Κεραμόπουλος, Κ. Κουρουγιώτης, Αντ. Μπενάκης, Δ. Μπότσαρης, Ζ. Παπαντωνίου, Κ. Ράδος, Γ. Σωτηρίου, Κ. Σταμπουλόπουλος, Γ. Χατζόπουλος

Επιτροπή πανελληνίου εκθέσεως:

Αρ. Ζάννος, πρόεδρος, Β. Ακριβός, Χ. Βερούκιος, Αρτ. Δεναξάς, Ι. Δοανίδης, Κ. Ζαρίφης, Γ. Ησαΐας, Ιωάν. Καραβίας, Σπ. Λαβδαίος, Σοφία Λασκαρίδου, Δ. Μαλτέζος¹²⁹, Κλ. Μανέας, Γ. Μερκούρης, Αγγ. Μεταξάς, Ν. Μπρούμης, Γ. Πεσμαζόγλου, Ανδρ. Χατζηκυριάκος

Επιτροπή συνεδρίων:

Θ. Βορέας, πρόεδρος, Ν. Αλιβιζάτος, Θ. Βαρούνης, Ι. Γρυπάρης¹³⁰, Φ. Κουκουλές, Εμμ. Κυταριόλος, Αλ. Μυλωνάς, Αλ. Παπάς, Ι. Παπαστράτος, Κ. Σπυρίδης, Α. Τανάγρας, Σ. Χασιώτης

125. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 38 - Υποφ. 1 «Βιβλίον Πρακτικών τής Έκτελεστικής Έπιτροπής Έκατονταετηρίδος», σ. 1.

126. ΦΕΚ, τχ. Α', αριθ. 319, 29 Αυγούστου 1929.

127. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 26 - Υποφ. 2.

128. Με επιστολή του (11 Φεβρουαρίου 1929) προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, ζητεί να μετατεθεί στην Επιτροπή Εκθέσεων (βλ. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 39 - Υποφ. 3).

129. Με επιστολή του (5 Φεβρουαρίου 1929) προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, παραιτείται (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

130. Με επιστολή του (31 Ιανουαρίου 1929) προς τον Γενικό Γραμματέα της ΚΕΕ, ζητεί να μετατεθεί στην Επιτροπή Εθνικού Θεάτρου ή Εθνικής Μουσικής (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

Επιτροπή πανελληνίων αγώνων:

Π. Πιερ. Μαυρομιχάλης, πρόεδρος, Ν. Αθανασιάδης, Β. Αντωνόπουλος, Δ. Βρονταμίτης, Αθ. Βρυζάκης, Γ. Γεωργιάδης, Π. Καρασεβδός, Ι. Κετσάας, Α. Λούνδρας, Μ. Μίνδλερ, Μ. Νεγροπόντης, Γ. Ορφανίδης, Νικ. Πασπάτης, Μ. Ρινόπουλος, Α. Σταθάτος, Ι. Χρυσάφης, Ι. Ψύχας

Επιτροπή εθνικού θεάτρου:

Δ. Αιγινίτης, πρόεδρος, Χ. Αννινος, Αιμ. Βεάκης, Νικ. Λάσκαρης, Π. Νιρβάνας, Κωστ. Παλαμάς, Ν. Παπαγεωργίου, Φ. Πολίτης, Γ. Πωπ, Θεόδ. Συναδινός, Εδμ. Φυροτ

Επιτροπή εθνικού μελοδράματος:

Σπ. Λιβιεράτος, πρόεδρος, Μ. Καλομοίρης, Δ. Λαυράγκας, Γ. Μητρόπουλος, Κ. Νικολάου, Τ. Μωραϊτίνης, Ι. Ψαρούδας

Επιτροπή εθνικής μουσικής:

Γ. Σωτηριάδης, πρόεδρος, Μ. Καλομοίρης, Ν. Λάβδας, Γ. Λαμπελέτ, Λογοθέτου - Merlier, Φ. Οικονομίδης, Κ. Παπαδημητρίου, Θ. Σακελλαρίδης, Επ. Σημαντήρας, Σοφία Σπανούδη, Γ. Στρατήγης, Κ. Σφακιανάκης, Κ. Τριανταφύλλου, Νίνα Φωκά, Κ. Ψάχος¹³¹

Επιτροπή εορτών και αναπαράστασεων:

Θ. Βελλιανίτης, πρόεδρος, Περ. Αραβαντινός, Γ. Ασπρέας, Κ. Γερασιώτης, Θ. Θωμόπουλος, Ε. Ιωαννίδης, Τ. Κανδηλώρος, Ιπ. Καραβίας, Σπ. Λοβέρδος, Θ. Λουκίδης, Γ. Μπονάνος, Αλ. Πάλλης¹³², Φ. Ρωκ, Οδ. Φωκάς, Αγγ. Χατζημχάλη

Επιτροπή εκδόσεων:

Γ. Ν. Χατζηδάκις, πρόεδρος, Αμ. Αλιβιζάτος, Κ. Αμαντος, Ν. Βέης, Ν. Δυοβουνιώτης, Κ. Ελευθερουδάκης, Εμμ. Εμμανουήλ, Ν. Εξαρχόπουλος, Παν. Καλογερόπουλος, Σωκρ. Κουγέας, Αρ. Κούζης, Σ. Μενάρδος, Δ. Μπαλάνος, Δ. Παπούλιας, Στ. Σεφεριάδης, Κ. Τριανταφυλλόπουλος, Μ. Τσιριμώκος Γ. Χαριτάκης

Επιτροπή εικονογραφιών, μεταλλίων και γραμματοσήμων:

Αν. Χρηστομάνος, πρόεδρος, Ι. Βαχαβιόλος, Ι. Βλαχογιάννης, Γ. Ιακωβίδης, Ν. Καλομενόπουλος, Γ. Κοσμαδόπουλος, Π. Μαθιόπουλος, Στ. Ξενόπουλος, Γ. Οικονόμου, Θ. Πενθερουδάκης, Γ. Τυπάλδος, Κ. Ψαλτώφ

Επιτροπή συμμετοχής επαρχιών και παροικιών:

Αθ. Μιαούλης, πρόεδρος, Φ. Δραγούμης¹³³, Σκ. Ζερβός, Κ. Καλοδούκας, Σ.

131. Με επιστολή του (2/15 Φεβρουαρίου 1929) προς τον Αλέξ. Ζαΐμη, παραιτείται (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

132. Με επιστολή του (13 Φεβρουαρίου 1929) προς την ΚΕΕ, παραιτείται (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

133. Με επιστολή του (28 Μαΐου 1929) προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, ζητεί να αντικατασταθεί (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

Κορώνης, Α. Κουμουندούρος - Εμπειρικός, Στ. Κωστόπουλος, Β. Λαμπίκης, Λ. Μακκάς, Τ. Παναγιωτόπουλος, Γ. Παπαγεωργίου

Επιτροπή δεξιώσεων και ευκοσμίας Αθηνών:

Αλιβιζάτος, πρόεδρος, Ι. Βλαβιανός, Μ. Βολωνάκης, Αντ. Γαζής, Κλ. Γεωργιάδης, Μ. Γεωργαντάς, Ν. Γιαννιός, Χαρ. Γούναρης, Φ. Ζαΐμης, Π. Καραπάνος, Κ. Κατσιμπαλής, Ν. Κατσογιάννης, Αρ. Κυριακίδης, Β. Μελάς, Γ. Στρατής

Επιτροπή γυναικείας συμμετοχής:

Ελένη Κουντουριώτη, πρόεδρος, Άν. Αποστολάκη, Μ. Αποστολιδη¹³⁴, Λ. Α. Βαφειαδάκη, Ελ. Ε. Βενιζέλου, Ελ. Π. Βουρλούμη, Δ. Γαβριηλίδου, Ρ. Γεωργιαντά, Αργ. Δελλαπόρτα, Αλεκ. Ευαγγελινίδου, Ελ. Ευκλείδου¹³⁵, Λ. Ζυγομαλά, Αρ. Κανάρη, Γ. Θ. Μανέττα, Ανδρ. Λ. Μελά, Έλδα Νάζου, Μαρ. Νεγροπόντη, Σοφ. Πανταζίδου, Α. Παπαδημητρίου, Καλ. Παρρέν, Μ. Σβώλου, Ελ. Σιφναίου, Ι. Στεφανόπουλι, Δ. Τομπάζη, Ελ. Τρικούπη, Λίνα Τσαλδάρη, Ζ. Φράγκου, Αλ. Χωρέμη¹³⁶

Επιτροπή οικονομική:

Ι. Αθανασάκης, πρόεδρος, Στ. Δέλτας¹³⁷, Αλ. Διομήδης, Γ. Δρακούλης, Ι. Δροσόπουλος, Γρ. Εμπεδοκλής, Ιωάν. Κοντουριώτης, Θ. Λεκατσάς, Δ. Λοβέρδος, Γ. Μαρίνος, Αν. Πρέκας

Ο διορισμός των μελών των Ειδικών Επιτροπών εγκρίθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή στην Α' συνεδρίαση, στις 8 Ιανουαρίου 1829, από καταλόγους που κατάρτισε ο Ιωάννης Δαμβέργης και περιελάμβαναν γνωστές προσωπικότητες της εποχής από την επιστήμη και την τέχνη, την πολιτική και την οικονομική ζωή¹³⁸. Παρόλ' αυτά διατυπώθηκαν διαμαρτυρίες για τη σύνθεση των επιτροπών, κυρίως από απογόνους αγωνιστών¹³⁹, αλλά και από τον Ελληνισμό της διασποράς που δεν συμμετείχε δι' αντιπροσώπων του στις επιτροπές¹⁴⁰.

Η πρώτη Γραμματεία του Ιωάννη Δαμβέργη (1918 - 1920)

Όπως προκύπτει από τα εντάλματα πληρωμών και το πρωτόκολλο, η πρώτη περίοδος της Γραμματείας Δαμβέργη εκτείνεται από τον Ιούνιο 1918 έως

134. Με επιστολή της (20 Μαρτίου 1929) προς την ΚΕΕ, παραιτείται (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

135. Με επιστολή της (χ.χ.), ζητεί να μετατεθεί στην Επιτροπή Πανελληνίου Εκθέσεως (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

136. Με επιστολή της (19 Φεβρουαρίου 1929) προς την ΚΕΕ, αρνείται (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

137. Με επιστολή του (23 Φεβρουαρίου 1929) προς τον Αλέξ. Ζαΐμη, ζητεί να αντικατασταθεί (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

138. Βλ. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 38 - Υποφ. 1 - «Βιβλίον Πρακτικών τῆς Εκτελεστικῆς Επιτροπῆς Ἐκατονταετηρίδος».

139. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 26 - Υποφ. 5 και Φακ. 76 - Υποφ. 1, όπου επιστολή (χ.χ.) του Ν. Καψάλη.

140. Βλ. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 26 - Υποφ. 5 και Φακ. 76 - Υποφ. 1, όπου επιστολή (17 Ιαν. 1929) του Κ. Π. Σπανούδη.

και τον Οκτώβριο 1920¹⁴¹. Στο διάστημα αυτό φρόντισε να οργανώσει το Γραφείο¹⁴² της ΚΕΕ, να προσλάβει προσωπικό¹⁴³ και προπαντός να ρυθμίσει το θέμα της διακίνησης της αλληλογραφίας και της εξόφλησης των λογαριασμών ατελώς, γιατί η ΚΕΕ, όπως προκύπτει από τον ιδρυτικό νόμο 1375/1918, ήταν «*ίδρυμα δημοσίου χαρακτήρος*»¹⁴⁴. Γενικά η περίοδος αυτή ήταν φάση προετοιμασίας και το ουσιαστικό έργο που επετέλεσε στην εκπλήρωση του προγράμματος φαίνεται ελάχιστο. Αυτό δηλώνει το διασωθέν υλικό και αυτό ισχυρίζεται ο διάδοχός του Γεώργιος Χαριτάκης, σε επιστολή του με χρονολογία 10 Σεπτεμβρίου 1921 προς τον πρίγκηπα Νικόλαο¹⁴⁵.

Το έργο της ΚΕΕ και των ειδικών επιτροπών σ' αυτή τη φάση αλλά και στις επόμενες, μέχρι και την πραγματοποίηση του εορτασμού, αποτελεί αντικείμενο ευρείας έρευνας και οπωσδήποτε δεν εντάσσεται στα πλαίσια μιας εισαγωγής. Από τις προτάσεις των ειδικών επιτροπών αναφέρουμε εδώ την πρόταση της οικονομικής επιτροπής, η οποία, προκειμένου να ενισχύσει τους πόρους της ΚΕΕ, όπως καθορίζονταν από το βασιλικό διάταγμα του Απριλίου 1918, σκέφθηκε να εκδώσει μεγάλο εθνικό λαχείο και έχει διασωθεί η σχετική πρόταση του Μ. Π. Λαμάρ από 4/17 Ιουλίου 1918¹⁴⁶. Βάσει σχεδίου νόμου επίσης, που καταρτίστηκε τον Απρίλιο του 1918, με ισχύ από 1ης Ιουνίου του ίδιου έτους, οι πόροι της επιτροπής θα ενισχύονταν και από την επιβολή φόρου επί των διαφημίσεων στις πόλεις Αθηνών - Πειραιά και περιχώρων¹⁴⁷. Όπως όμως προκύπτει από το παρόν αρχείο η ΚΕΕ έλαβε μόνο 100.000 δραχμές¹⁴⁸ από το ποσό του ενός εκατομμυρίου που της είχε χορηγήσει το Υπουργείο Εσωτερικών¹⁴⁹.

Το έργο όλων των ειδικών επιτροπών περιορίστηκε στη διατύπωση προτάσεων και στην αποδοχή αιτήσεων με προτάσεις από διαφόρους. Για την κα-

141. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 34, Φ36.

142. Με αίτηση προς το Υπουργείο Συγκοινωνιών (12 Σεπτεμβρίου 1918), ζητεί τηλεφωνική γραμμή για τα Γραφεία επί της οδού Νίκης. Σημειώνεται όμως ότι δεν νοικιάστηκε η οικία (βλ. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 25 - Υποφ. 1α). Με έγγραφο επίσης (6 Σεπτεμβρίου 1918) προς το Υπουργείο Στρατιωτικών ζητεί ένα ποδήλατο για τις ανάγκες του Γραφείου (βλ. ΓΑΚ, ό.π.).

143. Έναν γραμματέα, έναν γραφέα και έναν κλητήρα. Για μικρό διάστημα, από Μάιο έως Ιούλιο 1918, μισθοδοτείται με 300 δραχμές μηνιαίως ο Γρηγόριος Ξερόπουλος, ο οποίος φαίνεται είχε προσληφθεί ως γραμματέας (βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 34 - Υποφ. 1, αριθ. ενταλμάτων 66-67, 81).

144. Βλ. αλληλογραφία ΚΕΕ με Υπουργείο Οικονομικών ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 25 - Υποφ. 1α, όπου έγγραφα ΚΕΕ (18 Σεπτεμβρίου 1918) και Υπουργείου Οικονομικών (5 Οκτ. 1918).

145. Βλ. Ε.Λ.Ι.Α., Αρχείο Γ. Χαριτάκη, Υποφ. «Επιστολές του Γ.Χ. προς τον πρίγκηπα Νικόλαο».

146. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 28 - Υποφ. 3.

147. Βλ. ΓΑΚ, ό.π.

148. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 31 - Υποφ. 1, όπου «Κίνησης Ταμείου από 1 Μαρτίου - 31 Μαΐου 1921» και Υποφ. 5, όπου έγγραφο (22 Μαρτίου 1922) του Υπ. Εσωτερικών προς την ΚΕΕ.

149. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 25 - Υποφ. 1α, όπου έγγραφο (7 Αυγούστου 1918) του Υπ. Εσωτερικών προς την ΚΕΕ.

τεύθυνση στην οποία κινήθηκαν και για το πνεύμα που επικράτησε αναφέρουμε εδώ, ενδεικτικά, μια πρόταση που υποβλήθηκε στην Ειδική Επιτροπή εκδόσεων για καταρτισμό και έκδοση εθνικής βιβλιογραφίας, όπου, εκτός των άλλων, σημειώνονται: «Ειδήσεις έθνολογικά σχετικά προς την Μακεδονία και την Μικράν Ασία συλλεγόμεναι άφθόνως και λεπτομερώς θά είναι χρήσιμοι, διότι ή βουλγαρική και πανσλαβιστική προπαγάνδα θά εξακολουθήσει καί εις τὸ μέλλον καί έπομένως πρέπει νά δυνάμεθα νά άπαντῶμεν σοβαρώς, ίνα μη παραπεισθῆ ή Εύρώπη ότι άδίκως έλάβομεν τήν Μακεδονίαν ή τήν Θράκη»¹⁵⁰.

Η Γραμματεία του Γεωργίου Χαριτάκη (1921 - 1922)

Όπως προκύπτει από το πρωτόκολλο, ο Γεώργιος Χαριτάκης εμφανίζεται ως γενικός γραμματέας από 16 Μαρτίου 1921 έως 24 Σεπτεμβρίου 1923¹⁵¹. Στην πραγματικότητα, όμως, το διάστημα ήταν μικρότερο, μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1922, όπως προκύπτει και από την Έκθεση Πεπραγμένων που τύπωσε¹⁵². Μετά τη δραματική εξέλιξη των πολεμικών επιχειρήσεων και τη Μικρασιατική καταστροφή, το Υπουργείο Εσωτερικών, με έγγραφό του στις 27 Οκτωβρίου 1922, διέταξε την ΚΕΕ να απολύσει το έμμισθο προσωπικό. Ο Γεώργιος Χαριτάκης, με έγγραφό του στις 10 Νοεμβρίου 1922, συνέστησε στο Υπουργείο Εσωτερικών μια λύση, στην προσπάθειά του ν' αποφύγει τη διάλυση του Γραφείου. Το Υπουργείο όμως απάντησε με άλλο έγγραφο στις 23 Νοεμβρίου 1922 και διέταξε, αφού ταξινομηθεί το αρχείο της ΚΕΕ να παραδοθεί, εντός δεκαπενθημέρου, στον γενικό γραμματέα προς φύλαξη, γιατί το Υπουργικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει να περικόψει κάθε δαπάνη για τη λειτουργία της. Τότε η ΚΕΕ, με Πρακτικό στις 8 Δεκεμβρίου 1922, αποφάσισε να διαλύσει στο τέλος του μήνα το Γραφείο, απολύοντας τους υπαλλήλους. Πράγματι ο γραμματέας της ΚΕΕ, Δ. Ι. Καλογερόπουλος, στις 16 Δεκεμβρίου 1922 διαβίβασε ολόκληρο το αρχείο, συμπεριλαμβανομένου και του ταμείου, στον Γ. Χαριτάκη¹⁵³.

Ο Γεώργιος Χαριτάκης, έμπιστος του Παλατιού¹⁵⁴, διδάκτωρ της Νομικής τότε, και καθηγητής της ΑΣΟΕΕ, αργότερα, με σημαντική επιστημονική¹⁵⁵ συγ-

150. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 28, όπου δακτυλόγραφο, ακέφαλο, αχρονολογητο, σσ 2.

151. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 33, αριθ. 2. Λίγο μετά τον διορισμό του, στις 5 Απριλίου 1921, υπέβαλε την παραίτησή του για άγνωστους λόγους, η οποία όμως δεν έγινε δεκτή (βλ. ΓΑΚ, ό.π., Φακ. 33 - Πρόχειρον Βιβλίον Πρακτικών Εκτελεστικής Επιτροπής, Ε' συνεδρίαση 5 Απριλίου 1921 και Ι' συνεδρίαση, 22 Νοεμβρίου 1921).

152. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 37 - Υποφ. 2.

153. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 36 - Υποφ. 4. Σύμφωνα με το Πρακτικό της 8ης Δεκεμβρίου 1922, το ταμείο θα παρελάμβανε ο Γ. Πεσμαζόγλου.

154. Βλ. Ε.Λ.Ι.Α., Αρχείο Γ. Χαριτάκη.

155. Για την προσωπικότητα και το επιστημονικό του έργο βλ. Περ. Ίστωρ, τχ 4, Απρίλιος 1992, σσ 150 - 152, Γεωργίου Π. Χαριτάκη Έργων Επιτομή, Εισαγωγή - Επιμέλεια Μαργαρίτα Δρίτσα, βιβλιογραφικός κατάλογος Βίκυ Πάτσιου, Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα 1990.

γραφική δραστηριότητα, παρά τις δυσμενείς ιστορικές συγκυρίες, κατά την περίοδο της Γραμματείας του κατόρθωσε να επιτελέσει θετικό έργο.

Πρώτο μέλημα της Εκτελεστικής Επιτροπής και του ίδιου ήταν η στέγαση των Γραφείων της ΚΕΕ. Αρχικά φιλοξενήθηκαν σε μια αίθουσα του Δημαρχείου¹⁵⁶, από 10 Μαΐου 1921 στο Δημοτικό Θέατρο¹⁵⁷ και από 1ης Οκτωβρίου του ίδιου έτους εγκαταστάθηκαν οριστικά σε δύο δωμάτια οικίας επί της οδού Νίκης 10¹⁵⁸. Εν τω μεταξύ είχε προσλάβει τριμελές προσωπικό γραφείου¹⁵⁹, ενώ στις 8 Σεπτεμβρίου 1921 παρέλαβε από την αδελφή του Ιωάννη Δαμβέργη, Αριάδνη, το αρχείο της προκατόχου επιτροπής και τον εξοπλισμό του Γραφείου¹⁶⁰.

Λόγω της Μικρασιατικής εκστρατείας, η Εκτελεστική Επιτροπή¹⁶¹ «έθεώρησεν άκαιρον τήν διεξαγωγήν έορτασμών υπό τοιούτους όρους και άπεφάσισε, όπως πάσα τοιαύτη ένέργεια άναβληθῆ έπ' άόριστον άναμενομένης τῆς καταλληλοτέρας έποχής»¹⁶². Έτσι το έργο της ΚΕΕ περιορίστηκε και πάλι σε προπαρασκευαστική εργασία με εξαίρεση την πραγματοποίηση ορισμένων ειδικών ή τοπικών εορτών. Ανάλογα και το έργο των ειδικών επιτροπών ήταν προπαρασκευαστικό.

Αξιζει να μελετηθεί ιδιαίτερα το σύνολο του έργου από την άποψη ότι απεικονίζει τον τρόπο με τον οποίο ο ίδιος ο Γεώργιος Χαριτάκης έβλεπε την Εκατονταετηρίδα, όχι μόνο ως εφήμερες εορτές, αλλά ως έργο πνευματικό και γι' αυτό έδωσε βαρύτητα στις εκδόσεις.

Η ευρύτητα πνεύματος με την οποία ο Χαριτάκης αντιμετώπιζε τον εορτασμό διαφαίνεται στην εμπεριστατωμένη μελέτη που εξέδωσε με τον τίτλο *Η Έκατονταετηρίς τῆς Έπαναστάσεως - Μετά προλόγου τῆς Έκτελεστικῆς Επιτροπῆς Έκατονταετηρίδος*, Ἀθήναι 1921.

Υπογραμμίζουμε την ανάπτυξη των απόψεών του σχετικά με το είδος και τον τρόπο των εκδόσεων· συγκεκριμένα: εξαίρει την ανάγκη μελέτης της νεότερης και σύγχρονης – «νεωτάτης» (*Zeitgeschichte*) – ιστορίας, παράλληλα με

156. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 33, «Πρόχειρον βιβλίον Πρακτικῶν Εκτελεστικῆς Έπιτροπῆς», όπου Α' συνεδρίαση (15 Μαρτίου 1921).

157. ΓΑΚ, ό.π., Η' συνεδρίαση (11 Μαΐου 1921).

158. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 36 - Υποφ. 1. Συμβόλαιον αριθ. 20950. Η μίσθωση αντί 500 δραχμών μηνιαίως θα διαρκούσε μέχρι 31 Αυγούστου 1922.

159. Τον Δ. Ι. Καλογερόπουλο ως γραμματέα και διευθύνοντα του Γραφείου της ΚΕΕ, τον Σ. Χιλιάδακη ως βοηθό γραμματέα και τον Γ. Αποστολόπουλο ως κλητήρα (ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 36 - Υποφ. 12).

Στα μηνιαία έξοδα αναφέρεται και ποσό για μισθοδοσία λογιστού· βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 31 - Υποφ. 1' όπου «Λογοδοσία Οικονομικῆς Διαχειρίσεως» για το έτος 1921 (χ.χ.). Μία επιστολή (12 Μαρτίου 1922) του Γ.Ι. Πεσμαζόγλου.

160. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 36 - Υποφ. 1, Πρωτόκολλο παραλαβῆς.

161. Κατά την Δ' συνεδρίαση στις 29 Μαρτίου 1921· βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 33, Πρόχειρον Πρακτικόν Εκτελεστικῆς Επιτροπῆς.

162. Βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 37, «Έκθεσις Πεπραγμένων Κεντρικῆς καί Έκτελεστικῆς Έπιτροπῆς Έκατονταετηρίδος από 11ης Μαρτίου 1921 μέχρι 10ης Ιουνίου 1921», σ. 3.

τη μελέτη της αρχαίας και της μέσης και αποδεικνύεται γνώστης των σύγχρονων τάσεων της διεθνούς ιστοριογραφίας¹⁶³.

*Η δεύτερη Γραμματεία του Ιωάννη Δαμβέργη
(28 Δεκεμβρίου 1928 - λήξη των εορτών)*

Από τις 15 Δεκεμβρίου 1928, όταν διορίστηκε η νέα ΚΕΕ, αρχίζει η δεύτερη και τελευταία περίοδος της Γραμματείας του Ιωάννη Δαμβέργη, ο οποίος σύμφωνα με απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής κατά τη Β' συνεδρίαση της, στις 26 Ιανουαρίου 1929, αρχίζει να μισθοδοτείται από εκείνη την ημέρα και με τα ίδια ακριβώς ποσά, όπως στην πρώτη φορά, το 1918-1919¹⁶⁴. Στην ίδια συνεδρίαση εγκρίθηκε και η μισθοδοσία του τριμελούς προσωπικού του γραφείου που, εν τω μεταξύ, με την φροντίδα του γενικού γραμματέα είχε προσληφθεί¹⁶⁵.

Αρχικά τα Γραφεία της Επιτροπής φιλοξενήθηκαν στο πολιτικό γραφείο του Πρωθυπουργού¹⁶⁶ και αργότερα στεγάσθηκαν στην οδό Βαλαωρίτου¹⁶⁷.

Από τις πρώτες ενέργειες του Ιωάννη Δαμβέργη ήταν ο καταρτισμός του παρακάτω σχεδίου προγράμματος¹⁶⁸, το οποίο, αφού κατ' αρχήν εγκρίθηκε από τον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Εσωτερικών Κ. Ζαβιτζιάνο, ανακοινώθηκε στην Εκτελεστική Επιτροπή¹⁶⁹ και εγκρίθηκε από την ΚΕΕ και την Κυβέρνηση¹⁷⁰:

ΣΧΕΔΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1918, ἐντολῇ τῆς τότε Κυβερνήσεως, καταρτισθὲν καὶ ἐγκριθὲν κατ' ἀρχὴν πρόγραμμα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος, ἐπὶ διετίαν μελετηθὲν ἐν τοῖς καθέκαστα ὑπὸ εἰδικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἔτοιμον κατὰ τὸ πλεῖστον, λόγῳ τῶν ἀνωμάλων περιστάσεων δὲν ἐστάθῃ δυνατόν νὰ ἀρχίσῃ ἐκτελούμενον.

Υπῆρχε τότε ἐπαρκῆς χρόνος ὅπως ἐκτελεσθοῦν καὶ ἔργα εὐρυτέρας σημασίας, δὲν ἀπέλειπον δὲ καὶ τὰ ἀπαιτούμενα ὑλικά μέσα ὅπως, ἐν τῇ πανηγυρικῇ ἐκδηλώσει τῆς πρὸς τοὺς ἥρωας τῆς Ἐθνικῆς ἀπολυτρώσεως εὐγνωμοσύνης, ἐπωφεληθῶμεν τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐπιχειρήσωμεν καὶ ἔργα κοινῆς

163. Διαφωτιστική είναι επίσης και επιστολή (25 Αυγούστου 1921) προς τον Ιωάννη Βλαχογιάννη (βλ. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 35).

164. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 38 - Υποφ. 1.

165. ΓΑΚ, ό.π. Πρόκειται για τον γραμματέα Σ. Χιλιαδάκη, τη γραφέα Μαριάννα Αννίνου και τον κλητήρα Αντώνιο Μαγουλά.

166. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 38 - Υποφ. 1, Α' συνεδρίαση.

167. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 36 - Υποφ. 4, όπου έγγραφο της Ηλεκτρικής Εταιρείας Διανομής Α.Ε., προς την ΚΕΕ (3 Μαΐου 1930). Στην αλληλογραφία όμως της ΚΕΕ, αναφέρεται η διεύθυνση Αμερικής 10.

168. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 38 - Υποφ. 2.

169. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 38 - Υποφ. 1, Β' συνεδρίαση.

170. ΓΑΚ, ό.π. Φακ. 38 - Υποφ. 1, Γ' συνεδρίαση.

ώφελείας, τῶν ὁποίων προφανῆς ἦτο ἡ κατὰ τὴν διαρρεύσαν ἐκατονταετίαν καθυστέρησις.

Ἡ διαδεχθεῖσα τὴν πρώτην ἐπιτροπὴν δευτέρα τοιαύτη, ἀποδεχθεῖσα τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα ἐν τοῖς πλείστοις καὶ ἐπεξεργασθεῖσα αὐτὸ διὰ νέων εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, περιλαμβανουσῶν τὰ πλείστα τῶν προηγουμένων προσώπων, μολονότι ἀνέβαλε, δικαιολογημένως, τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἑορτασμοῦ διὰ τὸ 1930, ὅμως, ἔνεκα τῶν τότε περιστάσεων, δὲν ἠτύχησε καὶ αὐτὴ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσίν του, εὐρεθεῖσα πρὸ νέων ἀνωμαλιῶν.

Τώρα ἡ βραχύτης τοῦ ταχθέντος εἰς ἡμᾶς χρόνου ἐπιβάλλει τὸν περιορισμὸν τοῦ προγράμματος εἰς τὰ ἀπολύτως κατορθωτά, χωρὶς ὅμως ταῦτα νὰ παύσουν, παρὰ πᾶσαν οἰκονομικὴν δυσχέρειαν, ὄντα ἀνάλογα πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν μιᾶς χώρας, ἑορταζούσης τὸ ἰωβιλαῖον τῆς ἀνεξαρτησίας της καὶ τιμῆς τὸς πρωτεργάτας καὶ τὸς ἐργάτας αὐτῆς.

Ἐπὶ τούτῳ τὰ προτεινόμενα ἔργα δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς ἐκδηλωτικὰ τῆς λαϊκῆς ἀγαλλιᾶσεως καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ εἰς χαρακτηριστικὰ τῶν συντελεσθέντων εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς ἐθνικῆς δράσεως καὶ οἰονεὶ ἀποτελοῦντα λογοδοσίαν, πρὸς τοὺς ἐλευθερωτὰς καὶ ἀφετηρίαν τῆς περαιτέρω σταδιοδρομίας, χωρὶς νὰ παραληφθῇ καὶ πάλιν, ἐν τῷ [sic] μέτρῳ, ἡ ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν ἑορτῶν πλήρωσις προφανῶν τινῶν καθυστερήσεων, πάντως οὐχὶ ἀσκόπως δαπανηρῶν, ἀλλὰ παραγωγικῶν οἰκονομικῆς, ἐκπολιτιστικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς κινήσεως καὶ προόδου.

Πρὸς καταρτισμὸν, ἔστω καὶ προχείρου, προϋπολογισμοῦ τοῦ συνόλου τῶν ἐν τῷ προγράμματι ἔργων, εἴτε καὶ ἐνὸς ἐκάστου ἰδία ἀπαραίτητοι τυγχάνουν αἱ γνωμοδοτήσεις τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, μετὰ τὰς ὁποίας ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, δύνανται νὰ ἀποφασίσῃ τίνα τούτων εἶναι κατορθωτὰ καὶ τίνων ἐπιβάλλεται ἡ ἐγκατάλειψις ἢ τροποποίησις.

Ἐννοεῖται ὅτι εἰς μερικὰ δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ προϋπολογισμὸς πιθανοτήτων συμμετοχῆς εἰς τὰς δαπάνας, καθότι ὑπάρχουν ἤδη ἐνδείξεις ὅτι τῆς δαπανηρᾶς ἀναστηλώσεως τοῦ θεάτρου τοῦ Ἡρώδου, τῆς ἰδρύσεως ἐπαρχιακῶν τινῶν μνημείων καὶ ἄλλῶν τινῶν ἔργων θὰ ἐξευρεθῶσιν οἱ χορηγοὶ καὶ ὅτι ἐτέρων τοιούτων θ' ἀνελάμβανον ἢ θὰ συνανελάμβανον τὴν ἐκτέλεσιν ἄλλα ἰδρύματα ἢ ὀργανώσεις.

Οὕτω ὑπὸ τὸν τριπλοῦν αὐτὸν τύπον, τῶν ἑορταστικῶν ἀπλῶς, τῶν μνημειακῶν καὶ τῶν δημιουργικῶν, αἱ ἑορταὶ τῆς ἐκατονταετηρίδος, δεόντως παρασκευαζόμεναι, θ' ἀποτελέσουν ἀξιοπρεπῆ καὶ ἀνάλογον τῇ περιστάσει ἐκδηλώσιν τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῶν κατὰ τὴν ἐκατονταετίαν προόδων τῆς χώρας.

ΗΡΩΝ

Θὰ προπαρασκευασθῇ ἐν χώρῳ προσήκοντι ἰδρυσις, καὶ ἐγκαινιάσις Ἡρώου, ἐν περιπτώσει δὲ ἀκατορθώτου αὐτῆς ἡ πανηγυρικὴ θεμελίωσις του ἐπὶ τῇ βάσει ὅμως ὀριστικοῦ καὶ ἐγκεκριμένου σχεδίου καὶ δαπάνης ἐξησφαλισμένης, εἴτε ἀρχιτεκτονικὸν ἠθελεν ἀποφασισθεῖ τοῦτο, εἴτε μνημείον καλλιτεχνικῆς μορφῆς.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐπραγματοποιεῖτο δι' αὐτὸ ἡ ἀπόφασις τῶν Ἐθνο-

συνελεύσεων περί ιδρύσεως Ναοῦ τοῦ Σωτήρος εἰς μνήμην καὶ δόξαν τῆς ἐθνικῆς σωτηρίας, ὁπότε, ἐν τοιοῦτῳ ἐπαξίῳ Ἡρώ, θά εὑρισκον στάδιον δράσεως καὶ προόδου αἱ καλαὶ τέχναι, εἰκονίζουσαι τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας καὶ ἤρωας καὶ παραδίδουσαι αὐτοὺς εἰς τὸν θαυμασμὸν τῶν μεταγενεστέρων.

ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟΝ ΗΡΩΔΟΥ

Θερμὸς πόθος ὄχι μόνον τῶν ἀρχαιολογούντων καὶ τῶν διανοουμένων ἐν γένει, ἀλλὰ καὶ παντὸς φιλομούσου εἶναι ἡ ἀναστήλωσις τοῦ θεάτρου Ἡρώδου, ὡς μέλλουσα ν' ἀποτελέσῃ κόσμον ἐξαιρετικὸν τῶν Ἀθηνῶν, ἰσάξιον πρὸς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον καὶ νὰ θεραπεύσῃ πολλὰς ἐλλείψεις τῆς πνευματικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἡμῶν ζωῆς.

Υπάρχει ἡ πιθανότης γενναίου χορηγοῦ ἢ χορηγῶν διὰ τὴν ἀναστήλωσιν ταύτην. Πάντως δεόν ν' ἀντιμετωπισθῇ ἡ δαπάνη αὕτη, καθὼς καὶ ἡ τῆς ὀριστικῆς εὐπροσώπου στεγάσεως τῶν Μουσείων μας, τοῦ Βυζαντινοῦ, τοῦ Ἱστορικοῦ καὶ Ἐθνολογικοῦ μὲ ἀνάλογον διαρρυθμισιν καὶ διαίρεσιν καὶ ὁ ὀρισμὸς στέγης ὑπὸ τὴν ὁποίαν νὰ παρουσιασθῶν νέα Μοσεῖα, Στρατιωτικόν, Ναυτικόν, Χειροτεχνικόν κλπ. Περὶ τούτων ἐξεδηλώθησαν ἤδη αἱ Κυβερνητικαὶ προθέσεις, ἐξασφαλίζουσαι τὴν διὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκατονταετηρίδος, ταχεῖαν πραγματοποιίσην.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ

Θ' ἀποτελέσῃ ἐπίδειξιν τῶν θετικωτέρων προόδων, ἃς ἐπετέλεσεν ἡ χώρα εἰς ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς ἐν γένει ἐθνικῆς ἐργασίας, τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, καθὼς καὶ ἐν πάσῃ πνευματικῇ καὶ καλλιτεχνικῇ κινήσει.

Ἐπειδὴ δὲ θά ἐπιδιωχθῇ νὰ εἶνε αὕτη καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἀναδρομικῇ, ἢ σύγκρισις τοῦ παρελθόντος πρὸς τὸ ἐνεστῶς θά ἀποβῇ καταφανεστέρα.

Τῆς Πανελληνίου Ἐκθέσεως αἱ δαπάναι θά καλυφθοῦν, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἐκ τῶν καταβολῶν τῶν ἐκθετῶν καὶ ἐκ τῶν εἰσιτηρίων εἰσπράξεων.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ἔχουν ἤδη ἀναληφθεὶ ὑποχρεώσεις ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τέσσαρα Διεθνῆ Συνέδρια, τούτων δὲ αἱ δαπάναι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ὡς βαρύνουσαι τὸν προϋπολογισμὸν τῆς ἐπὶ τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἐπιτροπῆς:

Τὸ Βυζαντιολογικόν.

Τὸ τοῦ Διεθνοῦς Τύπου.

Τὸ τῆς Διεθνοῦς Ξενοδοχειακῆς ὁμοσπονδίας.

Τὸ Διεθνὲς τῆς Ψυχοφυσιολογίας.

Ἡ εὐτυχὴς ὁμως σύμπτωσις τῶν ἐπιβάλλει ὑποχρεώσεις δεξιώσεων ἐξαιρετικῶν, πρὸς ἐπίδειξιν τῆς πατροπαραδότου ξενίας καὶ χάριν τῆς δεούσης ἐθνικῆς διαφημίσεως.

Ἴνα μὴ ὑστερήσῃ ὁμως ἡ χώρα εἰς τοὺς διὰ τῶν Συνεδρίων ἐπιδιωκόμενους καρπούς, δύνανται νὰ συγκληθοῦν, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν σχετικῶν

ὀργανώσεων ἢ καὶ ὡς ἐνισχυτικά τῆς Πανελληνίου Ἐκθέσεως, δύο ἢ τρία, τὰ ἀναγκαιότερα λ.χ. τὸ Ἐλαιοκομικόν, τὸ Ἱατρικόν καὶ εἴ τι ἄλλο.

Ταῦτα θεωρητέα ὡς ἀπολύτως ἀδάπανα.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Οἱ Πανελλήνιοι Ἀγῶνες ἐκτελεσθήσονται κατὰ τὸν τύπον, ὃν καθώρισε συμφωνία μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων καὶ τῆς Διεθνούς Ὀλυμπιακῆς Ὄργανώσεως, τούτέστι Διεθνεῖς κλασικοί. Ἐπειδὴ δὲ συμπίπτει κατὰ τὸ ἔτος 1930 νὰ γίνεταί ἡ ἐναρξίς αὐτῶν, περιορισθήσονται εἰς Πανελληνίους, ἀποτελοῦντας τρόπον τινα προπαρασκευὴν καὶ προπόνησιν τῶν κατὰ τετραετίαν Διεθνῶν.

Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς γενομένης ἤδη συμφωνίας ἡ διεθνὴς σύμπραξις θὰ ἐκδηλωθῇ μόνον διὰ τῆς προσκλήσεως ξένων παρατηρητῶν.

Ἡ δαπάνη θὰ καλυφθῇ ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Σταδίου.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Τῇ ἀρωγῇ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῇ συνεργασίᾳ τῶν εἰδικῶν σωματείων σύστασις καὶ ἐξασφάλις σχολῆς, ἧς ἐν ἀρχῇ μὲν οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριά, κατόπιν δὲ οἱ ἀπόφοιτοι καὶ πτυχιούχοι, ἀναγνωριζόμενοι καὶ διοριζόμενοι ὡς μόνιμοι δημόσιοι λειτουργοί, θ' ἀποτελέσουν τὸν πρῶτον θίασον Ἐθνικοῦ Θεάτρου, λειτουργοῦντος ἐπὶ τῇ βάσει ὀργανισμοῦ, ἐκπονουμένου ὑπὸ τῆς Εἰδ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργείου.

Ὁ οὕτω καταρτισθόσμενος πρῶτος θίασος θὰ διδάξῃ κατὰ τὰς ἐορτὰς ἔργα σχετικὰ πρὸς αὐτὰς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἢ ἐγκριθσομένων νέων τοιούτων.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑ

Τοῦ Ἐθνικοῦ Μελοδράματος ἡ ἴδρυσις θὰ ἐπιδιωχθῇ ἐν συνεργασίᾳ πρὸς τὸν δῆμον Ἀθηναίων καὶ εἰδικὰς ὀργανώσεις, κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου. Ὑπάρχοντος ἐπαρκοῦς ἐμφύχου ὑλικοῦ ἐλπίζεται νὰ καταρτισθῇ ἐγκαίρως θίασος νέων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων ξένων καὶ ἡμετέρων σχετικῶν ἢ ἀναφερομένων εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα. Θὰ στεγασθῇ εἰς τὸ Δημ. Θέατρον εὐπρεπιζόμενον ἤδη καὶ ἐπαρκές.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἐπίσης ἐν συνεργασίᾳ τῶν Μουσικῶν ὀργανώσεων καὶ μὲ τὸ πολῦτιμον κεφάλαιον τῶν συλλεγέντων ἤδη ἐθνικῶν μελῶν ὑπὸ τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν καὶ ἄλλων εἰδικῶν, πλουτιζόμενον δὲ διὰ συλλογῆς νέων, θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ δημιουργία ἐθνικῆς ὀρχήστρας διὰ τοπικῶν ὀργάνων πρὸς ἐπίκαιρον ἐκτέλεσιν μουσικῶν ἔργων μὲ βάσιν τὴν κατὰ τόπους ἐγχώριον μουσικὴν.

Ἡ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐπέκτασις τοῦ μουσικοῦ αἰσθήματος παρ' ἡμῖν καὶ ἡ πανταχόθεν ἐκδηλουμένη ἐκτίμησις πρὸς τὰ ὀλίγα ἀποκαλυφθέντα δείγματα τῶν Ἐθνικῶν μουσικῶν θησαυρῶν ἐγγυᾶται τὴν ἐπιτυχίαν.

Πάντως ὑπὸ τῶν εἰδημόνων θεωρεῖται ἐπιβαλλομένη ἡ πλήρωσις τῆς μεγά-

λης ταύτης καθυστερήσεως, ἥτις θ' ἀποβῆ συμφερωτάτη ὄχι μόνον καλλιτεχνικῶς ἀλλὰ καὶ παραγωγικῶς διὰ τὴν ἐπιδιωκομένην προσέλκυσιν ξένων.

ΕΟΡΤΑΙ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Υπὸ τὴν μελέτην τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τίθενται:

α) Μεγάλη Τελετὴ ἐν τῷ Σταδίῳ εἰς μνήμην τῶν Ἀγωνιστῶν, θρησκευτικὴ στρατιωτικὴ καὶ ναυτικὴ.

β) Ἀναπαράστασις μιᾶς τῶν μαχῶν τοῦ Ἀγῶνος.

γ) Ἀναπαράστασις βυζαντινοῦ Θριάμβου.

δ) Ἀναπαράστασις τῆς παναθηναϊκῆς πομπῆς τῆς μεταφορᾶς τοῦ πέπλου τῆς Ἀθηνᾶς εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ἀντὶ τοῦ πέπλου θὰ μεταφερθῆ καὶ ὑψωθῆ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἡ ἑλληνικὴ σημαία.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Υπὲρ πᾶν ἄλλο ἐπιβαλλομένη εἶνε ἡ ἐπὶ τῇ τελέσει τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἐξιστόρησις τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα καὶ τῆς μετ' αὐτὸν ἑκατονταετοῦς δράσεως τοῦ ἔθνους.

Ἀλλὰ τοῦ μὲν ἀγῶνος ἡ πρόπουσα εἰκὼν εἶναι ἔργον τῆς ἱστορίας, ἥτις ἀτυχῶς δὲν εὔρεν ἀκόμη τὸν ἀνάλογον ζωγράφον, οὔτε δύναται νὰ κατασκευάσῃ ἐκ τοῦ προχείρου τοιοῦτον. Εἶθε τὸ προσεχὲς μέλλον νὰ ἐμφανίσῃ αὐτόν.

Ὡς συντελεστικὴν πρὸς τοῦτο θὰ ἐπιδιώξωμεν ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι, ἔστω καὶ βραδέως, τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἰδρυσιν ἐδρας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, εἰδικῶς ἀφιερωμένης εἰς τὴν ἐρευναν καὶ διδασκαλίαν τῶν κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα.

Ἐπιβοηθητικῶς θὰ κρίνη καὶ γνωμοδοτήσῃ ἡ ἀρμοδιὰ ἐπιτροπὴ ποία καὶ κατὰ τίνα τρόπον τὰ ἐκτελεστέα, ἐκ τοῦ κάτωθι καταλόγου, ἢ καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

α) Καλλιτεχνικαὶ εἰκόνες τῶν πρωταθλητῶν τῶν σπουδαιότερων μαχῶν ἢ καὶ τῶν τόπων, ὅπου ἐγίναν αὗται, εὖωνοι διὰ τὸ κοινὸν καὶ δωρεὰν διὰ τὰ σχολεῖα πρὸς διδασκαλίαν, παραδειγματισμὸν καὶ εὐγνωμοσύνην.

β) Ἐκδοσις διαφωτιστικῶν κειμένων ἐκ τῶν ξένων καὶ ἡμετέρων ἀρχείων.

γ) Βιβλιοκατάλογος τῶν τε πρὸ τοῦ ἀγῶνος Ἑλληνικῶν καὶ συναφῶν δημοσιευμάτων καὶ τῶν μετ' αὐτὸν μέχρι τῆς σήμερον. Τῶν ἔργων τούτων, ὡς κολοσσιαίων, εὐνόητοι αἱ ὕλικαὶ καὶ χρονικαὶ δυσχέρειαί. Ἀλλὰ θὰ ἐπιδιωχθῆ τοῦλάχιστον ἡ ἔναρξις διὰ τῆς συναντιλήψεως τῶν ἀρμοδιωτέρων ἰδρυμάτων καὶ κυριώτατα τῆς Ἀκαδημίας.

δ) Ἡ ἑκδοσις Βίβλου τοῦ Αἰῶνος περιλαμβανούσης εἰς εἰδικὰ καὶ αὐτοτελῆ κεφάλαια μονογραφίας ἐξιστορούσας τὴν πρὸ ἑκατονταετίας κατάστασιν καὶ τὴν ἔκτοτε δρᾶσιν καὶ πρόοδον παντὸς κλάδου τῆς ἐθνικῆς ζωῆς.

ε) Λευκώματα ἀπεικονιστικὰ τῆς χώρας πρὸ, κατὰ καὶ μετὰ τὸν ἀγῶνα μέχρι καὶ τῆς σήμερον.

ΜΕΤΑΛΛΙΑ, ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Ἡ ἐπὶ τῶν μεταλλίων, γραμματοσήμων καὶ κινήματογραφῶν ἐπιτροπὴ θὰ παρασκευάσῃ μέταλλα ἀναμνηστικά τῆς ἑκατονταετηρίδος, τιμητικά τῶν ἀπογόνων τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τιμητικά τῶν διαπρεψάντων εἰς τοὺς Πανελληνίους ἀγῶνας καὶ τὴν Πανελληνιον ἐκθεσιν.

Ἐπίσης θὰ ἐπιμεληθῇ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀποφασισθέντων ἤδη ἀναμνηστικῶν γραμματοσήμων, εἰκονιζόντων τοὺς πρωταθλητὰς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἢ τὰ σημαντικώτερα τῶν πρωταθλημάτων αὐτῶν.

Ἐπίσης διὰ τῆς κινήματογραφίας θὰ ἱστορήσῃ τὰς ἐορτὰς ἐν τοῖς κυριωτέροις αὐτῶν σημείοις πρὸς ἀγαλλίασιν τῶν ἐν διασπορᾷ Ἑλλήνων, πρὸς διαφήμισιν τῆς χώρας παρὰ τοῖς ξένοις καὶ τέλος πρὸς διαιώνισιν τῶν τελεσθέντων.

Τῶν ἔργων τούτων, ἡ δαπάνη ὑπερκαλυφθήσεται ἐκ τῶν συνήθων πλεονασμάτων τῆς ἐκδόσεως γραμματοσήμων.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΡΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Τὸ ἔργον τοῦτο ἔσεται διπτόν. Εὐρέως ἀντιπροσωπευτικὸν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ διασπορᾷ ἀδυνατούντων νὰ συμμετάσχωσιν τῶν ἐν τῇ Μητροπόλει τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐορτῶν καὶ συμμετοχὴν τῶν ἐπαρχιῶν δι' ἰδίων μνημείων, μικρῶν ἢ μεγάλων, τὰ ὅποια θὰ ἰδρυθοῦν ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι εἰς τοὺς ἱστορικωτέρους τόπους, τῇ συναρῶγῃ τῆς Ἐπιτροπῆς. Τοιαῦτα μνημεῖα παρασκευάζονται ἤδη ἐν Ναυαρίνῳ, Καλαβρύτοις, Κρήτῃ καὶ Θεσσαλονίκῃ, Βελεστίνῳ καὶ Χίῳ θὰ μελετηθῇ δὲ καὶ ἡ ἀλλαχού ἀνίδρυσις.

ΔΕΞΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΟΣΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Εὐνότηα τὰ ἔργα τῆς ἐπὶ τῶν δεξιώσεων καὶ τῆς εὐκοσμίας τῆς πόλεως ἐπιτροπῆς: θὰ καταβάλλῃ αὐτὴ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως ἐνισχυθῇ ἡ φήμη τῆς πατροπαράδοτου ἑλληνικῆς φιλοξενίας καὶ ὅπως τὸ Ἰοστέφανον Ἄστυ, ὡς κέντρον τοῦ ἐορτασμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅλου ἑλληνισμοῦ παρουσιάσθῃ, ὅσον τὸ δυνατόν, εὐπροσώποτερον, ἢ καὶ θὰ αἰτιολογήσῃ τὰς ἐξ ὑπερέρων λόγων καθυστερήσεις.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Δὲν δύνανται νὰ καθορισθῶσιν ἐπακριβῶς, οἱ τρόποι τῆς γυναικείας συμμετοχῆς, οὔτε νὰ ἐξειδικευθῇ ἡ δρᾶσις τῆς. Ἄλλ' ἐπὶ ὅλων τῶν κεφαλαίων τοῦ προγράμματος ἀπαραίτητος εἶνε, καὶ τελεσφόρος δύναται ν' ἀποβῇ αὐτὴ, διὰ τῆς λεπτῆς παρατηρητικότητος, τῆς φιλοκαλίας καὶ τῆς χάριτος διὰ τῶν ὁπίων αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν ἐπιτροπὴν κυρίαί, καλούμεναι νὰ γνωμοδοτοῦν ἢ νὰ συνεργάζωνται, θὰ συμβάλλουν εἰς τὸν ὅλον ἐορτασμόν.

ΥΛΙΚΑ ΜΕΣΑ

Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ θὰ ἐξεύρῃ καὶ θὰ ὑποδείξῃ τὰ ὑλικά μέσα δι' ὧν θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀρτιωτέρα τοῦ προγράμματος ἐκτέλεσις καὶ θὰ μειωθῇ, κατὰ τὸ δυνατόν ἢ πρὸς κάλυψιν τῶν ἀπαιτουμένων δαπανῶν κυβερνητικὴ χορηγία.

Το παραπάνω πρόγραμμα προσφέρεται για σύγκριση με το προαναφερθέν πόνημα του Γ. Χαριτάκη. Εδώ περιοριζόμαστε στην περίπτωση των δημοσιεύσεων, όπου δεν γίνεται μνεία στη σύγχρονη ιστορία, αλλά προτείνεται η ίδρυση πανεπιστημιακής έδρας για «τήν έρευναν και διδασκαλίαν τών κατά τόν ιερών άγώνα» και την έκδοση «Βίβλου τοῦ Αἰώνος», δηλαδή ενός μόνο συνοπτικού έργου αντί της συστηματικής μελέτης.

Η Εκτελεστική Επιτροπή ανέθεσε «έν λευκῶ» στον Ιωάννη Δαμβέργη «πάσαν επί τῇ βάσει τοῦ προγράμματος περαιτέρω ενέργειαν»¹⁷¹. Η συστηματική μελέτη του παρόντος αρχειακού υλικού, ιδιαίτερα όσον αφορά στο έργο των Ειδικών Επιτροπών σε συνδυασμό με την ευρύτερη έρευνα θ' αποδείξει ποιό ήταν το αποτέλεσμα όλων αυτών των προσπαθειών και αν ήταν αντάξιο της γενικής κινητοποίησης που παρατηρήθηκε όλο αυτό το διάστημα.

ΔΩΡΑ Φ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ

Ιούλιος 1994

171. ΓΑΚ, ό.π., Γ' συνεδρίαση (10 Μαρτίου 1930).

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΡΧΕΙΩΝ

- I. ΤΗΣ «ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ»**
- II. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΡΑΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ**
- III. ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΝ ΤΗΣ 100ΕΤΗΡΙΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ**
- IV. ΔΙΑΦΟΡΑ**

**ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ «ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ»
(1901-1912, 1918) (Φακ. 1)**

Φακ. 1. (Υποφάκελοι 1-4)

Υποφ. 1. ΦΕΚ, τεύχος Β' αριθ. 18, 28 Μαρτίου 1901 «περί έγκρίσεως του Καταστατικού της Έταιρείας της υπέρ των Πατρίων Αμύνης» (28 αντίτυπα).

Δίφυλλο έντυπο «Υπόμνημα της κατά την συνεδρίαση της 6ης Οκτωβρίου π.έ. συσταθείσης επιτροπής επί των οικονομικών πόρων της Έταιρείας προς το Διοικητικόν Συμβούλιον της Έταιρείας της υπέρ των Πατρίων Αμύνης» (6 Ιουνίου 1901). Προτείνονται τρόποι για την εξασφάλιση των οικονομικών πόρων της εταιρείας.

Επιστολή, σε έντιτλο χειρόγραφο (χ.χ.) της «Έταιρείας της υπέρ των Πατρίων Αμύνης» προς ομογενείς του εξωτερικού. Παρακαλούνται να συντελέσουν στη διάδοση της εφημερίδας *Τὰ Πάτρια*. Δεν αναφέρεται συγκεκριμένος αποδέκτης (τρία αντίτυπα).

Επιστολή (7 Ιουλίου 1902) της «Έταιρείας της υπέρ των Πατρίων Αμύνης» προς τον Νικόλαο Ευθυμιάδη στη Φιλιππούπολη: ανακοινώνεται η εκλογή του ως τακτικού μέλους. Μαζί και το σχετικό δίπλωμα.

Δίφυλλο χειρόγραφο (5 Ιανουαρίου 1903) με τον τίτλο «Η υπό την επίτιμον προεδρείαν της Α.Β.Υ. του Βασιλόπαιδος Νικολάου Έταιρεία της υπέρ των Πατρίων Αμύνης». Περί εκδόσεως και δωρεάν διανομής της εφημερίδας *Τὰ Πάτρια* στα σχολεία και αλλού. Ζητείται οικονομική ενίσχυση. Δεν κατονομάζεται αποδέκτης. Κατεστραμμένο στο κάτω αριστερό τμήμα (δύο αντίτυπα).

Έντυπο ασυμπλήρωτο πρόσκληση σε συνεδρίαση προς μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της «Έταιρείας της υπέρ των Πατρίων Αμύνης».

Υποφ. 2. Κατάστιχο, φφ 1-73¹, λευκά φφ 15, 2, 75, 8ν-10ν, 12ν-13, 15ν-17, 19-21, 23ν-25r, 26r, 40ν-43r, 48ν-49r, 50-53, 57-59, 60ν-62, 63ν, 65ν, 66ν-72, 73r, διαστ. 38x9,25 εκ. (χ.χ.), με τον τίτλο «Ταχυδρομείον των Πατρίων». Περιέχει καταστάσεις αποδεκτών της εφημερίδας *Τὰ Πάτρια* στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, όπου εμφανίζεται και ο αριθμός των αποστελλομένων αντιτύπων. Παρουσιάζει πολλές φθορές.

Ένθετα φύλλα εφημερίδων: *Τὰ Πάτρια* αριθ. 26, 11 Σεπ. 1904 (δύο αντίτυπα), αριθ. 33, 30 Οκτ. 1904 και αριθ. 35, 15 Νοεμ. 1903· *Καιροί* αριθ. 265, 24 Σεπ. 1911.

Υποφ. 3. Επιστολές ιδιωτών, ιερωμένων, δασκάλων και καθηγητών, μαθητών,

1. Νέα αρίθμηση.

διευθυντών και εφόρων σχολείων, προξένων, διοικητικών συμβουλίων και εκπροσώπων ποικιλώνυμων σωματείων, συνδέσμων, συλλόγων, συντεχνιών, ενώσεων κ.ά. προς την «Εταιρεία των υπέρ των Πατρίων Ἀμύνης» ή τον Ιωάννη Δαμβέργη, από τις τουρκοκρατούμενες κυρίως περιοχές (Ἡπειρο, Μακεδονία, Θράκη, νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, Κρήτη, Μικρά Ασία, Πόντος κ.ά.) (1904, 1908-1909 και αχρονολόγητα). Ζητούν την αποστολή της εφημερίδας *Τὰ Πάτρια*, αποστέλλουν τα ταχυδρομικά τέλη, δηλώνουν ότι αναλαμβάνουν τη διανομή της εφημερίδας, ζητούν προγενέστερα φύλλα, ευχαριστούν για την αποστολή και σχολιάζουν το περιεχόμενο· δίνουν πληροφορίες για τον πληθυσμό της περιοχής τους, για τη γλώσσα που ομιλούν, για τα σχολεία που λειτουργούν, για τους κινδύνους που τους απειλούν από τη βουλγαρική προπαγάνδα και τη δράση των Νεοτούρκων και πολλά άλλα.

Υποφ. 4. Επιστολή (22 Μαρτίου 1911) του Συλλόγου των Μικρασιατών στην Αθήνα «Ἡ Ἀνατολή» «πρὸς τὴν Εὐγενεστάτην Κόμησαν Κυρίαν Λουίζαν Ο. Ριανκούρ». Μνημονεύεται το ἱεροδιδασκαλείο στη Σάμο και το υπό ἴδρυση νηπιαγωγείο στην Καισάρεια με σκοπό τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στους Ἕλληνες στις τουρκόφωνες και αρμενόφωνες κοινότητες. Ζητούν τη συνδρομή της, για να βοηθούν τους νέους, οι οποίοι, για να αποφύγουν τον τουρκικό ζυγό, λόγω βασανιστηρίων μετὰ την ψήφιση του τουρκικού συντάγματος, καταφεύγουν στην Ελλάδα.

Επισκεπτήριο (17/30 Μαρτίου 1910) του Anastase Demetriadis από τη Σμύρνη προς τον «κ. Ιωάννη» (Δαμβέργη). Ευχαριστεί για βοήθημα προς κάποια πτωχή.

Δύο φάκελοι προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, διευθυντή *Τῶν Πατρίων*, και προς *Ta Patria* με χρονολογία στη σφραγίδα 1918.

Τρία φύλλα από βιβλίο, όπου στο πρώτο σημειώνεται με μολύβι: «ἄρμονία 11/24 Ὀκτωβρίου 1910». Περιέχεται κεφάλαιο «Περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν ἐν γένει καὶ ἰδίως τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς», Ἱεροσόλυμα, 4 Φεβρουαρίου 1910. Τα κείμενα υπογράφουν οἱ Τ.Π. ΘΕΜΕΛΗΣ και Δ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΕΡΝΙΑΣ, σσ 203-208.

Τρίπτυχο, έντυπο (1 Ιουλ. 1912), με κείμενο περιέχον τους σκοπούς του σώματος των Προσκόπων και δήλωση δωρητοῦ ἢ μέλους αρωγοῦ ἢ ενεργοῦ.

II

ΑΡΧΕΙΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΡΑΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ 1912-1913 (Φακ. 2-23)

Φακ. 2. (Υποφάκελοι¹ 1-3)

Υποφ. 1. Κατάστιχο χαρτόδετο, διαστ. 25x37,5 εκ., αριθμημένα φφ 1-20, με τον τίτλο «Α' εισφοραί». Από α/α 1, 5 Οκτωβρίου 1912 έως α/α 654 (χ.χ.).

Υποφ. 2. Κατάστιχο χαρτόδετο, διαστ. 25x37,5 εκ., αριθμημένα φφ 21-50, με τον τίτλο «Β' εισφοραί». Από α/α 655, 1 Ιανουαρίου 1913 έως α/α 1709 (χ.χ.).

Σημείωση: Και στα δύο κατάστιχα η αρίθμηση αρχίζει από το φύλλο 1 verso· ως ένα φύλλο αριθμείται κάθε φορά το verso του προηγούμενου και το recto του επόμενου φύλλου. Το φύλλο αριθ. 20 είναι η τελευταία σελίδα (verso) του Α' κατάστιχου και η πρώτη (recto) του Β'.

Υποφ. 3. Κατάστιχο χαρτόδετο, διαστ. 28x39,5 εκ., χωρίς αρίθμηση, με τον τίτλο «Βιβλίον Γ' εισφορών»· στο εσώφυλλο: «Εισφοραί Έκκρεμείς». Από α/α 1710, 18 Ιουλίου 1914 έως α/α 1730, 27 Δεκεμβρίου 1914.

Σε όλα τα κατάστιχα αναγράφονται: το ονοματεπώνυμο των προσφερόντων ή η επωνυμία του σωματείου κλπ, ο τόπος προέλευσης, ο προορισμός και το ποσό των χρημάτων, η Τράπεζα στην οποία κατατέθηκαν αυτά ή σε ποιον μετρήθηκαν. Τα χρήματα αποστέλλονται από την Ελλάδα, από τις αλύτρωτες περιοχές (Κύπρο, Δωδεκάνησα, Κρήτη και άλλες τουρκοκρατούμενες) και από τις Ελληνικές παροικίες σ' όλο τον κόσμο. Περιλαμβάνονται και προσφορές σε είδη. Τα χρήματα και τα είδη προσφέρονται υπέρ των εθνικών αναγκών γενικά ή ειδικά υπέρ του πολεμικού ταμείου, υπέρ των θυμάτων των Σερβίων, υπέρ του Ερυθρού Σταυρού, υπέρ της αγοράς αεροπλάνων, υπέρ των τραυματιών πολέμου, υπέρ των απόρων οικογενειών των εφέδρων κ.ά.

Φακ. 3. Κατάστιχο πανόδετο, διαστ. 23,5x37,5 εκ., αριθμημένα φφ 1-59², χρησιμοποιημένα φφ 1-58, λευκά: 58ν. Βιβλίο εισφορών από α/α 1-1830 (χ.χ.). Αναγράφονται το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία των προσφερόντων, ο τόπος προέλευσης και το ποσό.

Φακ. 4. Κατάστιχο πανόδετο, με την ένδειξη «ΚΑΘΟΛΙΚΟΝ», διαστ. 21,5x34 εκ., αριθμημένα φφ 1-99, γραμμένα 1-83, λευκά φφ 2, 21, 40, 84-99.

Διαιρείται στις εξής μερίδες: 1) «Κεντρική Έπιτροπή Περιθάλψεως». 2)

1. Νέα αρίθμηση.

2. Νέα αρίθμηση.

«Έκτακτα έξοδα και Βοηθήματα». 3) «Περιθαλψις και Παλινόσθησις Προσφύγων Ἡπειρώ». 4) «Περιθαλψις Οικογενειῶν Ἐπιστράτων Κρήτης». 5) «Περιθαλψις Οικογενειῶν Ἐπιστράτων Ἐπαρχιῶν», 6) «Περιθαλψις πρὸς Ξένους Ἐθελοντάς». 7) «Εἰς Οικογενείας Πεσόντων Ἀξιωματικῶν». 8) «Περιθαλψις Προσφύγων ἐκ Τουρκίας». 9) «Προμήθεια Στρατιωτικῶν εἰδῶν». 10) «Δημοσιεύματα Ἐθνικῆς Ὁφελείας». 11) «Εἰς Οικογενείας Πεσόντων Ἀξιωματικῶν». 12) «Διάφοροι Ἀποστολαί». 13) «Ἐκπαιδεύσις τέκνων Παθόντων ἐν Πολέμῳ». 14) «Βοηθήματα διὰ Φιλανθρωπικῶν Σωματείων καὶ Κοινοτήτων». 15) «Στρατιωτικαὶ Δαπάναι ἐκτὸς Προϋπολογισμοῦ». 16) «Δαπάναι Γραφείου». 17) «Βοηθήματα εἰς Τραυματίας». 18) «Ἀναρρωτήριον Λυκόβρυσης». 19) «Λευκὸς Σταυρὸς». 20) «Ναυαρχὸς Κωνσταντῖνος Βασιλεὺς». 21) «Νοσοκομεῖον Βασιλίσσης Ὀλγας». 22) «Ἀνδριάς Γεωργίου Βασιλέως». 23) «Νοσοκομεῖον Πριγκ. Σοφίας». 24) «Νοσοκομεῖον Πριγκ. Ἐλένης». 25) «Νοσοκομεῖον Πριγκ. Ἀλίκης». 26) «Νοσοκομεῖον Πριγκ. Μαρίας». 27) «Ταμεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης (διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς)». 28) «Ἐγγραφή εἰς Πατριωτικὸν Δάνειον Ἀμερικῆς δι' Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν». 29) «Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν». 30) «Ἀεροπλάνα». 31) «Μετρητὰ ἐν τῷ Γραφείῳ». 32) «Ερυθρὸς Σταυρὸς». 33) «Συναλλαγματικαὶ καὶ Νομισματικαὶ Διαφοραί». 34) «Ταμεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης (ἀπ' εὐθείας)». 35) «Δι' Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν (διατεθέντα)». 36) «Ἐπιτροπὴ Περιθάλψεως Οἰκογενειῶν Ἐπιστράτων Σύρου καὶ Νάξου». 37) «Ἑλληνικὴ Πρεσβεία Παρισίων». 38) «Ἐλευθέριος Βενιζέλος». 39) «Ἐμβάσματα δι' ἡμῶν εἰς τρίτους». 40) «Ἀνεξαργύρωτοι ἐπιταγαί». 41) «Προσωρινοὶ Λογαριασμοί». 42) «Τόκοι». 43) «Τίτλοι πρὸς φύλαξιν». 44) «Ἀνδριάς Βασιλέως Κωνσταντίνου». 45) «Λεσβιακὴ Φάλαγξ». 46) «Εἰς χεῖρας Προξένου Κάρδιφ». 47) «(Ταμεῖον) Τράπεζα Ἀθηνῶν». 48) «Ταμεῖον Τράπεζα Ἀνατολῆς». 49) «Εἰσφοραὶ εἰς Εἶδη». 50) «(Ταμεῖον) Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος» καὶ 51) «Ἰωάννης Μ. Δαμβέργης».

Αναφέρονται τα ποσὰ που διατίθενται κατὰ μερίδα καὶ ἡ προέλευσή τους. Ἐνθετο: «Ἐρμηνευτικαὶ Ὁδηγίαι πρὸς εὐκολωτέραν ἐξελέγξιν τῶν διὰ τοὺς Πανελληνίους Ἐράνουσ κρατηθέντων» (χειρόγραφο, ατελειωτο).

Φακ. 5. Εἰσφορές· α/α 1-500 (Οκτώβριος - Δεκέμβριος 1912). Περιέχονται: ἐπιστολές πρὸς τὸν Ἐλευθέριο Βενιζέλο· ἀποδείξεις καὶ ἐνημερωτικὰ τραπεζῶν· ὀνομαστικὲς καταστάσεις εἰσφερόντων καὶ ἀντίστοιχα ποσὰ συλλεγόμενα ἀπὸ ἐράνουσ διαφόρων ἰδιωτῶν, συλλόγων, κοινοτήτων κ.ά., ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα, τὴν Κρήτη, τὴν Κύπρο καὶ τὶς Ἑλληνικὲς παροικίες σ' ὅλο τὸν κόσμον, υπέρ τοῦ πολέμου, τοῦ στρατοῦ, τοῦ στόλου, τοῦ ἐναερίου στόλου, τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστράτων κ.ά. Αναφέρονται καὶ προσφορές σε εἶδη.

(Λεῖπουν οἱ α/α: 5, 15, 17, 18, 27, 35-42, 44, 51-54, 63, 77, 82, 91, 136-138, 143-144, 146, 148-149, 151, 157, 164-165, 203, 224-226, 240, 244, 251-52, 297-98, 313, 359, 394, 435-439).

Φακ. 6. Εἰσφορές· α/α 501-1001 (1912-1914). Περιέχονται: ἐπιστολές πρὸς

τον Ελευθέριο Βενιζέλο, προσωπικά, ή προς το «Προεδρείον του Έλληνικού Κοινοβουλίου»· ενημερωτικά τραπεζών· επιταγές με εισφορές πολιτών, συλλόγων, κοινοτήτων, τοπικών ερανικών επιτροπών και προπαντός των ελληνικών παροικιών του εξωτερικού (Ρωσία, Αφρική, Αμερική κ.ά.) και Ελλήνων από τις αλύτρωτες περιοχές (Κύπρο, Κρήτη κ.ά.). Προσφορές σε είδη. Ονομαστικές καταστάσεις συνεισφερόντων.

(Λείπουν οι α/α: 654, 711, 713, 724, 777, 781, 822-823, 831, 846, 848, 868).

- Φακ. 7.** Εισφορές· α/α 1002 - 1468 (1913). Περιέχονται: επιστολές προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο από πολίτες, εκπροσώπους κοινοτήτων κ.ά· ενημερωτικά τραπεζών· ονομαστικές καταστάσεις συνεισφερόντων υπέρ των αναγκών της πατρίδας, υπέρ του Στρατού, υπέρ των τραυματιών πολέμου, υπέρ των επιστράτων ορισμένων κοινοτήτων κ.ά., από την Ελλάδα, τις αλύτρωτες περιοχές (Κύπρο, Δωδεκάνησα), τις ελληνικές παροικίες του εξωτερικού (Ρωσία, Λίβανο, Αίγυπτο, Κούβα, Μαδαγασκάρη, Ευρώπη, Ασία, Αφρική, Αυστραλία, Αμερική).

Ανάμεσα στις επιστολές των συνεισφερόντων είναι και επιστολές των εξής: Μαίρης Χούντερ, Αλεξ. Ρίζου - Ραγκαβή, Λουίζας Ριανκούρ, Άγγελου Πεφάνη, Όθωνα Σταθάτου, Αγγελικής Παναγιωτάτου.

(Λείπουν οι α/α: 1006, 1009, 1034, 1056, 1058-1061, 1063-1073, 1082, 1084, 1109, 1247, 1255, 1265, 1278-1279, 1315-1317, 1329-1330, 1340-1353, 1355-1378, 1384, 1388-1392, 1396, 1437, 1445, 1460-1461, 1463-1464).

- Φακ. 8.** Εισφορές· α/α 1503-1736 (1913-1914). Περιέχονται: ενημερωτικά τραπεζών, έγγραφα Δημοσίων Υπηρεσιών και επιστολές διαφόρων προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο που αφορούν σε εισφορές από εράνους και από καλλιτεχνικές εκδηλώσεις από την Ελλάδα, τη Ρωσία, την Αμερική, την Κύπρο κ.ά. υπέρ των εθνικών αναγκών, υπέρ του στόλου, υπέρ της ναυαρχίδας «Κωνσταντίνος Βασιλεύς», υπέρ των χηρών και ορφανών των θυμάτων, κ.ά. Ονομαστικές καταστάσεις. Προσφορές σε είδη. Επιστολή του Στίλπωνα Κυριακίδη.

(Λείπουν οι α/α: 1505, 1510-1514, 1516-1518, 1551, 1590, 1667, 1692, 1706, 1712-14, 1718, 1720-1730, 1732-1735).

- Φακ. 9.** Αποδείξεις καταθέσεων (1912-1913) στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και στην Τράπεζα Αθηνών σε πίστωση του λογαριασμού του Ελευθερίου Βενιζέλου για τις ανάγκες του πολέμου· συνημμένες ονομαστικές καταστάσεις, με τα αντίστοιχα ποσά, από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

(Στις περισσότερες περιπτώσεις ως καταθέτης φέρεται ο Ιω. Δαμβέργης).

- Φακ. 10.** Βιβλιάριο καταθέσεων «ἐπ' ἀνοικτῶ λογαριασμῶ εἰς τρ. γραμμάτια» της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, ἐπ' ὀνόματι του Ελευθερίου Βενιζέλου, αριθ. 1 (17 Οκτωβρίου 1912). Καταχωρισθείσες εισφορές από 12 Οκτωβρίου ἕως 16 Νοεμβρίου 1912.

Αποδεικτικά καταθέσεων στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (1912-1914),

από διάφορους υπέρ των αναγκών του πολέμου (εισφορά Αναστασίου Λιβιεράτου κ.ά.).

Δύο φάκελοι έντιπλοι: «Πρόεδρος Υπουργικού Συμβουλίου».

Στον πρώτο φάκελο σημειώνεται: «Αποδείξεις ὧν τὸ ἰσόποσον δὲν ἔχομεν στίξει ἐν Ἡμερολογίῳ μας». Περιέχονται ἔντεκα επιταγές της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ἐπ' ὀνόματι του Ἰωάννη Δαμβέργη, μία ἀπόδειξη καταθέσεως σε λογαριασμό του Ελευθερίου Βενιζέλου και κατάσταση με τα στοιχεία των επιταγών.

Στον δεύτερο φάκελο σημειώνεται «Μὴ παραβληθ.»: περιέχονται ἔντεκα ἀποδείξεις της Εθνικής Τράπεζας σχετικές με πίστωση του λογαριασμοῦ του Ελευθερίου Βενιζέλου.

Φακ. 11. (Υποφάκελοι 1-3)

Υποφ. 1. Εισφορές ἀπὸ τη Ρωσία. Περιέχονται: ἐπιστολή (23 Μαΐου 1913) του προξένου στην Ὀδησό, Καψαμπέλη, προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Συνημμένα: κατάσταση χειρόγραφη, αναλυτική, εισφορῶν διαφόρων ἀπὸ τη Ρωσία (1912) και «Κατάλογος τῶν ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν και τραυματιῶν τοῦ πολέμου, ὑπὸ τῆς κυρίας Μ. Καψαμπέλη ἀποσταλόντων εἰδῶν».

Σημείωμα με τον τίτλο: «Εἰσφοραὶ ἔκκρεμείς Ρωσίας».

Υποφ. 2. Εγγραφα (Δεκέμβριος 1912 - Ἰανουάριος 1913) του προεδρείου του Υπουργικού Συμβουλίου προς το Υπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, στα οποία αναφέρονται οἱ ἀριθμοὶ των επιταγῶν και τα ἀντίστοιχα ποσὰ των εισφορῶν των ὁμογενῶν ὑπὲρ των πολεμικῶν αναγκῶν κ.ά.

Αντίγραφο ἐπιστολῆς (24 Μαρτίου 1914) του προέδρου του Υπουργικού Συμβουλίου προς τον Σπυρ. Ν. Καραβίτη στα Φιλιατρά. Ανακοινῶνεται ἡ διαβίβαση ποσοῦ εισφοράς.

Υποφ. 3. Εγγραφο (18 Φεβρουαρίου 1913) του μητροπολίτη Ρεθύμνης και Ἀυλοποτάμου, Χρυσάνθου, προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Αναφέρονται ἀναλυτικά τα ἀποσταλόντα εἶδη.

Εγγραφο (11 Ἀπριλίου 1914) του Υπουργείου Ἐσωτερικῶν προς τον πρόεδρο του Υπουργικού Συμβουλίου. Γνωστοποιεῖται ἡ λήψη ἐπιταγῆς ὑπὲρ των ἀπόρων οἰκογενειῶν των ἐπιστράτων του δήμου Ἐράνης.

Τηλεγράφημα (25 Δεκεμβρίου 1912) του νομάρχῃ Ηρακλείου, Φωτάκη, προς τον Υπουργὸ Στρατιωτικῶν, περι ἀποσταλόντος ἐμβάσματος.

Ἐπιστολές (Μάρτιος - Ὀκτώβριος 1913) διαφόρων προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο ἢ Ἰωάννη Δαμβέργη, που ἀφοροῦν σε εισφορές ὑπὲρ των αναγκῶν του πολέμου, ὑπὲρ του ἀνδριάντα του βασιλιά Γεωργίου κ.ά.

Ἐπιστολή της Αικατερ. Ἀρ. Γλαράκη, προέδρου του Πανελληνίου Συλλόγου Γυναικῶν (12 Ἀπριλίου 1913).

Κατάσταση χειρόγραφη (χ.χ.): «Εἰσφοραὶ εἰς εἶδη».

Φακ. 12. (Υποφάκελοι³ 1-13)

Υποφ. 1. Ἐπιστολές - Διαβίβαστικά εισφορῶν (Νοέμ. 1912) των Αἰγυπτιωτῶν

3. Τηρήθηκαν οἱ Υποφάκελοι που βρέθηκαν.

Ιω. Γρηγορίου και Νέστορα Τσανακλή, υπέρ των νοσοκομείων που τελούν υπό την προστασία της βασίλισσας Όλγας και των πριγκηπισσών Ελένης, Σοφίας, Αλίκης και Μαρίας.

Υποφ. 2. Εγγραφα (1912-1914) σχετικά με τη δωρεά από τον Ιωάννη Μινώτο 75 μετοχών του Σιδηροδρόμου Αθηνών - Πειραιώς, υπέρ του ταμείου του Εθνικού Στόλου και του ταμείου Εθνικής Αμύνης.

Υποφ. 3. «Ναυαρχίς "Βασιλεύς Κωνσταντίνος"» (1912-1914). Κατάστιχο, πρόχειρο, με την επιγραφή: «Δελτίον Καταθέσεων εις Έθνικὴν Τράπεζαν ἀπὸ 24 Μαΐου 1914», όπου αναγράφονται οι προσφορές υπέρ της Ναυαρχίδας και υπέρ άλλων σκοπών.

Αποδείξεις καταθέσεων στην Εθνική Τράπεζα (1913-1914) υπέρ της Ναυαρχίδας.

Εγγραφο (10 Νοεμ. 1914) της «Κεντρικῆς Ἐπιτροπείας ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς τῆς Ναυαρχίδος Κωνσταντίνου Βασιλέως» προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο: ανακοινώνεται η λήψη σχετικής επιταγής.

Υποφ. 4. «Ανδριάς Βασ. Γεωργίου». Περιέχεται απόδειξη καταθέσεως (1 Απριλίου 1914) στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, από τον Ιω. Δαμβέργη, υπέρ του ανδριάντα.

Υποφ. 5. «Ταμείον Ἀμύνης». Περιέχονται καταστάσεις εισφορών και σχετικά έγγραφα καθώς και έγγραφα σχετικά με την εκποίηση των μετοχών της προσφοράς του Ι. Μινώτου (1913-1914).

Υποφ. 6. «Πατριωτικὸν Δάνειον». Περιέχεται έγγραφο (29 Απριλίου 1914) του Υπουργείου Οικονομικῶν - Τμήματος Δημοσίων Σχέσεων, προς τον Πρόεδρο (Ελευθέριο Βενιζέλο;). Ανακοινώνεται η λήψη προσωρινῆς αποδείξεως δέκα ομολογιῶν του «Πατριωτικοῦ Δανείου τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων».

Υποφ. 7. «Υπουρ. Ναυτικῶν...». Εγγραφα (1912-1914) σχετικά με εισφορές υπέρ του Στόλου.

Υποφ. 8. «Ἐρυθρὸς Σταυρὸς». Εγγραφα (1913-1914) σχετικά με εισφορές.

Υποφ. 9. «Εισφοραὶ εἰς εἶδη». Πενήντα δελτία, χειρόγραφα και δακτυλόγραφα, αριθμημένα (χ.χ.) με ονομαστικές καταστάσεις ιδιωτῶν, συλλόγων, σωματείων και ομογενῶν που προσφέρουν χρήματα και εἶδη για τις ανάγκες του πολέμου.

Επιστολές και τηλεγραφήματα, αιτήσεις, αναφορές (1913) διαφόρων ιδιωτῶν, σωματείων κ.ά., προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο από την Ελλάδα και αλλοῦ.

Αναφέρονται λεπτομέρειες σχετικά με τις εισφορές. Ανάμεσά τους περιέχονται: αναφορά του Θεμιστοκλή Σοφούλη, από τη Σάμο (28 Ιουνίου 1913) περί επιτάξεως κτηνῶν· επιστολή (30 Μαΐου / 12 Ιουνίου 1913) του Αλεξ. Θ. Κιτρόεφ από την Αλεξάνδρεια, ανακοινώνει τη δωρεά της «εικόνας» του Charles - Louis Müller «Ἡ εἰσοδος τῶν Συμμάχων εἰς Παρίσιους. 1814».

Αίτηση (3 Ιουλίου 1913) της Αστυνομικῆς Διεύθυνσης Αρκαδίας προς το Υπουργεῖο των Στρατιωτικῶν, «περὶ δωρηθέντος ἵππου ὑπὸ τοῦ ιδιώτου Βασιλ. Κοντοβαζενίτη»·

Διαβιβαστικό (17 Ιανουαρίου 1913) του Διοικητή Χίου προς το Υπουργείο των Στρατιωτικών. Συνημμένα: αναφορά (2 Ιανουαρίου 1913) του Διοικητικού Επιτρόπου Μυτιλήνης προς το Υπουργείο των Στρατιωτικών και αναφορά (17 Ιανουαρίου 1913) του Διοικητή Χίου προς το Υπουργείο των Εσωτερικών, περί της τροφοδοσίας του στρατού από τους κατοίκους και περί άλλων προσφορών.

Επιστολή (12/25 Σεπτεμβρίου 1913) του Ιω. Π. Μαυρογιάννη από το Galatzi. Ανακοινώνει δωρεά παρασκευάσματος «γλοβουλίνης» για τον καθαρισμό των λεβήτων των πολεμικών πλοίων και αντισηπτικού φαρμάκου για τους τραυματίες. Συνημμένα τα σχετικά έντυπα.

Αποδείξεις παραλαβής ειδών (Μάιος - Ιούνιος 1913) από το Εθνικό τμήμα της Ενώσεως Ελληνίδων, το Νοσοκομείο της Πριγκήπισσας Αλικής και τη Γενική Αποθήκη Υλικού Στρατού.

Συγχαρητήρια τηλεγραφήματα προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο (1913).

Ενημερωτικά τραπεζών (1913) σχετικά με την κίνηση του λογαριασμού του Ελευθερίου Βενιζέλου υπέρ του πολέμου.

Υποφ. 9. Επιστολή, στα γαλλικά, Cettigné le 18 Janvier 1913, Ministère Royal des Affaires Etrangères de Monténégro προς τον υπουργό Ε. Eugeniadis: ευχαριστεί για τη δωρεά σιγαρέττων από τον Eustache Coudouris υπέρ των Μαυροβουνίων στρατιωτών.

Υποφ. 10. «Σημειώσεις διάφοροι επί λ/σμών εισφορών» (1912-1913). Περιέχονται ονομαστικές καταστάσεις με εισφορές και άλλα σημειώματα. Κατάσταση όπου σημειώνεται: «Αί μέχρι τής 6ης Ιανουαρ. 13 συνδρομαί τής Κύπρου ως φαίνοντα εν τῷ σχετικῷ βιβλίῳ».

Υποφ. 11. «Εισφοραὶ ἐκκρεμεῖς Διαφόρων ὁμογενῶν» (1912-13). Περιέχονται επιστολές και τηλεγραφήματα διαφόρων από την Αμερική, τη Ρωσία, την Κύπρο, την Ευρώπη, τη Σμύρνη, τη Χίο και αλλού σχετικά με προσφορές σε χρήματα και σε είδη.

Ανάμεσά τους περιέχονται: αίτηση (4 Δεκεμβρίου 1912) του ιερέως Δημ. Γ. Αρβανίτου προς το Υπουργείο των Στρατιωτικών, προσφέρει το επίδομα από την υπηρεσία του στη φρουρά του Άργους υπέρ του έθνους· ονομαστική κατάσταση υπαλλήλων του Γυθείου (7 Φεβρουαρίου 1913) με εισφορές· επιστολή (18/31 Μαΐου 1913) του Ηλία Ηλιάδη από το Χαρτούμ προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, σχετικά με βοήθημα προς τον Κύπριο εθελοντή Γεώργιο Κατσαμβή (παρέχει πληροφορίες για τον στρατιώτη αυτόν).

Υποφ. 12. «Εισφοραὶ ἐκκρεμεῖς 1914». Επιστολές (1914) ὁμογενῶν προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο και έγγραφο του Υπουργείου των Στρατιωτικών σχετικά με εισφορές ὁμογενῶν.

Υποφ. 13. «Ἐκκρεμῆ ταμείου». Ἐγγραφα (1913) σχετικά με τη διαθήκη του ὁμογενούς Εμμανουήλ Γ. Κριθάρη, από το Sydney.

Φακ. 13. (Υποφάκελοι 1-4). Επιστολές τραπεζών προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, τον οποίο ενημερώνουν για την κίνηση του λογαριασμού του.

Υποφ. 1. «Γράμματα Ἐθνικῆς Τραπεζῆς». Δεκατρεῖς ἐπιστολές (9 Νοεμβρίου 1912 - 1 Ἀπριλίου 1915).

Μία ἀπόδειξη εἰς διπλοῦν (19 Ἰουλ. 1914), που ἀφορᾶ στη διάθεση χρημάτων.

Υποφ. 2. «Ἐπιστολαὶ Ἀθηναϊκῆς Τραπεζῆς». Οκτῶ ἐπιστολές (16 Ἰανουαρίου 1913 - 19 Οκτωβρίου 1913).

Υποφ. 3. «Ἐπιστολαὶ Τραπεζῆς Ἀνατολῆς». Ἐννέα ἐπιστολές καὶ ἀντίγραφα λογαριασμῶν (5/18 Νοεμβρίου 1912 ἕως 3 Φεβρουαρίου 1914).

Δύο σημειώματα.

Υποφ. 4. «Ἐπιστολαὶ Ἴονικῆς Τραπεζῆς». Τέσσερις ἐπιστολές (10 Οκτωβρίου 1912 - 30 Ἀπριλίου 1913). Κατάσταση με ποσά.

Φακ. 14. Καταστάσεις πληρωμῶν (Υποφάκελοι 1-4).

Υποφ. 1. Κατάστιχο, miscelanea (χ.χ.) φφ 1-34⁴ με τὴν ἐνδειξη «Καταστάσεις πληρωμῶν Α'», ὅπου καταχωροῦνται: «Γενικὴ κατάστασις πληρωμῶν – Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Περιθάλψεως – Ἐκτακτὰ Ἐξοδα καὶ Βοηθήματα – Περιθάλψις Ἡπειροῦ καὶ Παλινοσοῦντων Προσφύγων – Περιθάλψις Κρήτης – Περιθάλψις Ἐπαρχιῶν – Συνδρομαὶ πρὸς ξένους – Οἰκογένειαι Πεσόντων Ἀξιωματικῶν – Περιθάλψις Προσφύγων ἐκ Τουρκίας – Προμήθεια Στρατιωτικῶν Εἰδῶν – Δημοσιεύματα Ἐθνικῆς Ὀφελείας – Πολιτικαὶ Ἀποστολαὶ – Ἐκπαίδευσις τέκνων Παθόντων ἐν πολέμῳ – Βοηθήματα Φιλανθρωπικῶν Σωματείων καὶ Κοινοτήτων – Στρατιωτικὰ Δαπάναι ἐκτὸς Προϋπολογισμοῦ – Δαπάναι Γραφείου – Τραυματῖα Πολέμου».

Υποφ. 2. Κατάστιχο, miscelanea (χ.χ.), φφ 1-16, λευκά: 9ν-16 με τὴν ἐνδειξη «Κατάστασις Πληρωμῶν Β'», ὅπου καταχωρεῖται: «Γενικὴ κατάστασις τῶν κατὰ βούλησιν τῶν διαθετῶν κατατεθέντων ποσῶν», ὡς ἐξῆς: «1) Ὑπὲρ Ἀναρρωτηρίου Λυκόβρυσης, 2) Ὑπὲρ Λευκοῦ Σταυροῦ, 3) Ὑπὲρ Ναυαρχίδος «Κωνσταντίνος Β'», 4) Εἰς διάθεσιν Βασιλίσσης Ὀλγας, 5) Δι' Ἀνδριάντα «Βασιλέως Γεωργίου», 6) Νοσοκομεῖον Πριγ. Σοφίας, 7) Νοσοκομεῖον Πρ. Ἐλένης, 8) Νοσοκομεῖον Πριγκηπ. Ἀλικῆς, 9) Νοσοκομεῖον Πρ. Μαρίας, 10) Ταμεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης, 11) Δι' ἐγγραφήν εἰς Πατριωτικὸν Δάνειον (Διεβιβάσθησαν εἰς Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν), 12) Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν, 13) Ὑπὲρ Ἀεροπλάνων, 14) Ὑπὲρ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ».

Υποφ. 3. Κατάστιχο, miscelanea (χ.χ.), φφ 1-10⁵, λευκά: φφ 6-10, με τὴν ἐνδειξη «Κατάστασις Πληρωμῶν Γ'» ὅπου καταχωρεῖται: «Γενικὴ Κατάστασις κατατεθέντων διὰ λογαριασμὸν τρίτων» ὡς ἐξῆς: «1) Ποσὰ κατατεθέντα διὰ λογαριασμὸν Ταμείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, 2) Εἰς Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, 3) Ὅσα διετέθησαν εἰς Ἐπιτροπὴν Περιθάλψεως Οἰκογεν. Ἐφέδρων Σύρου, 4) Εἰς Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν Παρισίων, 5) Εἰς Χωρὴμ - Μπενάκην, 6) Εἰσπραχθέντα διὰ λογαριασμὸν τρίτων, 7) Ἐπιταγὴ μὴ εἰσπραχθεῖσα, 8) Διατεθέντα ὑπὸ Κ. Μαρκαντωνάκη».

Υποφ. 4. Φάκελος με τὴν ἐνδειξη «Διάφορα Δικαιολογητικά Δ'», ὅπου περιέ-

4. Νέα ἀρίθμηση.

5. Νέα ἀρίθμηση.

χοντα: «Γενική Κατάστασις Ἐράνων» (6 Αυγούστου 1914) «Γενική Ἐκκαθάρισις ἀποσταλέντων Ἐράνων» (6 Αυγούστου 1914), Πίνακες α-δ: «Διπλαῖ ἐγγραφαί – εἰσφοραὶ ἀναγγελεῖσαι καὶ μὴ εἰσπραχθεῖσαι – Τίτλοι πρὸς φύλαξιν – Ποσὰ εἰς χεῖρας τρίτων».

Φακ. 15. (Υποφάκελοι⁶ 1-9)

Υποφ. 1. «Μερίς Ἑκτακτα Βοηθήματα».

α) Επιστολές και αιτήσεις διαφόρων (1913-1914) προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, που ζητούν οικονομική ενίσχυση· συνημμένα ή μαζί είναι έγγραφα Υπουργείων και άλλα σχετικά δικαιολογητικά, αποδείξεις εισπράξεως βοηθημάτων και ευχαριστήρια, επιστολές της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο σχετικά με τις χρεώσεις του λογαριασμού του. Γράφουν ή ενισχύονται οικονομικά χήρες, ορφανά, ηλικιωμένοι γονείς επιστράτων και πεσόντων στον πόλεμο, ομογενείς εθελοντές, Καυκάσιοι πρόσφυγες, Οθωμανοί Κρήτης, άποροι Ορθόδοξοι και Ισραηλίτες Θεσσαλονίκης, ο ανθυπασπιστής Χωροφυλακής Εμμ. Α. Αντύπας και άλλοι.

Επιστολή του μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσοστόμου (13 Μαΐου 1913). Περιεχόμενο: αναφορά στην πολιτική κατάσταση της περιοχής και στους επικρεμάμενους κινδύνους για τους Έλληνες της περιοχής· διακοπή λειτουργίας της ερανικής επιτροπής· ζητείται η οικονομική ενίσχυση των οικογενειών των επιστράτων.

Έγγραφα (1913) σχετικά με την υπόθεση Εμ. Μπέη, αρχηγού ανταρτικού σώματος, και Πέτρου Δωροβίνη. Περιεχόμενο: εκχώρηση του βοηθήματος του πρώτου στον δεύτερο για την κάλυψη δανείου προς τον πρώτο.

Απόδειξη (11 Ιουνίου 1913) εισπράξεως βοηθήματος από την Ελένη Μανιουδάκη. Συνημμένο πιστοποιητικό (6 Φεβρουαρίου 1913) του αρχηγού του εθελοντικού ανταρτικού σώματος, Κυριάκου Ν. Μπιράκη, περί του θανάτου του εθελοντή Στυλιανού Μανιουδάκη.

Έγγραφα (1913) σχετικά με την υπόθεση *Vladoyanno*, εκδότη στο Παρίσι του ρουμανικού περιοδικού *Poporul*.

Έγγραφα (1914) σχετικά με την περίφραξη του τουρκικού νεκροταφείου Δράμας.

β) Αποδείξεις εισπράξεως των βραβευθέντων στον ποιητικό διαγωνισμό και στη σύνθεση πατριωτικών ασμάτων (Ιούλιος 1914) των Μ. Καλομοίρη, Ζαχαρία Παπαντωνίου, Ελένης Νεγροπόντη και του Ν. Μπάρακλη.

Απόδειξη (21 Ιουνίου 1914) επ' ονόματι του γλύπτη Θωμά Θωμόπουλου για έξοδα ταξιδίου του στη Ρώμη.

γ) Φάκελος με την ένδειξη «Αποδείξεις πληρωμών διὰ ποσὸν δρχ. 5420. Λογαριασμός κυρίου Μαρκαντωνάκη». Περιέχονται αιτήσεις και αποδείξεις χορηγήσεως επιδομάτων σε επιστράτους ή στις οικογένειές τους, κυρίως από την Κρήτη (1912-1913).

Υποφ. 2. «Περιθαλψις Κρήτης». Έγγραφα (9 Απριλίου - 20 Ιουλίου 1913) του

6. Διατηρήθηκαν οι ευρεθέντες φάκελοι κατά κατηγορία θεμάτων.

γενικού διοικητή Κρήτης, Στέφανου Δραγούμη, προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, σχετικά με την οργάνωση και την παροχή περιθάλψεως των απόρων οικογενειών των επιστράτων των νομών Ηρακλείου, Ρεθύμνης, Χανίων και Σφακίων· συνημμένα τα σχετικά διατάγματα του γενικού διοικητή Κρήτης και άλλα έγγραφα.

Επιστολές (1913-1914) της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, σχετικά με τη χρέωση του λογαριασμού του.

Υποφ. 3. «Περιθαλψις Ἡπείρου καὶ Παλινόστησις Προσφύγων». Επιστολή (3 Μαΐου 1913) της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, σχετικά με τη χρέωση του λογαριασμού του και αποδείξεις (1913) εισπράξεως από διαφόρους για έξοδα μεταβάσεώς τους στην Ἡπειρο.

Υποφ. 4. «Περιθαλψις ἐπαρχιών». Επιστολές (1913) της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, σχετικά με τη χρέωση του λογαριασμού του για τη διάθεση χρημάτων στον Υπουργό Εσωτερικών για την περιθαλψη των επαρχιών.

Έγγραφα (1912-1913) σχετικά με την περιθαλψη στη Σκόπελο, στη Νάξο, στα Τρίκαλα και στον Πειραιά.

Υποφ. 5. «Βοηθήματα Σωματείων». Έγγραφα (1914) σχετικά με την οικονομική ενίσχυση που έλαβαν το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων, το Εκπαιδευτικό και το Εθνικό Τμήμα της Ενώσεως Ελληνίδων, διάφοροι φοιτητές, ο Πανελληνιος Σύλλογος Γυναϊκών, το Άσυλον Αγίας Αικατερίνης για τροφεία κοριτσιών από τη Μακεδονία, τη Θράκη και την Ἡπειρο, ο Φιλολογικός Σύλλογος «Παρνασσός» για την εν Θεσσαλονίκη Σχολή των Απόρων Παιδών, η «Περιθαλψις τοῦ Παιδός» στην Ερμούπολη, η Φιλόπτωχος Αδελφότης Εδέσσης για να παραχωρήσει στη Μουσουλμανική Κοινότητα τα κατασχεθέντα μουσικά όργανα, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός κ.ά.

Υποφ. 6. «Συνδρομαὶ πρὸς ξένους». Έγγραφα (1913-1914) σχετικά με αποζημιώσεις ξένων υπηκόων που υπηρέτησαν στον στρατό ή προσέφεραν υπηρεσίες στο Ελληνικό κράτος.

Υποφ. 7. «Οικογένειαὶ Πεσόντων Ἀξιωματικῶν». Αιτήσεις συγγενῶν φονευθέντων στους πολέμους, αποδείξεις εισπράξεως βοηθημάτων και ευχαριστήριες επιστολές (1913-1914) προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο ή τον Ιωάννη Δαμβέργη. Ανάμεσά τους μία απόδειξη (χ.χ.) με την υπογραφή του Σωτήρη Σκίπη και μία επιστολή (18 Ιουλίου 1914) της αδελφής του ποιητή Λορέντζου Μαβίλη, Εσθήρ Μαβίλη.

Υποφ. 8. «Περιθαλψις προσφύγων». Αιτήσεις (1913-1914) προσφύγων απελαθέντων από την Κων/πολη, την Ξάνθη, την Κάρπαθο, τη Σμύρνη, τη Μακεδονία κ.ά., προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο και τον Ιωάννη Δαμβέργη για παροχή οικονομικής βοήθειας.

Αποδείξεις εισπράξεως βοηθημάτων (1913-1914).

Μία περίπτωση πλαστοπροσωπίας.

Υποφ. 9. «Περιθαλψις Ἑλλήνων ἐκ Τουρκίας». Τρεις επιστολές (1914-1915) Ελλήνων απελαθέντων από τη Σμύρνη και την Κων/πολη προς τον Ελευ-

θέριο Βενιζέλο: ζητούν οικονομική ενίσχυση· συνημμένες οι σχετικές αποδείξεις εισπράξεως βοηθημάτων. Η περίπτωση των δημοσιογράφων της εφημερίδας της Κων/πόλεως *Νεολόγος*, Μ. Δημόπουλου και Β. Ηλιάδη. Επιστολή (27 Ιουνίου 1915) του μητροπολίτη Χίου Ιερώνυμου προς τον Ιωάννη Δαμβέργη. Ανακοινώνει τη λήψη χρημάτων υπέρ των προσφύγων από τη Θράκη και τη Μακεδονία. Μαζί και αντίγραφο επιστολής (12 Ιουνίου 1915) του Ελευθερίου Βενιζέλου προς τον μητροπολίτη.

Φακ. 16. (Υποφάκελοι 1-6)

- Υποφ. 1. Δικαιολογητικά εξόδων (1912-1915). Περιέχονται: αιτήσεις προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο για οικονομική ενίσχυση και ευχαριστήριες επιστολές· αποδείξεις εισπράξεως μισθού και διαφόρων ποσών για παρασχεθείσες υπηρεσίες, για διδάκτρα και υποτροφίες μαθητών και φοιτητών, για βραβεία σε συγγραφείς στρατιωτικών διηγημάτων (αναφέρονται οι Γρ. Καμπούρογλου, Ηλ. Βουπερίδης, Θρ. Ζωϊόπουλος, Άγγ. Ευαγγελίδης, Αιμ. Βεάκης)· αιτήσεις και αποδείξεις πληρωμής επιδομάτων σε χήρες και οικογένειες στρατευμένων, νοσηλείων για περίθαλψη τραυματιών κ.ά· αποδείξεις εισπράξεως της αμοιβής του γλύπτη Θωμά Θωμόπουλου για αναμνηστικές πλάκες.
- Υποφ. 2. «Λογαριασμοί Τραπεζών» (1915-1916). Περιέχονται: επιστολές διαφόρων, κυρίως τραυματιών πολέμου, προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο κ.ά., που ζητούν βοήθεια για να νοσηλευθούν· αιτήσεις φοιτητών από την Τουρκία για οικονομική ενίσχυση· αιτήσεις για ενίσχυση νοσοκομείων, για περίθαλψη προσφύγων και τροφεία προσφύγων μαθητών, για ενίσχυση συλλόγων και οι αντίστοιχες αποδείξεις τραπεζών· έγγραφα σχετικά με την κατασκευή αντιγράφου του αγάλματος της «Ελληνοπούλας» του David d'Angers στον τάφο του Μάρκου Μπότσαρη στο Μεσολόγγι· ευχαριστήριες επιστολές των ευεργετηθέντων, ιατρικές γνωματεύσεις κ.ά.
- Υποφ. 3. «Αποδείξεις πληρωμών έξολεγχ. 1914» (1913-1914). Αίτηση (28 Απριλίου 1913) της Χρυσάνθης Δ. Παπαδημητρίου προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, για οικονομική ενίσχυση. Συνημμένο απόσπασμα από το ημερολόγιο του ατμοπλοίου «Τριφυλλία».
- Αίτηση (10 Απριλίου 1914) της Μαρίας Παναγή - Κούσουλα προς τον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως: ζητεί οικονομική ενίσχυση για να επιστρέψει στην Αμερική.
- Υποφ. 4. «Βοηθ. Τραυματιών» (1914-1915). Περιέχονται: αιτήσεις τραυματιών προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο για οικονομική ενίσχυση· αποδείξεις εισπράξεως βοηθημάτων, ιατρικές γνωματεύσεις κ.ά. (γνωματεύσεις ιατρών Μπένση και Μ. Γερούλανου).
- Υποφ. 5. «Στρατ. Δαπάναι - Αποδείξεις πληρωμών 1914» (1914-1915). Αποδείξεις πληρωμής μισθών σε υπαλλήλους κ.ά· αποδείξεις εισπράξεως χρηματικών βραβείων για συνθέσεις στρατιωτικών ασμάτων από τους μουσουργούς Μ. Καλομοίρη, Σπ. Σαμάρα, Ν. Λαμπελέτ, Δ. Λαυράγκα· απόδειξη εισπράξεως αμοιβής του γλύπτη Θ. Θωμόπουλου για την κατασκευή αναμνηστικών πλακών.

Υποφ. 6. Διάφορα έγγραφα (1914-1915). Αποδείξεις εισπράξεως χρηματικών ποσών που χορηγήθηκαν από τον Ελ. Βενιζέλο σε διαφόρους για ενίσχυση (λόγοι υγείας κ.ά.): μαζί και τα σχετικά δικαιολογητικά.

Επιστολές διαφόρων προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο και αποδείξεις για χρηματικά ποσά που έλαβαν· μαζί και συστατικές επιστολές.

Δύο αποδείξεις εισπράξεως χρημάτων που χορηγήθηκαν από τον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως στον Ευάγγελο Ιωαννίδη ως αμοιβή του για την ελαιογραφία του βασιλιά Κωνσταντίνου (5 και 7 Δεκεμβρίου 1914).

Επιστολές προς τον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως, αιτήσεις για βοήθεια και σχετικές αποδείξεις εισπράξεως βοηθημάτων.

Δύο αποδείξεις εισπράξεως αμοιβής του Θωμά Θωμόπουλου (26 Ιανουαρίου και 9 Φεβρουαρίου 1915).

Αποδείξεις εισπράξεως χρηματικών ποσών από διαφόρους και σχετικές επιστολές. Περιέχονται δύο αποδείξεις του Κωνσταντίνου Μικρούλη, μητροπολίτη πρ. Σωζωπόλεως (4 και 31 Δεκεμβρίου 1914).

Έγγραφα (1915) σχετικά με το Δημοτικό Φθισιατρείο Θεσσαλονίκης.

Φακ. 17. (Υποφάκελοι 1-6)

Υποφ. 1. «Προμήθειαι Στρατ. ειδών». Δύο επιστολές (9 Νοεμβρίου 1912 και 6 Φεβρουαρίου 1913) της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, σχετικά με τη χρέωση του λογαριασμού του και τη διάθεση χρημάτων στον Bonnier.

«Δικαιολογητικά Bonnier» (1912-1913). Καταστάσεις διαφόρων στρατιωτικών ειδών ρουχισμού· πρωτόκολλα παραλαβής της Γενικής Αποθήκης Υλικού Στρατού για υλικά από διαφόρους προμηθευτές· αποδείξεις πληρωμής διαφόρων από τον Bonnier, γενικό επιμελητή του Τμήματος Υλικού του Υπουργείου των Στρατιωτικών και άλλα σχετικά έγγραφα.

Υποφ. 2. «Δημοσιεύματα Έθνικης Ώφελειας». Καταστάσεις εξόδων και αποδείξεις πληρωμής των μελών της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής προς διερεύνηση των βουλγαρικών ωμοτήτων και άλλα σχετικά έγγραφα (1913-1914).

Καταστάσεις εξόδων και αποδείξεις πληρωμής διαφόρων για δημοσιεύματα εθνικής ωφελείας (βουλγαρικές ωμότητες, Άγιον Όρος κ.ά.).

Υποφ. 3. «Πολιτικά Άποστολαί». Δύο επιστολές της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο και τον Ιωάννη Δαμβέργη, περί χρέωσης του λογαριασμού του πρώτου για τις ανάγκες του πολέμου, με ποσά χορηγηθέντα στον Κυριάκο Παπαδόπουλο και τον μητροπολίτη Κιτίου.

Επιστολή (20 Δεκεμβρίου 1913) του Ι. Κυριάκου Παπαδόπουλου από τη Θεσσαλονίκη προς τον Ιωάννη (Δαμβέργη): ευχαριστεί για το παραπάνω χορηγηθέν ποσόν.

Υποφ. 4. «Εκπαιδευτικά» (1913-1914). Πίνακες υποτρόφων μαθητριών του Αρσακείου και γραμμάτια εισπράξεως της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας· αποδείξεις εισπράξεως άλλων εκπαιδευτριών (Προτύπου Παρθεναγωγείου Αδελφών Τριανταφυλλίδη, Ασύλου Αγίας Αικατερίνης).

Επιστολή (20 Αυγούστου 1914) της Αθηνάς Κοντοπούλου, πρόσφυγος από

τις Σαράντα Εκκλησίες, προς τον «Εξοχώτατο» (Βενιζέλο): ζητεί να εισαχθεί η κόρη της εσωτερική στο Αρσάκειο.

Υποφ. 5. «Στρατ. Δαπάναι». Εγγραφα (1913-1914), που αφορούν στις δαπάνες του Στρατιωτικού Σχολείου Ευελπίδων και των στρατιωτικών νοσοκομείων, στη λουτροθεραπεία οπλιτών και στην προσωπογραφία του Γεωργίου Α', έργο του Ευαγ. Ιωαννίδη· μαζί και οι σχετικές αποδείξεις.

Υποφ. 6. «Δαπάναι Γραφείου». Εξοφλημένες καταστάσεις εξόδων (1913-1914) για είδη του Γραφείου του πρωθυπουργού Ελευθ. Βενιζέλου και αποδείξεις πληρωμής μισθών του Ιωάννη Δαμβέργη και μία του Σόλωνα Ζούκη.

Φακ. 18. (Υποφάκελοι 1-2)

Υποφ. 1. «Αναρρωτήριον Λυκόβρυσης». Απόδειξη εισπράξεως (14 Αυγούστου 1913) του Δημ. Κάσδαγλη για λογαριασμό του Νοσοκομείου Γλυκόβρυσης. «Λευκός Σταυρός». Απόδειξη (23 Νοεμβρίου 1913) της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος για εισπραξη ποσού από τον Ι. Δαμβέργη σε πίστωση του λογαριασμού του «Λευκού Σταυρού».

«Μερίς Τραυματιών Πολέμου – έξ έράνων 1912-1913». Ονομαστικές καταστάσεις τραυματιών πολέμου κατά νοσοκομεία, όπου νοσηλεύονται αιτήσεις τραυματιών για παροχή νοσηλείων και σχετικές αποδείξεις πληρωμής, ιατρικές γνωματεύσεις και άλλα σχετικά έγγραφα (1913-1914).

Βεβαιώσεις (1914) παραλαβής τεχνητού ποδός και τεχνητού βραχίονα για τραυματίες πολέμου και σχετικά σημειώματα (έντιπλα της Ορθοπεδικής - Χειρουργικής Κλινικής - Χειρουργικής Παιδών Ιω. Χρυσοσπάθη - Αθήνα).

Υποφ. 2. «Κεντρική Έπιτροπή Περιθάλψεως». Εγγραφα (1912-1913) σχετικά με τη δραστηριότητα της Κεντρικής Επιτροπής Περιθάλψεως των οικογενειών των επιστράτων.

Φακ. 19. Δέσμη εγγράφων με την ένδειξη: «Διαχειρήσις (sic) έράνων 1912/13 – καταστάσεις καί δικαιολογητικά διαχειρ. 75.000 δραχμών». Περιέχεται πρόχειρο κατάστιχο όπου «Απολογισμός 75.000 δρχ.», που καλύπτει το διάστημα από Αύγουστο 1913 έως και Απρίλη 1914· συνημμένες οι αποδείξεις για ποσά που έλαβαν διάφορα άτομα από την «Ηπειρωτική Άμυνα» για τη μετάβασή τους στην Ήπειρο, για ναύλους και για την προμήθεια διαφόρων ειδών.

Φακ. 20. «Προκήρυξις διαγωνισμού πολεμικών ασμάτων 1912/13»

(Υποφάκελοι 1-5)

Υποφ. 1. Εγκύκλιος έντυπος (5 Νοεμβρίου 1913) του Υπουργείου των Στρατιωτικών «πρός άπάσας τας Στρατιωτικάς άρχάς». Κοινοποιείται η «Προκήρυξις διαγωνισμού πολεμικών ασμάτων» (1η Νοεμ. 1913) (δύο αντίτυπα).

Αντίγραφο επιστολής (12 Μαρτίου 1914) του προέδρου της επιτροπής, πρίγκηπα Νικολάου, προς τον Ελ. Βενιζέλο: ζητεί την επανάληψη του διαγωνισμού. Συνημμένο το πόρισμα της επιτροπής του διαγωνισμού (12 Μαρτίου 1914) (δύο ακόμη αντίγραφα του πορίσματος).

Η δεύτερη προκήρυξη του διαγωνισμού πολεμικών ασμάτων (έντυπο) (24 Μαρτίου 1914).

Η απόφαση της Επιτροπής του διαγωνισμού πολεμικών ασμάτων (11 Ιουλίου 1914) (έντυπο, είκοσι οκτώ αντίτυπα).

Πρόχειρες σημειώσεις σχετικά με τα βραβευθέντα ποιήματα.

Υποφ. 2. «Βραβευθέντα». Περιέχονται τα ποιήματα με αριθ. 1, 38, 88, 100, 148, 165, 166.

Υποφ. 3. «Επαινεθέντα». Περιέχονται τα ποιήματα με αριθ. 38α-β, 47Α-Β, 67, 88 (δύο ποιήματα) 151, 165 (τρία ποιήματα), 166 (δύο ποιήματα), 192.

Υποφ. 4. Περιέχονται τα ποιήματα με αριθ. 1, 19, 38, 47, άλλα τρία χωρίς αρίθμηση και από τον αριθ. 65 - 211. Λείπει ο αριθ. 118.

Υποφ. 5. Περιέχεται τετράδιο, διαστ. 20,3x30 εκ., με χειρόγραφο ανώνυμο διήγημα με τον τίτλο: «Τῆ ζωῆ σου γιά τῆ σημαία» (Μάρτιος 1915) αριθ. 31, σελίδες 11.

Φακ. 21. Επιστολές, επιστολικά δελτάρια, επισκεπτήρια και τηλεγραφήματα (1913) διαφόρων, από την Ελλάδα και το εξωτερικό, προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο, με ευχές για την ονομαστική του εορτή.

Φακ. 22. «Συγχαρητήρια τηλ/ματα. Ἀπηντήθησαν καί ἐδημοσιεύθησαν 1912, 1913». Τηλεγραφήματα και επιστολές (Δεκέμβριος 1913 - αρχές 1914) διαφόρων προσώπων, αξιωματούχων, ιερωμένων, εκπροσώπων μειονοτήτων κ.ά. με συγχαρητήρια για την υπογραφή της ειρήνης.

Επιστολή (11 Νοεμβρίου 1913) του Αντωνίου Παπακυριακοπούλου από τον Πύργο, προς τον Πρόεδρο (Ελ. Βενιζέλο) με συγχαρητήρια για την εκλογική νίκη του Βασιλ. Ρούφου.

Φακ. 23. Διάφορα.

Δίπλωμα απονομής μεταλλίου στον Ιωάννη Δαμβέργη από το Υπουργείο των Στρατιωτικών (25 Μαρτίου 1914).

«Λογαριασμός Τρίτων». Υπόθεση επιταγής του Γεράσιμου Μακρή προς τον στρατιώτη Γεράσιμο Σπαθή (1913-1914).

Επιστολή του J. Caillet(;) σε έντιτλο: Ville de Limoges - Biblioteque Communale (8 Ιανουαρίου 1915): ζητεί κάποια γαλλόφωνη έκδοση περί των Βαλκανικών πολέμων για τη βιβλιοθήκη τους.

Έντυπο, 12 φύλλων, σχήματος Α4: Περιέχει κείμενο με τίτλο «La Grece devant le Congrès de la Paix» (Paris, le 30 Decémbre 1918)· υπογραφή Ε.Κ. Βενιζέλος): αναφέρει πληθυσμιακά και άλλα στοιχεία της Β. Ηπείρου, της Θράκης, της Κων/πολης, της Μ. Ασίας και των νησιών του Αιγαίου.

Περιοδικό *Η ΕΣΠΕΡΙΑ* - εβδομαδιαία εικονογραφημένη έφημερις έν Λονδίνω, έτος Γ, αριθ. 114, Παρασκευή 8 Μαρτίου 1918, σχήματος 4ου. Σωζόμενα φύλλα οκτώ.

Δέκα συρραμμένα φύλλα με δακτυλόγραφο κείμενο μιας σελίδας⁷ (χ.χ.) και 507 υπογραφές. Χαιρετισμός των Ελλήνων της Οδησού προς τον Ελευ-

7. Επαναλαμβάνεται πέντε φορές.

θέριο Βενιζέλο που οδηγεί «έκ νέου» τη χώρα «παρά τὸ πλευρὸν τῆς Τριπλῆς Συνεννοήσεως» (πέντε αντίτυπα).

Ευχαριστήριο κείμενο του Ελευθερίου Βενιζέλου προς τους προσφέροντες υπέρ των αναγκών της πατρίδας (στα ελληνικά και στα γαλλικά).

«Χάρτης τοῦ Βαλκανικοῦ Πολέμου, Κλίμαξ 1: 3.500.000». Λιθ. Β. Παπαχρυσάνθου, ἐν Ἀθήναις, διαστ. 40,5x30,8 εκ.

III

**ΑΡΧΕΙΟ «ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΝ
ΤΗΣ 100ΕΤΗΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ» (1918 - 1937)
(α'. 1821 - 1921 και β'. 1830 - 1930)
(Φακ. 24-78)**

Φακ. 24. Σύσταση και λειτουργία της ΚΕΕ

Εγγραφα, σχέδια και αντίγραφα εγγράφων (1918 - 1922, 1925, 1928, 1929). Περιέχονται: πρόταση και σχέδιο νόμου του Υπουργικού Συμβουλίου προς πανηγυρισμό της Εκατονταετηρίδος της Εθνικής Παλιγγενεσίας (Φεβρουάριος 1918): σχέδια νόμων, εισηγητικές και αιτιολογικές εκθέσεις, βασιλικά διατάγματα και νόμοι (1375/12 Απριλίου 1918 και 3009/6 Αυγούστου 1922) που αφορούν στη σύσταση και ανασύσταση, στη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και τη λειτουργία της ΚΕΕ, καθώς και πρακτικά της ΚΕΕ που αφορούν στην οργάνωσή της.

ΦΕΚ τεύχ. Α', αριθ. 429, 31 Δεκεμβρίου 1925, όπου νομοθετικό διάταγμα «περί έορτασμού της Έκατονταετηρίδος της Φρουράς του Μεσολογγίου». Εφημερίδες: *Le Journal des Hellènes*, αριθ. 339, 30 Δεκεμβρίου 1928· *Le Messager d' Athènes*, αριθ. 1895, 4 Ιανουαρίου 1929.

Φακ. 25. (Υποφάκελοι 1-3)

Υποφ. 1 «Έγγραφα Γενικής Γραμματείας κ. Ίω. Δαμβέργη»

α) «Οικονομική Διαχείρισις». Έγγραφο (1918) σχετικά με χρηματικές προσφορές των Ι.Κ., Πάρη Ι. Ρούσσου και Γκίκα Κουλούρα, υπέρ κοινωφελούς σκοπού και υπέρ αναμνηστικών μνημείων.

Αλληλογραφία (1918) της ΚΕΕ με το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Συγκοινωνιών, σχετικά με την παραχώρηση ατέλειας στην ΚΕΕ. Αλληλογραφία (1918) της ΚΕΕ με το Υπουργείο των Εσωτερικών, σχετικά με την επιχορήγηση της ΚΚΕ από το Δημόσιο και την πίστωση του λογαριασμού της στην Τράπεζα Αθηνών.

Αλληλογραφία (1918) της ΚΕΕ με το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, σχετικά με την παραχώρηση του Ζαππείου Μεγάρου για την οργάνωση εκθέσεων.

Αλληλογραφία (1918) της ΚΕΕ με το Υπουργείο των Στρατιωτικών, για την παραχώρηση ενός ποδηλάτου.

Εγγραφο (12 Σεπτεμβρίου [1918]) του γενικού γραμματέα Ιωάννη Δαμβέργη προς το Υπουργείο της Συγκοινωνίας, σχετικά με την εγκατάσταση τηλεφώνου στα Γραφεία της.

β) «Διάφορα». Έγγραφο (28 Σεπτεμβρίου 1918) του γενικού γραμματέα της ΚΕΕ προς τον πρόεδρο Ειδικής Επιτροπής περί ημερομηνίας συνεδρίασεως.

- Σχέδιο πρακτικού της α' συνεδριάσεως της ΚΕΕ (7 Ιουνίου 1918).
 Έγγραφο (1917 - 1918) σχετικά με τον αγωνιστή Κων. Καραμπάτζο και φωτογραφία του. Συνημμένα: *Νέα Έφημερίς*, αριθ. 64, 4 Μαρτίου 1892.
- Αλληλογραφία της ΚΕΕ με την «Πατριωτική Ένωση» (1919), που αφορά στην παραχώρηση σημαίων εκ μέρους της δεύτερης προς την πρώτη.
 - Επιστολή (28 Αυγούστου 1919) του γλύπτη Θωμά Θωμόπουλου προς τον Ι. Δαμβέργη, περί έγκαιρης προμήθειας όγκων μαρμάρου για την κατασκευή μνημείων.
 - Έγγραφο (12 Φεβρουαρίου 1919) του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, περί προσκλήσεως των απανταχού προσκόπων κατά τις εορτές της Εκατονταετηρίδος.
 Αντίγραφο συλλυπητηρίων επιστολών (1918) της ΚΕΕ προς τον Κύρο Ιωαννίδη και τη Δανάη Αδώνιδος Κύρου.
 - Αίτηση (15 Ιουνίου 1918) του Γεράσιμου Α. Λευκαδίτου προς τον πρόεδρο της Κυβερνήσεως, «περί προστασίας Έθνικου Ένθουμήματος».
 Επιστολή (6 Σεπτεμβρίου 1918) του Αντωνίου Λύτρα προς μη κατονομαζόμενο κύριο: παρέχει στοιχεία για την υπαλληλική του σταδιοδρομία.
 Επιστολή (6 Μαρτίου 1919) (υπογραφή δυσανάγνωστη) προς τον Ι. Δαμβέργη, περί συναντήσεώς τους.
 Αναφορά (19 Απριλίου 1919) του Γεωργίου Α. Γαρουφάλη ή Παπαγαρουφάλη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, περί εργασίας του σχετικής με τα ελληνικά δημόδη άσματα και τους ελληνικούς χορούς.
- Υποφ. 2. «Επιστολαί μελών ειδικών επιτροπών 1918». Επιστολές (1918) μελών των Ειδικών Επιτροπών προς τον πρόεδρο ή τον γενικό γραμματέα της ΚΕΕ, που αποδέχονται ή αποποιούνται τον διορισμό τους. Ανάμεσά τους είναι επιστολές των εξής: Α. Ανδρεάδη, Γ. Φιλάρετου, Ι.Π. Μινέτα, Γ.Ν. Ροϊλού, Δ. Πετροκόκκινου, Γ.Ι. Πολίτη, Νίνας Φωκά, Α. Μπασιά, Λέοντα Μελά, Πλάτωνα Ροδοκανάκη, Σ. Δέλτα, Δ. Δραγούμη, Δ. Φραγκούλη, Π. Καλλιγά, Σκεύου Ζερβού κ.ά.
- Υποφ. 3. «Απαντήσεις μελών Έπιτροπών 1922». Επιστολές μελών (1922) προς την ΚΕΕ, τα οποία αποδέχονται ή αποποιούνται τον διορισμό τους. Ανάμεσά τους είναι επιστολές των εξής: Κωστή Παλαμά, Σ. Κουγέα, Χρ. Τσουντα, Αδαμάντιου Αδαμαντίου, Ι.Π. Οικονόμου, Κωνσταντίνου Ράδου, Γ. Σωτηρίου, Θωμά Θωμόπουλου, Α. Ανδρεάδη, Κ. Παρθένη, Γιάννη Βλαχογιάννη, Γ(;) Ξενόπουλου, Δημ. Καμπούρογλου, Μ. Λαμπάκη, Π. Λύτρα, Γ. Νάζου, Φ. Νέγρη, Γρηγ. Βερναρδάκη, Γ. Ροϊλού κ.ά.
 Επιστολή (27 Μαρτίου 1921) του Χ. Ηλιόπουλου προς τον πρίγκηπα Νικόλαο. Διαμαρτύρεται γιατί παραγκωνίστηκε και απαριθμεί τις εορτές που έχει οργανώσει από το 1890 και μετά.

Φακ. 26. (Υποφάκελοι 1-5)

- Υποφ. 1. «Προεργασία ειδικών επιτροπών». Πρόχειρες σημειώσεις και ονομαστικές καταστάσεις μελών των Ειδικών Επιτροπών επί Προεδρίας Θεμιστοκλή Σοφούλη και Γραμματείας Ιω. Δαμβέργη.

Υποφ. 2. Ονομαστικές καταστάσεις μελών των Ειδικών Επιτροπών και της Κεντρικής Επιτροπής Εκατονταετηρίδος:

α) Επί προεδρίας Θεμιστοκλή Σοφούλη. Ονομαστική κατάσταση συγκλητικών, ανωτέρων υπαλλήλων και εκτάκτων καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Απόκομμα εντύπου με τα μέλη της ΚΕΕ.

β) Επί προεδρίας πρίγκηπα Νικολάου. Συνημμένα δύο φύλλα του περιοδικού *Πινακοθήκη* με τον κατάλογο των μελών των επιτροπών.

γ) Έντυπος κατάλογος μελών των Ειδικών Επιτροπών (χ.χ.) (4 αντίτυπα).

Υποφ. 3. Πρόχειρες σημειώσεις και ονομαστικές καταστάσεις μελών της Κ' κοινοβουλευτικής περιόδου, στελεχών Υπουργείων, τμημάτων του Πατριωτικού Ιδρύματος κ.ά.

Υποφ. 4. «Μέλη». Εγγραφο (17 Μαΐου 1918) του Υπουργείου των Εσωτερικών προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, περί του διορισμού του ως γενικού γραμματέα της ΚΕΕ.

Σχέδιο επιστολής (9 Αυγούστου 1918) του Θ. Σοφούλη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, που αφορά στον καθορισμό του μισθού και των αποζημιώσεων του δευτέρου.

Εγγραφα (Μάρτιος - Απρίλιος 1921) του Υπουργείου Εσωτερικών προς τον πρίγκηπα Νικόλαο ή την ΚΕΕ, που αφορούν στη σύνθεση της ΚΕΕ και στη σύσταση της Εκτελεστικής Επιτροπής, στον διορισμό ως προέδρου της ΚΕΕ του πρίγκηπα Νικολάου και στον διορισμό ως μελών της των εξής: Γεωργίου Πεσματζόγλου, Τιμολ. Βάσσου, Αλέξ. Σούτσου, Σπ. Δεληγιάννη, Ν. Σπ. Μαυρομάτη, Κων/νου Γιολδάση, Πέτρου Καλλιγιά.

Επιστολή (16 Μαρτίου 1921) του Αλέξ. Βαμβέτσου: ανακοινώνει (στον Δαμβέργη;) ότι δεν αποδέχεται τον διορισμό του στην Εκτελεστική Επιτροπή.

Αντίγραφο εγγράφου (26 Μαρτίου [192]2) του γενικού γραμματέα Γ(εωργίου) Χ(αριτάκη) προς τον Α. Τσόχα: ανακοινώνεται ο διορισμός του ως αναπληρωτή γενικού γραμματέα.

Έγγραφο (23 Μαΐου 1929) του Υπουργείου των Εσωτερικών προς την ΚΕΕ, περί αποδοχής της παραιτήσεως του Αλεξάνδρου Παπαναστασίου.

Έγγραφο (22 Φεβρουαρίου 1930) του Υπουργείου Εσωτερικών προς την ΚΕΕ: ανακοινώνεται ο διορισμός του Σπ. Μερκούρη ως μέλους της.

Υποφ. 5. Αναφορά (12 Δεκεμβρίου 1928) δημοτών Αθηνών προς τον Υπουργό των Εσωτερικών: συνιστούν να συμπεριληφθούν στην ΚΕΕ απόγονοι των αγωνιστών.

Επιστολή (πρωτοκολλημένη 1 Μαρτίου 1929) του Δ. Καψάλη προς τον πρόεδρο Ζαΐμη: διαμαρτύρεται για την παράλειψη από την ΚΕΕ των απογόνων των αγωνιστών.

Επιστολή (χ.χ.) του Δημητρίου Χονδρόπουλου προς τον Ιωάννη Δαμβέργη: διαμαρτύρεται για τον τρόπο συνθέσεως των επιτροπών.

Επιστολικό δελτάριο (2 Αυγούστου χ.έ.) του Διευθυντή της Τράπεζας της Ελλάδος προς τον Γενικό Γραμματέα, σχετικά με τη δυνατότητα παραμονής του στην Επιτροπή.

— **Φακ. 27.** Ειδικές Επιτροπές – Α' (Υποφάκελοι 1-10)

Υποφ. 1. «Ειδική Έπιτροπή Μεγάλου Μνημείου Ἀθηνῶν». Ονομαστική κατάσταση μελών· έγγραφο (6 Οκτωβρίου 1918) της ΚΕΕ προς τον Δήμαρχο Αθηναίων: ζητεί να πληροφορηθεί αν χορηγήθηκε άδεια οικοδομής στο χώρο του Ζαππείου. Συνημμένη η απάντηση του Δημάρχου (8 Οκτ. 1918).

Χειρόγραφο του Θωμά Θωμόπουλου με τίτλο: «Ποῖον πρέπει νά είναι τό Ἐθνικόν μας Μνημεῖον». Δύο πρόχειρα σημειώματα.

Υποφ. 2. «Ειδική Έπιτροπή Μνημείων ἐπί ιστορικῶν τόπων». Χειρόγραφη έκθεση 16 σελίδων (30 Οκτωβρίου 1918) του «εισηγητή εἰς τήν εἰδικήν ἐπιτροπήν μνημείων ἐπί ιστορικῶν τόπων», Σ. Β. Κουγέα (τέσσερα ακόμη αντίγραφα δακτυλόγραφα, 24 σελίδων).

Χειρόγραφο, οκτώ φύλλων (χ.χ.). «Προτάσεις τῆς ἐπί τῆς ἰδρύσεως μνημείων ἐπί ιστορικῶν τόπων εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, περί ἰδρύσεως τοπικῶν μνημείων» (οκτώ αντίγραφα, δακτυλόγραφα, 10 σελίδων).

Χειρόγραφη κατάσταση ιστορικῶν τόπων και ἀντιστοιχῶν ηρώων.

«Πίναξ αἰτήσεων ἐπιτροπῆς μνημείων» (1918-1921).

Τηλεγράφημα (21 Οκτωβρίου 1917) του Συλλόγου των Φιλελευθέρων Πεταλιδίου προς τον Πρόεδρο της Βουλῆς, που αφορά στην ανέγερση μνημείου του στρατηγού Μαιζών.

Υποφ. 3. «Εἰδική Έπιτροπή ἀναπαραστάσεως ἐποχῶν ἔθνικου βίου». Περιέχεται ονομαστική κατάσταση μελών σε δύο αντίγραφα.

Υποφ. 4. «Εἰδική Έπιτροπή Συνεδρίων». Ονομαστική κατάσταση μελών· έγγραφο (18 Σεπτεμβρίου 1919) περί της προκαταρκτικῆς εργασίας της οργανώσεως του Συνεδρίου Υγιεινῆς.

Έντυπος κανονισμός της Εκθέσεως Υγιεινῆς και Ιατρικῆς Βιομηχανίας (18 Σεπτεμβρίου 1919).

Έντυπη εγκύκλιος της Εταιρείας Υγιεινῆς περί του Α' Πανελληνίου Συνεδρίου Υγιεινῆς και Δημογραφίας (1 Σεπτεμβρίου 1919). Συνημμένα: έντυπος κανονισμός του Συνεδρίου. Πρόχειρα σημειώματα.

Υποφ. 5. «Εἰδική Έπιτροπή Πνευματικῶν Ἀγωνισμάτων». Ονομαστική κατάσταση μελών· σημείωμα δακτυλόγραφο (χ.χ.), περί της συνθέσεως ὕμνου της Εκατονταετηρίδος.

Εφ. *Ἐστία*, αριθ. 8695, 5 Οκτωβρίου 1918, όπου προκήρυξις δραματικού διαγωνισμού. Πρόχειρο σημείωμα.

Υποφ. 6. «Εἰδική Έπιτροπή Ζωγραφικῶν και Γλυπτικῶν Ἔργων». Ονομαστική κατάσταση μελών. Έντυποι κατάλογοι εκθέσεων του Ν.Κ. Οθωναίου (1919) του Α. Χρηστοφή και του Κ. Μαλέα.

Επιστολή (20 Δεκεμβρίου 1918) του Ευάγγελου Ιωαννίδη προς τον Ι. Δαμβέργη, που αφορά στη ζωγραφική ἐπί μαρμάρου.

Κείμενο, χειρόγραφο, σελίδες γραμμένες 6 (χ.χ.), ἀκέφαλο και ανυπόγραφο, που αφορά στη ζωγραφική ἐπί μαρμάρου. Ανήκει στον Ευάγγελο Ιωαννίδη.

Εγχρωμο φύλλο (1919) με τον τίτλο «Americans All!».

Υποφ. 7. «Εἰδική Έπιτροπή Μουσικῶν ἔργων και ἐκτελέσεων». Ονομαστική

κατάσταση μελών. Χειρόγραφο με τρεις γραμμένες σελίδες (χ.χ.) με προτάσεις της Ειδικής επί των μουσικών έργων και εκτελέσεων Επιτροπής προς την ΚΕΕ. Συνημμένοι 3 χειρόγραφοι κατάλογοι με τους τίτλους: α) «Ἑλληνικά ἠῶραι» και «Λαϊκοὶ χοροὶ»· β) «Κατάλογος Ἑλλήνων Μουσικῶν διαμενόντων ἐν τῇ ξένη»· γ) «Κατάλογος ἐγχωρίων λαϊκῶν ὀργάνων». Ἐξ χειρόγραφα ἀντίγραφα τῶν παραπάνω προτάσεων και ἀτελείωτο χειρόγραφο σχέδιο.

Χειρόγραφο 4 σελίδων (18 Νοεμβρίου 1918): πρόταση τοῦ Διονυσίου Λαυράγκα περὶ ἰδρύσεως Ἐθνικοῦ Μελοδράματος: συνημμένα: α) «Προϋπολογισμὸς ἐξόδων Ἐθνικοῦ Μελοδράματος καὶ συναφῶν» (26 Φεβρουαρίου 1918): β) «Ἑλληνικὸν Μελοδραματολόγιον».

Διάφορες πρόχειρες σημειώσεις και δακτυλόγραφο με τίτλο «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Μουσικῶν ἔργων και ἐκτελέσεων. Διάταξις».

Αἴτηση (22 Μαρτίου 1921) τοῦ Ιωάννη Αλεξάκη προς τον πρίγκηπα Νικόλαο: υποβάλλει συνημμένα μελοποιημένο «ποιημάτιόν» του.

Τέσσερα ἔγγραφα (20 Μαρτίου 1921 - 21 Ἰουνίου [192]2), που αφοροῦν στη σύνθεση ὕμνου τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας ὑπὸ τοῦ Μιχαήλ Εὐλαμπίου και στην ἐκτέλεσή του.

Ἐγγραφα σχετικά με την αἴτηση (28 Ἰανουαρίου 1922) τοῦ Γεωργίου Μηνά Μενεγάκη «πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ἐπιτροπεῖαν ἐπὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Ἀναστάσεως πρὸς Παλιγγενεσίαν», με την οποία ζητεῖ να μελοποιηθοῦν ἀπὸ τον Διονύσιο Λαυράγκα οἱ δύο ὕμνοι του για την Ἐκατονταετηρίδα. Ἐντυπα φυλλάδια: α) *Οἱ Κωνσταντινοὶ καὶ ἡ Ἐκατονταετηρίς*, Ἐν Ἀθήναις 1921. β) *Ἡ Ἑλλάς καὶ ὁ Λαὸς τῆς θέλει τὸν Βασιλέα τῆς Κωνσταντῖνο*, Ἐν Ἀθήναις 1920.

Ἐντυπο πρόγραμμα τῆς Μεγάλῆς Ἐθνικῆς Συναυλίας τῆς Ἀθηναϊκῆς Μανδολινάτας στο Δημοτικὸ Θέατρο (25 Μαρτίου 1919).

Υποφ. 8. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Κοινωφελῶν Ἰδρυμάτων». Ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν. Δύο πρόχειρα σημειώματα που αφοροῦν στην Ἐθνικὴ Πινακοθήκη και το Βυζαντινὸ Μοσεῖο.

ΦΕΚ, ἀριθμ. 347, τεύχος Α', 25 Νοεμβρίου 1914, ὅπου περιέχεται ο Νόμος 401 «περὶ ἰδρύσεως Βυζαντινοῦ καὶ Χριστιανικοῦ Μοσεῖου» (17 Νοεμβρίου 1914).

Ἐντυπο φυλλάδιο τοῦ Υπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν και τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὅπου περιέχονται: νόμος και βασιλικά διατάγματα: α) «Περὶ Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους», β) «Περὶ Βυζαντινοῦ καὶ Χριστιανικοῦ Μοσεῖου», Ἐν Ἀθήναις 1916.

Ἐντυπο φυλλάδιο τοῦ Ἱστορικοῦ και Ἐθνολογικοῦ Μοσεῖου με τον τίτλο: *Ἐνθύμια Λόρδου Βύρωνος - Ἐκθεσις ὀργανωθεῖσα ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τοῦ ποιητοῦ ὑπὸ Κ. Ράδου, προέδρου τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος*, Ἀθήναι 1924.

Υποφ. 9. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐθνικοῦ Θεάτρου». Ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν. Ἐντυπο: *Ἐταιρεία Ἑλληνικοῦ Θεάτρου - Ὄργανισμὸς 1918* (δύο ἀντίτυπα).

Δακτυλόγραφο δύο σελίδων (24 Ιανουαρίου 1919) με προτάσεις της «Επιτροπείας του Ἐθνικοῦ Θεάτρου πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπεῖαν τοῦ πανηγυρισμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας», περὶ ἰδρύσεως ἐθνικοῦ θεάτρου (έντεκα δακτυλόγραφα αντίγραφα).

Διάφορες πρόχειρες σημειώσεις.

Υποφ. 10. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Πανελληνίων Ἐκθέσεων». Ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν. Διαβιβαστικὸ του προέδρου τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Α. Τυπάλδου - Μπασιά πρὸς τὴν ΚΕΕ (16 Αυγούστου 1918)· συνημμένα: α) «Προσχέδιον προγράμματος τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Πανελληνίων Ἐκθέσεων» (16 Αυγούστου 1919) (sic), τρία δακτυλόγραφα αντίγραφα συν πέντε τῆς προκατόχου επιτροπῆς· β) ἓνα φύλλο ἀπὸ τὸ ἐντυπο *L'illustration* αριθ. 4122, 4 Μαρτίου 1922, σσ 211-212.

Πρόχειρο σημείωμα.

Φακ. 28. Εἰδικές Ἐπιτροπές – Β' (Υποφάκελοι 1-10)

Υποφ. 1. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐκδόσεων». Επιστολὴ του [Α] [Κ]ανελλόπουλου «πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἐκατονταετηρίδος Εἰδικὴν Ἐπιτροπήν» (5 Αυγούστου 1919): ἀνακοινώνει τὴν ἐναρξὴ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Πανελληνίου Λευκώματος 1821-1921 καὶ ζητεῖ νὰ τυπωθεῖ στο πρῶτο φύλλο «ἐνθάρρυνσις» τῆς ΚΕΕ.

«Πίναξ αἰτήσεων Ἐπιτροπῆς Δημοσιευμάτων».

Ακέφαλο καὶ κολοβὸ δακτυλόγραφο (τρεις σελίδες) με προτάσεις γιὰ τὴ σύνταξη τῆς Ἐθνικῆς βιβλιογραφίας.

Ἐντυπο φυλλάδιο, Νούσια Γιαννιώτη, *Ὕμνος καὶ ἐπιγράμματα πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας 1821-1921*, τεύχος Α', Παρίσιος 1921.

Πρόχειρο σημείωμα.

Υποφ. 2. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ καθιερώσεως ἱστορικῶν τόπων καὶ ἐκδρομῶν». Ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν.

Υποφ. 3. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν Πόρων». Σχέδιο Β.Δ. «πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς», δακτυλόγραφο (Ἀπρίλιος 1918).

Δακτυλόγραφο: πρόταση τοῦ Μ.Τ. Λαμάρ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴ τῶν Οἰκονομικῶν Πόρων τῆς Ἐκατονταετηρίδος (4/17 Ιουλίου 1918), περὶ ἐκδόσεως ἐθνικοῦ λαχείου υπέρ τῆς Ἐκατονταετηρίδος.

Πρόχειρες σημειώσεις.

Υποφ. 4. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Πανελληνίων καὶ Τοπικῶν Ἀγώνων». Ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν (τέσσερα αντίγραφα) καὶ πρόχειρα σημειώματα.

Υποφ. 5. «Ἐπιτροπὴ Ἄθλων καὶ Χορηγιῶν». Ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν.

Υποφ. 6. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Εἰκονογραφίας καὶ Κινηματογραφίας». Ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν.

Υποφ. 7. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Λαϊκῶν Πανηγύρεων καὶ Ἑορτῶν».

α) Ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν.

β) «Γενικά»: ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν επιτροπῆς εορτῶν (τρία αντίγραφα).

Διαβιβαστικό του γενικού γραμματέα Γ. Χαριτάκη προς την επί των Εορτών Ειδική Επιτροπή (24 Μαΐου 1922): διαβιβάζονται αιτήσεις· συνημμένα: πίνακας αιτήσεων, από 1919 - 1921 (τρία αντίγραφα, ένα αντίγραφο των προηγούμενων).

Εγκύκλιος του γενικού γραμματέα Γ. Χαριτάκη «πρός τὰς ειδικὰς ἐπὶ τοῦ ἑορτασμοῦ ἐπιτροπὰς» (26 Μαΐου 1922) περὶ τοῦ γενικοῦ προγράμματος τοῦ εορτασμοῦ 1930 κ.ά. (δύο αντίγραφα).

Ἐγγραφο τῆς Επιτροπῆς Εορτῶν «πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἐκατονταετηρίδος - Ἀποφάσεις τῆς ἐπὶ τῶν ἑορτῶν Ἐπιτροπῆς» (16 Ιουλίου [1922]) (δύο αντίτυπα).

Ἐπιστολὴ τοῦ Γ. Λαμπελέτ (χ.χ.) πρὸς τὸν Πρόεδρο [τῆς ΚΕΕ.]: δικαιολογεῖ τὴν ἀπουσία τοῦ ἀπὸ τὴν προσεχῆ συνεδρίαση.

γ) «Ἐπιτροπὴ Ἐορτῶν - Διάφορα ἔγγραφα (αιτήσεις - προτάσεις)». Ἐπιστολὴ τοῦ Εὐλογίου Κουρίλα (;) πρὸς τὸν «Γιάγκο» (11 Μαρτίου 1921): προτείνει διάλεξη περὶ τῶν ἐθνικῶν χρησμῶν.

Ἐπιστολὴ τοῦ Π.Α. Καλογερίκου «πρὸς τὴν Διοίκησιν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκατονταετηρίδος» (17 Ιανουαρίου 1922): ἀνακοινώνει τὴν ἰδρυση τοῦ Πρακτορείου «Ὁ Ἄργος τῶν Θεάτρων τῆς Ἀνατολῆς».

Ἐννέα τηλεγραφήματα νομαρχῶν καὶ ἀναπληρωτῶν τοὺς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐσωτερικῶν ποὺ ἀφοροῦν σὲ κειμήλια τοῦ ἀγῶνα (Μάρτιος - Ἀπρίλιος 1921).

Ἐπιστολὴ (15 Μαρτίου 1921) τοῦ φυλακισμένου Γεωρ. Δ. Γκαγκάνη πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴ εορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος: προτείνει τὴν ἀποφυλάκιση τῶν κρατουμένων.

δ) «Πρακτικὰ Ἐπιτροπῆς Ἐορτῶν» (1922). Χειρόγραφα καὶ σημειώσεις.

ε) «Βυζαντιναὶ Διαλέξεις». Ἐννέα ἀντίγραφα ἀνακοινώσεων γιὰ τὴ διάλεξη τοῦ Ν. Καλογερόπουλου «Οἱ μετὰ τὴν ἄλωσιν ζωγράφοι καὶ ἰδίᾳ οἱ Κρήτες».

Υποφ. 8. «Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἀναμνηστικῶν σημάτων». Ονομαστικὴ κατάσταση μελῶν. Σχέδια σημάτων. Δύο σχέδια τοῦ ἀρχιτέκτονα Πάτροκλου Καμπανάκη γιὰ τὴ «Σημαία τοῦ Πανελληνίου» καὶ τὸ ἀναμνηστικὸ μετάλλιο τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκατονταετηρίδος. 1821 - 1921 (Κων/πολις, Πέραν, Ιανουάριος 1920).

Ἐπιστολὴ, στα ἀγγλικά, τοῦ Polybios P. Leakos, Eng. c/o Mr George Pialoglou (Ν. Ὑόρκη, 14 Φεβρουαρίου 1919): παρέχει πληροφορίες γιὰ τὶς μεθόδους ἐκτύπωσης γραμματοσήμων καὶ δίνει προσφορὰς τοῦ οἴκου Pialoglou Tobacco Co, Produce Exchange, N.Y. City.

Πρόταση (χειρόγραφο) τῆς «ἐπὶ τῶν Ἀναμνηστικῶν Σημάτων Ἐπιτροπῆς», περὶ ἐκδόσεως γραμματοσήμων, νομισματοσήμων καὶ μεταλλίων (χ.χ.)· συνημμένα πρόχειρες σημειώσεις.

Στατιστικὸς Πίναξ τῆς μηνιαίας κινήσεως τῶν ταχυδρ. ἐνσήμων (έντυπο) Ἀθῆναι, 16 Ὀκτωβρίου 1918, ἐκδόση τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας - Δ/νσεως Τ.Τ.Τ.

Υποφ. 9. «Ειδική Έπιτροπή Δεξιώσεων και Ξενίας». Ονομαστική κατάσταση μελών.

Υποφ. 10. «Ειδική Έπιτροπή Έξωραϊσμού Ἀθηνῶν». Ονομαστική κατάσταση μελών.

Αντίγραφο επιστολής του προέδρου της επιτροπής προς τα μέλη (2 Σεπτεμβρίου 1918): ζητεί να αποστείλουν σημειώματα με σκέψεις και προτάσεις για τον εξωραϊσμό της πόλεως.

Προτάσεις εξωραϊσμού της πόλεως (28 Σεπτεμβρίου 1918-20 Δεκεμβρίου 1918) των Π. Μαυροειδή, Β. Τσαγγρή, Δ.Ι. Δραγούμη, Π. Μαθιόπουλου.

Επιστολή του Πάνου Μπασιάκου προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο (6 Οκτωβρίου 1917) με προτάσεις για τον εξωραϊσμό των Αθηνών.

Σημειώματα του Κ. Μελά.

Βιβλίο, σχήματος Α4, Πέτρου Π. Καλλιγά, *Σχέδιον τῶν Ἀθηνῶν, ἐν Ἀθήναις 1919.*

Φακ. 29. (Υποφάκελοι 1-2)

Υποφ. 1. Απόκομμα της εφ. *Τὸ Στέμμα* (29 Μαΐου 1922), που περιέχει τον λόγο του πρίγκηπα Νικολάου σχετικά με το έργο της Επιτροπής της Εκατονταετηρίδος.

Αντίγραφα εγγράφων του γενικού γραμματέα Γ(εωργίου) Χ(αριτάκη) «πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν δημοσιευμάτων εἰδικὴν ἐπιτροπὴν» και «πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν [μνημείων] εἰδικὴν ἐπιτροπὴν» (24 Μαΐου [1922])· συνημμένοι οι αντίστοιχοι πίνακες αιτήσεων.

Εγκύκλιος (26 Μαΐου 1922) του Γ. Χαριτάκη προς τις ειδικές επί του εορτασμού επιτροπές: ανακοινώνει τις γενικές γραμμές του προγράμματος του εορτασμού κατά το 1930.

Ονομαστικές καταστάσεις των μελών των Επιτροπών δημοσιευμάτων, μνημείων και εορτών καθώς και κατάσταση «μελών παραιτηθέντων και ούδέποτε προσελθόντων».

Υποφ. 2. «Αποκόμματα Τύπου» (1921 - 1922). Πίνακας φύλλων εφημερίδων.

Αποκόμματα με άρθρα και σχόλια σχετικά: α) με γνώμες περί του τρόπου εορτασμού της Εκατονταετηρίδος· β) με την Α' συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής· γ) με την Κεντρική και Εκτελεστική Επιτροπή· δ) με τις εορτές (περιγραφές - κρίσεις για την 25η Μαρτίου, την επέτειο του θανάτου του Βύρωνα, την επέτειο απαγχονισμού του πατριάρχη Γρηγορίου Ε' και την επέτειο της Εξόδου του Μεσολογγίου)· ε) με τις καλές τέχνες (Ζωγραφική, Γλυπτική, Θέατρο, Κινηματογράφο, Μουσική, Αρχιτεκτονική)· στ) με τις επικρίσεις του εορτασμού στη Χίο και στα Ψαρά.

Φακ. 30. (Υποφάκελοι 1-4)

Υποφ. 1. Επιστολή (18 Φεβρουαρίου 1919) του Γ. Κωνσταντινίδη προς τον Θεμιστοκλή Σοφούλη: ζητεί να εκδοθεί το έργο του «Ἡ ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ Χριστοῦ μέχρι τοῦ 1821».

Εγγραφο του Υπουργείου των Εσωτερικών προς την ΚΕΕ (14 Ιουνίου

1921): συνιστά ν' αναλάβει η ΚΕΕ την έκδοση του έργου του Γ. Κωνσταντινίδη «Ιστορία τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τοὺς μετὰ Χριστὸν χρόνους».

Εγγραφο του Υπουργείου Γεωργίας - Δ/σεως Γεωργίας προς τον πρόεδρο της ΚΕΕ (30 Μαρτίου 1919): ζητεί να συσταθεί ειδική επιτροπή για τις γεωργικές προόδους της χώρας.

Εγγραφο του Υπουργείου των Εσωτερικών προς την ΚΕΕ (24 Απριλίου 1921), που αφορά στην έκδοση συγγράμματος του καθηγητή Ρφuhl σχετικά με τη ζωγραφική των αρχαίων Ελλήνων· συνημμένη η σχετική αίτηση (12 Απριλίου 1921) του Μαρίνου Γερουλάνου.

Εγγραφο του Υπουργείου Συγκοινωνίας - Δ/σεως Δημοσίων Ἔργων «πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐορτασμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ἐκατονταετηρίδος» (25 Μαΐου 1922), που αφορά στην έκδοση Λευκώματος σχεδίων και φωτογραφικών απόψεων των Αθηνῶν ἀπὸ τον ΙΖ' αἰῶνα.

Υποφ. 2. Υπόμνημα (1 Σεπτεμβρίου 1921) του Ιωάννη Βλαχογιάννη προς τον Γ. Χαριτάκη, που αφορά στη δημοσίευση εγγράφων, χειρογράφων, λευκωμάτων και μελετῶν σχετικά με την Επανάσταση του Εικοσιένα.

Εγγραφο (28 Ιουνίου 1922) του δ/ντή της Εθνικῆς Βιβλιοθήκης, Ν.Π. Κιάππε, προς τον δ/ντή των Γενικῶν Αρχείων του Κράτους: παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις συλλογές του Ιστορικοῦ Αρχείου της Εθνικῆς Βιβλιοθήκης.

Υπόμνημα (4 Ιουλίου 1922) του Ιωάννη Βλαχογιάννη προς τους Π. Καρολίδη, Χρ. Τσούντα, Σ. Κουγέα και Χρυσ. Παπαδόπουλο: υποβάλλει προτάσεις σχετικά με την έκδοση Λευκωμάτων.

Υπόμνημα (5 Ιουλίου 1922) του Ιωάννη Βλαχογιάννη προς τους Π. Καρολίδη και Σωκρ. Κουγέα: παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες συλλογές αρχείων και χειρογράφων.

Υποφ. 3. Δύο επιστολές (12 Μαρτίου και 15 Νοεμβρίου 1921) του Ιωάννη Χατζηγιάννου προς τον πρίγκηπα Νικόλαο και ένα «Σημείωμα προτάσεων διὰ τὴν Ἐπιτροπεϊαν τῆς Ἐθνικῆς Ἐκατονταετηρίδος» του ἰδίου (5 Απριλίου 1921), που αφοροῦν στην έκδοση του έργου «Πανελληνιον Λεύκωμα Ἐθνικῆς Ἐκατονταετηρίδος 1821 - 1921 - «Ἡ Χρυσὴ Βίβλος τῆς Ἑλλάδος» - Διαφημιστικὸ φυλλάδιον του «Πανελληνίου Λευκώματος...».

Υποφ. 4. Επιστολές και αιτήσεις διαφόρων προς την ΚΕΕ κ.ά. (1919-1922), που αφοροῦν σε σχεδιαζόμενες εκδόσεις ή σε συνημμένες μελέτες και δημοσιεύματα. Περιέχονται επιστολές ή αιτήσεις των εξής: Στίλπωνα Κυριακίδη, Κων/νου Ράδου, Θεμ. Βολίδη, Δ. Γρ. Καμπούρογλου, Χαράλαμπος Ἀννινου με συνημμένη επιστολή του Σπ. Λάμπρου (6 Νοεμβρίου 1889), του Λυκείου Ελληνίδων, του Δικηγορικοῦ Συλλόγου Πατρῶν κ.ά. Σε μερικές περιπτώσεις επισυνάπτεται αντίγραφο της απαντήσεως της ΚΕΕ προς τον ενδιαφερόμενο.

Υπόμνημα (12 Ιανουαρίου 1921) του συνταγματάρχη του Πεζικοῦ Ε. Δημητρέσσα προς τον πρίγκηπα Νικόλαο, «περὶ ἀλλαγῆς τοπωνυμίων και ἐξελληνισμοῦ τῶν διαφόρων ὀνομάτων πόλεων, οἰκισμῶν, ὄρεων, ποταμῶν, λιμνῶν κ.λ.π. τοῦ Κράτους μας».

Οκτασέλιδο από τον εκδοτικό οίκο B. G. Teubner in Berlin und Leipzig με τον τίτλο «Die Kultur der Gegenwart - Ihre Entwicklung und ihre Ziele, herausgegeben von Paul Hinneberg».

Φακ. 31. «Ταμείον» (Υποφάκελοι 1-5)

Υποφ. 1. «Διάφορα έγγραφα σχετικά προς την διαχείρισιν». Έγγραφα (Νοέμβριος 1921 - Μάρτιος 1922), που αφορούν σε έξοδα λειτουργίας Γραφείου, στην εορτή του Μεσολογγίου και στα αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του Παλαιών Πατρών Γερμανού στην Πάτρα καθώς και στη λογοδοσία οικονομικής διαχειρίσεως του ταμιά Γ. Πεσμαζόγλου.

Υποφ. 2. «Αγορά Βιβλίων». Περιέχεται η αλληλογραφία του γενικού γραμματέα της ΚΕΕ, Γ. Χαριτάκη (Δεκέμβριος 1921 - Μάιος 1922), που αφορά στα *Άνεκδοτα του Καραϊσκάκη και του Κολοκοτρώνη*, Εκδόσεις Γ. Βλαχογιάννη, και στα *Πολεμικά Διηγήματα* του Ανδρέα Καρκαβίτσα.

Υποφ. 3. «Δαπάνη δι' εορτήν Μεσολογγίου». Διάφορα έγγραφα και αποδείξεις (Απρίλιος 1921 - Ιούλιος 1922), που αφορούν στον εορτασμό κατά την επέτειο της Εξόδου του Μεσολογγίου.

Απόκομμα της εφ. *Στερὰ Ἑλλάς*, 10 Ιουλίου 1922.

Υποφ. 4. «Αποκαλυπτήρια ανδριάντος Παλαιών Πατρών Γερμανού». Διάφορα έγγραφα, εισερχόμενα, και αντίγραφα εξερχομένων (Απρίλιος 1921 - Φεβρουάριος 1922) σχετικά με το παραπάνω θέμα.

Υποφ. 5. «Διαχειρίσεις προκατόχου Ἐπιτροπῆς». Έγγραφο του Υπουργείου των Εσωτερικών προς την ΚΕΕ (22 Μαρτίου 1922) σχετικά με την εξόφληση του υπολοίπου του χορηγηθέντος ποσού προς την προκάτοχο επιτροπή. Τρεχούμενος λογαριασμός της ΚΕΕ στην Τράπεζα Αθηνών (10 Ιουνίου 1921).

Πίνακας ενταλμάτων, χειρόγραφος.

Φακ. 32. «Εορταί εις ἃς ἔλαβε μέρος ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ» (Υποφάκελοι 1-6)

Υποφ. 1. «Εορτή 25ης Μαρτίου 1921». Διάφορα έγγραφα (Μάρτιος 1921) και προγράμματα των εορτών (έντυπα και ένα δακτυλόγραφο) στην Αθήνα και στον Πειραιά.

Υποφ. 2. «Εορταί 7ης και 10ης Ἀπριλίου 1921». Διάφορα έγγραφα (Απρίλιος 1921) σχετικά με το πολιτικό μνημόσυνο των Φιλελλήνων (7 Ἀπριλίου) και την επέτειο του απαγχονισμού του Πατριάρχη (10 Ἀπριλίου)· έντυπα προγράμματα των παραπάνω εορτών.

Υποφ. 3. «Εορταί Χίου». Διάφορα έγγραφα, εισερχόμενα, και αντίγραφα εξερχομένων (1922), που αφορούν στις εορτές στη Χίο και στα Ψαρά. Ονομαστικές καταστάσεις προσκεκλημένων.

Υποφ. 4. «Ἐγγραφα ἀφορῶντα τὴν ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει συζήτησιν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν εορτῶν Χίου». Έγγραφα (Ιούνιος - Σεπτέμβριος 1922), που αφορούν στη συζήτηση της 4ης Ιουνίου 1922 στη Βουλή.

Έντυπα με τα Πρακτικά των συνεδριών ΡΘ/4 Ιουνίου 1922 και ΡΛΖ/8 Ιουλίου 1922 της «Γ' ἐν Ἀθῆναις Συντακτικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως».

Απόκομμα της εφ. *Ἐφημερίς τῶν Συζητήσεων* (10 Ιουνίου 1922).

Υποφ. 5. «Υποεπιτροπή Ιωαννίνων - Εορτή Ιωαννίνων». Εγγραφα (Φεβρουάριος - Μάιος 1922), που αφορούν στη σύσταση υποεπιτροπής στα Ιωάννινα για την οργάνωση εορτής «ἐπί τῇ ἑκατοστῇ ἀμφιετηρίδι τοῦ ἥρωικοῦ θανάτου τοῦ Μάρκου Μπότσαρη».

Υποφ. 6. Διάφορα. Εγγραφα (1921 - 1922) που αφορούν: στον εορτασμό στο Μεσολόγγι (1921)· στην εορτή της 25ης Μαρτίου και στην εορτή υπέρ των ηρωίδων του Εικοσιένα στην Τρίπολη (1921)· στη μη συμμετοχή στον εορτασμό του Λυκείου Ελληνίδων (1922).

Εγγραφο του Συνδέσμου Εφέδρων Αξιωματικῶν «πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ πανηγυρισμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἐθνικῆς Ἡμῶν Παλιγγενεσίας Ἐπιτροπῆν» (23 Μαρτίου 1921): ζητεῖ να συμβάλει στον εορτασμό της Εκατονταετηρίδος.

Εγγραφο του Γορτυνιακοῦ Συνδέσμου πρὸς τον πρίγκηπα Νικόλαο (8 Ἀπριλίου 1922): ανακοινώνει την τέλεση αρχιερατικῆς λειτουργίας στη μνήμη του Γρηγορίου Ε' και τον προσκαλεῖ να παραστεί.

«Τοπογραφικὸν Σχεδιάσμα τοῦ περὶ τὸ μνημεῖον τοῦ Βύρωνος Χώρου» (χ.χ).

Φακ. 33.

α) «Πρωτόκολλον Γεν. Γραμματείας Ἰω. Δαμβέργη». Απόσπασμα ἀπὸ βιβλίον πρωτοκόλλου ἀλληλογραφίας, φφ 1-15, διαστ. 29x41,5 εκ. ἀπὸ α/α 1/12 Ἰουνίου (χ.ἐτ.) ἕως α/α 283/9 Ὀκτωβρίου 1918.

β) «Πρωτόκολλον Γεν. Γραμματείας Γ. Χαριτάκη». Απόσπασμα ἀπὸ βιβλίον πρωτοκόλλου, φφ 1-25, διαστ. 34x47,5 εκ., ἀπὸ α/α 1/16 Μαρτίου 1921 ἕως α/α 289/24 Σεπτεμβρίου 1923.

γ) «Πρόχειρον Πρακτικῶν Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκατονταετηρίδος 1921-1922». Τετράδιο χαρτόδετο, διαστ. 24x34,5 εκ., φφ 1-40, λευκά: 1ν, 11ν-40, ἀπὸ Α' συνεδρίαση (11 Μαρτίου 1921) ἕως Β' συνεδρίαση (8 Ἀπριλίου 1922). Ἐνθετα: α) μόνόφυλλο τῆς ΚΕΕ (χ.χ.), πρόσκληση σε συνεδρίαση (δύο ἀντίτυπα)· β) δακτυλόγραφο 6 σελίδων: «Συνεδρίασις Β', Παρασκευῆς 8 Ἀπριλίου 1922».

δ) «Βιβλίον Πρόχειρον Πρακτικῶν Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς». Τετράδιο χαρτόδετο, διαστ. 24x34,5 εκ., φφ 1-50¹, λευκά: φφ 1ν, 21ν-50, ἀπὸ Α' συνεδρίαση (15 Μαρτίου 1921) ἕως ΙΗ' συνεδρίαση (8 Ἰουλίου 1922).

ε) Βιβλίον Διεκπρωαίωσης ἐγγράφων, χαρτόδετο, διαστ. 24,5x22,5 εκ., φφ 1-30², λευκά: φφ 1r, 2r, 3r, ἀπὸ α/α διεκπ. 785 - α/α 2097. Στὸ ἐσώφυλλο ἡ σημείωση: «ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ / 1830-1930 / Ο ΚΛΗΤΗΡ / ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΓΟΥΛΑΣ / ΕΤΟΣ 1931».

στ) «Πρωτόκολλον». Βιβλίον χαρτόδετο, διαστ 32,5x43,5 εκ., ἀπὸ α/α 1/2 Ἰανουαρίου 1929 ἕως α/α 558/1 Αυγούστου 1929.

Φακ. 34. (Υποφάκελοι 1-3)

Υποφ. 1. «Ἐντάγματα Γεν. Γραμμ. Ἰω. Δαμβέργη». Βιβλίον χαρτόδετο, διαστ.

1. Νέα ἀρίθμηση.
2. Νέα ἀρίθμηση.

- (στελέχους εντάλματος) 19,5x30 εκ., από α/α 1/12 Αυγούστου 1918 έως 99³ (χ.χ.). Λείπει το πίσω εξώφυλλο. Λευκά φφ 19.
- Υποφ. 2. «Εντάλματα γραμματείας 'Ι. Δαμβέργη». Βιβλίο χαρτόδετο, διαστ. (στελέχους εντάλματος) 19,5x30 εκ., από α/α 101/30 Νοεμβρίου 1919 έως α/α 233 / 30 Οκτωβρίου 1920. Λείπει το πίσω εξώφυλλο.
- Υποφ. 3. «Α' Εντάλματα Γραμματείας Χαριτάκη». Βιβλίο χαρτόδετο, διαστ. 29x16,3 εκ., από α/α 1/2 Απριλίου 1921 έως α/α 100/18 Δεκεμβρίου 1921.

Φακ. 35. «Γεν. Γραμματεὺς - Ἀντίγραφα ἐξερχομένων ἐγγράφων»

Αντίγραφα ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Γραμματείας Χαριτάκη, ἀπὸ α/α 52/30 Μαρτίου 1921 ἕως α/α 285/11 Δεκεμβρίου [1921]. Θέματα: σχετικὰ με τὴ λειτουργία τοῦ Γραφείου τῆς ΚΕΕ καὶ τὸ προσωπικὸ ἀλληλογραφία τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα με διάφορα Ὑπουργεῖα καὶ ἄλλες Ὑπηρεσίες σχετικὰ με τὶς εορτὲς στὴ Χίο καὶ στὰ Ψαρά καὶ με τὴν ἐκδόση τοπογραφικῶν ἀπόψεων τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ ἰδιώτες· σχέδιο τοῦ γενικοῦ προγράμματος τοῦ εορτασμοῦ τοῦ 1930· ὀρισμὸς ἐλεγκτῶν οικονομικῆς διαχειρίσεως· ὀρισμὸς μελῶν ἐιδικῶν ἐπιτροπῶν· ἀλληλογραφία τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα με τὶς τράπεζες· ὀρισμὸς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς· ἀτέλεια χάρτου· εορτασμὸς τῆς ἐπετείου τοῦ θανάτου τοῦ Μάρκου Μπότσαρη· αἰτήσεις διαφόρων, γιὰ νὰ τοὺς ἀποσταλοῦν ἐκθέσεις τῆς ΚΕΕ· ἐκδόση ἱστορικῶν πραγματειῶν, σχετικὰ με τὸν λόγο τοῦ Στράτου γιὰ τοὺς φιλέλληνες· σχετικὰ με τὰ ἀντίτυπα καὶ τὴν ἐκδόση τῶν *Ανεκδότων Καραϊσκάκη καὶ Κολοκοτρώνη* ἀπὸ τὸν Γιάννη Βλαχογιάννη· σχετικὰ με τὰ *Πολεμικὰ Διηγήματα* τοῦ Ἀνδρέα Καρκαβίτσα, τὴν ἀγορὰ διαφόρων συγγραμμάτων καὶ τὴν ἐκδόση Λαογραφικοῦ Λευκώματος· σχετικὰ με τὸν εορτασμὸ στὴν Ἱ. Μ. Ἁγίας Λαύρας· ὕμνοι τῆς Ἐκατονταετηρίδος· ἀποκαλυπτῆρια τοῦ ἀνδριάντα τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ στὴν Πάτρα· ὑπόθεση Δ.Ι. Καλογερόπουλου· Πανελλήνιο Λεύκωμα· σχετικὰ με τὸν ἔρανο καὶ τὶς προσφορὲς ὑπὲρ τοῦ εορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος· σχετικὰ με τὴ ᾄδανη τῶν εορτῶν τῆς Εξόδου τοῦ Μεσολογγίου· σχέδια ἐπιστολῶν πρὸς διαφόρους, ἀποκόμματα ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν κ.ά.

(Λείπουν οἱ ἀριθμοί: 53, 56-58, 85-93, 101, 103, 123, 126-129, 131-138, 162, 170, 181, 183-185, 188-189, 196, 202, 205, 207, 217-218, 220, 223-224, 227, 246, 249, 251).

Φακ. 36. (Υποφάκελοι 1-7)

- Υποφ. 1. «Πρωτόκολλον παραλαβῆς. Συμφωνητικὸν ἐνοικιάσεως - Ἀσφαλιστήριο». Πρωτόκολλο παραλαβῆς (8 Σεπτ. 1921). Ὁ Γ. Χαριτάκης παραλαμβάνει ἐγγράφα καὶ ἀντικείμενα τῆς ΚΕΕ ἀπὸ τὴν ἀντιπρόσωπο τοῦ Ἰωάννη Δαμβέργη, Ἀριάδη Δαμβέργη (τὸ πρωτότυπο καὶ ἓνα ἀντίγραφο). Μισθωτήριο τῶν Γραφείων τῆς ΚΕΕ (24 Νοεμβρίου 1921). Ἀσφαλιστήριο συμβόλαιο τῆς περιουσίας τῆς ΚΕΕ (10 Ἰανουαρίου 1922) ἀπὸ τὴν «Ἐμπορικὴν Ἐνωσιν».

- Υποφ. 2. «Έγγραφα αφορώντα τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου» (1921 - 1922).
- Υποφ. 3. Έγγραφα αφορώντα στον υπάλληλο Ελευθ. Βιριράκη (1930 - 1931).
- Υποφ. 4. «Διάλυσις Γραφείων». Έγγραφα (1921-1923, 1929-1930), σχετικά με τη λειτουργία του Γραφείου της ΚΕΕ, την παραλαβή από την προηγούμενη Επιτροπή, την οργάνωση, το προσωπικό, τη διάλυση, την ενοκίαση νέων γραφείων και τη νέα παραλαβή.
- Υποφ. 5. «Διάφορα ύπουργεία». Έγγραφα (1921-1922), που αφορούν στην αλληλογραφία της ΚΕΕ με διάφορα Υπουργεία: α) Υπουργείο Εσωτερικών, σχέδιο νόμου προγράμματος εορτασμοῦ 1930, σχετικά με την οικονομική διαχείριση της προκατόχου Επιτροπής, ενέργεια εράνου· β) Υπουργείο Οικονομικών, ατέλεια χάρτου για εκτυπώσεις· γ) Υπουργείο Συγκοινωνίας, εγκατάσταση τηλεφώνου στα Γραφεία της ΚΕΕ· δ) Υπουργείο Εξωτερικών, διακίνηση των εκθέσεων των πεπραγμένων της ΚΕΕ, παραχώρηση εισιτηρίων στους ξένους ανταποκριτές για τις εκδηλώσεις· ε) Υπουργείο Στρατιωτικών, διενέργεια εράνων υπέρ του Ηρώου Αγίας Λαύρας.
- Υποφ. 6. «Αγορά εικόνας Μαρτσιλι». Έγγραφα (1921 - 1922) σχετικά με την αγορά του πίνακα *Ὁ θάνατος τοῦ Μάρκου Μπότσαρη*, του Ιταλοῦ ζωγράφου Φ. Μαρτσιλι.
- Υποφ. 7. «Διάφορα έγγραφα». Έγγραφα (1921 - 1922), που αφορούν στα εξής θέματα: αποκαλυπτήρια στρατιωτικῦ Ηρώου στον περίβολο της Εφορείας Ὑλικῦ Πολέμου Αθηνών· διακίνηση βιβλίων του Ιωάννη Βλαχογιάννη· δωρεά «εικόνων» των Καποδίστρια, Ὁθωνα, Μεταξά και «τῆς εἰς Μόναχον ἐπιτροπῆς» του 1832· φωτογράφιση των εορτῶν ἀπὸ τον Πουλιδῆ κ.ά.

Φακ. 37. (Υποφάκελοι 1-3)

- Υποφ. 1. «Συνεδριάσεις Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς». Αντίγραφα επιστολῆς (8 Μαΐου 1922) του γενικοῦ γραμματέα Γ(εωργίου) Χ(αριτάκη) προς εκλεγέντα μέλη των ειδικῶν επιτροπῶν: ενημερώνει για την εκλογή τους. Συνημμένες ονομαστικές καταστάσεις των μελῶν των Επιτροπῶν δημοσιευμάτων, μνημείων, εορτῶν.
- Λόγος, πιθανότατα του προέδρου της ΚΕΕ, σχετικά με τον τρόπο που η ΚΕΕ θα κανονίσει τις εργασίες της (χ.χ.) (δύο αντίτυπα δακτυλόγραφα).
- «Λόγος τοῦ προέδρου κατὰ τὴν Α΄ Συνεδρίασιν τῶν ειδικῶν ἐπιτροπῶν» (χ.χ.) περὶ συστάσεως των ειδικῶν επιτροπῶν.
- Αντίγραφο χειρόγραφης πρόσκλησης (8 Μαρτίου 1921) του Γενικοῦ Γραμματέα προς τα μέλη της επιτροπῆς για τη συνεδρίαση της 11ης Μαρτίου.
- Ἐντυπη πρόσκληση του γενικοῦ γραμματέα Γ. Χαριτάκη προς τα μέλη για τη συνεδρίαση της 8ης Απριλίου (χ.έτ.) (τρία αντίτυπα).
- Αντίγραφο επιστολῆς (27 Μαΐου [1922]) του γραμματέα Δ.Ι.Κ. προς τον Κ. Γιολλάση: διαβιβάζει αντίγραφο του σχεδίου πρακτικῶν της Β΄ συνεδρίασεως της ΚΕΕ.
- Αντίγραφο επιστολῆς (14 Μαΐου [1922]) του Γ. Α. Τσόχα προς τον Κ. Γιολλάση: υπενθυμίζει το περιεχόμενο της προηγούμενης επιστολῆς.

Υποφ. 2. «Εκθέσεις Πεπραγμένων». Επιστολή (13 Ιουνίου 1921) του Γ. Χαριτάκη προς τον πρίγκηπα Νικόλαο. Διαβιβάζει προς έγκριση συνημμένα: α) σχέδιο επιστολής προς τα μέλη της ΚΕΕ περί αναβολής του εορτασμού και β) σχέδιο σύντομης εκθέσεως πεπραγμένων της Κεντρικής και Εκτελεστικής Επιτροπής Εκατονταετηρίδος από 11 Μαρτίου 1921 έως 10 Ιουνίου 1921· ζητεί την εκτύπωση αντιτύπων της εκθέσεως.

Έντυπο φυλλάδιο, 8ου σχήματος: «Έκθεσις πεπραγμένων Κεντρικής και Έκτελεστικής Έπιτροπής Έκατονταετηρίδος από 11ης Μαρτίου 1921 μέχρι 10ης Ιουνίου 1921».

Έντυπο τετράφυλλο, 4ου σχήματος: «Έκθεσις πεπραγμένων Κεντρικής και Έκτελεστικής Έπιτροπής Έκατονταετηρίδος» (από 10 Ιουνίου 1921 μέχρι 31 Ιανουαρίου 1922).

Υποφ. 3. «Διευθύνσεις - άποστολαί εκθέσεων - αίτησις προς άποστολήν και άπαντήσεις». Εγγραφα, επιστολές, σημειώματα κ.ά. (1922): α) ονομαστικές καταστάσεις αποδεκτών των εκθέσεων πεπραγμένων (δ/ντές - τμηματάρχες υπουργείων, νομάρχες, καλλιτέχνες και λογοτέχνες, ιδρύματα, εφημερίδες, αρχαιολόγοι· β) έντυπος «άλφαβητικός κατάλογος τών κ.κ. πληρεξουσίων τής Γ' Έν Άθηναις Συντακτικής Συνελεύσεως»· γ) επιστολές διαφόρων προς την ΚΕΕ ή τον Γενικό Γραμματέα που ζητούν τις εκθέσεις πεπραγμένων ή ευχαριστούν για την αποστολή τους· δ) έγγραφα σχετικά με τη γαλλική έκδοση του λόγου του Στράτου περί των Φιλελλήνων.

Φακ. 38. Εκτελεστική Επιτροπή

α) «Βιβλίον Πρακτικών τής Έκτελεστικής Έπιτροπής Έκατονταετηρίδος». Τετράδιο χαρτόδετο, διαστ. 20x29,5 εκ., φφ 1-36, λευκά: 1ν, 5ρ - 36, από Α' συνεδρίαση (8 Ιανουαρίου 1929) έως Γ' συνεδρίαση (10 Μαρτίου 1930).

β) «Έκτελεστική Έπιτροπή». Επιστολή Ι. Χατζηγιάννου «πρός τήν Έπιτροπείαν τής Έθνικής Έκατονταετηρίδος» (17 Αυγούστου 1929): ζητεί την ενίσχυση της εκδόσεως του Πανελληνίου Λευκώματος. Συνημμένο διαφημιστικό φυλλάδιο.

Επιστολή Θ. Πετμεζά (22 Νοεμβρίου 1929) και άλλη με δυσανάγνωστη υπογραφή (χ.χ.) προς τον Γενικό Γραμματέα: ενημερώνουν για την απουσία τους από συνεδριάσεις της επιτροπής.

Επιστολικό δελτάριο (17 Ιουλίου 1929) του Αρχηγού της Ναυτικής Αεροπλοΐας προς τον Γενικό Γραμματέα: ανακοινώνει τη νέα του διεύθυνση.

Σχέδιο προγράμματος της Εκτελεστικής Επιτροπής (έντυπο δίφυλλο σε τρία αντίτυπα).

γ) «Βιβλίον Διεκπεραιώσεως έγγραφων». Χαρτόδετο, διαστ. 25,5x23 εκ., φφ 1-30⁴, λευκά τα recta των φφ 9-14, 16-26, από α/α 1/29 Ιανουαρίου 1929 έως 30 Ιουνίου 1931 (χ.α/α).

Φακ. 39. Ειδικές Επιτροπές (Υποφάκελοι 1-3)

Υποφ. 1. Συρραμμένα φφ 1-15, όπου «Κατάλογος Μελών Ειδικών Έπιτροπών

καί ἡμερῶν συνεδριάσεων τούτων» (δεν δηλώνεται το έτος).

Υπ ρφ. 2. Συρραμμένα φύλλα, αριθμ. σσ 1-68 με τη σημείωση «Εκκρεμή», στα οποία αναγράφονται οι ειδικές επιτροπές, τα επώνυμα των μελών, οι συνεδριάσεις και διάφορες σχετικές σημειώσεις (δεν δηλώνεται το έτος).

Υπ ρφ. 3. Επιστολές (1929 - 1930) των μελών των ειδικών επιτροπών ή αντιπροσώπων τους προς τον Πρόεδρο ή τον Γραμματέα της ΚΕΕ, με τις οποίες ευχαριστούν για την εκλογή τους, αποδέχονται ή αρνούνται αυτή, δικαιολογούν την απουσία τους από κάποια συνεδρίαση. Περιέχονται επιστολές των εξής: Κ. Ψάχου, Άγγ. Οικονόμου, Κ. Μαλτέζου, Αιμ. Ριάδη, Στ. Ξενόπουλου, Γ. Δρακούλη, Σπήλιου Αγαπητού, Μέλπως Μερλιέ, Τ. Ηλιοπούλου, Αθ. Βρυζάκη, Βασ. Λαμπίκη, Α. Πάλλη, Ελ. Ευκλείδου, Λίνας Τσαλδάρη, Αλέξ. Χωρέμη, Γεωργ. Στρατήγη, Στ. Δέλτα, Δημ. Παπούλια, Ν. Μπαλάνου, Δ.Ν. Λαμπαδαρίου, Φ. Δραγούμη, Ν. Γιαννιού, Μαρίας Ν. Νεγροπόντη κ.ά.

Φακ. 40. Επιτροπή Ηρώου – Α'

Εγγραφα και αντίγραφα εγγράφων (1929 - 1931) κ.ά., που αφορούν σε θέματα σχετικά με το Πανελλήνιο Ηρώο: προκήρυξη διαγωνισμού (16.8.1929)· παράταση προθεσμίας υποβολής προτάσεων (30.11.1929)· επιστολές (Αύγουστος - Δεκέμβριος 1929) των αρχιτεκτόνων Τάκη Μιχαήλ και Τάκη Τσαγγαρίδη, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών και του γλύπτη Τ. Καλαώρα προς την ΚΕΕ (ζητούν πληροφορίες για το διαγωνισμό και τη θέση του Πανελληνίου Ηρώου)· τοπογραφικά διαγράμματα του Πεδίου του Άρεως· αντίγραφο πρακτικού πρώτης συνεδρίασεως της Ελλανοδικού Επιτροπής (16 Μαρτίου [1930]).

Κατάσταση μελών Ειδικής Επιτροπής Ηρώου και πρόχειρες σημειώσεις.

Επιστολή (7 Φεβρ. 1930) της Atlantic Transports προς την ΚΕΕ και διαταγή του Υπουργείου Οικονομικών (6 Φεβρ. 1930) προς το Τελωνείο Αθηνών, που αφορούν στην παραλαβή αρχιτεκτονικών σχεδίων προερχομένων από το Παρίσι.

Εκθεση της Ελλανοδικού Επιτροπής (χ.χ.) (σε ένα χειρόγραφο και ένα δακτυλόγραφο).

Οι υποβληθείσες μελέτες: α) «Αναγέννησις», β) «Απ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη / τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά / ... / χαῖρε ὦ χαῖρε ἔλευθερία», γ) «Ἑλλάς - Ἐλευθερία», δ) «Μεσολόγγι», ε) Πρόταση Γεωργίου Μπονάνου, στ) «Περικεφαλαία», ζ) «Μιχαήλ Ψελλός».

Απόδειξη παραλαβής των σχεδίων του Οδ. Τσαγγαρίδου από τον αδελφό του. Εγγραφο (12 Μαΐου 1931) του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος προς την ΚΕΕ: ζητεί αντίγραφο του πορίσματος της κριτικής Επιτροπής.

Εγγραφα (1931), που αφορούν στη χρήση και στη διαρρύθμιση του χώρου του Πεδίου του Άρεως.

Διαταγή (27 Μαρτίου 1930) του Γενικού Επιτελείου Στρατού - Γραφείου ΙΙΙ, Τμ. Σ.Α., περί της παρουσίας στρατιωτικών μονάδων κατά τη θεμελίωση του Πανελληνίου Ηρώου.

«Εκτενής περίληψις ιδιογράφου Διαθήκης Λυσιμάχου Λ. Καυταντζόγλου» (4 Νοεμβρίου 1931).

Εφ. *Νεολόγος Πατρῶν*, έτος ΛΣΤ, αριθ. 33, 3 Φεβρουρίου 1930, σσ 1-2, όπου άρθρο του δημάρχου Μεσολογγίου Χρήστου Ευαγγελάτου «Αι μεγάλοι Έθνικαί Έορταί», σχετικά με τον τόπο ανεγέρσεως του Εθνικού Ηρώου.

Φακ. 41. Επιτροπή Ηρώου – Β΄

Εγγραφα (1929 - 1933) Δήμων και Κοινοτήτων, Νομαρχιών, Πρεσβειών και άλλων Δημοσίων Υπηρεσιών, έγγραφα και επιστολές συλλόγων κ.ά. προς την ΚΕΕ και τον Ιωάννη Δαμβέργη σχετικά με το Πανελλήνιο Ηρώο: περί των κυβολίθων των Δήμων και Κοινοτήτων και των Παροικιών (αποστολή, μεταφορά, παραλαβή, φρούρηση)· περί των προσφορών υπέρ του Πανελληνίου Ηρώου και υπέρ του εορτασμού της Εκατονταετηρίδος γενικά· περί πανελληνίου εράνου υπέρ του Πανελληνίου Ηρώου· καταστάσεις προσφορών κ.ά.

Επιστολή (19 Μαρτίου 1930) του Χρ. Αλεξ. Χατζημιχάλη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη: προσφέρει μαρμάρινη προτομή του υπάρχου Χατζημιχάλη για το Πανελλήνιο Ηρώο.

Επιστολή (4 Απριλίου 1930) του Β. Καλογερά προς τον Πρόεδρο (ΚΕΕ): προσφέρει εκ μέρους των ΑΗΕΡΑΝΣ την προτομή του πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄, έργο του Βιδάλη (sic) για το Πανελλήνιο Ηρώο. Συνημμένη φωτογραφία του έργου.

Εφ. *Η Κοινότης*, όργανο των μονάδων της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, αριθ. 28, 12 Ιανουαρίου 1930, σ. 2, όπου Εγκύκλιος της Εκτελεστικής Επιτροπής περί αποστολής κυβολίθων.

Φακ. 42. Επιτροπή Ηρώου – Γ΄

Κατάστιχο χαρτόδετο, διαστ. 20x30 εκ., φφ 1-71⁵, λευκά: 5r - 6r, 15v, 16r-39, 43-71, με την ένδειξη «Προσφοραί Δήμων και Κοινοτήτων διά την ανέγερσιν του Ήρώου». Περιέχονται:

- α) «Ανακοινώσεις προσφορών διά την ανέγερσιν του Ήρώου», φφ 1-4.
- β) «Ανακοινώσεις προσφορών υπέρ Έθνικου Μουσείου», φφ 6v-15r.
- γ) «Αποσταλέντες κυβόλιθοι του Ήρώου», φφ 40-42⁶.

Αναγράφονται μόνο η ημέρα και ο μήνας.

Φακ. 43. Επιτροπή Εθνικών Μουσείων και Θεάτρου Ηρώδου (Υποφάκελοι 1 - 2)

Υποφ. 1. Εγγραφα (1929 - 1932). Σημείωμα (χ.χ.), που αφορά στην τροποποίηση του νόμου περί του οργανισμού του Ιστορικού Μουσείου και σε άλλα θέματα σχετικά.

Σημείωμα (χ.χ.), που αφορά στη γνώμη του Γ. Σωτηρίου σχετικά με τη στέγαση του Βυζαντινού Μουσείου και του «Μουσείου του Ήρωου Αγώνος και των Πολέμων».

Εγγραφο (29 Σεπτεμβρίου 1930) του «Κεντρικού Άρμενικου Λ. Συμβουλίου

5. Νέα αρίθμηση.

6. Νέα αρίθμηση.

της Παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ Νήσων» πρὸς τὸν Ἰωάννη Δαμβέργη, σχετικὰ μετὰ τὴν δωρεὰ «εἰκόνας», ἔργου τῆς Ζαπέλ Βογιατζιάν.

Ἐγγραφο (1 Αὐγούστου 1931) τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν «ἐπὶ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἑκατονταετηρίδος Ἐπιτροπὴν»: ευχαριστοῦν γιὰ τὴν δωρεὰ σημαίας καὶ εἰκόνας «παριστανούσης τὴν ἀδελφωσὶν Ἑλλάδος καὶ Ἀρμενίας».

Ἀπόδειξη (14 Ἰουλίου 1931) παραλαβῆς μιᾶς εἰκόνας καὶ μιᾶς σημαίας ἀπὸ τὸν ἐπιμελητὴ τοῦ Μουσείου τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος.

Τηλεγράφημα (1 Μαρτίου 1929) τοῦ Α. Ορλάνδου πρὸς τὸν Ἰωάννη Δαμβέργη περὶ τῆς δαπάνης ἀναστήλωσεως τοῦ Ἡρωδείου.

Ἀνακοίνωση τοῦ Δραματικοῦ Συλλόγου «Εὐριπίδης» περὶ τῆς παραστάσεως τῆς τραγωδίας Ἰσχυροὶ τοῦ Εὐριπίδη στὸ Ἡρώδειο· μαζί καὶ καταστατικό.

Ἀποκόμματα εφημερίδων σχετικὰ μετὰ τὰ ἐθνικὰ Μουσεῖα καὶ τὸ Θέατρο Ἡρώδου: *Ἡμερήσιος Τύπος* (3.3.1929)· *Ἔστια* (4, 5, 17 Μαρτίου καὶ 22 Ἰουνίου 1929)· *Ἑλληνικὴ* (28.6.1929)· *Le Journal des Hellenes* (Paris, 7.7.1929)· *Πατρις* (30.3.1929)· *Ἔθνος* (6.3.1929)· *Πρωΐα* (6.3.1929).

Υποφ. 2: «Ἑλλήνες Ἀμερικῆς διὰ τὸ Ἱστορικὸν Μουσεῖον». Ἀλληλογραφία τοῦ πρεσβευτῆ στὴν Οὐάσιγκτον Χ.Ι. Σιμόπουλου μετὰ τὸν πρόεδρο τῆς ΚΕΕ Ἀλέξανδρο Ζαΐμη καὶ τὸν Ἰωάννη Δαμβέργη (5 Ἰουνίου 1929 - 10 Ἀπριλίου 1932), ποὺ ἀφορᾷ στὴν οργάνωση τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἑκατονταετηρίδος στὴν Ἀμερική καὶ στὶς εἰσφορὰς τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων υπὲρ τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου. Συνημμένα: κατάλογοι εἰσφορῶν, ἀποκόμματα εφημερίδων καὶ ἄλλα σχετικὰ ἔγγραφα.

Ἐπιστολές (7 Μαρτίου - 11 Αὐγούστου 1931) τῆς Τράπεζας Ἀθηνῶν πρὸς τὴν ΚΕΕ, ποὺ ἀφοροῦν στὶς καταθέσεις υπὲρ τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου.

Ἀποκόμματα εφημερίδων (23 Ἰουνίου - 13 Δεκεμβρίου 1929) καὶ ἀποκόμματα ἢ σπαράγματα εφημερίδων (χ.χ.), ποὺ ἀφοροῦν στὶς ἐνέργειες τῶν ὁμογενῶν καὶ τοὺς ἐράνους υπὲρ τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου. Ἐνα ἀπόκομμα ἀγνωστικῆς εφημερίδας σχετικὰ μετὰ τὸν ἔρανο γιὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Καποδίστρια.

Φακ. 44. Ἐπιτροπὴ Πανελληνίου Ἐκθέσεως

Διάφορα ἔγγραφα (Ἰανουάριος 1929 - Μάρτιος 1930), ποὺ ἀφοροῦν στὴν οργάνωση Πανελληνίου Ἐκθέσεως στὴν Ἀθήνα κατὰ τὸ 1930, στὸν διορισμὸ τοῦ Ἰωάννη Δαμβέργη στὴν οργανωτικὴ ἐπιτροπὴ, στὴν εκπροσώπησή της στὸ ἐξωτερικὸ, στὶς ἀντιδράσεις ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης καὶ στὸν χαρακτηρισμὸ τῆς τελευταίας ὡς Πανελληνίου, στὸ ἐνδιαφέρον ἰδιωτῶν, σωματείων κ.ά.

Μονόφυλλο (χ.χ.), μετὰ τίτλο «Ἐκθεσὶς Λαϊκῆς Τέχνης τῶν ἑξ Βαλκανικῶν Λαῶν» (σε δύο ἀντίτυπα).

Ἀπόδειξη (10 Δεκεμβρίου 1929) τῆς ΚΕΕ: ὁ Ἰω. Δαμβέργης παραλαμβάνει ἀπὸ τὸν Κ. Λεμπέση εἰκόνες γιὰ τὴν πανελληνίου ἐκθεση.

Φακ. 45. Ἐπιτροπὴ Συνεδρίων (Υποφάκελοι 1 - 2)

Υποφ. 1. Περιέχονται ἔγγραφα (Δεκέμβριος 1929 - Σεπτέμβριος 1930), ποὺ ἀ-

φορούν στη διοργάνωση του Γ' Διεθνούς Συνεδρίου Βυζαντινών Σπουδών, του Α' Πανελληνίου Συνεδρίου Υγιεινής, του Πανελληνίου Συνεδρίου Πτυχιούχων Οδοντιάτρων, της Α' Βαλκανικής Διασκέψεως, του XVII Παγκοσμίου Συνεδρίου της Ειρήνης.

Υποφ. 2. «Επιτροπή Συνεδρίων - Πρακτικά». Τρεις επιστολές (10 Μαΐου 1929 - 8 Φεβρουαρίου [1930;]) του προέδρου της Εταιρείας Ψυχικών Ερευνών, Άγγελου Τανάγρα, προς την ΚΕΕ και τον Ιωάννη Δαμβέργη, που αφορούν στην οργάνωση συνεδρίου, στην φιλοξενία των ξένων συνέδρων και στην έκπτωση στα εισιτήριά τους.

- Έγγραφο (29 Μαΐου 1929) του Υπουργείου Συγκοινωνίας προς την ΚΕΕ, που αφορά στην έκπτωση επί των εισιτηρίων των σιδηροδρόμων για τους συνέδρους.

Σημείωμα, όπου κατονομάζονται τα συνέδρια.

Αποκόμματα εφημερίδων: *Εφημερίς Βαλκανική* (Θεσ/κης) 6 Φεβρουαρίου 1929· *Εστία*, 26 Αυγούστου 1929· *Έθνος*, 22 Ιουλίου 1929· ένα απόκομμα από άγνωστη εφημερίδα.

Φακ. 46. Επιτροπή Πανελληνίων Αγώνων (Υποφάκελοι 1 - 3)

Υποφ. 1. Έγγραφο (7 Φεβρουαρίου 1929) της ΚΕΕ προς τον Γ. Γεωργιάδη: ανακοινώνεται ο διορισμός του στην ειδική επιτροπή Πανελληνίων Αγώνων. Έγγραφο (14 Νοεμβρίου 1929) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων προς τον Γενικό Γραμματέα: ζητούνται πληροφορίες για τη χρηματοδότηση των κλασικών Αγώνων και τη συνεργασία της ΚΕΕ για την ανέγερση γυμναστηρίων.

Έγγραφο (20 Ιανουαρίου 1930) της Επιτροπής Ολυμπιακών αγώνων προς τον Ιωάννη Δαμβέργη: πρόσκληση σε συνεδρία σχετικά με τους αγώνες και τις εορτές στο Στάδιο.

Έγγραφα (1930), που αφορούν στους Στρατιωτικούς Ιππικούς Αγώνες, στους Αγγλογαλλοελληνικούς Αγώνες, στα Διεθνή Παναθήναια, στους Πανελληνίους Κολυμβητικούς Αγώνες, στους Πανελληνίους Ναυτικούς Αγώνες της Ελληνικής Ένωσης Φιλάθλων. Συνημμένα τα σχετικά έντυπα προγράμματα.

Επιστολή (πρωτοκολλημένη 9 Απριλίου 1930) του «άεροαθλητή» - αλεξιπτωτιστή Μ. Σακκά προς τον πρόεδρο (της ΚΕΕ): ζητεί την ενίσχυσή του για εκτέλεση πτώσεως με αλεξίπτωτο.

Πρόχειρο σημείωμα με τα στοιχεία: κύριον L. Biess γεν. διευθυντή Αθλητικού ΧΑΝ.

Αποκόμματα Εφημερίδας *Αθλητική*, 4, 15 Φεβρουαρίου και 4 Μαρτίου 1929.

Υποφ. 2. «Σκοπευτικοί Αγώνες». «Πρόγραμμα μεγάλων σκοπευτικών αγώνων επί τη Έκατονταετηρίδι τής Ελληνικής Ανεξαρτησίας» (έντυπο σε δεκαέξι αντίτυπα). Πρόγραμμα - Πρόσκληση για τους σκοπευτικούς αγώνες (έντυπο). Έγγραφα (12 Ιουνίου 1930 - 8 Μαΐου 1932), που αφορούν στην προκήρυξη, στην ανακοίνωση, στην οργάνωση, στη διεξαγωγή, στα αποτελέσματα και στα βραβεία των σκοπευτικών αγώνων και στη συμμετοχή σ' αυτά στρατιωτικών ομάδων.

Υποφ. 3. «Ναυτικοί Αγώνες». «Πρόγραμμα ναυτικών εορτών 22ας Ιουνίου 1930 ἐν ὄρμῳ Φαλήρου» (έντυπο σε δύο αντίτυπα). Πρόγραμμα - Πρόσκληση ναυτικών εορτών και αγώνων (έντυπο σε δεκατρία αντίτυπα). Έγγραφα (Απρίλιος - Ιούνιος 1930), που αφορούν στην προκήρυξη, στην οργάνωση, στη συμμετοχή σωματείων και ναυτικών ομάδων, στα αποτελέσματα των ναυτικών αγώνων και στους προσκεκλημένους σ' αυτά. Έγχρωμο (έντυπο) δίπλωμα για τους ναυτικούς αγώνες του Φαλήρου (ασυμπλήρωτο).

Φακ. 47. Επιτροπή Εθνικού Θεάτρου (Υποφάκελοι 1 - 2)

Υποφ. 1. Έγγραφα, σημειώσεις κ.ά. (1928, 1929 - 1930), που αφορούν σε διάφορα θέματα σχετικά με την ίδρυση και τη λειτουργία του Εθνικού Θεάτρου: στη σύσταση αυτόνομου οργανισμού Εθνικού Θεάτρου, στον διορισμό του Ιωάννη Δαμβέργη ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου και στις αιτήσεις διαφόρων για διορισμό τους σ' αυτό (ηθοποιός Αγγελος Χρυσομάλλης κ.ά.)· στις απόψεις του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών σχετικά με την ίδρυση Εθνικού Θεάτρου και θεατρικής σχολής· στην παράδοση του Εθνικού Θεάτρου από την αεροπορική άμυνα και στο κληροδότημα του «Βασιλικού Θεάτρου»· στην πρόταση του Δραματικού Ερασιτεχνικού Συλλόγου «Εύριπίδης» ν' αναλάβει τη διδασκαλία αρχαίου δράματος για τις εορτές· στις αιτήσεις διαφόρων για παραχώρηση του Εθνικού Θεάτρου ή της σκευής του για τις ανάγκες παραστάσεων τους (Βάσσος Κανέλλος, Λύκειο Ελληνίδων, Οργανωτική Επιτροπή του XXVII Congress Universal de la Paix Athenes 6-10 Oct 1929, Ωδείο Αθηνών, Σύνδεσμος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δραματικός Ερασιτεχνικός Σύλλογος «Ο Εύριπίδης»). Περιέχεται και επιστολή (4 Ιουλίου 1930) του Φ. Πολίτη προς τον Ι. Δαμβέργη, σχετικά με την παράδοση του βιβλίου παραλαβής της σκευής του Εθνικού Θεάτρου.

Υποφ. 2. Έγγραφα (Μάρτιος - Απρίλιος 1930), που αφορούν στην παράσταση του *Ρήγα*, του Προβελέγγιου.

Αίτηση (3 Μαΐου 1930) του Σταύρου Καψάλη προς την Επιτροπή του Εθνικού Θεάτρου για να διοριστεί ως κομμωτής.

Σημείωμα (25 Ιουλίου [19]32) του Π. Πετριδη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη: ζητεί να προσληφθεί ως κομμωτής ο Αρ. Σακελλαρίδης.

Αποκόμματα Εφημερίδων (15 Μαρτίου 1929 - 16 Ιανουαρίου 1930).

Φακ. 48. Επιτροπή Εθνικού Μελοδράματος

Έγγραφα, επιστολές, σημειώματα, έντυπα κ.ά. (1929 - 1930), που αφορούν: στη λειτουργία της ειδικής επιτροπής Εθνικού Μελοδράματος και στη διακίνηση εισιτηρίων και προσκλήσεων για τις μελοδραματικές παραστάσεις· στην εκτέλεση μελοδραματικών παραστάσεων από τον Μανώλη Καλομοίρη και το «Ελληνικόν Μελόδραμα» του Διονυσίου Λαυράγκα· στην είσπραξη φόρου δημοσίων θεαμάτων από τις μελοδραματικές παραστάσεις· στην είσπραξη συνθετικών δικαιωμάτων από τον Διονύσιο Ρίφιο, για τις συνθέσεις του Παύλου Καρρέρ και στις αξιώσεις των κληρονόμων των συγγραφέων να εισπράττουν δικαιώματα από τις μελοδραματικές παραστάσεις (περιέχο-

νται επιστολές Μανώλη Καλομοίρη, Διονυσίου Λαυράγκα, Διονυσίου Ριφίου, Ευαγγέλου Ιωαννίδη και έντυπα προγράμματα των παραστάσεων).
Αποκόμματα εφημερίδων (1 Σεπτεμβρίου 1929 - 27 Φεβρουαρίου 1930).

Φακ. 49. Επιτροπή Εθνικής Μουσικής

Επιστολές, έντυπα, έγγραφα κ.ά. (1929 - 1930), που αφορούν στην οργάνωση συναυλιών ελληνικής μουσικής.

Ανυπόγραφη επιστολή (15 Δεκεμβρίου 1929) προς Moncher Παπού, σχετικά με την αποστολή μουσικών συνθέσεων του για εκτέλεση κατά τις εορτές της Εκατονταετηρίδος.

Επιστολές (10 Φεβρουαρίου 1930 - 9 Απριλίου 1930) των Πέτρου Πετριδή, Dimitry Levidis, Γ. Πονηρίδη, Κίμωνα Τριανταφύλλου, Ν. Λάβδα προς τον Ιωάννη Δαμβέργη και μία επιστολή του Μ. Καλομοίρη προς άγνωστο ομότεχνό του.

Υπόμνημα (10 Μαρτίου 1930) ακέφαλο, του Ν. Λάβδα με τη μουσική ύλη και παρατηρήσεις που αφορούν στη συναυλία δημοτικών τραγουδιών της 22ας Απριλίου 1930.

Υπόμνημα (χ.χ.) ακέφαλο, του Ν. Λάβδα, που αναφέρει τα δημοτικά τραγούδια που μελοποιήθηκαν από μουσουργούς. Συνημμένος ο «προϋπολογισμός εξόδων πανηγυρικής συναυλίας δημοτικών τραγουδιών εορτών εκατονταετηρίδος».

Φυλλάδιο με τις ενδείξεις «Σύλλογος Φίλων Έλληνικής Μουσικής - Συναυλία Έλληνικής Μουσικής αρχαίας, βυζαντινής και νεωτέρας του καθηγητού Κ.Α. Ψάχου, δοθησομένη τὸ Σάββατον 15 Μαρτίου 1930 ἐν τῷ θεάτρῳ Ὀλύμπια...». Περιέχει το πρόγραμμα.

Φυλλάδιο με την ένδειξη «Κεντρική Έπιτροπή Έκατονταετηρίδος 1830 - 1930 - Ἀθηναϊκὴ Μανδολινάτα... 1900 - Ἐθνικοῦ Θεάτρου. Αἱ πανηγυρικαὶ συναυλίαι τῶν λαϊκῶν τραγουδιῶν Ἑλλήνων συνθετῶν ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας καὶ χορωδίας τῆς Ἀθηναϊκῆς Μανδολινάτας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ν. Λάβδα...» (δύο αντίτυπα).

Φυλλάδιο με την ένδειξη «Melodies et poesies populaires greques...» (χ.χ.). Αφιερώνεται στον Ν. Λάβδα από τον Α. Καλαμπούση, Παρίσι 1929. Ενθετα: α) φωτογραφία προσωπογραφίας του Μ.Α. Galaboussis από τον Π. Λύτρα· β) ανακοίνωση για «Soirée Musicale Hellenique» (εισαγωγή Εύας Σικελιανού)· γ) πρόγραμμα της ίδιας εκδήλωσης.

Πρόχειρα σημειώματα και δύο σχεδιαγράμματα θεάτρου.

Φακ. 50. Επιτροπή Εορτών και Ιστορικών Αναπαραστάσεων - Α' (1928 - 1931)
(Υποφάκελοι 1-4)

Υποφ. 1. Έγγραφα (Μάρτιος - Απρίλιος 1930), που αφορούν στις άδειες των εορτών και στα μέτρα ασφαλείας.

Υποφ. 2. Εγκύκλιοι (Μάρτιος 1930) του Γενικού Επιτελείου Στρατού και του Υπουργείου των Ναυτικών σχετικά με τη συμμετοχή του Στρατού και του Ναυτικού στις εορτές.

Υποφ. 3. Ονομαστικοί κατάλογοι προσκλήσεων.

- Υποφ. 4. Έντυπα, γενικά, και ειδικά προγράμματα των διαφόρων εορτών (1929 - 1931).
- Υποφ. 5. Αιτήσεις προς την ΚΕΕ (1929 - 1930) διαφόρων που ζητούν πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα των εορτών (ΕΟΤ και ιδιωτικά ταξιδιωτικά γραφεία) και κινηματογραφικών εταιρειών για την κινηματογράφηση των εορτών κ.ά.
- Υποφ. 6. Πρόταση της Ευγενίας Ζωγράφου (χ.χ.) για την αναπαράσταση της «Ιππικής εικόνας».
Επιστολή (χ.χ.) του Τάκη Δαράλεζη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη. Διατυπώνει σκέψεις και προτάσεις για τις εορτές.
Επιστολή από την Άνω Αίγυπτο (24 Αυγούστου 1930) προς τον «Γιάννη» (Δαμβέργη), με υπογραφή «είς φιλόπατρις Έλλην»: διατυπώνει προτάσεις για τις εορτές.
Διάφορα.
- Υποφ. 7. «Έκατονταετηρίς Ήστιγγος 1828 - 1928». Έντυπο, έγχρωμο, εικονογραφημένο πρόγραμμα: έντυπα και χειρόγραφα Μενυ, σε εικονογραφημένα έντυπα: δελτάρια προσκλήσεων για τις εκδηλώσεις.
- Υποφ. 8. «Επέτειος άπαγχονισμού Γρηγορίου Ε΄» (Μάρτιος 1930).
- Υποφ. 9. «Εορτή Φιλικών» (21 Δεκεμβρίου 1930). Έντυπο πρόγραμμα, χειρόγραφο σημείωμα, συμμετοχή της Πανεμπορικής Ενώσεως Ελλάδος.
- Υποφ. 10. «Χορόδραμα Βάσσου Κανέλλου» (1930). Προγράμματα, αφίσσα, έγγραφα σχετικά με τις παραστάσεις του στην Ελευσίνα, στο θέατρο Διονύσου στην Επίδαυρο.
- Υποφ. 11. Δελφικές εορτές (1930). Περιέχεται και επιστολή (14 Ιανουαρίου 1930) της Εύας Σικελιανού προς τον Ι. Δαμβέργη.
- Υποφ. 12. Διαλέξεις (1931). Έντυπο πρόγραμμα, επιστολές Αρίστου Καμπάνη και μητροπολίτη Καρυστίας Παντελεήμονα.
- Υποφ. 13. Αποκόμματα εφημερίδων (1929 - 1931) και δισέλιδο από το *Έλεύθερον Βήμα*, 20 Μαΐου 1929.
- Υποφ. 14. Διάφορα έγγραφα (1930), που αφορούν στους σημαιοστολισμούς και στις διακοσμήσεις, στην προμήθεια των σχετικών υλικών, αιτήσεις διαφόρων προμηθευτών κ.ά.

Φακ. 51. Επιτροπή εορτών και αναπαραστάσεων - Β΄ (1930 - 1932)

(Υποφάκελοι 1 - 4)

- Υποφ. 1. «Εορτή Σταδίου, 21 Ἀπριλίου 1930». Κάτοψη Σταδίου, συμμετοχή Στρατού - Ναυτικού - Συνδέσμου των «έν πολεμική διαθεσιμότητα Ἀξιωματικών»· «Τάξεις πρωτοκόλλου»· προσχέδια ξύλινης εξέδρας Σταδίου· σημαιοστολισμοί οδού Σταδίου και Πλατείας Συντάγματος· αποδείξεις πληρωμών του λιθογραφείου Εργίνου· σημειώματα σχετικά με τα εισιτήρια κ.ά.
- Υποφ. 2. «Εορτή Σημαίας» (27 Ἀπριλίου 1930). Συμμετοχή Ναυτικού, διάταξη πορείας και διάταξη πομπής της Σημαίας (σε πολλά αντίγραφα).
- Υποφ. 3. «Εορτή Εύγνωμοσύνης» (21 Μαΐου 1931). Συμμετοχή Στρατού, αντιπροσωπείες διαφόρων οργανώσεων· έγγραφα της Επιτροπής Ολυμπιακών

Αγώνων για την παραχώρηση του Σταδίου και την αναθηματική πλάκα· ονομαστικές καταστάσεις και εισιτήρια, ονομαστικές καταστάσεις ηρώων της Επανάστασης και σχετική επιστολή του Κ. Αμάντου προς τον Ι. Δαμβέργη (20.4.31)· εφ. *Le Messager d'Athènes*, αριθ. 2445, 16 Ιουλίου 1930, κ.ά.
Υποφ. 4. Έγγραφο - Πρόσκληση σε συνεδρίαση (12 Ιανουαρίου 1932) του προέδρου της Ενώσεως των Δήμων και Κοινοτήτων, Σπύρου Μερκούρη, που αφορά στη «Διαρκή επί τής Σημιάς τής Ἀκροπόλεως Επιτροπή».

Φακ. 52. Επιτροπή Εορτών και Αναπαράστασεων – Γ' (1930 - 1931)

Έγγραφα κ.ά. (1930 - 1931) που αφορούν στα παρακάτω θέματα σχετικά με τις σημαίες των εορτών: αγορά και διακίνηση σημαιών κατά τις εορτές· προσφορές ελληνικών οίκων για την κατασκευή σημαιών –δείγματα υφασμάτων· παραγγελία σημαιών στην Αγγλία (αλληλογραφία Ιωάννη Δαμβέργη με τον Έλληνα πρεσβευτή στο Λονδίνο, Δ. Κακλαμάνο, αποδείξεις παραλαβής σημαιών)· αγορά σημαιών και κοντών από το λιθογραφείο Εργίνου· αιτήσεις Υπηρεσιών, Δήμων και Κοινοτήτων, Σωματείων κ.ά. για την παραχώρηση σημαιών· ευχαριστήρια για τη δωρεάν διάθεση σημαιών· αποδείξεις παραλαβής σημαιών από διάφορους· καταστάσεις αποσταλείσων και μη επιστραφεισών σημαιών κ.ά.

Φακ. 53. Εορτές Αθηνών (1930 - 1931) (Υποφάκελοι 1 - 2)

Υποφ. 1. «Εκατονταετηρίς - Ίδιωτικαί Αιτήσεις». Αναλυτική κατάσταση των εορτών και των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων με τίτλο «Αί ἐν Ἀθήναις ἐορταί τῆς Ἐκατονταετηρίδος» και σχετικό σημείωμα. Χειρόγραφα κείμενα που αφορούν: στην έκθεση Τύπου· στην έναρξη του πανηγυρισμού την 25ην Μαρτίου και στο Διάγγελμα του Προέδρου της Δημοκρατίας Αλέξανδρου Ζαΐμη· στη θεμελίωση του Πανελληνίου Ηρώου· στην εορτή της σημαίας· στην εορτή του Σταδίου· στην τελετή της Ευγνωμοσύνης· στα αποκαλυπτήρια της προτομής του Ξάνθου στην Αθήνα· στην εορτή στο Φάληρο· στη ναυτική εορτή του Φαλήρου· στις θεατρικές παραστάσεις.

Υποφ. 2. «Επιτροπή Έκθέσεως και Μουσείου Τύπου». Έγγραφα (1929 - 1930), που αφορούν στην οργάνωση της Εκθέσεως Τύπου και την πρόταση του Ν. Ανδρουλιδάκη να εκδώσει την Ιστορία του Ελληνικού Τύπου. Αποκόμματα εφημερίδων (Σεπτέμβριος - Νοέμβριος 1929).

Φακ. 54. Επιτροπή Εκδόσεων (Υποφάκελοι 1 - 3)

Υποφ. 1. «Εκδόσεις Υπουργείων και άλλων οργανισμών». Έγγραφα (1929), που αφορούν στις σχεδιαζόμενες εκδόσεις από τα Υπουργεία Υγιεινής - Προνοίας και Αντιλήψεως, Ναυτικών, Συγκοινωνίας, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Γεωργίας· από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Ε.Μ. Πολυτεχνείο και το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού.

Υποφ. 2. Αιτήσεις (1929) διαφόρων σχετικά με την αγορά αντιτύπων ή τη χρηματοδότηση εκδόσεών τους και προτάσεις για έκδοση. Ανάμεσά τους βρίσκονται: σε έντυπο «Paul Trembrey Genève», Liste des documents Fred Boissonas relatifs a l'Independance de la Grèce (24 Ιανουαρίου 1929)· συ-

νημμένο φυλλάδιο με τον τίτλο *Fred Boissonas L'Olympe Parc National de la Grèce Paris 1928*: επίσης οι επιστολές του Σκεύου Ζερβού (12 Φεβρουαρίου 1929) προς τον Γεώργιο Χατζιδάκι, που αφορά στην έκδοση του Δωδεκανησιακού Αρχείου και της Κ. Παρρέν (16 Φεβρουαρίου 1929) προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, που αφορά στην έκδοση του βιβλίου της *Οί Γυναίκες της Έλληνικής Επανάστασης*.

Αλληλογραφία (1929) του Ελευθερουδάκη με την ΚΕΕ, που αφορά στην έκδοση «Λευκώματος της Εκατονταετηρίδος» και της «Βίβλου του Αϊώνος». Συνημμένη σχετική επιστολή του Κ. Αμάντου.

Υπόμνημα (7 Μαρτίου 1929) του Μ. Τσιριμώκου προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εκδόσεων: συνιστά τη σύνταξη Εθνικής Βιβλιογραφίας: συνημμένο «Σχέδιον Νόμου περί συστάσεως παρά της Έθνικής Βιβλιοθήκης Τμήματος Έλληνικής Βιβλιογραφίας».

Εγγραφο (19 Μαρτίου 1929) της *Société des Nations - Commission Nationale Hellenique de Cooperation Intellectuelle* (υπογραφή Στ. Σεφεριάδης) σχετικά με την έκδοση καλλιτεχνικού Λευκώματος.

Δύο έγγραφα (Αύγουστος - Σεπτέμβριος 1933) σχετικά με την έκδοση του έργου του Ν. Μπαλάνου περί των αναστηλώσεων της Ακροπόλεως, και απόδειξη εισπράξεως από τον Ν. Μπαλάνο: συνημμένο ένα φυλλάδιο με τον τίτλο, Ν. Μπαλάνου: *Τὰ ἐκτελεσθέντα ἔργα πρὸς ἀναστήλωσιν τῶν μνημείων τῆς Ἀκροπόλεως 1834 - 1930*, Ἀθήναι 1930.

Επιστολή (χ.χ.) ανυπόγραφη προς τον Ιω. Δαμβέργη σχετικά με την εκτύπωση των Πεπραγμένων της Επιτροπής Εκατονταετηρίδος.

Υποφ. 3. Διάφορα (1929). Δύο ονομαστικές καταστάσεις των μελών της Επιτροπής Εκδόσεων: δείγματα τυπογραφικού χάρτου: διαφημιστικό μονόφυλλο της εκδόσεως των *Ἀπάντων* του Αθ. Χριστόπουλου: *Ἱστορικὸν Σημείωμα*, έντυπο, για την οικογένεια Βέργηδων ή Βεργίτσηδων: επιστολή (5 Σεπτεμβρίου [192]9) του *Buch-und Kunstdruckerei Steyrermühl* από την Βιέννη, προς την ΚΕΕ: προτείνει να εκτελέσει διάφορες τυπογραφικές εργασίες: έντυπος «Ἱσολογισμὸς τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων τοῦ ἔτους 1927»: αντίγραφο λήμματος της ΜΕΕ για τον Αιγιαλειδὴ Γεώργιο: πρόχειρα σημειώματα: αποκόμματα εφημερίδων.

Φακ. 55. Επιτροπή Εικονογραφιών, Μεταλλίων και Γραμματοσήμων

Α' Εικόνες ηρώων - Εικονογραφία (Υποφάκελοι 1 - 2)

Υποφ. 1. Δακτυλόγραφο κείμενο, ανυπόγραφο (χ.χ.) με τίτλο «Η σχολική πινακοθήκη τῆς Ἐκατονταετηρίδος».

Σε έντιπλο της ΚΕΕ, κείμενο, ανυπόγραφο (χ.χ.) με τίτλο: «Τὰ Τετράδια τῆς Ἐκατονταετηρίδος»: συνημμένες καταστάσεις προσωπογραφιών.

Εγγραφα (Μάιος 1929 - Νοέμβριος 1930), που αφορούν στην προσφορά και στη συμφωνία του λιθογραφείου Ι. Εργίνου με την ΚΕΕ για την εκτύπωση προσωπογραφιών αγωνιστών, σχετικά τιμολόγια και εκκαθαρίσεις τιμολογίων, δείγματα τυπογραφικού χάρτου.

Προσφορές του εκδοτικού οίκου Δημητράκου (3 Απριλίου 1930) και του Αίαντα Σπυρομίλιου (25 Σεπτ. 30) για την εκτύπωση εικόνων ηρώων.

Προσφορά του Αίαντα Σπυρομίλιου (16 Δεκεμβρίου 1930) για την εκτύπωση εικόνων της Θεοτόκου και «εικόνων νέας τέχνης».

Επιστολή (22 Οκτωβρίου 1930) του πρεσβευτή στο Παρίσι προς την Επιτροπή Εκατονταετηρίδος: ζητεί κατάλογο ηρώων της Επανάστασης για λογαριασμό του Jose Germain, ιδρυτή και προέδρου της Association des Ecrivains Combattants.

Καταστάσεις αποδεκτών σχολικών εικόνων.

Εικονογραφημένο έντυπο με την υπογραφή Δ. Μπισκίνης.

Επτά επιστολές (20 Ιουνίου 1930 - 15 Οκτωβρίου 1930) του φωτογράφου Αδαμόπουλου από το Λεβέτσοβο προς τον Ιωάννη Δαμβέργη και την Επιτροπή Εκατονταετηρίδος, που αφορούν στη μεγέθυνση φωτογραφίας του Γρηγορίου Ε'.

Δύο επιστολές του Βάσσου Φωτήλα προς τον Ιωάννη Δαμβέργη και την ΚΕΕ (23 Ιουνίου 1930 και 2 Ιουλίου 1930), που αφορούν στην εκτύπωση εικόνων των Ασημάκη και Παναγιώτη Φωτήλα.

Επιστολή από τη Βιέννη (17 Μαρτίου 1931) του Εξάρχου Κ. Ευρώπης Γερμανού προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, που αφορά στην αποστολή χρημάτων για την εκτύπωση εικόνας του Γρηγορίου Ε'.

Έγγραφο (Αύγουστος 1930), που αφορούν στη χρηματοδότηση από τους αδελφούς Παπαστράτου της έκδοσης εικόνας του Γ. Καραϊσκάκη.

Συστατική επιστολή (26 Μαρτίου 1930) του Υπουργού Δικαιοσύνης προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, υπέρ του Δημητρίου Βιτώρη, ο οποίος επιθυμεί να φιλοτεχνήσει «λεύκωμα τοπίων κ.τ.λ. έντυπώσεων ελληνικών».

Χειρόγραφη κατάσταση τοπίων από διάφορες ελληνικές περιοχές με την υπογραφή Β. Ίθακήσιος.

Υποφ. 2. Περιέχεται αλληλογραφία (1930 - 1933) με την ΚΕΕ διαφόρων φορέων, σχολείων, υπηρεσιών, συλλόγων από το εσωτερικό και το εξωτερικό, μονών Αγίου Όρους, στρατιωτικών υπηρεσιών κ.ά., που αφορά στην αποστολή και στην πλαισίωση εικόνων ηρώων, στην παραχώρηση θεατρικών φωτογραφιών, στην Εταιρεία Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων κ.ά. Ευχαριστήρια προς την ΚΕΕ των αποδεκτών εικόνων και μεταλλίων.

Φακ. 56. Επιτροπή Εικονογραφιών, Μεταλλίων και Γραμματοσήμων
Β' Μετάλλια (Υποφάκελοι 1 - 8)

Υποφ. 1. Διάφορα έγγραφα, σημειώματα κ.ά. Ανάμεσά τους:

Έγγραφο (29 Μαΐου 1929) του πρεσβευτή στο Παρίσι Ν. Πολίτη προς τον Α.Θ. Ζαΐμη: προτείνει την κοπή αναμνηστικών μεταλλίων.

Προσφορά (30 Σεπτεμβρίου 1930) του χαράκτη Π. Κελαϊδή προς τον Ιωάννη Δαμβέργη για την κοπή των μεταλλίων της Εκατονταετηρίδος και λογαριασμός πληρωμής του.

Αντίγραφο λογαριασμού του Π. Κελαϊδή για την κοπή του μεταλλίου του Ναυαρίνου.

Σχέδιο φοίνικα για μέταλλο με υπογραφή Π.Κ. Σημείωμα με δυσανάγνωστη υπογραφή όπου: «Προϋπολογισμός διά την κατασκευήν και παράδοσιν τού φοίνικος».

Αντίγραφο εγγράφου (19 Νοεμβρίου 1931) του Υπουργείου Ναυτικών προς «Πυροβολικόν - Ναύσταθμον» «περί παραδόσεως όρειχάλκου εις Κεντρικήν Έπιτροπήν Έκατονταετηρίδος».

Υποφ. 2. Εγγραφα και επιστολές (Μάιος 1930 - Ιούλιος 1931) διαφόρων, όπως των πρεσβευτών Χ. Σιμόπουλου και Ν. Πολίτη, προς το Υπουργείο των Εξωτερικών και τον Ιωάννη Δαμβέργη, οι οποίοι προτείνουν να απονεμηθούν μέταλλα σε διάφορα πρόσωπα (απογόνους φιλελλήνων, κυβερνήτες ΗΠΑ, Πολωνίδα Αιμιλία Γκροχόλσκα, Κρήτες αγωνιστές, Willis Abbot, εκδότη της εφ. *Christian Science Monitor*, στους δημάρχους Ερμουπόλεως και Τήνου, στον Δήμο Λαμιέων).

Δύο έγγραφα (18 Μαρτίου και 15 Ιουνίου 1931) της Πανελληνίου Σκοπευτικής Εταιρείας προς την ΚΕΕ, που αφορούν στην απονομή μεταλλίων στους νικητές των σκοπευτικών αγώνων και στα μέλη της αγωνοδίκου επιτροπής.

Υποφ. 3. Εγγραφα και επιστολές (1930 - 1931) απογόνων αγωνιστών του Εικοσιένα προς τον Ιωάννη Δαμβέργη και την ΚΕΕ, με τα οποία αποδεικνύουν τη συγγένειά τους, παρέχουν στοιχεία και πληροφορίες για τους προγόνους τους και τα γεγονότα στα οποία έλαβαν μέρος· ζητούν να τιμηθούν κατά τον εορτασμό της Έκατονταετηρίδος, να απονεμηθούν μέταλλα στους απογόνους τους, να παραδώσουν σχετικά έγγραφα, να εντοχιστούν πλάκες ή να ανεγερθούν μνημεία προς τιμή τους· ζητούν οικονομική βοήθεια κ.ά. (παρέχονται στοιχεία για τους αγωνιστές Ασημάκη Φωτήλα, Παπαδιαμαντόπουλο, Οδ. Ανδρούτσο, Αντώνιο Ιακώβου Λοΐζου, Γ. Καραθανάση, Πανουργιά, Πανούτσο και Ιωάννη Νοταρά, Νικ. Σπηλιωτόπουλο, Σταύρο Δημητρακόπουλο - Αλωνισιώτη, Κ. Κανάρη, Βασίλειο Ν. Κοσμόπουλο, Γεώργ. Σπ. Χαραλάμπη, Δημήτριο Μακρή κ.ά.).

Σημειώματα με ονόματα αγωνιστών.

Υποφ. 4. Ονομαστικές καταστάσεις αγωνιστών· έντυποι ονομαστικοί κατάλογοι: α) των γερούσιαστών (1930-31), β) των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών (1930-31) και γ) των βουλευτών της Β' Βουλευτικής περιόδου, στους οποίους απενεμήθησαν μέταλλα (σε δύο αντίτυπα).

Υποφ. 5. Επιστολές και άλλα έγγραφα (1931 - 1932) προς τον Ιωάννη Δαμβέργη και την ΚΕΕ, από πολίτες, αξιωματούχους, ιερωμένους, συλλόγους, μονές και άλλους φορείς από την Ελλάδα και το εξωτερικό, που ευχαριστούν για αποσταλέντα μέταλλα.

Υποφ. 6. Τριάντα οχτώ έντυπα εικονογραφημένα δελτάρια της ΚΕΕ (25 Μαρτίου 1931) προς διαφόρους απογόνους αγωνιστών του Εικοσιένα: αποστέλλονται αναμνηστικά μέταλλα.

Υποφ. 7. Απεικόνιση λαβάρου με την επιγραφή: ΜΕΤΑ ΣΚΟΤΟΣ/ΕΛΠΙΖΩ ΦΩΣ/ΕΚ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ ΤΩΝ ΛΑΣΚΑΡΕΩΝ.

Δύο χαρτόνια, όπου είναι επικολλημένα έγχρωμα έντυπα με παραστάσεις μεταλλίων με την υπογραφή ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΚΑΜΠΑΝΑΚΗΣ ΕΓΡΑΨΕ και Patrocle «Campanakis Acte» (1919).

Αποκόμματα εφημερίδων *Έλληνική*, 30 Μαΐου 1929 και *Έσπερινή*, 29 Μαΐου 1929.

Υποφ. 8. Εγγραφα και αντίγραφα εγγράφων (1927) προς τον υπουργό Εξωτερικών και την ΚΕΕ από αποδέκτες των μεταλλίων Φαβιέρου στο εξωτερικό.

Φακ. 57. Επιτροπή Εικονογραφιών, Μεταλλίων και Γραμματοσήμων
Γ' Γραμματόσημα (1928 - 1929) (Υποφάκελοι 1 - 2)

Υποφ. 1. Κοινοποίηση απόφασης του Υπουργείου Συγκοινωνίας (18 Νοεμβρίου 1928) προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, περί συστάσεως επιτροπής για την εκλογή παραστάσεων για γραμματόσημα.

Ονομαστική κατάσταση μελών της επιτροπής Γραμματοσήμων και κατάσταση ηρώων.

Εγγραφο (10 Δεκεμβρίου 1928) του δημάρχου Μεσολογγίου, Χρήστου Ευαγγελάτου, προς τον Υπουργό Συγκοινωνίας: προτείνει πίνακες του Θ. Βρυζάκη για γραμματόσημα.

Εγγραφα (1929), που αφορούν στην πρόταση του H. Weissenberger - Botassis, του οίκου Füssli για την ανάληψη εκτύπωσης γραμματοσήμων: συνημμένο φυλλάδιο με τον τίτλο «Notice sur L'impression des Billets de Banque des Timbres - Poste et des Titres», Institut Artistique Orell Füssli (S.A.), Zürich (οκτώ αντίτυπα).

Αντίγραφο επιστολής (27 Ιουνίου 1929) του Ιωάννη Δαμβέργη προς τη Λαυρία Σερπιέρη: ζητεί άδεια για τη φωτογράφιση του πίνακα του Ν. Λύτρα *Η έν Χίω ναυμαχία*.

Σημείωμα (χ.χ.) προς Ιω. Δαμβέργη, που αφορά στη χορήγηση άδειας για φωτογράφιση των εικόνων Λάζαρου Κουντουριώτη και Μπουμπουλίνας, στο Υπουργείο Ναυτικών.

Τέσσερα έγγραφα (20 και 21 Σεπτ. 1929) του Υπουργείου Οικονομικών, που αφορούν στη σύσταση διαρκούς επιτροπής και συνεδρίασή της.

Δύο επιστολές (28 Ιουλίου και 12 Οκτωβρίου 1929) του Γεωργ. Δ. Ζαφειρόπουλου από την Κων/πολη προς τον υπουργό της Συγκοινωνίας, Γονατά, που περιέχουν προτάσεις σχετικές με την έκδοση γραμματοσήμων.

Αλληλογραφία (1929) του Υπουργείου Οικονομικών και της ΚΕΕ με την Υπηρεσία Κρατικών Προμηθειών, που αφορά στη διακήρυξη για την προμήθεια αναμνηστικών γραμματοσήμων και στην πρόσκληση ενδιαφερόντος, στην ακύρωση του σχετικού διαγωνισμού, στην ανάθεση εκτύπωσης γραμματοσήμων σε ξένο οίκο και στην επίβλεψη κατά τη διάρκεια της κατασκευής τους.

Αλληλογραφία (1929) του πρεσβευτή στο Λονδίνο Δ. Κακλαμάνου με τη Δ/ση των Ταχυδρομείων - Τηλεγράφων και Τηλεφώνων και με το Υπουργείο των Οικονομικών, που αφορά στα σχέδια των γραμματοσήμων, στη διαδικασία εκτύπωσης και στην επίβλεψη της κατασκευής τους.

Αίτηση (2 Δεκ. 1929) του Λάμπρου Ιππ. Απέργη προς την ΚΕΕ: ζητεί την αλλαγή των διαστάσεων ενός γραμματοσήμου. Σχέδιο απαντήσεως της ΚΕΕ.

Υποφ. 2. Εγγραφα (1930) που αφορούν: στην ανάκληση της διακηρύξεως για την προμήθεια ορισμένων γραμματοσήμων· στον καθορισμό επιτροπής για την επίβλεψη της επισημάνσεως των πεντοδράχμων αναμνηστικών γραμματοσήμων· στην αποστολή από την Αγγλία, στην παραλαβή και στην ατελή παράδοση των γραμματοσήμων· στην κυκλοφορία και στον τρόπο διάθεσής τους· στην παραχώρηση συλλογής γραμματοσήμων στη βασιλική οικογένεια της Βρεταννίας και στον βασιλιά Φουάτ· στον εφοδιασμό με γραμματόσημα των Ταχυδρομικών Γραφείων, στην αποστολή γραμματοσήμων στα μουσεία Εθνολογικό, Νομισματικό, Μπενάκειο, καθώς και στην ΚΕΕ· στις προτάσεις περί εκτυπώσεως γραμματοσήμων με τις μορφές του Τσακάλωφ και των Φιλελλήνων·

Επιστολή (7 Ιουλίου 1930) των αδελφών Μαρίνου προς την ΚΕΕ: υποβάλλουν σχέδια για το Μουσείο Γραμματοσήμων.

Εγγραφα (Σεπτέμβριος 1930), που αφορούν στην έκδοση γραμματοσήμων του Αρκαδίου.

Εντυπο με τις απεικονίσεις των εκδοθέντων γραμματοσήμων και συνημμένη κατάσταση της αξίας τους.

Εντυπο, στα αγγλικά, με χάρτη της Ελλάδος 1830 - 1930 και τις απεικονίσεις των εκδοθέντων γραμματοσήμων.

Καταστάσεις με ονόματα ηρώων· καταστάσεις παραγγεληθέντων γραμματοσήμων και άλλες με τις διαστάσεις τους.

Πραγματεία περί γραμματοσήμων, οκτώ δακτυλογραφημένων σελίδων (χ.χ.) ανυπόγραφη.

Φάκελος με σχέδια του Δ. Μπισκίνη για πλαίσια γραμματοσήμων και φωτογραφίες των εξής ηρώων: Ανδρέα Μιαούλη, Μ. Μπότσαρη, Μπουμπουλίνας (;), Αλ. Μαυροκορδάτου, Γ. Καραϊσκάκη, Θ. Κολοκοτρώνη· φωτογραφία του πίνακα του Θ. Βρυζάκη *Ἡ ἐξοδος τοῦ Μεσολογγίου* και φωτογραφίες προσωπογραφίας άγνωστου ηγεμόνα.

Αποκόμματα εφημερίδων (1929 - 1930).

Φακ. 58. Επιτροπή Συμμετοχής Επαρχιών και Παροικιών

Α' Επαρχίες (Υποφάκελοι 1 - 46)

Αλληλογραφία τοπικών αρχών και φορέων με την ΚΕΕ· προγράμματα εορτών· αποκόμματα τοπικού τύπου και διάφορα έγγραφα (1929 - 1930), από τις εξής περιοχές:

Υποφ. 1. Αίγινα

Υποφ. 2. Αμάριον

Υποφ. 3. Αμαρούσιον

Υποφ. 4. Αρκαδία

Υποφ. 5. Γύθειον - Βέργα

Υποφ. 6. Δερβενάκια

Υποφ. 7. Θεσσαλία (Βόλος - Αγιά)

- Υποφ. 8. Δωδεκάνησα
- Υποφ. 9. Αχαΐα (Καλάβρυτα - Πάτρα)
- Υποφ. 10. Δωρίς
- Υποφ. 11. Ερμιόνη - Επίδαυρος
- Υποφ. 12. Ζαγόριον
- Υποφ. 13. Θήβαι
- Υποφ. 14. Θράκη (Ξάνθη)
- Υποφ. 15. Ιθάκη
- Υποφ. 16. Καρπενήσι
- Υποφ. 17. Καστοριά
- Υποφ. 18. Κεφαλληνία
- Υποφ. 19. Κέρκυρα
- Υποφ. 20. Κιλίκις
- Υποφ. 21. Κρανίδιον
- Υποφ. 22. Κύθηρα
- Υποφ. 23. Κύπρος
- Υποφ. 24. Λεβάδεια
- Υποφ. 25. Λεβείδιον
- Υποφ. 26. Λέσβος
- Υποφ. 27. Λιβάδιον Λαρίσης
- Υποφ. 28. Μακεδονία (Νάουσα - Θάσος - Δράμα)
- Υποφ. 29. Μεγαλόπολις
- Υποφ. 30. Αιτωλοακαρνανία (Μεσολόγγι)
- Υποφ. 31. Μονεμβασία
- Υποφ. 32. Κυκλάδες (Μύκονος - Σύρος - Τήνος)
- Υποφ. 33. Ναύπακτος
- Υποφ. 34. Ναύπλιο
- Υποφ. 35. Πόρος
- Υποφ. 36. Πύργος - Ανδρίτσεινα
- Υποφ. 37. Μεσσηνία (Πύλος - Μεθώνη)
- Υποφ. 38. Σάμος
- Υποφ. 39. Πρέβεζα - Πάργα - Άρτα - Σούλι - Συρράκων
- Υποφ. 40. Σκύρος
- Υποφ. 41. Σπέτσαι - Ύδρα
- Υποφ. 42. Νέον Φάληρον
- Υποφ. 43. Ν. Φθιωτιδοφωκίδος
- Υποφ. 44. Χαλάνδρι
- Υποφ. 45. Χανιά - Ηράκλειο - Ρέθυμνο
- Υποφ. 46. Χίος

Φακ. 58α. (Υποφάκελοι 47 - 48)

- Υποφ. 47. «Διάφορα έγγραφα»: Διάφορες σημειώσεις και προγράμματα εορτών στις επαρχίες.

Επιστολή (4 Νοεμβρίου 1930) του Α. Πετρίδη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη: προτείνει την ανέγερση μνημείων στους Άγνωστους Μικρασιάτες Μάρτυρες. Υι οφ. 48. Αποκόμματα εφημερίδων, κυρίως επαρχίων (1929 - 1930). (Διατηρήθηκαν οι υποφάκελοι που υπήρχαν καθώς και οι τίτλοι τους).

Φκ κ. 59. Επιτροπή Συμμετοχής Επαρχιών και Παροικιών
Β' Παροικίες (Υποφάκελοι 1 - 3)

Υποφ. 1. Εγγραφα (1929 - 1930) από τις πρεσβείες και τα προξενεία στο Παρίσι, στο Κάιρο, στο Βουκουρέστι, στις Βρυξέλλες, στο Μόντρεαλ, στη Μελβούρνη, στην Ουάσιγκτον, στη Βέρνη, στη Μασσαλία, στη Βοστώνη, στη Βιέννη, στο Σύδνεϋ, στο Λονδίνο και στο Γαλάζιον. Απευθύνονται προς την Επιτροπή Εορτασμού της Εκατονταετηρίδος, προς το Πολιτικό Γραφείο του Πρωθυπουργού, προς τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα της ΚΕΕ. Μερικά συνοδεύονται από τα διαβιβαστικά του Υπουργείου των Εξωτερικών.

Θέματα: συμμετοχή των Ελλήνων του Εξωτερικού στον εορτασμό· καταρτισμός επιτροπών· προσφορές τους υπέρ του Πανελληνίου Ηρώου και του εορτασμού γενικά· σχετικά με τη συμμετοχή Ρώσων διανοουμένων προσφύγων στο Παρίσι· πρόταση Ε. Φουντουκίδη να προσφέρει από τη συλλογή του έργα σχετικά με την Ελληνική Επανάσταση και να βοηθήσει στη συγκέντρωση καλλιτεχνημάτων από τη Γαλλία για την Πανελλήνια Έκθεση.

Υποφ. 2. Εγγραφα (1929 - 1930), που αφορούν στη συμμετοχή στον εορτασμό των σωματείων. Προέρχονται από την Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας, την Ελληνική Παροικία Αμβέρσας, την Ένωση Ελλήνων Φοιτητών στην Γκρενόβλ, την Επιτροπή Βορείου Αμερικής Φιλίας και Συνεργασίας με την Ελλάδα και από τον Ελληνοαμερικανικό Σύνδεσμο. Απευθύνονται προς τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα της ΚΕΕ και αφορούν στη συμμετοχή τους στον εορτασμό· ζητούν πληροφορίες για το πρόγραμμα των Εορτών στην Ελλάδα κ.ά.

Εγγραφα της Αμερικανικής Λεγεώνας προς την ΚΕΕ και τον Ιωάννη Δαμβέργη που αφορούν στην ανέγερση προτομών των Αμερικανών Φιλελλήνων, στην ανέγερση του Μεγάρου της Λεγεώνας στην Αθήνα και στη δεξίωση των Αμερικανών Λεγεωνιτών στο Στάδιο.

Αποκόμματα εφημερίδων (1929 - 1930).

Εγγραφα που αφορούν στο χορόδραμα του Βάσσου Κανέλλου. Επιστολή (26 Νοεμβρίου 1929) του Β. Κανέλλου από τη Νέα Υόρκη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, σχετικά με τη δραστηριότητά του και την προσεχή έλευσή του στην Ελλάδα για την εορτή της Ελευσίνας. Μαζί: φύλλο αγγλόφωνης εφημερίδας· τηλεγραφήματα του Βάσσου Κανέλλου και του Ν. Κασσαβέτη προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο και τον Ι. Δαμβέργη σχετικά με τις παραστάσεις του χοροδράματος στην Ελευσίνα· μονόφυλλο του *Three Arts Club* σχετικά με διάλεξη του Β. Κανέλλου και έκθεση ζωγραφικής του Harry Shokler· απόκομμα Εφημερίδας *New-York-Evening-Post*, 14 Δεκεμβρίου 1929.

Υποφ. 3. Αφιέρωμα ξένου Τύπου στην Ελληνική Εκατονταετηρίδα. Διαβιβά-

ζονται από το Τμήμα Τύπου του Υπουργείου Εξωτερικών φύλλα ξένων εφημερίδων ή μεταφράσεις άρθρων τους αφιερωμένων στις εορτές και στις άλλες εκδηλώσεις για την Εκατονταετηρίδα (1930).

Φακ. 60. (Υποφάκελοι 1 - 16)

Περιγραφές - Εκθέσεις (χ.χ.) τοπικών εορτών από τις εξής περιοχές:

- Υποφ. 1. Αμαρούσιον - Χαλάνδρι
- Υποφ. 2. Θεσσαλονίκη - Σέρρες - Κιλκίς - Κοζάνη - Δράμα - Βέρροια - Νάουσα
- Υποφ. 3. Πειραιάς
- Υποφ. 4. Χαλκίδα - Κάρυστος
- Υποφ. 5. Δερβενάκια - Καλάμαι - Μεσσήνη - Μάνη
- Υποφ. 6. Αγία Λαύρα - Μεγαλόπολη - Άγιος Πέτρος - Λεβίδι - Τρίπολη - Δημητσάνα
- Υποφ. 7. Δωρίς (Αρτοτίνα - Λιδωρίκι) - Καρπενήσι
- Υποφ. 8. Πρέβεζα
- Υποφ. 9. Λάρισα - Βελεστίνο
- Υποφ. 10. Αλεξανδρούπολη - Κομοτινή - Ξάνθη
- Υποφ. 11. Κρήτη (Χανιά - Βάμος - Λασηθί - Ρέθυμνο - Αρκάδι - Ηράκλειο)
- Υποφ. 12. Χίος - Λέσβος (Ερεσσός) - Σάμος
- Υποφ. 13. Κεφαλληνία - Κύθηρα - Ζάκυνθος
- Υποφ. 14. Σπέτσες - Ύδρα
- Υποφ. 15. Σύρος - Τήνος - Μύκονος
- Υποφ. 16. Κύπρος

Φακ. 61. Εκθέσεις τοπικών επιτροπών περί των εορτασμών (Υποφάκελοι 1 - 11)

Εκθέσεις, προγράμματα, φωτογραφίες και διάφορα σχετικά έγγραφα, αποκόμματα εφημερίδων, ονομαστικές καταστάσεις συνεργασθέντων, πρακτικά συνεδριάσεων (1930 - 1931) των εξής τοπικών επιτροπών:

- Υποφ. 1. Ζακύνθου
- Υποφ. 2. Θράκης
- Υποφ. 3. Κεφαλληνίας (Δαυγάτα)
- Υποφ. 4. Κοζάνης
- Υποφ. 5. Λασηθίου
- Υποφ. 6. Λέσβου
- Υποφ. 7. Σάμου
- Υποφ. 8. Τήνου
- Υποφ. 9. Φθιωτιδοφωκίδος
- Υποφ. 10. Ψαρών
- Υποφ. 11. Ηρακλείου

Φακ. 62. «Αί έορταί Ζαγορίου τής Ήπειρού» (Υποφάκελοι 1 - 4)

- Υποφ. 1. «ΜΕΡΟΣ Αον: Ποίον τὸ Ζαγόριον κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν. Τὸ πρῶτον Πανεπιστήμιον. Οἱ Ἄδελφοὶ Ριζάροι. Ὁ Γεώργιος Γεννάδιος καὶ ὁ Νεόφυτος Δούκας. Ὁ Ἄλέξιος Νούτσος Ζαγορίσιος, ὁ Βασίλειος Ράδος, πρῶτος Φιλικός. Σύστασις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Ζαγορισίων διὰ τὴν

συλλογήν εράνων πρὸς ἀνέγερσιν μνημείων εἰς τοὺς ἀνωτέρω Ζαγορισίους. Πῶς διεξήχθησαν αἱ ἐορταὶ τῆς Ἑκατονταετηρίδος εἰς τὸ γραφικὸν Ζαγόριον. Κατάλογος τῶν συνεργατῶν. Ἀπολογισμὸς τῶν θετικῶν δαπανῶν καὶ προέλευσις τῶν εράνων καὶ λοιπῶν ἐσόδων. Τὶ ὑπολείπεται πρὸς συμπλήρωσιν. Πῶς ὠργανώθη ἡ ὅλη ὑπηρεσία. Ποῦ εὐρίσκεται τὸ Ἄρχεϊον. Ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Προνοίας». Περιέχονται ἔνθετα:

α) δύο ἐγγράφα (20 Μαρτίου 1931) τῆς Κεντρικῆς Επιτροπῆς Ζαγορισίων πρὸς τὸν Ιωάννη Δαμβέργη που ἀφοροῦν στὴν ἐκθεση περὶ τῶν εορτῶν στο Ζαγόρι·

β) πρόγραμμα τῶν εορτῶν στο Ζαγόρι·

γ) τρία μονόφυλλα με τὶς φωτογραφίες τῶν Γεωργίου Γενναδίου, Νεοφύτου Δούκα καὶ Γεωργίου Ριζάρη.

Υποφ. 2. «ΜΕΡΟΣ Βον: Ἀντίγραφα ἐγκυκλίων καὶ ἐπιστολῶν (1930) διὰ τὴν συλλογήν εράνων. Ἔντυπα προσκλήσεων, προγραμμάτων. Ἀναμνηστικά».

Υποφ. 3. «ΜΕΡΟΣ Γον. Φωτογραφία. Ἐκκλήσεις» (1930).

Υποφ. 4. «ΜΕΡΟΣ Δον. Ἐφημερίδες» (Οκτώβριος 1930).

Φακ. 63. Ἑλληνες Αἰγύπτου

Ἐπτὰ ἐπιστολές (12 Ιουνίου 1929 - 20 Μαΐου 1930) τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας στὴν Αἴγυπτο καὶ τοῦ Γενικοῦ Προξενεῖου στο Κάιρο πρὸς τὸν Ιωάννη Δαμβέργη, που ἀφοροῦν στὴ συμμετοχὴ τῶν Αἰγυπτιωτῶν στὸν εορτασμό τῆς Ἑκατονταετηρίδος (ἐρανὸς υπέρ τοῦ Πανελληνίου Ἡρώου, συμμετοχὴ καὶ κυβόλιθος Μονῆς Σινά, πρόγραμμα εορτασμοῦ στὴν Αἴγυπτο, ἀδυναμία ἀνάληψης τῆς ἀναμαρμαρώσεως τοῦ Ἡρωδείου, μνεῖα κυβολίθου Μονεμβασίας).

Ἐπιστολὴ ἀπὸ τὸ Κάιρο σε ἐνπτλο *La semaine égyptienne* (IV/7/1929), υπογραφή S. Svaenig(;) που ἀφορᾷ σε κείμενο σχετικὸ με τὸν Παλαμά (στα γαλλικά).

Ἐγγραφα (Νοέμβριος 1934 - Ἀπρίλιος 1935), που ἀφοροῦν στο Ἡρῶ τῆς Ἁγίας Λαύρας καὶ στὴ διάθεση τοῦ προϊόντος τοῦ εράνου τῶν Αἰγυπτιωτῶν υπέρ τοῦ ἐθνικοῦ Ἡρώου υπέρ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ πρώτου.

Ἐγγραφα (1930), που ἀφοροῦν στὴν ἀντιπροσώπηση τῶν Αἰγυπτιωτῶν στὶς εορτές.

Ἐπιστολὴ (5 Ἀπριλίου 1930) τοῦ Ἀλέξανδρου Λιτσάκη πρὸς τὸν Γραμματέα τῆς ΚΕΕ: ζητεῖ τὴν ἀδεία νὰ παρακολουθήσει τὶς εορτές.

Ἀποκόμματα ἐφημερίδων (Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1929).

Φακ. 64. Επιτροπὴ Δεξιώσεων καὶ Εὐκοσμίας Ἀθηνῶν (Υποφάκελοι 1 - 3)

Υποφ. 1. «Παροικία». Ἐγγραφα (1929 - 1930), που ἀφοροῦν στὴν ἀφίξη καὶ στὴ συμμετοχὴ στὶς εορτές τῶν Ἑλληνοαμερικανικῶν ὁργανώσεων ΑΧΕΡΑ καὶ GAPA, στὴ φορολογία τῶν εορτῶν πρὸς τιμὴ τους στὴν Ἐλευσίνα, στὴν ἐκδρομὴ στὴν Ελλάδα καὶ στὴ συμμετοχὴ στὶς εορτές τῶν μελῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Λεγεώνας.

Χειρόγραφο σημεῖωμα, κολοβό (χ.χ.), ὅπου παρέχεται δικαιολογία γιὰ τὶς εορτές δὲν εἶναι διεθνεῖς.

Υποφ. 2. Εγγραφα (Απρίλιος 1930), που αφορούν στην πρόσκληση ορισμένων μόνο πρέσβων στις εορτές του Μεσολογγίου.

Απαντήσεις (Μάρτιος - Απρίλιος 1930) πρεσβευτών και επιτετραμμένων διαφόρων χωρών προς την ΚΕΕ, τον Ιωάννη Δαμβέργη κ.ά.: ευχαριστούν για τις προσκλήσεις να παρευρεθούν στις εορτές, γνωστοποιούν την προσέλευσή τους ή δικαιολογούν την απουσία τους.

Υποφ. 3. Μία αίτηση (χ.χ.) και δύο επιστολές (27 Νοεμβρίου 1929 και 3 Απριλίου 1930) του Κώστα Σμυρνωτόπουλου προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, που αφορούν στον εξωραϊσμό του ιδιωτικού ναού του Κωνσταντίνου Κανάρη «Άγιοι Απόστολοι» στην Κυψέλη.

Εγγραφο κολοβό (χ.χ.) έξι σελίδων, προς τη Διεύθυνση του Αυτόνομου Οργανισμού Τουρισμού, που αφορά στη θέση του Γενικού Επιθεωρητή του Οργανισμού.

Φακ. 65. Επιτροπή Γυναικείας Συμμετοχής

Σημείωμα με τα ονόματα της επιτροπής και σημειώσεις σχετικές με την αρμοδιότητά της.

Επιστολή (4 Νοεμβρίου 1929) της Ελένης Π. Κουντουριώτη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη: παραιτείται από την υποεπιτροπή λόγω πένθους.

Εγγραφο (27 Δεκεμβρίου 1929) του Διεθνούς Συνδέσμου Γυναικών «Τὸ σπίτι τοῦ Κοριτσιοῦ» προς τον Ιωάννη Δαμβέργη: ζητούν ιματισμό και σκηνικά για παράσταση της τραγωδίας *Ἄλκηστις*.

Εγγραφα (1930), που αφορούν στη συμμετοχή στις εορτές του Εθνικού Συμβουλίου Ελληνίδων: α) πρόσκληση για εορτή στη μνήμη των ηρωίδων της Επανάστασης την 3η Μαΐου 1930· β) επιστολή (28 Μαρτίου 1930) της Μ. Ταβελουδή προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, ζητεί παράταση της προθεσμίας υποβολής του εντύπου της στην έκθεση Τύπου· γ) επιστολή (21 Οκτωβρίου 1930) της Αγγελικής Χατζημιχάλη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, που αφορά σε έκθεση (συνημμένος κατάλογος με την ένδειξη «Βαλκανική Έκθεσις Λαϊκής Τέχνης – Τμήματα Έκθετών»).

Δύο έγγραφα (19 και 26 Μαρτίου 1930) του Πανελληνίου Συλλόγου Γυναικών, που αφορούν στη διενέργεια πανελληνίου εράνου υπέρ της ανεγέρσεως μνημείου για τις ηρωίδες της επανάστασης.

Τρία έγγραφα (Δεκέμβριος 1929) του Λυκείου Ελληνίδων, που αφορούν στη συμμετοχή τους στις εορτές.

Έντυπο με τίτλο «Μεγάλη Έορτή Λυκείου Έλληνίδων εις τὸ Στάδιον, Κυριακή 6 Ἀπριλίου» (1930). Σημείωμα με ονόματα γυναικών.

Φακ. 66. Επιτροπή Οικονομική – Α' (Υποφάκελοι 1 - 7)

Υποφ. 1. Αλληλογραφία (1929 - 1931) της ΚΕΕ με τα Υπουργεία Συγκοινωνίας, Οικονομικών και Ναυτικών, που αφορά: στη διακίνηση της ταχυδρομικής και τηλεγραφικής αλληλογραφίας της· στην εφ' άπαξ καταβολή της καθορισθείσας δαπάνης για τον εορτασμό της Εκατονταετηρίδος· στην έκπτωση στα εισιτήρια των πλοίων και των σιδηροδρόμων· στη μείωση ή

στην καταβολή του φόρου δημοσίων θεαμάτων για παραστάσεις στα πλαίσια του εορτασμού· στην κατασκευή της οδού Τριπόλεως - Βαλτετσίου και στη μη χρησιμοποίηση της οδού Πατρών - Καλαβρύτων.

Κοινοποίηση διαταγής (11 Φεβρουαρίου 1930) του Α' Σώματος Στρατού - Γραφείου ΙΥ προς την Α' Μοίρα Αυτοκινήτων, περί διαθέσεως στην ΚΕΕ ενός φορτηγού.

Εγγραφο (13 Μαρτίου 1930) του Εργαστηρίου Ανοργάνου Χημείας προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, που αφορά στον προϋπολογισμό δαπάνης φλογόβολων πλακούντων.

Τηλεγράφημα από τη Βιέννη (16 Μαρτίου 1931) του Καραβαγγέλη προς τον Ιω. Δαμβέργη, περί αποστολής χρημάτων.

Αντίγραφο εγγράφου (21 Φεβρουαρίου 1931) του Γραφείου του Υπουργικού Συμβουλίου προς τον Υπουργό Ναυτικών, περί χρηματοδότησεως μνημείου πεσόντων Αξιωματικών.

Εγγραφο (11 Ιανουαρίου 1933) του Υπουργείου των Οικονομικών - Γεν. Δ/σεως Δημοσίου Λογιστικού - Δ/σεως ΙΙΙ Τμήμ. Ε' προς την ΚΕΕ, που αφορά στην επιστροφή από τον ταμία της ΚΕΕ του χορηγηθέντος ποσού για τον εορτασμό.

Σχέδιο επιστολής (χ.χ.) ανυπόγραφης, προς τον Υπουργό (Οικονομικών) και σχέδιο επιστολής (31 Δεκεμβρίου 1931) του Ιωάννη Δαμβέργη προς τον Υπουργό Οικονομικών, με την οποία ζητεί διαχειριστικό έλεγχο.

Υποφ. 2. Εγγραφο (27 Ιανουαρίου 1931) του Υπουργείου των Εσωτερικών - Τμήματος Διοικητικού προς την ΚΕΕ, που αφορά στη χρηματοδότηση του Δήμου Κερκυραίων για τον εορτασμό της Εκατονταετηρίδος από τον θάνατο του Ιωάννη Καποδίστρια· συνημμένο αντίγραφο σχετικού εγγράφου του Υπουργείου Οικονομικών προς το Υπουργείο Εσωτερικών.

Εγγραφα (1930), που αφορούν στη μεταφορά των επισήμων στο Μεσολόγι, στο Αγρίνιο και στο Κρυονέρι.

Υποφ. 3. Εγγραφα (1930 - 1932) των Υπουργείων Οικονομικών και Συγκοινωνίας, που αφορούν στη μεταφορά της λάρνακας του Παλαιών Πατρών Γερμανού από την Πάτρα στην Τρίπολη και αντιστρόφως.

Υποφ. 4. Εγγραφα (1930), που αφορούν στην εξόφληση του λογαριασμού μεταφοράς, με τον σιδηρόδρομο, των επισήμων στα Δερβενάκια και στη Νεμέα.

Υποφ. 5. Εγγραφα (1930 - 1931) των Σιδηροδρόμων του Ελληνικού Κράτους, που αφορούν στην επιστροφή των κομίστρων των στεφάνων Λάρισας και Θεσσαλονίκης.

Δικαιολογητικά και λογαριασμός εξόδων (25 - 27 Οκτωβρίου 1930) του Δ. Καλαποθάκη για ταξίδι του στη Θεσσαλονίκη.

Υποφ. 6. Αλληλογραφία (1931) των Υπουργείων Οικονομικών και Στρατιωτικών και της ΚΕΕ, που αφορά στην αποζημίωση του ιδιώτη Πετράκη.

Υποφ. 7. Εγγραφα (1929 - 1930), που αφορούν στη διαφήμιση των εορτών της Εκατονταετηρίδος και στη συγκέντρωση των σχετικών δημοσιευμάτων.

Περιέχονται προτάσεις των εταιρειών «The Greek - Hellenic Publicity Co, «Adolf Schustermann-Zeitungs Ausschnitte - Büro und Adressen - Verlag», Argus Suisse et International de la Presse S.A.» και της «Ηλεκτρικής Έφημερίδος».

Φακ. 67. Επιτροπή Οικονομική – Β' (Υποφάκελοι 1 - 2)

Υποφ. 1. Παραστατικά της Τράπεζας Αθηνών. Δέκα βιβλιάρια επιταγών από Ζ. 246326 έως Ζ 509975 (στα περισσότερα μόνο τα στελέχη).

Ενημερωτικά (1929 - 1932) της Τράπεζας προς την ΚΕΕ που αφορούν στις προσφορές διαφόρων κυρίως κοινοτήτων· συνημμένα τα αποκόμματα ταχυδρομικών επιταγών και τα γραμμάτια εισπράξεως. Αποδείξεις πληρωμής κ.ά.

Υποφ. 2. Βιβλιάριο Ταμειυτηρίου της ΚΕΕ (1930).

Λογαριασμός απολεσθεισών σημαιών (1930).

Ενημερωτικές επιστολές (1929 - 1932) της Τράπεζας προς την ΚΕΕ που αφορούν στην κίνηση του λογαριασμού της.

Αντίγραφα λογαριασμών της ΚΕΕ (1930 - 1937).

Διάφορες σημειώσεις με λογαριασμούς.

Φακ. 68. Επιτροπή Οικονομική – Γ'

Αποδείξεις πληρωμής (1 και 31 Δεκεμβρίου 1928, 1929 - 1933), που αφορούν: στη μισθοδοσία του προσωπικού και σε μικροέξοδα του Γραφείου της ΚΕΕ, σε ενόικια, έξοδα εκτελέσεως θεατρικών και άλλων παραστάσεων, στην αγορά στεφάνων, ανθέων, εισιτηρίων κ.ά.

Αποδείξεις εισπράξεως των μουσικοσυνθετών Δ. Λαυράγκα, Μ. Καλομοίρη, Α. Σαμάρα, Ν. Λάβδα, Δ. Μητρόπουλου, των γλυπτών Γ. Μπονάνου και Θ. Θωμόπουλου, του Δ.Α. Κόκκινου, του Α. Δούζα κ.ά.

Φακ. 69. Επιτροπή Οικονομική – Δ'

Υποφ. 1. «Ταμείον». Παραστατικά της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (1930 - 1936). Χάρτης με τα Υποκαταστήματα της Τράπεζας σ' όλη την Ελλάδα. Ενημερωτικά της Τράπεζας που αφορούν στις προσφορές διαφόρων (προσφορά Αρκαδίας για την ανέγερση στήλης Αρχιερέων) γραμμάτια εισπράξεως, αντίγραφα λογαριασμών κ.ά.

Υποφ. 2. Κατάστιχο, διαστ. 15,5x23,3 εκ., φφ 1 - 327, λευκά: 1 - 2r, 32v, ως Βιβλίο Ταμείου (εισπράξεις - πληρωμές) (2 Φεβρ. 1929 - 28 Ιουνίου 1933).

Υποφ. 3. Κατάστιχο, φφ 1 - 58^b, χαρτόδετο, διαστ. 18x33,8 εκ. (30 Ιουνίου 1929 - 30 Ιουνίου 1933) ως Βιβλίο Ταμείου. Καταχωρούνται οι εισφορές αναλυτικά και οι καταθέσεις στην Τράπεζα Αθηνών και την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και τα έξοδα κατά περίπτωση (γενικά έξοδα γραφείου, εορτών, επαρχιών κ.ά.).

Ένθετος «ισολογισμός βιβλίων κεκλεισμένων τη 30η Σεπτεμβρίου 1933».

7. Νέα αρίθμηση.

8. Έχουν αφαιρεθεί τα υπόλοιπα φύλλα.

Φακ. 70.

Βιβλίο, χαρτόδετο και πανόδετο, διαστ. 35,5x26 εκ., φφ⁹ 1 - 171 λευκά: τα φφ 1r, 9 - 26, 31v - 70, 73r - 80, 82v - 88, 95 - 96, 99v - 107, 110 - 117, 120 - 124, 131v - 138, 144 - 145, 149 - 150, 151v - 157, 162 - 171.

Φέρει την ένδειξη «Έπιτροπή Έκατονταετηρίδος - Πρακτικά Συνεδριάσεων τών Ειδικών Έπιτροπών 1929».

Περιέχονται κατά σειρά Πρακτικά των εξής επιτροπών:

1. Ηρώου
2. Μουσείων και Ωδείου Ηρώδου
3. Πανελληνίου Εκθέσεως
4. Συνεδρίων
5. Πανελληνίων Αγώνων
6. Εθνικού Θεάτρου
7. Εθνικού Μελοδράματος
8. Εθνικής Μουσικής
9. Εορτών και Αναπαραστάσεων
10. Εκδόσεων
11. Εικονογραφίας, Μεταλλίων, Γραμματοσήμων, Κινηματογραφήσεων
12. Συμμετοχής Επαρχιών και Παροικιών
13. Δεξιώσεων και Ευκοσμίας Αθηνών
14. Γυναικείας Συμμετοχής
15. Οικονομικής

Περιέχεται επίσης ένθετος φάκελος με την ένδειξη: «Πρακτικά συνεδριάσεων Κεντρ. Έπιτροπής», όπου ονομαστική κατάσταση μελών ΚΕΕ και τα πρακτικά των Α΄ και Β΄ συνεδριάσεων, χειρόγραφα.

Φακ. 71. Ανώτατες Σχολές - Σωματεία

Εγγραφα (1929 - 1930) από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, την Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών, το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, την Πανεπιστημιακή Λέσχη και από διάφορους συλλόγους και σωματεία: Εμπορικός Σύλλογος Αθηνών, Ωδείο Αθηνών, Ελληνική Λέσχη Αυτοκινήτου και Περιηγήσεων, Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, ο εν Αθήναις Μουσικός και Δραματικός Σύλλογος Ωδείου Αθηνών, Πανελλήνιος Ένωσις Εφέδρων Υπαξιωματικών, Σωματείο Ελλήνων Γλυπτών, Λέσχη Καλλιτεχνών «Atelier», Αθηναϊκή Μανδολινάτα, Σύλλογος Φοιτητών Φιλοσοφικής Σχολής, Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία των Θεσσαλών, Εθνικός Παμφοιτητικός Σύλλογος, Σύλλογος προς διάδοσιν των Ελληνικών Γραμμάτων, Πανελλήνιος Ένωσις Εφέδρων Αξιωματικών και Ανθυπασιπιστών Ξηράς και Θαλάσσης και πολλοί άλλοι: ζητούν να συμμετάσχουν στις εορτές, υποβάλλουν προτάσεις, ζητούν διευκολύνσεις και πολλά άλλα.

Φακ. 72.

Κατάστιχο χαρτόδετο, διαστ. 26 x 8 εκ., φφ 1 - 118¹⁰ λευκά φφ 1, 2ν, 3ν, 8 - 63r, 64ν, 66ν, 67ν - 68r, 72ν, 85ν - 86, 87ν - 88, 89ν - 90, 91ν - 92, 93 - 101 τα verso, 103ν, 104ν, 107ν, 112ν, 117ν - 118, (χ.χ.).

Περιέχει διάσπαρτα ονομαστικές καταστάσεις μελών των Ειδικών Επιτροπών, μεγάλων διδασκάλων, φιλελλήνων, οικογενειών πρωταθλητών [του αγώνα], φιλικών, αποδεκτών αναμνηστικών μεταλλίων κ.ά.

Φακ. 73. Αντίγραφα εξερχομένων εγγράφων της ΚΕΕ - Α' (Υποφάκελλοι 1 - 20)

Υποφ. 1. Αποδείξεις παραλαβής εγγράφων (1929).

Υποφ. 2. Εγγραφα (1929 - 1930), που αφορούν στην ανασύσταση της ΚΕΕ, στην παραλαβή και στη λειτουργία του Γραφείου της. Διάφορα έγγραφα προς το Υπουργείο Εσωτερικών - Δ/ση Τοπικής Αυτοδιοικήσεως - που αφορούν στα παραληφθέντα είδη από το Υπουργείο.

Υποφ. 3. Εγγραφα (1929), που αφορούν στη σύνθεση και στη λειτουργία των Ειδικών Επιτροπών.

Υποφ. 4. Σχέδιο προγράμματος και έντυπο σχέδιο Εκατονταετηρίδος. Έγγραφα (1929 - 1930), που αφορούν στο πρόγραμμα.

Υποφ. 5. Σχέδια εγκυκλίων και εγκύκλιοι (1929 - 1931, 1933) της ΚΕΕ προς Γενικούς Διοικητές και Νομάρχες με γενικές οδηγίες περί του εορτασμού της Εκατονταετηρίδος, περί της συστάσεως των τοπικών επιτροπών, περί εράνων κ.ά.

Έγγραφο (2 Σεπτ. 1929) του γενικού γραμματέα Ι. Δαμβέργη, προς το Υπουργείο Εσωτερικών, που αφορά στη διενέργεια τοπικών εράνων.

Σχέδιο εγγράφου (30 Ιουνίου 1933) της ΚΕΕ προς το Υπουργείο Εσωτερικών, που αφορά στη διάθεση του υπολοίπου των εράνων.

Υποφ. 6. Εγγραφα (1929, 1930, 1933) προς την Τράπεζα Αθηνών και την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος με οδηγίες που αφορούν στους λογαριασμούς της ΚΕΕ.

Υποφ. 7. Εγγραφα (1929 - 1931), που αφορούν στις προσφορές υπέρ της Εκατονταετηρίδος γενικά και ειδικά υπέρ του Θεάτρου Ηρώδου του Αττικού.

Υποφ. 8. Εγγραφα (1929 - 1931), που αφορούν στη διοργάνωση εκθέσεων και συνεδρίων.

Υποφ. 9. Εγγραφα (1929 - 1930), που αφορούν στη συμμετοχή των Σωματείων (αποκαλυπτήρια προτομών Φιλικών κ.ά.).

Υποφ. 10. Εγγραφα (1929), που αφορούν στη συμμετοχή των ελληνικών παροικιών του εξωτερικού.

Υποφ. 11. Εγγραφα (1929 - 1930), που αφορούν στην αναστήλωση της Ακροπόλεως, στην παράδοση του Εθνικού Θεάτρου, σε παράσταση στο Ηρώδειο και άλλες θεατρικές παραστάσεις.

Υποφ. 12. Εγγραφα (1929 - 1931), που αφορούν στην έκδοση γραμματοσήμων και στην απονομή μεταλλίων.

10. Νέα αρίθμηση.

- Υποφ. 13. Εγγραφα (1930 - 1931), που αφορούν στην έκδοση και διακίνηση εικόνων ηρώων.
- Υποφ. 14. Εγγραφα (1929 - 1931), που αφορούν σε δημοσιεύσεις, εκδόσεις και σε αγορά αντιτύπων.
- Υποφ. 15. Εγγραφα (1929 - 1931), που αφορούν στα Μουσεία: α) Βυζαντινό και β) Ιστορικό και Εθνολογικό.
- Υποφ. 16. Εγγραφα (1929 - 1931), που αφορούν στην ίδρυση των εξής μνημείων: ανδριάντα Καραϊσκάκη, ανδριάντα Κολοκοτρώνη, αναμνηστικής πλάκας Ν. Κουντουριώτη, προτομή Χατζημιχάλη, Ηρώου Αμερικανών Φιλελλήνων.
- Υποφ. 17. Εγγραφα (1929 - 1930), που αφορούν στις ναυτικές εορτές.
- Υποφ. 18. Εγγραφα (1930 - 1931), που αφορούν στις εορτές Σταδίου, Αττική Θεωρία, εορτή Ευγνωμοσύνης και τελετή Σημιαίας Ακροπόλεως και στους σημαιοστολισμούς.
Επιστολή (24 Φεβρουαρίου 1930) του Ιωάννη Δαμβέργη προς τον Πάνο Αραβαντινό στο Βερολίνο: τον προσκαλεί να έλθει στην Ελλάδα και να δώσει τη γνώμη του σχετικά με τις σχεδιαζόμενες εορτές και ιδιαίτερα με την πομπή για την εορτή της Σημιαίας.
- Υποφ. 19. Εγγραφα (1931), που αφορούν στις διαλέξεις στα πλαίσια των εορτών.
- Υποφ. 20. Διάφορα έγγραφα (1929 - 1931) προς Υπηρεσίες και ιδιώτες για διάφορα θέματα.
Σχέδιο προσκλήσεως προς τις Μεγάλες Δυνάμεις (5 Μαρτίου 1930). Απόφαση του Ιωάννη Δαμβέργη (χ.χ.) σε διαμαρτυρίες της Ενώσεως των εκ Τουρκίας Ελλήνων.

Φακ. 74. Αντίγραφα εξερχομένων εγγράφων της ΚΕΕ - Β' (Υποφάκελοι 1 - 28)

- Υποφ. 1. α) Γενικά. Εγγραφο (Μάρτιος 1929) προς μη κατονομαζόμενο παραλήπτη, που αφορά στη σύσταση τοπικών επιτροπών (τρία δακτυλόγραφα αντίγραφα).
Δακτυλόγραφο κείμενο με τίτλο «Αί έπαρχία διά τήν Έκατονταετηρίδα» (16 Σεπτεμβρίου 1929).
Εγγραφο (21 Οκτωβρίου 1930) προς το Υπουργείο των Εσωτερικών: ανακοινώνονται οι ημερομηνίες εορτασμού των επαρχιών.
- β) Εγγραφα (1929 - 1930), που αφορούν ή απευθύνονται στους νομούς και επαρχίες που αναγράφονται στους υποφακέλους 2-28.
- Υποφ. 2. Κοινότητα Αιγίνης
- Υποφ. 3. Ν. Αιτωλοακαρνανίας (Μεσολόγγι - Ναύπακτο - Καρπενήσι)
- Υποφ. 4. Ν. Αρκαδίας (Τρίπολη - Μεγαλόπολη - Λεβίδι - Δημητσάνα κ.ά.)
- Υποφ. 5. Ν. Αργολιδοκορινθίας (Ναύπλιο - Μουσείο Ναυπλίου - Άργος - Ερμιόνη κ.ά.)
- Υποφ. 6. Ν. Άρτας - Ν. Πρεβέζης (Πρέβεζα - Λευκάδα)
- Υποφ. 7. Ν. Αχαΐας (Πάτρα - Αγία Λαύρα - Μουσείο Αγίας Λαύρας - Καλάβρυτα)
- Υποφ. 8. Αράχωβα - Αρτοτίνα - Λειβαδιά
- Υποφ. 9. Θράκη

- Υποφ. 10. Ν. Κυκλάδων (Άνδρο - Σύρο - Τήνο - Μύκονο)
 Υποφ. 11. Ν. Ζακύνθου - Κύθηρα
 Υποφ. 12. Ηπειρο (γενικά, Ιωάννινα - Ζαγόρι)
 Υποφ. 13. Θεσσαλία (γενικά, Ν. Λαρίσης - Ν. Μαγνησίας - Ν. Τρικάλων)
 Υποφ. 14. Μακεδονία (γενικά, Ν. Ημαθίας - Ν. Κοζάνης - Ν. Πιερίας - Ν. Κα-
 στοριάς - Ν. Πέλλης - Ν. Φλωρίνης - Θεσσαλονίκη - Ν. Σερρών -
 Ν. Καβάλας - Ν. Δράμας - Ν. Χαλκιδικής)
 Υποφ. 15. Ν. Κερκύρας
 Υποφ. 16. Ν. Κεφαλληνίας (Κεφαλληνία - Ιθάκη)
 Υποφ. 17. Κρήτη (Ν. Χανίων - Ν. Ρεθύμνης - Αρκάδι - Ν. Ηρακλείου - Ν.
 Λασηθίου)
 Υποφ. 18. Κύπρο
 Υποφ. 19. Ν. Λακωνίας (γενικά, Γύθειο - Σπάρτη)
 Υποφ. 20. Ν. Λέσβου
 Υποφ. 21. Ν. Ευβοίας (Χαλκίδα)
 Υποφ. 22. Ν. Μεσσηνίας (Πύλο - Καλαμάτα)
 Υποφ. 23. Πειραιά - Ν. Φάληρο - Χαλάνδρι - Πόρο
 Υποφ. 24. Πύργο
 Υποφ. 25. Ν. Σάμου
 Υποφ. 26. Σπέτσες - Ύδρα
 Υποφ. 27. Ν. Φθιωτιδοφωκίδος
 Υποφ. 28. Ν. Χίου (Χίο - Ψαρά)

Τα έγγραφα των παραπάνω υποφακέλων αφορούν στο πρόγραμμα των τοπι-
 κών εορτών, στους αντιπροσώπους της ΚΕΕ, στην αποστολή σημαιών, στις ει-
 σφορές των επαρχιών, στα τοπικά μνημεία, στα μετάλλια Άστιγγος, Ναυαρίνου
 και Φαβιέρου, στη συμμετοχή στις εορτές του Στρατού και του Στόλου κ.ά.

Φακ. 75. Αντίγραφα εξερχομένων εγγράφων – Πανελλήνιο Ηρώο

Εγκύκλιοι και επιστολές (1929 - 1930) της ΚΕΕ προς τους νομάρχες, τις
 τοπικές επιτροπές, τους δημάρχους και προέδρους Κοινοτήτων, προς τις
 προξενικές αρχές κ.ά., που αφορούν στην αποστολή και στην παραλαβή
 των κυβολίθων, στη διενέργεια εράνου, στην αποστολή εισφορών από την
 Ελλάδα και τις ελληνικές παροικίες του εξωτερικού.

Επιστολές (1929 - 1931) της ΚΕΕ προς το Υπουργείο Συγκοινωνίας και τη
 Διεύθυνση Σιδηροδρόμων, προς το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και
 στα Λιμεναρχεία, που αφορούν στην ατελή μεταφορά των κυβολίθων.

Ανακοίνωση παράτασης της προθεσμίας υποβολής προσχεδίων για το δια-
 γωνισμό του Πανελληνίου Ηρώου (30 Νοεμβρίου 1929) και αλληλογραφία
 με ενδιαφερομένους να μετάσχουν σ' αυτόν (1929).

Σχέδιο ευχαριστήριας επιστολής (Οκτώβριος χ.έ.) προς τους αποστολείς
 κυβολίθων (σε δεκαπέντε δακτυλόγραφα).

Φακ. 76. Διάφορα - Προσωπικά Ιωάννη Δαμβέργη (Υποφάκελοι 1 - 8)

Υποφ. 1. Επιστολές (1928 - 1932) διαφόρων προς τον Ιωάννη Δαμβέργη που
 αφορούν σε θέματα σχετικά με την Εκατονταετηρίδα.

Επιστολή (11 Οκτωβρίου 1928) της Ουρανίας Ζωγράφου: συνιστά τον αδελφό της ως τον μόνο δυνάμενο να γράψει για τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Επιστολή (17 Ιανουαρίου 1929) του Κ. Σπανούδη σε έντιτλο «Αθλητική Ένωσις Κωνσταντινουπολιτών»: διαμαρτύρεται για τη μη συμμετοχή στην οργανωτική επιτροπή του εορτασμού της Εκατονταετηρίδος αντιπροσώπων του έξω Ελληνισμού.

Επιστολή του Ν. Καψάλη (χ.χ.): διαμαρτύρεται για τη σύνθεση των επιτροπών. Τηλεγράφημα και επιστολή (5 Μαρτίου 1930) του Πάνου Αραβαντινού από το Βερολίνο: ανακοινώνει ότι αδυνατεί να συμμετάσχει στις εορτές.

Επιστολή (18 Μαρτίου 1930) του Κωστή Παλαμά: ανακοινώνει το πρόγραμμα της πανηγυρικής συνεδρίας της Ακαδημίας.

Επισκεπτήριο (16 Οκτωβρίου χ.έ.) του Σκεύου Ζερβού: ενημερώνει ότι εξήνυρε χρήματα για τους ανδριάντες του Περικλή, του Μιλτιάδη και του Γρηγορίου Ε'. Μαζί «προύπολογισμός» με σημειώσεις για διάφορες δαπάνες της Εκατονταετηρίδος.

Επιστολή (7 Σεπτεμβρίου 1932) του Α. Ε. Μπενάκη: ευχαριστεί για τη δωρεά στο Μουσείο Μπενάκη της μαρμάρινης προτομής του Γρηγορίου Ε', του Φιλιππότη, και των λιθογραφιών του Ι. Καποδίστρια και του Α. Μεταξά.

Επιστολή (6 Φεβρουαρίου 1929) του μητροπολίτη Κρήτης, από το Ηράκλειο: συνιστά την ενίσχυση του έργου του Ι. Χατζηιωάννου.

Επιστολή (27 Μαρτίου 1929) του Συνδέσμου των Ελληνικών Γυμναστικών και Αθλητικών Σωματείων: πρόσκληση σε Πανελλήνιο Συνέδριο Αθλητισμού.

Επιστολή (12 Ιουλίου 1930) της Πανελληνίου Ενώσεως Εφέδρων Αξιωματικών: αποστέλλουν φωτογραφία.

Επιστολή (22 Μαρτίου 1929) του Υφυπουργού «παρά τῷ πρωθυπουργῶ»: ζητεί να ικανοποιηθεί η επιθυμία του Εμπορικού Συλλόγου Αθηνών να συμμετάσχει στον εορτασμό.

Επιστολή (1η Ιουλίου 1930) του δικηγόρου Αριστ. Ι. Κυριακίδη, που αφορά στη σύνταξη του συμβολαίου του «Παιδικῷ Ἀσύλου Κηφισιάς».

Επιστολή (16 Μαρτίου 1930) του υπουργού των Ναυτικών Νότη Μπότσαρη: συνιστά να ανατεθεί η αντιπροσώπευση της ΚΕΕ στο μνημόσυνο του Ρήγα Φεραίου στο Βελιγράδι, στον καθηγητή Θεμ. Βολιδή.

Υποφ. 2. Αποδείξεις χωρίς σαφείς ενδείξεις, σημειώματα και επιστολές προς τον Ιωάννη Δαμβέργη προσωπικού ενδιαφέροντος.

Δακτυλόγραφο κείμενο: διαμαρτυρία (χ.χ.) για την παραποίηση του περιχομένου ομιλίας του.

Επιστολή, στα γαλλικά (25 Μαρτίου 1925) της *Grande Association Universelle Pour Supprimer ce crime: La Guerre*: ζητούν τη βοήθειά του για την εγγραφή συνδρομητών στην Ελλάδα.

Επιστολή (6 Ιουνίου 1925) της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας: ανακοινώνεται η εκλογή του ως επίτιμου μέλους της Εταιρείας.

Επιστολή (24 Αυγούστου 1929) του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού:

ανακοινώνεται η εκλογή του ως μέλους της Συμβουλευτικής Επιτροπής εορτών· συνημμένο κείμενο με «είσηγητικές σκέψεις».

Επιστολές (1929-30, 1932) ιδιωτικού περιεχομένου (Νίκης Πέρδικα, Γ. Λυδία κ.ά.).

Υποφ. 3. Πέντε επιστολές - αιτήσεις (1930) φυλακισμένων προς την ΚΕΕ ή τον Ιωάννη Δαμβέργη: ζητούν να αποφυλακιστούν.

Επιστολή (23 Ιανουαρίου 1930) του Τάκη Κανδηλώρου προς την ΚΕΕ: ανακοινώνει τη θέσπιση του «Κανδηλωρείου βραβείου» για τους μαθητές της Δημητσάνας.

Διαβιβαστικό (17 Νοεμβρίου 1930) της Πρυτανείας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών προς την ΚΕΕ· συνημμένη αίτηση (20 Σεπτεμβρίου 1930) του Βασιλείου Μιχ. Σακελλαρίου προς την Πρυτανεία του Πανεπιστημίου «περί τῶν ὄστων τοῦ Ἀοιδίμου Ἀρχιερέως Ἀλεξάνδρου Λυκούργου [...]».

Ἐγγραφα (1929), που αφορούν στην πρόταση του Αλληλοβοηθητικού Συλλόγου Σαράντα Εκκλησιωτών «Ὁ Καρποδαίμων» (Νέα Υόρκη), περί καθορισμού χρονολογιῶν μεγάλων ιστορικών γεγονότων.

Δύο Επιστολές (24 Σεπτεμβρίου 1930 και 15 Ιουνίου 1931) του Α. Αθανασάκη από το Παρίσι και του Βάσσου Φωτήλα (αντίστοιχα) προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, που αφορούν στην ίδρυση του Λαϊκού Νοσοκομείου. Συνημμένα: αντίγραφο εγγράφου (25 Απριλίου 1931) του Υπουργείου Προνοίας και Αντιλήψεως και απόφαση του ίδιου Υπουργείου (25 Απριλίου 1931) για τη σύσταση επιτροπής συλλογῆς ἐράνων.

Αίτηση (18 Μαρτίου 1930) του τραυματία Δημητρίου Νικολάου προς την ΚΕΕ: ζητεί οικονομική ενίσχυση.

Επιστολή (5 Μαρτίου 1930) του Δημάρχου Αθηναίων προς τον Πρόεδρο [της ΚΕΕ]: ανακοινώνεται η τέλεση αρχιερατικού μνημοσύνου «ὑπὲρ τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων».

Αίτηση (24 Φεβρουαρίου [19]30) της Πανθεσσαλικῆς Ομοσπονδίας Θυμάτων Πολέμου «πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐθνικῆς Ἐκατονταετηρίδος καὶ Ἐθνικῆς Ἀποκαταστάσεως»: ζητούν ἄδεια για τη διενέργεια πανελληνίου ἐράνου ὑπὲρ τῶν θυμάτων και αναπήρων τῶν πολέμων.

Αίτηση (13 Μαρτίου 1930) του Επαμεινώνδα Γ. Ζήκου «πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ἐορτῶν τῆς Ἐκατονταετηρίδος»: ζητεί την περικεφαλαία και τη «σπάθη» του Θ. Κολοκοτρώνη.

Απόφαση (28 Δεκεμβρίου 1929) του Υπουργείου Ναυτικών - Δ/νσεως Εμπορικού Ναυτικού, Τμήματος Δ', Περί εκπῶσεων στα εισιτήρια τῶν πλοίων που ζήτησαν διάφοροι, κυρίως ιδιώτες.

Διάφορα διαβιβαστικά (1929) χωρίς τα συνημμένα τους.

Εντυπο (21 Σεπτεμβρίου 1934) του Ελληνοαιγυπτιακού Συνδέσμου με το πρόγραμμα τῶν διαλέξεων για τον Μωχάμετ Ἄλυ.

Επιστολή (25 Απριλίου 1930) της Maison, Commerciale - Industrielle Leon.

Nissiotis προς την Επιτροπήν Εκατονταετηρίδος: αποστέλλει δείγματα της συλλογής αναμνηστικών καλλιτεχνικών κομψοτεχνημάτων.

Τηλεγράφημα (24 Ιουνίου 1930) από τη Νέα Υόρκη· υπογραφή Natherald, προς τον Ιω. Δαμβέργη, περί τερματισμού της εκκλησιαστικής διαμάχης.

Τηλεγράφημα (25 Μαΐου 1931) του Λυκούργου Κανάρη προς την Επιτροπή Εκατονταετηρίδος: συγχαίρει για τις εορτές.

Κείμενο (χ.χ. και υπογραφή) περί του αναμνηστικού γεύματος κατά την επέτειο αποχαρισμού του Αβερωφείου.

Κείμενο (χ.χ.) ακέφαλο, ανυπόγραφο, περί του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Αξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού.

Αντίγραφο συγχαρητηρίου τηλεγραφήματος (χ.χ.) του Ιωάννη Δαμβέργη προς τον Ελ. Βενιζέλο στο Παρίσι, για την απελευθέρωση της Σμύρνης.

Διευθύνσεις εφημερίδων και περιοδικών.

Έντυπο μονόφυλλο (20 Ιανουαρίου 1930) του Οίκου Τυφλών προς τους φίλους των τυφλών: ζητούν ενίσχυση.

Έντυπος «έκλογικός κατάλογος τῶν ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1930».

Δακτυλόγραφη ονομαστική κατάσταση του Συμβουλίου του Ταπητουργικού Οργανισμού.

Υποφ. 4. Δύο φάκελοι που περιέχουν διάφορες προσκλήσεις προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, επιστολικά και διαφημιστικά δελτάρια, προσκλήσεις εκθέσεων κ.ά. (1919, 1924, 1927, 1929, 1930, 1935). Περιέχεται έντυπο (χ.χ.), που αφορά σε έκθεση σχεδίων του ζωγράφου Gregorio Prieto.

Υποφ. 5. Διάφορες πρόχειρες σημειώσεις, ποιήματα, ένα έντυπο δεκαεξασέλιδο με ποιήματα κ.ά.

Υποφ. 6. Ένας φάκελος με αποκόμματα ή φύλλα εφημερίδων (1920 - 1925, 1932, 1933), που περιέχουν κείμενα του Ιωάννη Δαμβέργη.

Υποφ. 7. Κατάστιχο - Ευρετήριο διευθύνσεων στο εξωτερικό (χ.χ.).

Υποφ. 8. Τιμητικό δίπλωμα (2 Οκτωβρίου 1924) ανακηρύξεως του Ιω. Δαμβέργη ως επίτιμου μέλους του Συλλόγου Κρητών Φοιτητών και Σπουδαστών.

Τιμητικό δίπλωμα (11 Μαΐου 1932) ανακηρύξεως του Ιω. Δαμβέργη ως επίτιμου μέλους του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών, έργο του Α. Γεραλή.

Υποφ. 9. α) Χειρόγραφο από πέντε φύλλα συρραμμένα και διπλωμένα στη μέση με τον τίτλο «Ιωάν. Μ. Δαμβέργη *Όρφανή και χήρα*, Μυθιστορία, Σμύρνη».

β) Φωτογραφία ασπρόμαυρη του Ιωάννη Δαμβέργη, διαστ. 13 x 18 εκ.

Σημείωση: Το χειρόγραφο και η φωτογραφία δωρήθηκαν στα ΓΑΚ το 1993 από την κ. Ζωή Βερυκίου, νύφη του ανιψιού του Ι. Δαμβέργη, Χ. Βερυκίου.

Φακ. 77. Ένα κιβώτιο που περιέχει:

α) Εκατόν πενήντα αφίσες, έγχρωμες, διαστ. 48,5x68 εκ., για την Εκατονταετηρίδα της Ναυμαχίας του Ναυαρίνου (1827 - 1927) με την υπογραφή ΒΙΡΙΡΑΚΗΣ.

β) Αχρησιμοποίητο έντυπο υλικό της ΚΕΕ, εικονογραφημένο: δελτάριο (25

Μαρτίου 1931), που συνόδευε το αναμνηστικό μέταλλο της Εκατονταετηρίδος σε δύο μεγέθη 11x16 εκ. και 13,5x18,5 εκ.: αυτοκολλητοι φάκελοι δελταρίων διαστ. 8,5x12 εκ.: φάκελος διαστ. 21x14 εκ.

γ) Βιβλίο, σχήματος 8ου του Υπουργείου Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδύσεως με τον τίτλο: *Έκθεσις τῆς Επιτροπείας τῆς διορισθείσης πρὸς ἐξέτασιν τῆς Γλωσσικῆς Διδασκαλίας τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ἐν Ἀθήναις*, ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Μ. Μαντζεβελάκη, 1921.

Φακ. 78. Μετάλλια - Σφραγίδες

Πρόκειται για ένα κουτί που περιέχει τα εξής μετάλλια.

α) Μέταλλο της Εκατονταετηρίδος του Ναυαρίνου, χάλκινο, διαμέτρου 4 εκ. Στην κύρια όψη, μέσα σε δύο κλαδιά δάφνης, φέρει την επιγραφή: Η / ΕΛΛΑΣ / ΕΥΓΝΩΜΟΝΟΥΣΑ / ΝΑΥΑΡΙΝΟΝ / 1827 - 1927. Στην άλλη όψη φέρει τριπλή προσωπογραφία κατά τομή προς τα δεξιά των τριών ναυάρχων, όπως δηλώνει η κυκλική επιγραφή: ΚΟΔΡΙΚΤΟΝ ΔΕΡΙΓΝΥ ΧΕΥΔΕΝ. Υπογραφή: ΚΕΛΑΪΔΗΣ (τρία αντίτυπα).

β) Μέταλλο της Εκατονταετηρίδος 1830 - 1930, χάλκινο, διαμέτρου 4 εκ. Στην κύρια όψη φέρει την επιγραφή: ΕΙΣ / ΤΟΥΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ / ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΦΑΝΕΙΣ / ΗΡΩΑΣ / ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΑΣ / ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ / ΑΙΩΝΙΑ / Η ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ / ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ. Κυκλικά στην περιφέρεια: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ 1830 - 1930. Στην άλλη όψη φέρει παράσταση του αναγεννώμενου φοίνικα και υπογραφή, δεξιά: ΚΕΛΑΪΔΗΣ (είκοσι τέσσερα αντίτυπα).

γ) Μέταλλο των Ναυτικών Αγώνων, χάλκινο, διαμέτρου 3 εκ., κρέμεται από γαλανόλευκη ταινία. Στην κύρια όψη φέρει την επιγραφή: ΝΑΥΤΙΚΟΙ / ΑΓΩΝΕΣ / ΤΙΜΗ / ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΝΙΚΗΤΑΣ. Κυκλικά στην περιφέρεια: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ 1830 - 1930. Στην άλλη όψη φέρει παράσταση αναγεννώμενου φοίνικα και την υπογραφή δεξιά: ΚΕΛΑΪΔΗΣ (έντεκα αντίτυπα).

δ) Στο ίδιο κουτί περιέχονται οι εξής σφραγίδες: 1) μία στρογγυλή με την ένδειξη: ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1924 (κατεστραμμένη)· 2) μία επιμήκης με την ένδειξη: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙ[ΤΡ]ΟΠΗ / ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ / ΤΗΣ ΕΛΛ. ΕΠ[ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ]· 3) μία επιμήκης με την ένδειξη: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΟΡΤΩΝ· 4) μία επιμήκης με την ένδειξη: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ.

IV

ΔΙΑΦΟΡΑ (Φακ. 1)

Φακ. 79. (Υποφάκελοι 1 - 3)

Υποφ. 1. Διάφορα έγγραφα, κυρίως επιστολές ή σχέδια επιστολών (1896 - 1897), που αφορούν στα γεγονότα στην Κρήτη (έρανι υπέρ της Κρήτης και υπέρ της περιθάλψεως των προσφύγων, περί των εθελοντών κ.ά.).

Κολοβή επιστολή, στα γαλλικά, από τα Χανιά (16/28 Ιουλίου 1896), που απευθύνεται μάλλον στις Μεγάλες Δυνάμεις και αφορά στην κατάσταση στην Κρήτη και στα αιτήματα των Επαναστατών.

Επιστολή (5 Οκτωβρίου 1896) της *Comité* προς Η. Αυγέ στη Lyon: ευχαριστεί για την αποστολή φαρμακευτικού υλικού.

Επιστολή (28 Ιανουαρίου 1897) του Παρθενίου Περίδη προς τον Ιωάννη Δαμβέργη, που αφορά στον εφοδιασμό με πολεμοφόδια του οπλαρχηγού Γεωργίου Μενεγάκη.

Επιστολή από το Λαύριο (7/19 Φεβρουαρίου 1897) των Φ. Νέγρη, Α. Γονίδη και Α. Κοσκινά «πρός τήν υπέρ τών έράνων τών έργαζομένων στά Μεταλλεία του Λαυρίου».

Επιστολή (8 Φεβρουαρίου 1897) της Εταιρείας «Ο "Ελληνισμός" προς τήν άξιότιμον έπιτροπήν επί τής άμύνης τής Κρήτης» (ύπογραφή Ν. Καζάζης), που αφορά σε σώμα εθελοντών φοιτητών.

Επιστολή, στα γαλλικά (31 Μαρτίου 1897) με τις υπογραφές των Μ. Δαμβέργη και Ν. Κανάκη, που αφορά στους ξένους εθελοντές στην Κρήτη.

Σχέδιο επιστολής, στα γαλλικά (6 Φεβρουαρίου 1897) προς διευθυντή εφημερίδας, που αφορά στη φιλοξενία των ξένων στο Ηράκλειο.

Ονομαστικές καταστάσεις (χ.χ.) με προσφορές διαφόρων (σε τρία φύλλα).

Πιστοποιητικό (26 Μαρτίου 1897) περί της καταστάσεως της χήρας Μαρίας Μπριλλάκη, με διάφορες υπογραφές.

Υποφ. 2. «Πίναξ κινήσεως έμπορευμάτων» το έτος 1887.

Επιστολή (1 Δεκεμβρίου 1896) των Γ. Σουρή, Ι. Δροσίνη, Κ. Παλαμά κ.ά. προς διαφόρους αποδέκτες, που αφορά στην έκδοση του Α' τόμου των ποιημάτων του Αχιλλέως Παράσχου (δύο χειρόγραφα αντίγραφα).

Εφ. *Σημεία*, έτος Β', περίοδος Β', αριθ. 157, Cape Town, 15 Ιουλίου 1905 (χειρόγραφο).

Απόσπασμα από τη διαθήκη του Μ. Κοριαλένιου (15 Ιουνίου 1910) περί χο-

ρηγίας υπέρ του Βασιλικού Θεάτρου.

Επιστολή - Πρόσκληση (21 Μαΐου 1914) του Ιωάννη Δαμβέργη προς τον René Ripon. Συνημμένο δημοσίευμα της Εταιρείας Γραμμάτων και Τεχνών.

Ένα φύλλο της εφ. *Αποκάλυψις*, της Ν. Αφρικής, έτος 1ον, αριθ. 55, 15/28 Ιουλίου 1904 (έντυπη και χειρόγραφη).

Τμήμα οικογενειακής φωτογραφίας Βαρβιτσιώτη.

Υποφ. 3. Εγγραφα (1911 - 1912), που αφορούν στη Σηροτροφική έκθεση στην Αθήνα το 1912.

Η έγχρωμη αφίσα της έκθεσης, διαστ. 52,5x68,7 εκ., με την ένδειξη: ΕΚΘΕΣΙΣ ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΙΑΣ / ΚΑΙ ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑΣ / ΜΑΙΟΣ / 1912 / ΑΘΗΝΑΙ.

Εφ. *Εστία*, αριθ. 6337, 28 Σεπτεμβρίου 1911.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ*

- Αβέρωφ Γ. 28
Αβερώφειο Εφηβείο 20
Αγαπητός Σπήλιος 29, 40, 85
Αγγελόπουλος Ηλίας 29, 40
Αγγλία 92, 97
Αγγλογαλλοελληνικοί αγώνες 88
Αγιά (Θεσσαλίας) 97
«Αγία Ελένη» (νοσοκ.) 24
Αγία Λαύρα 100, 101, 107
Άγιοι Απόστολοι, ιδ. ναός του Κ. Κανάρη
στην Κυψέλη, 102
Άγιον Όρος 67, 94
Άγιος Πέτρος, χωριό της Αρκαδίας, 100
Άγνωστοι Μικρασιάτες Μάρτυρες 99
Άγνωστος Στρατιώτης 24
Αγρίνιο 103
Αδαμαντίου Αδαμάντ. 28, 35, 36, 40, 72
Αδαμόπουλος, φωτογράφος από το Λε-
βέτσοβο, 94
Αδελφοί Μαρίνου 97
Αδελφοί Παπαστράτου 94
Αδελφοί Ριζάραι 100
Αδελφότης Αγάπης Ακριτών 27
Αδελφότης Κρητική εν Αθήναις 26
Αδελφότης Φιλόπρωχος Εδέσσης 65
αεροπλάνα 57, 58
Αθανασάκης Α. 110
Αθανασάκης Ι. 42
Αθανασιάδης Ν. 30, 41
Αθήνα και Άθηναι 17, 18, 20, 22, 24, 26,
34, 58, 68, 78, 80, 85, 87, 113
Αθηναϊκή Μανδολινάτα 75, 90, 105
Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπολιτών,
βλ. Ένωση
Αιγιαλείδης Γεώργιος 93
Αίγινα 97, 107
Αιγινήτης Δ. 29, 37, 41
Αιγυπτιώτες 60, 101
Αίγυπτος 59, 101
Αιτωλοακαρνανία 98, 107
Ακαδημία Αθηνών 109
Ακριβός Β. 29, 40
Ακρόπολη Αθηνών 50, 106
Αλεξάκης Ιωάννης 75
Αλεξάνδρεια 61, 99
Αλεξανδρούπολη 100
Αλιβιζάτος Αμίλκας 41
Αλιβιζάτος Ν. 40
«Άλκηστις», τραγωδία του Ευριπίδη, 87, 102
Αλληλοβοηθητικός Σύλλογος Σαράντα
Εκκλησιωτών «Ο Καρποδαίμων» 110
Άμαντος Κ. 41, 92, 93
Αμάριο 97
Αμαρούσιο 97, 100
Αμβέρσα 99
Αμερικανική Λεγεώνα 99, 101
Αμερικανοί Λεγεωνίτες 99
Αμερική 58, 59, 61, 62, 66, 87
Άμστερνταμ 24
αναμνηστικά μετάλλια 77, 95
αναμνηστικά μνημεία 71
αναμνηστικές πλάκες 66
αναμνηστική πλάκα Ν. Κουντουριώτη 107
αναμόρφωση και εξωραϊσμός Αθηνών 17
Αναρρωτήριο Λυκόβρυσης 58, 67, 68
Αναστασιάδης Αλ. 29, 39
αναστηλώσεις Ακρόπολης 93
Ανατολή 20, 58
Ανδρεάδης Ανδρ. 29, 36, 37, 72
ανδριάντας Βασιλέως Γεωργίου 58, 60,
61, 63, — Βασιλέως Κωνσταντίνου
58, Ι. Καποδίστρια 87, — Γ. Καραϊ-
σκάκη 107, Θ. Κολοκοτρώνη 107, —
Μιλτιάδη (Αθηναίου) 109, — Παλαιών

* Οι αριθμοί παραπέμπουν στις σελίδες.

Δεν αποδελτιώθηκαν λήμματα που απαντώνται στις περισσότερες σελίδες του ε-
τύπου, όπως: Δαμβέργης, ΚΕΕ, τίτλοι εντύπων και εκδοτικοί οίκοι.

- Πατρών Γερμανού 80, 82, 109 — Πα-
 τριάρχου Γρηγορίου Ε΄ 109
 Ανδρίτσεινα 98
 Άνδρος 108
 Ανδρουλιδάκης Ν. 92
 Ανδρούτσος Οδυσσεάς 95
*Ανέκδοτα του Καραϊσκάκη και του Κολο-
 κωτρώνη* 80
 Άννινοσ Χαράλαμπος 29, 41, 79
 Αννίνοσ Μαριάνοσ, υπάλληλοσ ΚΕΕ, 46
 Αντύπασ Α. Εμμ., ανθυπασιποτήσ χωρο-
 φυλακήσ, 64
 Αντωνόπουλοσ Β. 30, 41
 Άνω Αίγυπτοσ 91
 Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορι-
 κών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ) 45, 105
 Απέργησ Ιππ. Λάμπροσ 97
 απόγονοι αγωνιστών του Εικοσιένα 73,
 95
 Αποκόρωνασ 25
 Αποστολάκη Αν. 42
 Αποστολίδη Μ. 42
 Αποστολίδησ Πέτροσ 28
 Αποστολόπουλοσ Γ. 45
 Αραβαντινόσ Πάνοσ 28, 107, 109
 Αραβαντινόσ Περ. 41
 Αράχωβα 107
 Αρβανίτησ Γ. Δημ. 62
 Αργολιδοκορινθία 107
 Άργοσ 62, 107
 Αργυρόπουλοσ Ι. 29
 Αρκάδι 97, 100, 108
 Αρκαδία 61, 97, 104, 107
 Αρμενία 87
 Αρσάκειο 67, 68
 Άρτα 98, 107
 Αρτοτίνα 100, 107
 Αρχαιολογική Εταιρεία 111
 Αρχείο Κεντρικήσ Επιτροπήσ υπέρ των
 Κρητών 16
 Αρχείο Πανελληνίων Εράνων 57
 Αρχηγόσ Ναυτικήσ Αεροπορίασ 84
 Αρχιερείσ 104
 Ασία 59
 Ασπρέασ Γ. 35, 36, 41
 Άστιγξ 108
 Άσυλο Αγίασ Αικατερίνησ 65, 67
- Αυστραλία 59
 αυτοκρατορικόσ οίκοσ Λασκάρων 95
 Αυτόνομοσ Οργανισμόσ Τουρισμού 102
 Αφρική 59, 113
- Βακάσ Π.** 28
 Βαλκάνια 38
 Βαλκανικά κράτη 34
 Βαλκανική Διάσκεψη, Α΄ 88
 Βαλκανική Έκθεση Λαϊκήσ Τέχνησ 102
 Βαλκανικόσ πόλεμοσ 13, 19, 25, 27, 57, 69
 Βαλτέτσι 103
 Βάμοσ 100
 Βαρβιτσιώτη Ευθαλία, αδελφή του Ι.
 Δαμβέργη, 18
 Βαρούνησ Θ. 30, 40
 Βασιλέασ Γεώργιοσ 23, 26, 58
 Βασιλέασ Κωνσταντίνοσ 23, 58, 75
 Βασιλείου Κ. 29
 Βασιλέασ Όθων 83
 Βασιλική Οικογένεια της Βρετανίασ 97
 Βασιλικό Θέατρο, βλ. Θέατρα
 Βασιλίσσα Όλγα 58, 63
 Βάσσοσ Τιμολέων 32, 73
 Βαφειαδάκη Α. Λ. 42
 Βαφειαδάκησ Σταμάτιοσ 28, 31
 Βαχαβιόλοσ Ι. 41
 Βεάκησ Αιμ. 41, 66
 Βέησ Ν. 41
 Βελεστίνο 51, 100
 Βελιγράδι 109
 Βελλιανίτησ Θ. 29, 41
 Βενιζέλοσ Ελευθέριοσ 14, 15, 18, 19, 21,
 28, 31, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66,
 67, 68, 69, 70, 78, 99, 111
 Βενιζέλου Έλενα 42
 Βέργα 97
 Βερναρδάκησ Περικλ. 35, 36, 37, 72
 Βέρρη 99
 Βερολίνο 24, 107, 109
 Βέρροια 100
 Βερούκιοσ Χαράλαμποσ 13, 18, 30, 40, 111
 Βερυκίου Ζωή 18, 20, 21, 26, 111
 Βιδάλησ, γλύπτησ, 86
 Βιέννη 93, 99
 Βιριράκησ 111
 Βιριράκησ Ελευθέριοσ 83

- Βιτωρής Δημήτριος, ζωγράφος, 94
 Βλ ιβανός Ι. 42
 Βλ ιχογιάννης Ιωάννης (και Γιάννης) 36, 37, 41, 46, 72, 79, 80, 82, 83
 Βλ ιχος Άγγελος 23
 Βό γα Βίκυ, υπάλληλος Εθνικού Θεάτρου, 24
 Βογιατζιάν Ζαπέλ 87
 βοήθημα φιλανθρωπικών σωματείων και κοινοτήτων 58, 63
 Βολίδης Θεμ. 79, 109
 Βόλος 97
 Βολωνάκης Μ. 29, 42
 Βορέας Θ. 37, 40
 Βόρειος Ήπειρος 69
 Βοστώνη 99
 Βότσαρης Αθ. 32
 Βουκουρέστι 99
 Βούλγαρης Π. 39, 40
 Βουρλούμη Ελ. Π. 42
 Βουτιεριδής Ηλίας 66
 Βρονταμίτης Δ. 41
 Βρούτος Γ., γλύπτης, 20
 Βρυζάκης Αθ. 30, 41, 85
 Βρυζάκης Θ., ζωγράφος, 97
 Βρυξέλλες 99
 «Βυζαντινά Διαλέξεις» 77
 Βυζάντιο 26
 Βυζαντινό Μουσείο, βλ. Μουσεία
- Γαβριηλίδης Δ. 42
 Γαζής Αντ. 29, 42
 Γαλάζιο 99
 Γαλλία 99
 Γιαννιώτης Νούσιας 76
 Γαρουφάλης ή Παπαγαρουφάλης Α. Γεώργιος 72
 Γενική Αποθήκη Υλικού του Στρατού 62, 67
 Γενικό Επιτελείο Ναυτικού 92
 Γενικό Επιτελείο Στρατού 90
 Γεννάδιος Γεώργιος 100, 101
 Γεραλής Α., ζωγράφος, 24, 111
 Γερανιώτης Δημ. 29
 Γερανιώτης Κ. 41
 Γερμανός, Έξαρχος Κ. Ευρώπης, 94
 Γερουλάνος Μ. 37, 66, 79
 Γεωργακόπουλος 37
 Γεωργαντά Ρ. 42
- Γεωργαντάς Μ. 42
 Γεωργαντάς Στ. 30
 Γεωργιάδης Γ. 30, 41, 88
 Γεωργιάδης Κλ. 42
 Γεωργιάδης Λεων. 29
 Γεωργική Εταιρεία, βλ. Εταιρεία
 Γεωργιούπολη 25
 Γιαννιός Ν. 42, 85
 Γιολδάσης Κ. 33, 73, 83
 Γκαγκάνης Δ. Γεωργ., φυλακισμένος, 72
 Γκίνης Π. 30
 Γκρενόβλ 99
 Γλαράκη Α. Αικατερίνη 60
 Γονατάς, υπουργός Συγκοινωνίας, 96
 Γονίδης Α. 113
 Γόντικας Κ. 29
 Γορτυνιακός Σύνδεσμος, βλ. σύνδεσμος
 Γούναρης Χαρ. 42
 Γρηγόριος Ε', πατριάρχης, 78, 81, 86, 91, 94
 Γρηγορίου Ιωάννης 61
 Γρηγορίου Στ. 39
 Γρίβας Αλ. 40
 Γρυπάρης Ι. 39, 40
 Γύθειο 62, 97, 108
- Δαγκλής Παναγιώτης 28
 Δαμβέργη Αριάδνη 15 18, 45, 82
 [Δαμβέργη] Ειρήνη 18
 [Δαμβέργη] Ελένη 18
 [Δαμβέργη] Ευθαλία 18
 [Δαμβέργη] Μαρία 18
 Δαμβέργης Μ. 18, 113
 [Δαμβέργης] Τίτος 18
 Δαράλεξης Τάκης 91
 Δάσιος Σπ. 40
 Δε Λαπονέντε ο Αμάτ Ιωσήφ 22
 Δελέρνιας Ιω. Δ. 56
 Δεληγιάννης Σπ. 33, 73
 Δεληγιώργης Λεωνίδας 23
 Δελλαπόρτα Αργ. 42
 Δέλτας Στ. 30, 42, 72, 85
 Δελφικές εορτές 91
 Δεναξάς Αρτ. 40
 Δερβενάκια 97, 100, 103
 Δερινύ 117
 Δηληγιάννης Επαμ. 31
 Δημαράς Θ. 30

- Δήμαρχος Αθηναίων 40, 74, 110
 Δημητρακόπουλος - Αλωνιστιώτης Σταύρος 95
 Δημητρέσσας Ε., συντ/ρχης Πεζικού, 79
 Δημητριάδης Κ. 36
 Δημητσάνα 100, 107, 110
 Δήμος Αθηναίων 18, 20
 Δήμος Εράνης 60
 Δήμος Ηρακλείου Κρήτης 27
 Δήμος Κερκυραίων 113
 Δήμος Λαμιέων 95
 Δημοσιεύματα Εθνικής Ωφέλειας 67
 Δημοτικό Φθισιατρείο Θεσσαλονίκης 62
 διαγωνισμός πολεμικών ασμάτων 68
 Διάδοχος Γεώργιος 31
 διαλέξεις Εκατονταετηρίδος 107
 Διαμαντίδης Δημ. Π. 35
 Διαμαντόπουλος Π. 35
 Διαρκής επί της Σημαίας της Ακροπόλεως Επιτροπή, βλ. Επιτροπή
 Διεθνή Παναθήναια 88
 Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία 24
 Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή 24
 Διεθνής Ολυμπιακή Οργάνωση 49
 Διεθνής Σύνδεσμος Γυναικών 102
 Δ.Ι.Κ., βλ. Καλογερόπουλος Ι. Δ.
 Δικηγορικός Σύλλογος Πατρών 79
 Διομήδης Αλέξ. 29, 42
 Δοανίδης Ι. 30, 40
 Δομεστίνης Γ. 30
 Δούζας Α. 104
 Δούκας Νεόφυτος 100, 101
 Δούκας του Μακλεβούργου 24
 Δραγούμης Αλέξ. 32, 35
 Δραγούμης Δ. Ι. 78
 Δραγούμης Στέφανος 65
 Δραγούμης Φ. 41, 85
 Δρακούλης Γ. 30, 42, 85
 Δράμα 64, 98, 100, 108
 Δραματικός Ερασιπεχνικός Σύλλογος «Ευριπίδης» 87, 89
 Δρίτσα Μαργαρίτα 45
 Δροσίνης Ι. 29, 39, 40, 113
 Δροσόπουλος Ι. 42
 Δυοβουνιώτης Κ. 37
 Δυοβουνιώτης Ν. 41
 Δωδεκάνησα 57, 59, 58
 Δωδεκανησιακό Αρχείο 93
 Δωρής 98, 100
 Δωροβίκος Πέτρος 64
 Εγγύς Ανατολή 34, 48
 Έδεσσα 65
 εθελοντές 62, 112, 113
 εθνική Άμυνα, βλ. Ταμείο Εθν. Άμυνας
 εθνική βιβλιογραφία 76, 94
 εθνική μουσική 49
 εθνική ορχήστρα 49
 εθνικό ηρώο 101
 Εθνικό θέατρο, βλ. θέατρα
 Εθνικό Μελόδραμα (και Ελληνικό) 49, 89
 Εθνικό(ν) Μνημείο(ν) 74
 Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Ε.Μ.Π.) 40, 92, 105
 Εθνικό Συμβούλιο Ελληνίδων 102
 Ειδική Επιτροπή αναμνηστικών σημάτων 77, - Αναπαραστάσεως εποχών εθνικού βίου 74, - Δεξιώσεων και ξενίας 30, 78, - Δημοσιευμάτων 36, 78, - Εθνικού θεάτρου 75, - Εικονογραφίας και κινηματογραφίας 30, 76, - Εκθέσεων 40, - Εκδόσεων 76, - Εξωραϊσμού Αθηνών 30, 78, - Ζωγραφικών και γλυπτικών έργων 74, - Καθιερώσεως ιστορικών τόπων και εκδρομών 29, 66, - Κοινοφελών ιδρυμάτων 29, 75, - Λαϊκών πανηγύρεων και εορτών 30, 76, - Μεγάλου μνημείου Αθηνών 28, 74, - Μνημείων επί ιστορικών τόπων 35, 36, 74, - Μουσικών έργων και εκτελέσεων 29, 74, - Οικονομική - οικονομικών πόρων 29, 42, 43, 76, - Πανελληνίων εκθέσεων, 42, 40, 29, 76, - Πανελληνίων και τοπικών αγώνων 30, 76, - Πνευματικών αγωνισμάτων 29, 74, - Συνεδρίων 74
 εικόνες ηρώων 107
 εισφοράι 57, 58, 59, 60, 61, 62
 εκατονταετηρίς Άστιγγος 91
 Έκθεση, 34, 38, 39, - Ελληνική και Διεθνής 34, - Θεσσαλονίκης 87, - Κυπριακή 25, - Λαϊκής Τέχνης των έξι Βαλκανικών Λαών 87, - Μεταξουργίας και Σηροτροφίας 26, 114, - Πανελλήνια 48, 49, 51, 99, - Πεπραγμένων 44, 84, - Πεπραγμένων Κεντρι-

- κής και Εκτελεστικής Επιτροπής Εκτονταετηρίδος 33, 45, – Σηροτροφική 15, – της Επιτροπής της διορισθείσης προς εξέτασιν της γλωσσικής διδασκαλίας των Δημοτικών Σχολείων 111, – Τύπου 92, – Υγιεινής και Ιατρικής Βιομηχανίας 74
- Εκινζόγλου Ειρήνη 16
- Ελευθερουδάκης Κ. 41, 94
- Ελευσίνα 91, 99, 101
- Ε.Λ.Ι.Α. 15, 21, 22, 23, 24, 25, 43, 45
- Έλληνες Αιγύπτου 101
- Έλληνες Αμερικής 87
- Ελληνική Ένωση Φιλάθλων, βλ. Ένωση
- Ελληνική Κοινότητα Αλεξάνδρειας 99
- Ελληνική Λέσχη Αυτοκινήτου και Περιηγήσεων 105
- Ελληνική Παροικία Αμβέρσας 99
- Ελληνισμός διασποράς 42, 51
- «Ελληνοπούλα», άγαλμα, 66
- Εμμανουήλ Εμμανουήλ 30, 41
- Εμπεδοκλής Γρ. 42
- Εμπειρικός Α. 29
- Εμπορική Ένωση, βλ. ένωση
- Εμπορικό Επιμελητήριο 36, 39
- Εμπορικό Βιομηχανικό Επιμελητήριο 105
- Ένωση Αθλητική Κωνσταντινουπολιτών 109, – Δήμων και Κοινοτήτων 92, – Ελληνίδων 62, 65, – Ελληνική Φιλάθλων 88, – Ελλήνων Φοιτητών στην Γκρενόβλ 99, – Εμπορική 82, – Πανελλήνιος Εφέδρων Αξιωματικών 105, 109, – Πανελλήνιος Εφέδρων Αξιωματικών και Ανθυσπασπιστών Ξηράς και Θαλάσσης 105, – Πανεμπορική Ελλάδα 91, – Πατριωτική 72, – των εκ Τουρκίας Ελλήνων 107
- Εξαρχόπουλος Ν. 37, 41
- Έξω Ελληνισμός 109
- Εορτή Αθηνών 92, – «Αττική Θεωρία» 107, – 7ης και 10ης Απριλίου 1921 80, – 25ης Μαρτίου 80, – Ευγνωμοσύνης 91, 92, 107, – Ναυτική Φαλήρου 89, – Σημαίας 107, – Σταδίου 107, – Χίου 80
- Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών* 26
- Επίδαυρος 91, 98
- Επιτροπή Άθλων και χορηγιών 30, 76, – Αναπαραστάσεων εθνικού βίου 28, – Βορείου Αμερικής φιλίας και συνεργασίας με την Ελλάδα 99, – Γυναικείας συμμετοχής 42, 102, 105, – Δεξιώσεων και ευκοσμίας Αθηνών 42, 101, 105, – Εθνικής εκατονταετηρίδος και εθνικής αποκαταστάσεως 110, – Εθνικής μουσικής, 40, 90, 108, – Εθνικού θεάτρου 29, 40, 41, 89, 105, – Εθνικού μελοδράματος 41, 89, 105, – Εθνικών μουσείων και θεάτρου Ηρώδου 40, 86, – Εικονογραφίας, μεταλλίων, γραμματοσήμων, κινηματογραφήσεων 41, 93, 94, 96, 105, – Εκδόσεων 29, 41, 92, 105, – Εκθέσεως και μουσείου Τύπου 92, – Εκτελεστική 33, 35, 40, 42, 44, 45, 46, 52, 73, 77, 78, 81, 84, 86, – Ελλανόδικος 85, – Εορτών και αναπαραστάσεων 34, 35, 41, 90, 91, 93, 105, – επί των αναμνηστικών σημάτων 30, 77, – Ηρώου 40, 85, 105, – Κεντρική εν Αθήναις των Κρητών 23, – Κεντρική Ζαγορισίων 101, – Κεντρική περιθάψεως 57, 63, 68 – Μουσείων και Ωδείου Ηρώδου 105, – Οικονομική 102, 104, 105, – Ολυμπιακών αγώνων 39, 88, 91, – Πανελληνίου Εκθέσεως 87, 105, – Πανελληνίων αγώνων 41, 88, 105, – Συμβουλευτική εορτών 110, – Συμβουλευτική εορτών ΕΟΤ 27, – Συμμετοχής επαρχιών και παροικιών 42, 97, 99, 105, – Συνεδρίων 29, 40, 88, 105
- Επιτροπή Ειδική, βλ. Ειδική Επιτροπή
- Έρανοι 106
- Ερεσσός 100
- Ερμιόνη 98, 107
- Ερμούπολη 65, 95
- Ερυθρός Σταυρός 57, 58, 61, 63
- ΕΣΗΕΑ 19
- Εταιρεία Βυζαντινών Σπουδών 26, 27, – Γεωργική 25, 36, – Γραμμάτων και Τεχνών 26, 113, – Ελληνικού Θεάτρου 75, Ελλήνων θεατρικών συγγραφέων 94, – «Ηλεκτρική Εφημερίδα» 104, – Ιστορική και Εθνολογική της

- Ελλάδος 87, – Ιστορική και Λαογραφική Θεσσαλών 105, – Κρητικών Μελετών εν Αθήναις 1874 112, – «Ο Ελληνισμός» 114, – Πανελλήνιος Σκοπευτική 95, – Υπέρ των Πατρίων Εθνικής Αμύνης 14, 17, 25, – Χριστιανική Αρχαιολογική 27, 109
- Ευαγγελάτος Χρήστος, δήμαρχος Μεσολογίου, 86, 96
- Ευαγγελίδης Αγγ. 66
- Ευαγγελίδης Μ. 28, 37
- Ευαγγελική Σχολή 18
- Ευαγγελινίδου Αλέκα 42
- Εύβοια 108
- Ευθυμιάδης Νικόλαος 55
- Ευκλείδου Ελ. 42, 85
- Ευλαμπίου Μιχαήλ 75
- Ευριπίδης 87
- Ευρώπη 44, 59, 62
- Ευταξίας Αθ. 28
- Εφορεία Υλικού Πολέμου Αθηνών 83
- Ζαβιτζιάνος Κ. 28, 31, 39, 96
- Ζαγόριο 98, 100, 101, 108
- Ζαΐμης Αλ. 32, 39, 41, 42, 73, 87, 92, 94
- Ζαΐμης Ασημάκης 28
- Ζαΐμης Φ. 42
- Ζάκυνθος 100, 108
- Ζαμάνος Δημ. 30
- Ζάννος Αριστόβ. 29, 40
- Ζάππειο μέγαρο 71, 74
- Ζαρίφης Κ. 40
- Ζαφειρόπουλος Δ. Γεώργιος 96
- Ζαχαρίου Α. 35, 36
- Ζαχαρίτσας Περ. 29
- Ζάχος Αρ. 35, 40
- Ζέγγελης Κ. 29, 39
- Ζερβός Σκεύος 30, 41, 72, 93, 109
- Ζήκος Γ. Επαμεινώντας 110
- Ζούκης Σόλων 68
- Ζυγομαλά Λ. 42
- Ζωγράφος Χ. Γ. 29
- Ζωγράφου Ευγενία 21
- Ζωγράφου Ουρανία 109
- Ζωϊόπουλος Θρ. 66
- Ηλεκτρική Εταιρεία Διανομής Α.Ε. 46
- Ηλιάδης Β., δημ/φος στην Κων/πολη 66
- Ηλιάδης Ηλίας 62
- Ηλιάσκος Ι. 39
- Ηλίας Ξενοφών 13
- Ηλιόπουλος Τ. 29, 40, 85
- Ηλιόπουλος Χ. 72
- Ημαθία 108
- Ήπειρος 56, 65, 68, 100, 108
- Ηπειρωτική Άμυνα 68
- Ηράκλειο 17, 18, 27, 60, 65, 98, 100, 108, 109, 113
- Ηρώδειο, βλ. θέατρα
- Ηρωίδες Εικοσιένα ή Επαναστάσεως 81, 102
- Ηρώων 35, 40, 48
- Ηρώων Αγίας Λαύρας 83, 101
- Ηρώων Αμερικανών Φιλελλήνων 107
- Ηρώων Πανελληνίων 85, 86, 99, 101, 108
- Ηρώων «στρατιωτικόν» 83
- Ησαΐας Γ. 30, 40
- Θάσος 98
- Θέατρο Βασιλικό 29, 24, 89, 113, – Δημοτικό 45, 49, 75, – Διονύσου στην Επίδαυρο 91, – Εθνικό 24, 49, 89, – Ηρώδου του Αττικού (Ηρώδειο) 47, 48, 87, 101 106, – «Ολύμπια» 90
- Θέμελης Τ.Π. 56
- Θεόκλητος, μητροπολίτης Αθηνών, 31
- Θεοτόκης Ν. Γ. 22
- Θεοτόκης Ν. 31
- Θεσσαλία 97, 108
- Θεσσαλονίκη 25, 27, 64, 65, 67, 87, 88, 100, 103, 108
- Θήβαι 98
- Θηβαίος Π. 29
- Θράκη 44, 65, 66, 69, 98, 100, 107
- Θωμόπουλος Θωμάς, γλύπτης, 18, 28, 36, 37, 41, 64, 66, 67, 72, 74, 104
- Ιακωβίδης Γ. 28, 35, 41
- Ιερά Μονή Αγίας Λαύρας 82
- Ιεροδιδασκαλείο Σάμου 56
- Ιερώνυμος, μητροπολίτης Χίου, 66
- Ιθάκη 98, 108
- Ιθακήσιος Β., ζωγράφος, 94
- «Ιππική Εικόνα» 91, 101
- Ισπανία 22
- Ισραηλίτες 64

- Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της
 Ελλάδος, βλ. Εταιρεία
 Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία των
 Θεσσαλών, βλ. Εταιρεία
 Ιστορικό και Εθνολογικό Μουσείο, βλ.
 Μουσεία
 Ιωαννίδης Ευάγγελος, ζωγράφος, 30, 41,
 67, 68, 74, 90
 Ιωαννίδης Κύρος 72
 Ιωάννινα 108
- Καβάλα** 108
 Καββαδίας Α. 37
 Καββαδίας Π. 29
 Καζάζης Νεοκλής 113
 Κάιρο 99, 101
 Καισάρεια 56
 Κακλαμάνος Δ., πρεσβευτής στο Λονδί-
 νο, 96
 Καλάβρυτα 51, 98, 103, 107
 Καλάμαι - Καλαμάτα 100, 108
 Καλαποθάκης Δ. 40, 103
 Καλαποθάκης Ν.Δ. 40
 Καλαώρας Τ., γλύπτη, 85
 Καλές Τέχνες 78
 Καλλέργης Δημ. 28, 31, 32
 Καλλιγιάς Πέτρος 29, 32, 40, 72, 73
 Καλλιγιάς Π. Πέτρος 78
 Καλογεράς Β. 86
 Καλογερίκος Α. Π. 77
 Καλογερόπουλος Ι. Δ. (Δ.Ι.Κ.) 37, 44, 45,
 82, 83
 Καλογερόπουλος Ν. 77
 Καλογερόπουλος Παν. 29, 37, 41
 Καλοδούκας Κ. 41
 Καλομενόπουλος Εμμ. 29
 Καλομενόπουλος Ν. 41
 Καλομοίρης Μ. 29, 41, 64, 66, 89, 90, 104
 Καμπανάκης Πάτροκλος 26
 Καμπάνης Αρίστος 91
 Καμπάνης Πάτροκλος, αρχιτέκτων 77
 Καμπούρογλου Γρ. 66, 79
 Καμπούρογλου Δημ. 19, 36, 37, 72
 Κανακάρης - Ρούφος Λουκάς 31
 Κανάκης Ν. 113
 Κανάκης Π. 22
 Κανάρη Αρ. 42
 Κανάρης Αριστ. 32
- Κανάρης Κωνσταντίνος 95, 102
 Κανάρης Λυκούργος 111
 Κανδηλώριο Βραβείο 110
 Κανδηλώρος Τάκης 41, 110
 Κανελλόπουλος Α. 76
 Κανελλόπουλος Δ. 28
 Κανελλόπουλος Ν. 35
 Κανέλλος Βάσσος 89, 91, 99
 Καπετανάκης 29, 37
 Καποδίστριας Ι. 32, 83, 87, 103, 109
 Καραβαγγέλης 103
 Καραβίας Ιωάννης 40, 41
 Καραβίτης Ν. Σπυρ. 60
 Καραθανάσης Γ., αγωνιστής του Εικοσιέ-
 να, 95
 Καραϊσκάκης Γ. 32, 80, 82, 94, 97, 107
 Καραμπάτζος Κωνσταντίνος, αγωνιστής
 του Εικοσιένα, 72
 Καραπάνος Αλεξ. 30
 Καραπάνος Π. 29, 42
 Καρασεβδάς Π. 41
 Καραχάλιος Δ. 36, 37
 Κάρδιφ 58
 Καρκαβίτσας Ανδρέας 80, 82
 Καρολίδης Π. 18, 36, 37, 79
 Κάρπαθος 65
 Καρπενήσι 98, 100, 107
 Καρρέρ Παύλος 89
 Κάρυστος 100
 Κάσδαγλης Δημ. 68
 Κασσαβέτης Αλ. 30, 40
 Κασσαβέτης Ν. 99
 Καστοριά 98, 108
 Κατάλογος εγχωρίων λαϊκών οργάνων 75
 «Κατάλογος Ελλήνων Μουσικών διαμενό-
 ντων εν τη ξένη» 75
 Κατάλογος Μελών Ειδικών Επιτροπών 84
 καταστάσεις πληρωμών 63
 Κατσαμβής Γεώργιος, Κύπριος εθελο-
 ντής, 62
 Κατσιμπαλής Κ. 42
 Κατσογιάννης Ν. 42
 Καυκάσιοι πρόσφυγες 64
 Καυταντζόγλου Λ. Λυσίμαχος 86
 Καφαντάρης Γεώργιος 28, 39
 Καψάλης Ν. 42, 109
 Καψάλης Σταύρος, κομμωτής, 89
 Καψαμπέλη Μ. 60

- Καψαμπέλης Δ., πρόξενος στην Οδησό, 60, 73
 Κειμήλια του Αγώνα 77
 Κελαϊδής Παν., χαρακτήρας, 30, 94, 112
 Κεντρικό Αρμενικό Λ. Συμβούλιο της Παλαιάς Ελλάδας και Νήσων 86
 Κεραμόπουλος Α. 40
 Κέρκυρα 98, 108
 Κετσέας Ι. 24, 41
 Κεφαλληνία 98, 100, 108
 Κιλκίς 98, 100
 Κιτρόεφ Θ. Αλέξ. 61
 Κιτσίκος Κ. 40
 Κόδρικτον 112
 Κοζάνη 100, 108
 Κοινωνία των Εθνών 27
 Κόκκινος Α. Δ. 104
 Κοκόλης Σπ. 30
 Κολλάρος Ιω. 21
 Κολοκοτρώνης Θ. 80, 82, 97, 107, 110
 Κολοκοτρώνης Κ. 32
 Κομοτινή 100
 Κονδύλης Γ. 39
 Κονδύλης Π. 30
 Κόνσολας Κ. 30
 Κοντοβαζενίτης Βασίλ. 61
 Κοντογιάννης Π. 28, 35
 Κοντοπούλου Αθηνά 67
 Κοριαλένιος Μαρίνος 112
 Κορομηλάς 19
 Κορώνης Στ. 29, 42
 Κοσκινάς Α. 113
 Κοσμαδόπουλος Γ. 41
 Κοσμόπουλος Ν. Βασίλειος 95
 Κούβα 59
 Κουγέας Σωκρ. 28, 36, 37, 41, 72, 74, 79
 Κούζης Αρ. 37, 41
 Κουκκέας Π. 29, 30
 Κουκουλές Φ. 40
 Κουλούρας Γκίκας 71
 Κουμουνδούρος - Εμπειρικός Α. 42
 Κουντουριώτη Π. Ελένη 42, 102
 Κουντουριώτης Ιωάννης 42
 Κουντουριώτης Λάζαρος 32, 96
 Κουντουριώτης Ν. 107
 Κουντουριώτης Παύλος 28
 Κουρεμένος Ν. 28, 40
 Κουρουιιώτης Κ. 29
 Κουρτίδης Α. 29
 Κούσουλα Παναγή Μαρία 66
 Κουτούπης Θ. 28
 Κοφινάς Γ. 30
 Κρανίδιο 98
 Κρήτες 20, 22, 77
 Κρήτη 17, 18, 20, 22, 27, 51, 57, 58, 59, 64, 65, 100, 108, 112
 Κρητική Αδελφότης εν Αθήναις, βλ. Αδελφότης Κρητική
 Κρητική αντιπροσωπεία στην Ελλάδα 23
 Κρητική Επανάσταση 14, 18
 «Κρητικόν Άλμα» (αγώνισμα) 25
 Κριεζής Ανδρ. 32, 35, 40
 Κριεζής Εμμ. 35
 Κριθάρης Γ. Εμμανουήλ 62
 Κρουονέρι 103
 κυβόλιθοι 86, 101, 108
 Κύθηρα 98, 100, 108
 Κυκλάδες 98, 108
 Κύπριος (-οι) 62
 Κύπρος 22, 57, 59, 62, 98, 100, 108
 Κυριακίδης Αρ. 29, 42, 109
 Κυριακίδης Ν. 30
 Κυριακίδης Στίλπων 16, 36, 59, 79
 Κύρου Άδωνις 28, 31
 Κύρου Αδώνιδος Δανάη 72
 Κυταριόλος Εμμ. 40
 Κυψέλη 102
 Κωνσταντινίδης Γ. 78, 79
 Κωνσταντίνος Βασιλεύς, βλ. Βασιλέας Κων/νος
 Κωνσταντινούπολη 65, 66, 69, 77, 96
 Κωστόπουλος Στ. 42
 Λαβδαίος Σπ. 40
 Λάβδας Ν., μουσικοσυνθέτης, 41, 90, 94
 Λαζαρίδης Γ. 40
 Λαϊκό Νοσοκομείο, βλ. Νοσοκομεία
 Λακωνία 108
 Λαμάρ Μ. Τ. 43, 76
 Λαμπαδάριος Ν.Δ. 40, 85
 Λαμπάκη Μ. 72
 Λαμπελέτ Γ. 35, 41, 77
 Λαμπελέτ Ν. 66
 Λαμπίκης Βασ. 42, 80
 Λάμπρος Σπ. 27, 79
 Λαογραφική Επιστήμη 16

- Λαογραφικό Λεύκωμα 82
 Λάρισα 98, 100, 103, 108
 Λασίθι 100, 108
 Λάσκαρης Νικ. 41
 Λασκαρίδου Σοφία 40
 Λαυράγκας Διονύσιος 16, 29, 35, 36, 66,
 75, 89, 90, 104
 Λαύριο 113
 Λεβάδεια ή Λειβαδιά 98, 107
 Λεβειδίων 98
 Λεβίδι 100, 107
 Λεκατσάς Θ. 42
 Λεμπέσης Κ. 87
 Λεσβιακή φάλαγξ 58
 Λέσβος 98, 100, 108
 Λέσχη Καλλιτεχνική «Atelier» 105
 Λευκάδα 107
 Λευκαδίτης Α. Γεράσιμος 72
 Λευκός Σταύρος 58, 63, 68
 Λεύκωμα 24, 35, 51
 Λεύκωμα Εκατονταετηρίδος 94
 Λεύκωμα σχεδίων και φωτ/κών απόψεων
 των Αθηνών από τον ΙΖ' αι. 79
 Λιανόπουλος Νικόλαος 40
 Λιβάδιον Λαρίσης 98
 Λιβανός 59
 Λιβιεράτος Αναστάσιος 60
 Λιβιεράτος Σπ. 29, 41
 Λιδωρικής Κ. 28
 Λιδωρίκι 100
 Λιθογραφείο Εργίνου 91, 92, 93
 Λιθογραφείο Β. Παπαχρυσάνθου 70
 Λιτσάκης Αλέξανδρος 101
 Λοβέρδος Σπ. 41
 Λογοδοσία 26
 Λογοδοσία οικονομικής διαχείρισεως 50
 Λογοθέτης - Θεοδωρίδης Κ. 37
 Λογοθέτου - Merlier 41
 Λοΐζου Ιακώβου Αντώνιος 95
 Λομβάρδος Αρ. Κωνσταντίνος 31
 Λονδίνο 69, 92, 99
 Λόρδος Βύρων 75, 78
 Λορεντζάτος Γ. 37
 Λουκίδης Θ. 41
 Λούνδρας Α. 41
 Λυδίας Γ. 110
 Λύκειο 17, 18
 Λύκειο Ελληνίδων 79, 81, 89, 102
 Λυκόβρυση 58
 Λυκούδης Εμμ. 29
 Λυκούργος Αλέξανδρος, αρχιερέυς, 110
 Λύτρας Αντώνιος, υπάλληλος, 72
 Λύτρας Νικηφόρος 96
 Λύτρας Π. 35, 72, 90

Μαβίλη Εσθήρ 65
 Μαβίλης Λορέντζος 65
 Μάγερ Κώστας 19
 Μαγνησία 108
 Μαγουλάς Αντώνιος 46, 81
 Μαδαγασκάρη 59
 Μαδρίτη 22
 Μαζαράκης Αλέξ. 40
 Μαζαράκης Π. 28, 39, 40
 Μαθιόπουλος Π. 30, 41, 78
 Μαιζών, στρατηγός, 74
 Μακάς Δ. 30
 Μακεδονία 44, 56, 65, 66, 98, 108
 Μακκάς Ι. 42
 Μακλεβούργο 24
 Μακρής Δημήτριος, αγωνιστής του Εικο-
 σιένα, 95
 Μαλέας Κ., ζωγράφος, 74
 Μαλτέζος Δ. 40
 Μαλτέζος Κ. 30, 85
 Μανέας Κλ. 40
 Μανέττα Γ. Θ. 42
 Μάνη 100
 Μανιουδάκη Ελένη 64
 Μανιουδάκης Στυλιανός, εθελοντής Βαλ-
 κανικών πολέμων, 64
 Μάνος Ι. 30
 Μαντζεβελάκης Μ. 112
 Μαράνος Ι. 20
 Μαρίνος Γ. 30, 42
 Μαρκαντωνάκης Κ. 63, 64
 Μαρκάτου Θεοδώρα 25, 27
 Μαρκουλίδης Παπαμιχάλης 25
 Μαρτσίλι, ζωγράφος, 83
 Μασσαλία 99
 Μαθιόπουλος Γεώργιος 39
 Μάτσας Βασ. 29
 Μαυροβούνιοι στρατιώτες 62
 Μαυρογιάννης Π. Ιωάννης 62
 Μαυροειδής Γ. 30

- Μαυροειδής Π. 78
 Μαυροκορδάτος Αλέξανδρος 97
 Μαυροκορδάτος Ν. 32
 Μαυροκορδάτος Τομπ. 30
 Μαυρομάτης Σπ. Ν. 33, 35, 36, 73
 Μαυρομιχάλης Α. Π. 29
 Μαυρομιχάλης Κυρ. Πέτρος 31
 Μαυρομιχάλης Πιερ. Π. 41
 Μεγάλες Δυνάμεις 107, 112
 Μεγάλη Ιδέα 17
 Μεγάλοι Διδάσκαλοι 106
 Μεγαλόπολη 98, 100, 107
 Μεθώνη 98
 Μελά Λ. Ανδρ. 42
 Μελάς Β. 42
 Μελάς Κ. 30, 40, 78
 Μελάς Λέων 72
 Μελβούρνη 99
 Μελέτιος, μητροπολίτης Αθηνών, 98
 Μενάρδος Σίμος 29
 Μενάρδος Σπ. 41
 Μενεγάκης Γεώργιος, οπλαρχηγός, 113
 Μενεγάκης Μηνά Γεώργιος 75
 Μερκούρης Γ. 40
 Μερκούρης Σπ. 39, 73, 92
 Μερλιέ Μέλπω 85
 Μερλόπουλος Παναγ. 28
 Μέρου Αγγελική 13
 Μεσολόγγι 66, 78, 80, 81, 82, 85, 86, 96, 97, 98, 102, 103, 107
 Μεσολογγίτης Ν. Κλεόβουλος 22
 Μεσσήνη 100
 Μεσσηνία 98, 108
 Μεταλλεία του Λαυρίου 113
 μετάλλια 13, 34, 51, 96, 106, 108, 112
 Μεταξάς Α. 109
 Μεταξάς Αγγ. 30, 40
 Μεταξάς Αν. 32, 33, 35, 36, 40
 Μεταξάς Ανδρ. 83
 Μητροπολίτης Κρήτης 109
 Μητρόπουλος Δημήτριος, μουσικοσυνθέτης, 104
 Μητσάκης 19
 Μιαούλης Αθ. 30, 41
 Μιαούλης Ανδρέας 31, 97
 Μ. Ασία 44, 56, 69
 Μικρασιάτες 99
 Μικρασιατική εκστρατεία 33, 45
 Μικρασιατική καταστροφή 15, 39, 44
 Μικρούλης Κωνσταντίνος, μητροπολίτης πρ. Σωζοπόλεως, 67
 Μιλτιάδης (Αθηναίος) 109
 Μίνδλερ Β. 30
 Μίνδλερ Μ. 41
 Μινέτας Π. Ι. 30, 72
 Μινώτος Ιωάννης 61
 Μιχαλακόπουλος Ανδρ. 39
 Μιχελής Τάκης, αρχιτέκτων, 85
 Μιχελιδάκης Αντ. 32
 Μνημεία 17, 34, 35, 38, 47, 95, 101, 107, 108
 Μνημείο Πεσσόντων Αξιωματικών 103
 Μονεμβασία 98, 101
 Μονή Σινά 101
 Μόντρεαλ 99
 Μούκης Ι. 29
 Μουσείο Αγίας Λαύρας 107, – Βυζαντινό 48, 75, 86, 107, – Γραμματοσήμων 97, «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» 26, – Ιστορικό και Εθνολογικό 35, 48, 75, 86, 87, 107, – Μπενάκη (Μπενάκειο) 97, 109, – Ναυπλίου 107, – Ναυτικό 48, – Νομισματικό 97, – Στρατιωτικό 48, – Του Ιερού Αγώνος και του Πολέμου 86, – Χειροτεχνικό 48
 Μουσικός και Δραματικός Σύλλογος Ωδείου Αθηνών 105
 Μουσουλμανική Κοινότητα Έδεσσας 65
 Μπαλάνος Α. 30
 Μπαλάνος Δ. 37, 41
 Μπαλάνος Ν. 85, 93
 Μπάρακλης Ν. 64
 Μπασιάκος Πάνος 78
 Μπασιάς Α. 29, 72
 Μπέης Εμμ. 64
 Μπενάκης 63
 Μπενάκης Αντ. 39, 40, 109
 Μπενάκης Εμμ. 28
 Μπένσης Βλαδύμηρος, ιατρός, 29, 66
 Μπιράκης Ν. Κυριάκος, αρχηγός εθελοντικού ανταρτικού σώματος, 64
 Μπισκίνης Δημ., ζωγράφος, 94, 97
 Μπονάνος Γεώργιος, γλύπτης, 14, 26, 27, 41, 85, 104
 Μπονάνος Σπ. 30
 Μπότσης Ι. 30

- Μπότσαρης Δ. 40
 Μπότσαρης Μάρκος 66, 82, 83, 97
 Μπότσαρης Νότης, υπουργός Ναυτικών, 109
 Μπούμπουλης Ν. 32
 Μπουμπιουλίνα 96, 97
 Μπούτουρας Α. 37
 Μπριλλάκη Μαρία 113
 Μπρισιμιτζάκης Χρ. 30
 Μπρούμης Ν. 40
 Μύκονος 98, 100, 108
 Μυλοπόταμος 60
 Μυλωνάς Αλεξ. 29, 40
 Μυτιλήνη 62
 Μωραϊτίδης Αλέξ. 29
 Μωχάμετ Άλυ 110
- Ν**
 Νάζος Γ. 29, 35, 72
 Νάζου Έλδα 42
 Νάξος 58
 Ναός Σωτήρος 48
 Νάουσα 98, 100
 Ναυαρίνο 51, 108, 111, 112
 Ναυαρχίς «Βασιλεύς Κωνσταντίνος» 58, 59, 61, 63
 Ναύπακτος 98, 107
 Ναύπλιο 98, 107
 Ναυτική εορτή Φαλήρου, βλ. εορτή
 Ναυτικοί αγώνες 89
 Νέα Υόρκη 99
 Νέγρης Θ. 37
 Νέγρης Φ. 25, 28, 36, 72, 113
 Νεγροπόντη Ελένη 64
 Νεγροπόντη Ν. Μαρία 41, 42, 85
 Νεμέα 103
 Νεότουρκοι 56
 Νέο Φάληρο 98, 108
 νησιά Αιγαίου 69, – Ανατολικού Αιγαίου 56
 Νικολαΐδης Γεώργιος 23
 Νικόλαος, βασιλόπαις, 55
 Νικολάου Δημήτριος, τραυματίας Βαλκανικών πολέμων, 110
 Νικολούδης Αλέξ. 28, 40
 Νιρβάνας Παύλος 21, 26, 41
 Νοσοκομείο Βασιλίσσας Όλγας 58, 61, – Λαϊκό 110, – Πριγκήπισσας Αλίκης 58, 61, 62, 63, – Πριγκήπισσας Ελένης 58, 61, – Πριγκήπισσας Μαρίας 58, 61, 63, – Πριγκήπισσας Σοφίας 58, 61, 63, Σπηλιοπούλειο θυμάτων πολέμου «Αγία Ελένη» 20
 Νοταράς Ιωάννης 95
 Νοταράς Σπ. 32
 Νούτσος Ζαγορίσιος Αλέξιος 100
- Ξ**
 Ξάνθη 65, 68, 100
 Ξενόπουλος Γρ. 36, 37, 43, 72
 Ξενόπουλος Στ. 36, 41, 85
 Ξηρός Ν. 30
- Ο**
 Οδησσός 60, 69
 Οθωμανοί Κρήτης 64
 Οθωναίος Κ. Ν. 29, 74
 Οικογένεια Βαρβιτσιώτη 113
 Οικογένεια Βέργηδων ή Βεργίτσηδων 93
 Οικονομίδης Φ. 41
 Οικονόμου Αγγ. 85
 Οικονόμου Ι. Π. 37, 72
 Οίκος Τυφλών 111
 Ολυμπία 24
 Ολυμπιακή φλόγα 24
 Ολυμπιακοί αγώνες 24
 Ορθοπαιδική - Χειρουργική Κλινική - Χειρουργική Παίδων 68
 Ορλάνδος Αν. 35, 36, 37, 40
 Ορφανίδης Γ. 36, 37, 41
 Ουάσιγκτον 99
- Π**
 Παιδικό Άσυλο Κηφισιάς 109
 Παλαιών Πατρών Γερμανός 103
 Παλαμάς Κωστής 36, 37, 41, 72, 101, 109, 113
 Παλάτι 45
 Παληός Αντ. 30
 Πάλλης Αλ. 41, 85
 Παναγιωτάτου Αγγελική 59
 Παναγιωτόπουλος Αντ. 28
 Παναγιωτόπουλος Τ. 42
 Παναθηναϊκό Στάδιο 34, 48, 49, 88, 99, 102
 Πανελλήνια έκθεση, βλ. έκθεση
 Πανελλήνιο Ηρώο, βλ. Ηρώον
 Πανελλήνιοι αγώνες 25, 49, 51
 Πανελλήνιοι κολυμβητικοί αγώνες 88
 Πανελλήνιοι ναυτικοί αγώνες 88

- Πανελλήνιο Λεύκωμα 76, 82, 84
 Πανελλήνιο Λεύκωμα Εθνικής Εκατονταετηρίδος 1821-1921 79
 Πανελλήνιος έρανος 19, 58
 Πανελλήνιος Ένωση Εφέδρων Αξιωματικών, βλ. Ένωση
 Πανελλήνιος Ένωση Εφέδρων Αξιωματικών και Ανθυπασπιστών Ξηράς και Θαλάσσης, βλ. Ένωση
 Πανελλήνιος Σκοπευτική Εταιρεία, βλ. Εταιρεία
 Πανεμπορική Ένωση Ελλάδος, βλ. Ένωση
 Πανεπιστημιακή Λέσχη 105
 Πανεπιστήμιο 18, 28, 32, 40, 50, 92, 100, 105
 Πανθεσσαλική Ομοσπονδία Θυμάτων Πολέμου 110
 Πανουργιάς, αγωνιστής του Εικοσιένα, 95
 Πανούτσος Νοταράς 95
 Πανταζίδου Σοφία 42
 Παντελεήμων, μητροπολίτης Καρυστίας, 91
 Παπαγεωργίου Γ. 42
 Παπαγεωργίου Ν. 41
 Παπαγεωργίου Π. 29
 Παπαδημητρίου Α 42
 Παπαδημητρίου Κ. 41
 Παπαδημητρίου Δ. Χρυσάνθη 66
 Παπαδιαμαντόπουλος, αγωνιστής του Εικοσιένα, 98
 Παπαδογιαννάκης Μιλτιάδης 98
 Παπαδόπουλος Κυριάκου Ι. 67
 Παπαδόπουλος Χρ. 36, 37, 79
 Παπακρυακόπουλος Αντώνιος 69
 Παπαναστασίου Αλέξ. 39, 73
 Παπανδρέου Γ. 23
 Παπαντωνίου Ζαχαρίας 29, 40, 64
 Παπάς Αλέξ. 40
 Παπάς Ι. 30
 Παπαστεριάδη Αγγελική 24
 Παπαστράτος Ι. 40
 Παπαφλέσσας Ι. 32
 Παπού, Moncher – 90
 Παπούλιας Δημ. 41, 85
 Παράσχος Αχιλλέας 21, 113
 Πάργα 98
 Παρθένης Κ. 36, 72
 Παρίσι 15, 20, 21, 24, 25, 58, 61, 63, 64, 76, 85, 87, 90, 94, 99, 110, 111
 «Παρνασσός» (Φιλολογικός Σύλλογος) 65
 Παροικία (-ες) 57, 58, 59, 101
 Παρρέν Καλλιρρόη 42, 94
 Πασπάτης Νικ. 30, 41
 Πάτρα 80, 82, 98, 103, 107
 Πάτρια, τά -(εφ.) 55, 56
 Πατριάρχης (Γρηγόριος Ε') 80
 Πατρίκιος Παναγής 19
 Πατριωτική Ένωση, βλ. Ένωση
 Πατριωτικό δάνειο 58, 61, 63
 Πάτσης Σπ. 28, 40
 Πάτσιου Βίκου 45
 Πεδίο του Άρεως 85
 Πειραιάς 65, 80, 100, 108
 Πέλλα 108
 Πενθερουδάκης Θ. 30, 41
 Πέραν 77
 Πέρδικα Νίκη 110
 Περίδης Παρθένιος 113
 περιθάλψη και παλινόστηση προσφύγων Ηπείρου 58
 Περικλής 109
 Πεσμαζόγλου Γ. 32, 33, 40 44, 73, 80
 πεσόντες αξιωματικοί 58, 63, 65
 Πεταλίδι 74
 Πετμεζά Θ. 31
 Πετμεζάς Θρ. 28, 40
 Πετμεζάς Κωνστ. 32
 Πετράκης, ιδιώτης, 103
 Πετρακόπουλος Θ. 30, 40
 Πετρίδης Α. 99
 Πετρίδης Ι. 40, 89
 Πετρίδης Πέτρος 90
 Πετροκόκκινος Δημ. 30, 72
 Πετροπαπαδάκης Πέτρος 38
 Πετρόπουλος Θ. 40
 Πεφάνης Άγγελος 59
 Πιερία 108
 ποιητικός διαγωνισμός 64
 πλαστοπροσωπία 65
 Πολίτης Ι. Γ. 58, 72
 Πολίτης Ν., πρεσβευτής στο Παρίσι, 28, 94, 95
 Πολίτης Φ. 41, 89
 πολιτικές αποστολές 63
 Πονηρίδης Γ. 90
 Πόντος 56
 Πόρος 98, 108

- Πουλίδης, φωτογράφος, 83
 Πρακτορείο «ὁ Ἄργος τῶν Θεάτρων τῆς Ἀνατολῆς» 77
 Πρέβεζα 98, 100, 107
 Πρέκας Αν. 30, 42
 Πρίγκηπας Ανδρέας 31
 Πρίγκηπας Νικόλαος 23, 31, 33, 34, 43, 68, 72, 73, 75, 78, 79, 81
 Πρίγκηπας Χριστόφορος 31
 Προβελέγγιος 89
 πρόσφυγες παλινοστούντες 18, 58, 63, 65, 67, 112
 προσωπογραφία Γεωργίου 68
 προσωπογραφίες 35
 προτομή 18, 86, 106, 109
 προτομή Χατζημιχάλη 107
 Πρότυπο Παρθεναγωγείο ἀδελφῶν Τριανταφυλλίδη 67
 Πύλος 98, 108
 Πύργος 69, 98, 108
 Πώπ Γ. 29, 41
- Ράδος Βασίλειος**, πρῶτος φιλικός, 100
 Ράδος Κων/νος 28, 31, 35, 40, 72, 75 79
 Ράλλης Ιωάννης 32
 Ράλλης Στ. 32
 Ρέθυμνα - Ρέθυμνο 18, 25, 60, 64, 98, 100, 108
 Ρεμούνδος Γ. 37
 Ρενιέρης Μάρκος 23
 Ρέπουλης Εμμ. 29
 Ρήγας Φεραῖος 109
 Ριάδης Αἰμ. 85
 Ριανκούρ Λουίζα 59
 Ριζάραι 100
 Ριζάρης Γεώργιος 101
 Ρίζος Ραγκαβῆς Αλέξανδρος 59
 Ρικάκης Αντώνιος 23
 Ρινόπουλος Μ. 30, 41
 Ρίφιος Διονύσιος 89, 90
 Ροδοκανάκης Πλάτων 28, 72
 Ροῦλός Ν. Γ. 28, 35, 36, 72
 Ρούσσοι Ι. Πάρις 71
 Ρούφος Βασίλ. 33, 69
 Ρωκ Φ. 41
 Ρωμάνος Ἄθως 23
 Ρώμας Αλέξ. 23
 Ρώμας Νικ. 32
- Ρώμη 64
 Ρωσία 59, 60, 62
 Ρώσοι διανοούμενοι 99
- Σακελλαρίδης Αρ.**, κομμωτής, 89
 Σακελλαρίδης Θ. 41
 Σακελλαρίδης Ι. 37
 Σακελλάριος Δημ. 29
 Σακελλαρόπουλος Σπυρίδων 28
 Σακκάς Μ., «αεροαθλητής - αλεξιπτωτιστής», 88
 Σακελαρίου Μιχαήλ Βασίλειος 110
 Σαμάρας Σπ. 66
 Σάμος 61, 98, 100, 108
 Σαράντα Εκκλησίαις 68
 Σαρίπολος Ν. 29, 37
 Σάρογλος Π. 30
 Σβωρώνος Ι. 30
 Σβώλου Μ. 42
 Σγουρίτσας Αγ. 30
 Σέρβια 57
 Σερπιέρα Λαυρία 96
 Σέρρες 100, 108
 Σεφεριάδης Στ. 41, 93
 σημαία 50
 «Σημαία του Πανελληνίου» 77
 Σημανδηράκη Ζαχαρένια 25
 Σημαντήρας Επ. 41
 Σηροτροφική έκθεση, βλ. έκθεση
 Σιδηρόδρομοι Αθηνών - Πειραιώς 61
 Σικελιανού Εύα 90, 91
 Σιμόπουλος Χ. 95
 Σιμόπουλος Ι. Χ., πρεσβευτής, 87
 Σιφναίου Ελ. 42
 Σκιαδάς Ελευθέριος 27
 Σκιάς Αχ. 37
 Σκίτης Σωπτήρης, 22, 65
 σκοπευτικοί αγώνες 88
 Σκουζές Αλέξ. 28
 Σκούφος Θ. 37
 Σκύρος 98
 Σμύρνη 18, 21, 35, 56, 62, 64, 65, 111
 Σμυρνιατόπουλος Κώστας 102
 Σολωμός Αλέξης 24
 Σούλι 98
 Σουλτάνης Μενέλαος 32, 33
 Σουρής Γ. 113
 Σουρμελής Δανιήλ 17, 18

- Σούτσος Αλέξανδρος 33, 73
 Σοφιανόπουλος Ι. 29
 Σοφούλης Θεμιστοκλής 28, 31, 39, 61, 72, 73, 78
 Σπαθής Γεράσιμος 69
 Σπανούδη Σοφία 41
 Σπανούδης Κ. 109
 Σπάρτη 108
 Σπέτσες 98, 100, 108
 Σπηλιοπούλειο Νοσοκομείο Θυμάτων Πολέμου «Αγία Ελένη», βλ. νοσοκομεία
 Σπιθάκης Ν. 30
 Σπυρίδης Κ. 40
 Σπυρομίλιος Αίας 94
 Σταθάτος Όθωνας 30, 52
 Σταμπο(υ)λόπουλος Κ. 29, 40
 Στεφανίδης Ν. 37
 Στεφανόπολι Ι. 29, 42
 Στεφανόπουλος Π. 30
 Στρατήγης Γ. 30, 41, 85
 Στρατής Γ. 42
 στρατιωτικά είδη 58
 στρατιωτικοί ιππικοί αγώνες 88
 Στρατιωτικό Σχολείο Ευελπίδων 68
 Στράτος Νικ. 31, 38, 82, 84
 Στρέιτ Γ. 36, 37
 Σύννευ 99
 Σύλλογος Αρχαϊκός Φοιτητικός 25, - Αρχιτεκτόνων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών 85, - Γυμναστικός 25, Γυμναστικός Ρεθύμνης 25, - Δικηγορικός Αθηνών 32, - Εθνικός Παμφοιτητικός 105, - Εμπορικός Αθηνών 105, - Ημερησίου Τύπου 32, - Κρητών Φοιτητών και Σπουδαστών 26, 111, - Πανελλήνιος Γυναϊκών 60, 65, 102, - προς διάδοσιν των Ελληνικών Γραμμάτων 105, - προς διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων 93, - των Μικρασιατών στην Αθήνα «Η Ανατολή» 56, - Φιλελευθέρων Πεταλιδίου 74, - Φίλων Ελληνικής Μουσικής 90, - Φίλων της Ιστορίας 26, - Φοιτητών Φιλοσοφικής Σχολής 105.
 Συμβούλιο Ταπητουργικού Οργανισμού 111
 Συμμετοχή Παροικιών και Επαρχιών 51
 Συναδινός Θεόδωρος 37, 41
 Σύνδεσμος Βιομηχάνων και Βιοτεχνών 36, - Γορτυνιακός 81, - Ελληνικών Γυμναστικών και Αθλητικών Σωματείων 25, 109, - Ελληνοαιγυπτιακός 110, - Ελληνοαμερικανικός 99, - Εφέδρων Αξιωματικών 80, - Κοινωνικής Αλληλεγγύης 89
 Συνέδριο Βυζαντινολογικό 48, - Γ' Διεθνές Βυζαντινών Σπουδών 88, - Διεθνές Ψυχοφυσιολογίας 49, - Διεθνούς Ξενοδοχειακής Ομοσπονδίας 49, - Διεθνούς Τύπου 49, - Εκπαιδευτικό 25, - Ελαιοκομικό 49, - Ιατρικό 49, - XVII Παγκόσμιο Ειρήνης 88, - Πανελλήνιο Αθλητισμού 109, - Πανελλήνιο Πτυχιούχων Οδοντιάτρων 88, - Α' Πανελλήνιο Υγιεινής και Δημογραφίας 74, 88
 Σύνοδος Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής 24
 Σύρος 19, 58, 63, 98, 100, 108
 Συρράκον 98
 Σφακιά 64
 Σφακιανάκης Κ. 41
 Σχινάς Ν. 28
 Σχολές Αϊδινίου 25
 Σωζόπολη 67
 Σώμα Ελλήνων Προσκόπων 65, 72
 Σωματεία 17, 25, 49, 105 (βλ. και λ. βοηθήματα)
 Σωματείο Ελλήνων Γλυπτών 105, - Ελλήνων Ηθοποιών 24, 27, 89, 111
 Σωτηριάδης Γ. 29, 37
 Σωτηρίου Γ. 29, 36, 37, 40, 72, 86
 Ταβελούδη Μ. 102
 Ταμείο Αλληλοβοήθειας Αξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού 111
 Ταμείο Εθνικής Άμυνας 58, 61, 63
 Τανάγρας Άγγελος 26, 40, 88
 Τήνος 95, 98, 100, 108
 Τμήμα Περιηγήσεων και Ξενοδοχείων 26
 Τομπάζη Δ. 42
 Τομπάζης Ιακ. 32
 Τουρκία 58, 63, 65, 66
 Τουρκικό νεκροταφείο Δράμας 64
 Τράπεζα Αθηναϊκή 31, 58, 59, 63, 71, 80,

- 87, 104, 106, – Ανατολής 58, 62, –
Εθνική (Ελλάδος) 58, 59, 60, 61, 64,
65, 67, 68, 104, 106, – Ιονική 63, –
της Ελλάδος 73
- Τραυλαντώνης Αντ. 29
- τραυματίες πολέμου 57, 58, 59, 62, 63,
66, 68
- Τριανταφυλλάκος Ν. 40
- Τριανταφυλλόπουλος Κ. 29, 41
- Τριανταφύλλου Κίμων 41, 90
- Τρίκαλα 65, 108
- Τρικούπη Ελ. 42
- Τρικούπης Ι. 29
- Τρικούπης Κων. 31
- Τρικούπης Σπ. 40
- Τριπλή Συνεννόηση 70
- Τρίπολη 81, 100, 103, 107
- «Τριφυλλία» (ατμόπλοιο) 68
- Τσαγγαρίδης Οδυσσεάς 85
- Τσαγγαρίδης Τάκης, αρχιτέκτων, 85
- Τσαγγ(γ)ρής Β. 30, 78
- Τσαγγρής Χρ. 40
- Τσακάλωφ 97
- Τσαλδάρη Λίνα 42, 85
- Τσαλδάρης Π. 39
- Τσανακλής Νέστορας 61
- Τσάτσος Δημ. 29
- Τσιριμώκος Ιω. 39
- Τσιριμώκος Μ. 41, 93
- Τσοκόπουλος Γ. 29
- Τσουντας Χρ. 28, 36, 37, 72
- Τσόχας Α. 73, 83
- Τσόχας Γ. 33, 35, 36
- Τυπάλδος Γ. 30, 41
- Τυπάλδος - Μπασιάς Α. 76
- Ύδρα 98, 100, 108
- Υπηρεσία Κρατικών Προμηθειών 96
- Υπηρεσία Ξένων και Εκθέσεων 26, 35
- Υποεπιτροπή Αρχαιολογίας 37, – Εικαστι-
κών τεχνών 37, – Εκθέσεων 36, –
Εκκλησίας 37, – Εκπαιδύσεως 37, –
Ιατρικής 37, – Ιστορίας και βοηθητι-
κών επιστημών 37, – Ιωαννίνων 81, –
Καταλ/φήσεως και βιβλιογραφίας 36,
– Κοινωνικών και οικονομικών επιστη-
μών 37, – Λευκωμάτων 37, – Μουσι-
κής 37, – Νεωτέρας φιλολογίας 37, –
- Περισυλλογής και δημοσίευσης ιστο-
ρικών ασμάτων και μουσικών μελών
36, – Συντηρήσεως ιστορικών λειψά-
νων 36, – Φιλολογίας 37, – Φιλοσο-
φίας 37, – Φυσικομαθηματικών 37
- Υπουργείο Γεωργίας 92, – Εξωτερικών
60, 83, – Έσωτερικών 60, 62, 73, 77,
78, 79, 80, 107, – Ναυτικών 58, 61,
63, 90, 92, 110, – Οικονομικών 58,
61, 63, 71, 83, 85, 92, – Στρατιωτικών
61, 62, 67, 69, – Συγκοινωνιών 71,
77, 79, 83, 88, 92, – των Εκκλησια-
στικών και της Δημόσιας Εκπαιδύσε-
ως 75, 78, – Υγιεινής, Πρόνοιας και
Αντιλήψεως 92
- Υπουργικό Συμβούλιο 60
- Υπουργός Εσωτερικών 65
- Υψηλάντης Θ. 32, 35, 36
- Φαβιέρος 96, 108
- Φάληρο 92
- Φθιωτιδοφωκίς 98, 100, 108
- Φιλαδελφεύς Αλ. 24, 36, 37, 40
- Φιλάρετος Γεώργιος 28
- Φιλάρετος Ι. 72
- Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία, βλ. Εταιρεία
- Φιλέλληνας 80, 82, 84, 95, 97, 99, 106
- Φιλιατρά 60
- Φιλικοί 106
- Φιλιππότης, γλύπτης, 109
- Φιλιπούπολη 55
- Φιλόπρωχος Αδελφότης Εδέσσης, βλ.
αδελφότης
- Φλώρινα 108
- Φουάτ, βασιλιάς, 97
- Φουντουκίδης Ε. 99
- Φραγγιάς Ι. 29
- Φράγκου Ζ. 42
- Φραγκούλης Δημ. 72
- Φραντζής Α. 40
- Φρουρά Μεσολογγίου 71
- Φύρστ Εδμ. 41
- Φωκά Νίνα 29, 41, 72
- Φωκάς Οδυσ. 30, 41
- Φωτάκης, νομάρχης Ηρακλείου, 60
- Φωτήλας Αριστ. 32
- Φωτήλας Ασημάκης 94
- Φωτήλας Βάσσος 94, 100

Φωτήλας Παναγιώτης 95

Χαλάνδρι 98, 100, 108

Χαλκίδα 100, 108

Χαλκιδική 108

XAN 88

Χανιά 64, 98, 100, 108, 112

Χαραλάμπης Σπ. Γεώργιος, αγωνιστής
του Εικοσιένα, 35

Χαρίλαος Ε. 40

Χαριτάκης Γεώργιος 15, 16, 32, 33, 34,
37, 41, 43, 44, 45, 46, 52, 73, 77, 78,
80, 81, 82, 83

Χαρτούμ 62

Χασιώτης Σ. 40

Χατζηδάκις Ιωάννης 33

Χατζηϊωάννου Ιωάννης 79, 109

Χατζηκυριάκος Ανδρ. 40

Χατζηλάζαρος Δημοσθένης 28

Χατζημιχάλης Αγγελική 41, 102

Χατζημιχάλης, αγωνιστής Εικοσιένα, 107

Χατζημιχάλης Αλεξ. Χρ. 86

Χατζιδάκις Γεώργιος 93

Χατζιδάκις Γ. Ν. 29, 37, 41

Χατζόπουλος Γ. 35, 40

Χατζόπουλος Κων. 29

Χέλμης Αναστ. 29

Χέυδεν 112

«Adolf Schustermann - Zeitungs
Ausschnitte - Büro und Adressen -
Verlag» 104

ΑΧΕΡΑ 101

ΑΧΕΡΑΝΣ 86

Argus Suisse et International de la Presse
S.A. 104

Association des Ecrivains Combattants 94

Atlantic Transports 85

Augé H. 113

B. G. Teubner in Berlin und Leipzig (εκδ.
οίκος) 80

Biess L., γενικός διευθυντής αθλητικού
XAN, 88

Boissonas Fred 93

Bonnier 67

Χιλιαδάκης Σ., υπάλληλος της ΚΕΕ, 45, 46

Χίος 51 62, 66, 78, 98, 100, 108

Χονδρόπουλος Δημ. 73

Χούντερ Μαίρη 59

Χρηστομάνος Αντ. 41

Χρηστοφής Α., ζωγράφος, 74

Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, βλ.
Εταιρεία

Χριστόπουλος Αθ., ποιητής, 93

Χρύσανθος, μητροπολίτης Ρεθύμνης και
Αυλοποτάμου, 60

Χρυσάφης Ι. 30, 41

Χρυσομάλλης Άγγελος, ηθοποιός, 23, 89

Χρυσοσπάθης Ιω. 68

Χρυσόστομος, αρχιεπίσκοπος Αθηνών, 39

Χρυσόστομος, μητροπολίτης Σμύρνης, 64

Χωματιανός Γ. 29

Χωρέμη Αλ. 42

Χωρέμης Αλεξ. 63, 85

Ψαλτώφ Κ. 41

Ψαρά 78, 100, 108

Ψαρούδας Ι. 29

Ψάχος Κ. 36, 37, 85, 90

Ψελλός Μιχαήλ 85

Ψύχας Ι. 30, 41

Ωδεϊόν Αθηνών 49, 89, 105

Brankenhai-ni Th. 21

Brower Simone 21

Buch - und Kunstdruckerei Steyermühl 93

Caillet J. 69

Cape Town 113

Cettigné 62

XXVII Congress Universal de la Paix
Athenes 23, 89

Coudouris Eustache 62

D' Angers David 66

Demetriades Anastase 56

di Cimmatura & Tessitore 21

Diem Karl 24

Eugeniadis E. (υπουργός) 62

- Galatzi** 62
GAIPA 101
Grande Association Universelle Pour
Supprimer ce crime: La Guerre 109
Germain Jose 94
- Finneberg Paul** 80
- Institut Artistique Orell Füsli** 96
- Kamper Erich** 24
Kreta 21
- Leakos P. Polybios** 77
Levidis Dimitry 90
Lyon 113
- Maison, Commerciale - Industrielle Leon.**
Nissiotis 110
Melodies et poesies Polupaires greques
90
Ministère Royal des Affaires Etrangères
de Montenegro 62
Mitzschke P. 21
Müller Charles - Luis 61
- Napoli** 21
- Natherald** 111
- Paris** 69
Pfuhl, καθηγητής Αρχαιολογίας, 79
Pialoglou George 77
Pialoglou Tobacco Co, Produce
Exchange, N. Y. City 77
Pinon René 114
Poporul, ρουμανικό περιοδικό στο Παρί-
σι, 64
Pouret Henri 24
Prieto Gregorio, ζωγράφος, 111
- Schlimpers M.** 21
Schokler Harry, ζωγράφος, 99
Svaening S. 101
- The Greek - Hellenic Puplicity Co** 104
- Veniselos K.E.** 69
Ville de Limoges 69
Vladoyanno, εκδότης στο Παρίσι 64
- Willis Abbot, εκδότης της εφ. Christian
Science Monitor** 95
- Zeitgeschichte** 46
Zürich 96

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΓΓΡΑΦΑ - ΕΙΚΟΝΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ - ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Έγγραφο της Εταιρείας «Ο Ελληνισμός» προς την Επιτροπή Αμύνης της Κρήτης (8 Φεβρ. 1897). (Σελ. 135)
2. Πιστοποιητικό θανάτου του Στυλιανού Μανιουδάκη, χορηγούμενο από τον αρχηγό του Εθελοντικού Σώματος Κρητών στην Ήπειρο, Κυριάκο Ν. Μπιράκη (6 Φεβρ. 1913). (Σελ. 136)
3. Συγχαρητήρια επιστολή του Συλλόγου Εμποροϋπαλλήλων προς τον Ελευθ. Βενιζέλο (1 Νοεμ. 1913). (Σελ. 137)
4. Επιστολή του μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσοστόμου προς τον Ελευθ. Βενιζέλο (13 Μαΐου 1913). (Σελ. 138-139)
5. Τηλεγράφημα του μητροπολίτη Χίου Ιερώνυμου και του δημάρχου Κουβελά (;) προς τον Ελευθ. Βενιζέλο, για την απελευθέρωση της Χίου (24 Νοεμ. 1913). (Σελ. 140)
6. Χαιρετισμός Ελλήνων της Οδησού προς τον Ελευθ. Βενιζέλο. (Σελ. 141)
7. Πρακτικό της ΚΕΕ για τη σύσταση Ειδικού Τμήματος Διαχειρίσεως. (Σελ. 142)
8. Επιστολή του Αναγνωστηρίου «Ανόρθωσις» Αμμοχώστου προς τον Ελευθ. Βενιζέλο (18/31 Ιουλ. 1913). (Σελ. 143)
9. Έγγραφο συνδέσμου Ελλήνων υπαλλήλων Καΐρου (26 Μαρτ. 1930). (Σελ. 144)
10. Έγγραφο του Πανεπ/μίου Αθηνών προς την ΚΕΕ, σχετικά με την εορτή για την ανακήρυξη σε Άγιο του Γρηγορίου του Ε' (5 Απριλ. 1921). (Σελ. 145)
11. Επιστολή προς τον Ελευθ. Βενιζέλο των Καστελλοριζίων Αλεξάνδρειας (4 Νοεμ. 1912). (Σελ. 146)
12. Επιστολή του Ηγουμενοσυμβουλίου της Ι.Μ. της Θεοτόκου Κεφαλληνίας προς τον Ελευθ. Βενιζέλο (23 Ιουν. 1913). (Σελ. 147)
13. Επιστολή της Εφορίας Εκπαιδευτηρίων Αγαθουπόλεως προς τον διευθυντή της εφ. *Τα Πάτρια* (28 Φεβρ. 1909). (Σελ. 148)
14. Επιστολή του προέδρου της Αδελφότητας Ελληνοκαπνεργατών «Η Ομόνοια» στο Κουγιούν Κιόι προς *Τα Πάτρια* (7 Ιαν. 1909). (Σελ. 149)
15. Επιστολή της Εσθήρ Μαβίλη προς τον Ιω. Δαμβέργη (2 Ιουλ. 1914). (Σελ. 150)
16. Απόστολος Γεραλής, τιμητικό δίπλωμα του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών, στον Ιω. Δαμβέργη. (Σελ. 151)
17. Δίπλωμα απονομής μεταλλίου στον Ιω. Δαμβέργη από το Υπ. Στρατιωτικών (25 Μαρτ. 1914). (Σελ. 152)
18. Αφίσα για την 100ετηρίδα της Ναυμαχίας του Ναυαρίνου με την υπογραφή ΒΙΡΠΑΚΗΣ, διαστ. 48,5 X 68 εκ. (Σελ. 153)
19. Π. Κελαϊδής, χάλκινο μετάλλιο 100ετηρίδος διαμ. 4 εκ. (α' - β' όψη). (Σελ. 154)
20. Π. Κελαϊδής, χάλκινο μετάλλιο 100ετηρίδος της Ναυμαχίας του Ναυαρίνου, διαμ. 4 εκ. (α' - β' όψη). (Σελ. 155)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΝ ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ ΣΩΜΑ
ΚΥΡΙΑΚΟΥ Ν. ΜΠΡΑΚΗ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ

Πιστοποιώ ότι ο κ. *Σταυριανός Μανιασίδης*
 εκ *Περικλίου Αγερίου* καταταχθείς εις τὸ ὄπ' ἐμὲ Σῶμα
 ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Ἀγῶνος, διετέλεσεν ὑπηρετιῶν μέχρι 23 Φεβρουαρίου 1912, ἐν
 ἑξαμήνου ἡρωικῷ μαχομένῳ. Ὅτι ἔλαβε μέρος εἰς τὰς μάχας τῶν Τριῶν Χαλκίδων
 κατὰ τὸ Βόρειον τῆς 9 Ἀπριλίου 1912, τοῦ Προβίου Ἡμεῖν κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς 10/11/1912,
 τοῦ Ἰσχυρισμοῦ τῆς 19/19 Ἀπριλίου 1912 κατὰ τὸ Προβίον Ἡμεῖν κατὰ τὸ
 ἑξαμήνου τῆς 23 Φεβρουαρίου 1912, αἰσῶν καὶ ἐκροτήτων, —
 εἰς τὰς ὁποίας ἐπολέμησε μετ' ἀνδρείας καὶ ὁρμῆς ἐκτελέσας εὐδόκως
 τὸ καθήκον του.

Καὶ ὅτι καθ' ἕλον τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του διετέλεσε πει-
 θαρχῶν ἀσθητικῶς καὶ ἐργαζόμενος μετ' ἐνθουσιασμοῦ, μεγάλης ἀφοσι-
 ώσεως καὶ ὑψηλῆς ἀνταπαρνήσεως διὰ τὸν προκείμενον Ἱερὸν ὑπερ
 Πατρίδος Ἀγῶνα.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 6 Φεβρουαρίου 1913

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ

Κ. Μ. Μπρακῆς
Ἐξουσιοδότης
ἀντιπροέδρου
Σ. Ν. Μανιασίδου

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Μ. Μανιασίδης
Ὁμηροπούλου

Κ. Μ. Μπρακῆς
Ἐξουσιοδότης
ἀντιπροέδρου

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 25

Α' Αποστολήν ενχ.

ΑΘΗΝΩΝ

ΙΔΡΥΘΗΣ ΤΗΝ 25 ΙΟΥΛΙΟΥ 1891

ΝΥΚΤΕΡΙΝΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

Ε. Αθήναι 1^η Νοεμβρίου 1913

Θαύς εις Τημόσιον

Υπ' Ερωδίου Βενιζέλου
πρωθυπουργόν
και Υπουργόν εις τὰς Ελευθεριών

Ελευθερίας

Ελευθερίας

Ο Ελληνας ελευθερο-
πατριώτης Αθηνών ουδέποτε στα-
θεί προτρέπον αλλού να υποβάλει
την Γενικήν Ελευθερίαν ενδουσιώδη
οργανωτική και ην υπογραφή
της ενόμιμο ειχλαε δε γνωστώς
όπως υπό την αλευριαν ήμερον δι-
οίκησην η Ραβόις βασιον οργώσα
προς τσαν δραν, προς τσαν περόδοι,
προς συμφορμον εν Εδριμαί
Ιδριώδοι

Ελευθερίας
Ο Υποστέρας
D. Karimov

Ο Υποστέρας
Πλάγιος

THE EASTERN TELEGRAPH COMPANY, LIMITED. ATHENS STATION
 ΤΗΛΕΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

(Greek Received Form.)

Date 24 11 13
 109 Ημερα

Local No. 15655	Sta. No. 257	By 2013	Handed Govt. 457
-----------------	--------------	---------	------------------

TELEGRAM To)
 ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ Προς)

TELEGRAM From)
 ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ Έκ)

No. 1
 Αριθ. 1

Words 32
 λέξεις 32

Date 14
 Ημερα 14

Time 12
 Ώρα 12

REMARKS }
 Παρατηρήσεις }
 2225

To }
 Προς }

Εξυμνησίου Βενεζουέλας
 Αποιδρω Κομμοριου Αδρια
 Γιας χιον κωμμοριου
 ενδοστωτικω ενισλευσ ασυμνησίου
 υποβιβση σκαβη υποβηριου
 ενπραση καθολικω ενημοσιω
 ει ασυμνησίου χιον και
 μεγαλοτην αναγεννησει
 οφωσισ γογη
 Μυροσση χιον Γερωνη
 Σιταφω χιον
 Κοσβεζαν

Τὴν στιγμήν καθ' ἣν οἱ νεωστὶ ἐκλεγέντες ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθους προσαλοῦνται πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ζωτικῶν τῶν προβλημάτων τῆς χώρας, οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀθηνῶν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ χαιρετίσουν τὸν ἄνδρα εἰς τὸν ὁποῖον τὸ ἔθνος μὲ ἀκαμπτον ἐπιμονὴν ἐμπιστεύεται τὰς τύχας του, κατὰ τὰς μεγάλας ἱστορικὰς στιγμὰς ἃς διέρχεται ἡ Ἑλλάς καὶ οὐμπαρε ἡ Εὐρώπη.

κακρὰν τῆς πατρίδος μας αἰσθανόμεθα τὴν πρὸς αὐτὴν ἔνωσίν μας, τόσον περιηόστερον, καθ' ὅσον τὰ αἰσθήματά μας ἐνενομοῦνται ἀπὸ τὴν ταυτότητα τῶν ἰδανικῶν καὶ τῶν συμπερόντων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν χωρῶν αἵτινες μᾶς φιλοενοῦν καὶ ὅσον αἱ καρδίαι μας συμπάλλουν μὲ τὰς τῶν λαῶν ἐν μέσῳ τῶν ὁποῖων ζῶμεν.

Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ μεγάλη ψυχὴ τοῦ Βενιζέλου μένει πάντοτε ἰσχυρὰ καὶ ὅτι τὸ πνεῦμα του θὰ ἐπιβληθῇ. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ χώρα μας ὀδηγουμένη ἐκ νέου ἀπὸ τὸν δεδοκιμασμένον ἀρχηγόν της, θὰ ἐπαναλάβῃ τὴν πρώτην θέσιν της παρὰ τὸ πλεονόν τῆς τριπλῆς Συνεννοήσεως καὶ θὰ συμπράξῃ μετ' αὐτῆς, πιστῆ εἰς τὰς προαιωνίους παραδόσεις της συμβάλλουσα εἰς τὴν ὑπεράσκειν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ δικαίου.

Ὄνοματεπώνυμον

Ἐπάγγελμα

Διαμονή

Γεώργιος Ζουβιάνος, Ἰδιοκτήτης ἐπιδόσεων ἐπιχειρημάτων, „Τεχνόγραμμα Μιούχ“
 Ἐπιχειρηματίας καὶ ἰσορροπιᾶς Σοφίᾶς, Κωνσταντῆ
 29, Ἀθῆναι, Ἑλλάς

BANKION THS ELLADOS

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ
1921-1921

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουνίου 1918

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο Ν .

Ἀποφασίζεται ἡ σύστασις Εἰδικοῦ Τμήματος Διαχειρίσεως ἐκ μελῶν τῆς Κ. Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ Προέδρου, τοῦ Γεν. Γραμματέως καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς κ.κ. Ζαβιτσιάνου, Στ. Βαφειλάδη καὶ Θ. Πετμεζᾶ, εἰς ὃ ἀνατίθεται ὁ καθορισμὸς μεθοδοσιῶν προσωπικοῦ, καὶ ἡ ἐνοικίσις καὶ ἐγκατάστασις γραφείων αὐτῆς. -

Ἀποφασίζεται ἡ σύστασις Εἰδικοῦ Τμήματος καταρτισμοῦ σχεδίου τοῦ προγράμματος τῶν ἐορτῶν τῆς Ἐκατονταετηρίδος, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ Προέδρου, τοῦ Γεν. Γραμματέως καὶ τῶν κ.κ. Δ. Καλλέργη, Ἀδ. Κύρου καὶ Κ. Ράδου.

Ἀποφασίζεται, ὅπως ἐν ταῖς σφραγίσαι τῆς Κ. Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν διαφόρων εἰδικῶν ἐπιτροπῶν τεθῆ ὡς ἐμβλημα ὁ φοῖνιξ. -

Ἀποφασίζεται, ὅπως αἱ εἰσπράξεις τῆς Κ. Ἐπιτροπῆς κατατίθενται εἰς τὴν " Τράπεζαν Ἀθηνῶν ". -

ΑΝΑΒΝΩΣΤΗΡΙΟΝ

"ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ"

Ἐν Βαρσοβίῃ τῇ 19/31 Ἰουλίου

1923

EN BAROZIOIS

Πρὸς εἰς τὴν Ἐφοχὴν τῶν Πρωτόδικῶν τῆς Ἐπαρχίας
τῆς Κύπρου Ἐπιπέτου Βενιζέλου, ἐν Πάρι.

* Ἐφοχὴταξ,

Τὸ ἡμετέρον ἀρχαῖον, τὸ ἀρχαιοτέρου « ἰσχυρῶς » ἐπιλεγὸν
ἔργον ἐπὶ τῆς Πατρίδος μαδίως καὶ τὸ δὴλον ἴδιον διατήρησε καὶ
ἴσχυρον δὲ διατηρῶν ἰσορροπία ἔργων μεταξὺ τῶν ἐν τῷ μεγάλῳ χερσὶ
τῶν ἀρχαίων ἰσχυρῶν ἀποστέλλει δὲ ἴδιον ἰσορροπίας ἐξ ὧν ἰσορροπίας
σαν μέγαν ἀρχαῖον ἐν δὴλον δὸν ὅσοις τῶν ἐπιπέτου ἀρχαίων
γινῶνται (ἄρ. 100-0-0) διὰ τῆς ἐπὶ ἀριθ. 8137 ἐπιπέτου τῆς τραπέζης ἰσχυρῶς
δυνάμει ἐπιπέτου ἐν διατάξει τῆς Ἐπιπέτου Ἐφοχῆταξ.

Ἐπιπέτου ἀρχαίων δὲ, ὅπως γὰρ ἀποστέλλει καὶ ἔπιπετα
δὸν ἐν τῇ ἰσορροπίας διατηρῶν ἔργων καὶ ἰσχυρῶς διατήρησι
ται ἐν τῇ Ἐπιπέτου, ὅπως οὕτως καὶ ἰσχυρῶς καὶ ἔπιπετα καὶ τῇ ἰσορροπίας
ταῖς καὶ ἰσορροπίας βασιλῆα ἰσχυρῶς καταστήσει, ἐν 18, ἐν Μύκων
ἐπὶ ἀρχαίων καὶ ἀρχαίων τῆς ἀρχαίων ἔργων ἰσχυρῶς τῆς ἰσορροπίας
μειν ἀρχαίων ἀρχαίων καὶ ἴδιον ἰσχυρῶς ἀρχαίων ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς τῆς
τῆς ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς διατήρησι

μετὰ βεβαιότητα ἀρχαίων ἐπιπέτου καὶ ἀρχαίων ἰσχυρῶς
ἐπὶ τῇ ἰσορροπίας « ἰσχυρῶς »
ὁ ἐπιπέτου
ὁ ἐπιπέτου
I. M. Μουραλίδης

ASSOCIATION DES EMPLOYÉS HELLÈNES
DES ÉTABLISSEMENTS PUBLICS
OU CAIRE ET DES ENVIRONS

15, Rue de Babouch, 2
TELEPHONE 32 0 MISOINA

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

Σ.Ε.Υ.Δ.Κ.Α.

**ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΑΪΡΟΥ & ΠΕΡΙΩΡΩΝ**

Καίρη 25η Ιανουαρίου 1955

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Γενικήν Γραμματεία
της 'Εκπαιδευτικής 'Εκδοτικής'Εταιρείας
Α.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε.

Καίριστε Κύριε,

"Έχομεν την τιμήν νά γνωρίσαμεν ότι τό Διοικητικόν Συμβούλιον του 'Ημετέρου Συνδέσμου ανέθεκεν εις τόν Πρόεδρον ημών κ. Κώσαν Ν. 'Αντωνιάδην νά αντιπροσωπεύση τό Συμπόσιον μας κατά τας εορτάς και τελετάς της 'Εκατονταετηρίδος της 'Απόκριας της ανεξαρτησίας, επί τη εδκαίριή της εις 'Αθήνας επισκέψεώς του.

Παρακαλούμεν δέν επως εδφρευτούμενοι παράσχητε αὐτῷ πῶσαν δυνατήν εδκολίαν.

μετά τιμῆς.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κ. Κώσαν Ν. Αντωνιάδης

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ.

Μ. Βασιλείου

Αρ. Πρωτ. 90.
9-3-41
 ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ
 ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗ. 5^η Ἀπριλίου 1921

Π ρ ό ς

τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκατονταετηρίδος
 τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἄρθ.

Πρωτ.

6077

Διαρ.

7757

Ἀποκρινόμενοι εἰς τὸ ὑπ'ἀριθ. 79 ἔγγραφον ὑμῶν ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι προθύμως παρεχόμεθα τὴν μεγάλην αἰθουσαν τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς διεξαγωγὴν ἐν αὐτῇ τῆς τελετῆς ἣν ἀπεφάσισε νὰ ὀργανώσῃ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκατονταετηρίδος ἐπὶ τῇ ἐπιτελῆ τοῦ ὑπαρχονισμοῦ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Β' καὶ τῇ ἀνακηρύξει αὐτοῦ εἰς Ἅγιον, τῆ 10^η ἀρξαμένου μηνὸς Ἀπριλίου.

Ὁ Πρύτανης

[Handwritten signature]

Προς κ. Ν. Ξυραίου
 και Γενικό Πρόξενο με Ξαπόδι
Έγκαιρα

Ξυραίου,

Εισοτηρητικός Διαβηδίσματος κα
 ημ. Ξυραίου δι' ένωσής και Ξαπόδι και Ανακοπή
 κα' αριθμ. 37821/34/86, επταετία κριτικής είναι
 κα' 65% ποσότητα / αριθμ. 935.70/ με την παραίτησή
 τους διαβηδιστών αρμόδιος προς κ. Ν. Ξυρ. κα'
 προσκομίστην η Ξυρ. Ξυραίου, και διακρίνει δια
 κα' γονιμά ανάμειξη κα' ποσότητες.

Εάν η ποσότητα ποσότητας ενταξίσει ενταξίσει
 μεταξί και Ξαπόδι παρατηρητικότητος καταγραφής
 ούτως, μορφή και Ξαπόδι είναι κα' κα' κα'
 εντά προσέγγιση κα' και προς κα' αϊσθητικότητος
 ποσότητας, όμως κριτικής είναι και δι' Ξαπόδι
 προσκομίστην διακρίτικότητος κα' αϊσθητικότητος
 και κα' κα' κα' κα' κα' κα' κα' κα' κα' κα'
 αϊσθητικότητος κα' κα' κα' κα' κα' κα' κα' κα'
 αϊσθητικότητος κα' κα' κα' κα' κα' κα' κα' κα'.

Παρατήρησις Ξυραίου

α

κα' Ξαπόδι παρατηρητικότητος
 καταγραφής και α.α.

κα' Ξυραίου και Ξαπόδι

Ποσότητα Ξ. Ξυρ. α.α.

Παρατήρησις κα' 22/4 Νοεμβρίου 1912.

Αθήνα, 6 Μαΐου 1913

Αρ. 6
48

Κ. Αρμενιοπούλου
Πατρίδα: Διδυμοί Τυραίου
Επονομασία: Χριστιανική Δόξα
Μοτί: Νέο, Νεοτόκου Νεράκι.

Σημείωση: 23. Ιουνίου 1913

Λαμβάνεται το δόγμα με
τα ελάττωμα ταύτη καὶ το ἴδιον
σχηματισμὸν καὶ ἔχει τὸ ἴδιον
τὸ χροῖμα, τὸ διαφανὲς καὶ τὸ ἴδιον
τὸν ἴδιον χαρακτήρα.

Σημείωση: 1403. Ταχ. ἰσχυρῶς
ἡ ἀποδοτικὴ εἰσοδήματα τὸ ἴδιον
τοῦ ἴδιου ἀσφαλοῦ. 55. Ἐπιπέδον 50. μὲν
ἀσφαλοῦ νεοτοκου καὶ ἡ ἀσφαλοῦ
ἀσφαλοῦ ἀσφαλοῦ τὸ ἴδιον
ἀσφαλοῦ. 15 δι' ἴδιον ἀσφαλοῦ
τὸ ἴδιον ἀσφαλοῦ ἀσφαλοῦ.

Τὸ ἴδιον ἀσφαλοῦ τὸ ἴδιον
τὸ ἴδιον ἀσφαλοῦ τὸ ἴδιον
τὸ ἴδιον ἀσφαλοῦ τὸ ἴδιον
τὸ ἴδιον ἀσφαλοῦ τὸ ἴδιον.

Καὶ τὸ ἴδιον ἀσφαλοῦ
τὸ ἴδιον ἀσφαλοῦ.
Σημείωση: 1403. Ταχ. ἰσχυρῶς
ἡ ἀποδοτικὴ εἰσοδήματα τὸ ἴδιον
τοῦ ἴδιου ἀσφαλοῦ. 55. Ἐπιπέδον 50. μὲν
ἀσφαλοῦ νεοτοκου καὶ ἡ ἀσφαλοῦ
ἀσφαλοῦ ἀσφαλοῦ τὸ ἴδιον
ἀσφαλοῦ. 15 δι' ἴδιον ἀσφαλοῦ
τὸ ἴδιον ἀσφαλοῦ ἀσφαλοῦ.

Άρθρον Πύρι Διυδονία

Ἐν τῇ κατά λέγα κ' χύμα κ' γμῶν περιεχόμενῃ κίττῳ τοῦ ἔργου
κατὰ τὰ ἐκβαλεῖν ὑποδοχίονα κατασκευῆς κ' ὑποβάσαν ἑστῆς ὑπερτιμῆς
ὄργανον τῆς ἑταιρείας τῆς ὑπὲρ τῶν πατρῶν ἡμεῶν, «Ταῖς ἀείρεται»
ἰδόντες ὡς τὰ τὰ δυνάμεινα καὶ τὰ κατὰ ἡμῶν κ' ἡμεῶν νομοθετικῶν
ὑποτιμῆς κ' ἰδόντες, κ' ἰσχυροῦντες κ' ἡμῶν ὅπως τοῖς χροῖσις ταυτικῶς
ἀναγκαστικῶν τῶν ἰσχυροῦντων πατρῶν κ' ἀναγκαστικῶν ἐφαρμοστικῶν
κ' ἰσχυροῦντων ἡμῶν τὰ ἐφαρμοστικῶν ἐπὶ ἐξουσιῶν κ' ἰδόντες
ἀναγκαστικῶν τῆς κ' ἡμεῶν, ἀναγκαστικῶν ἑστῆς κ' ἰσχυροῦντων
διυδονίαν, ὅπως κατὰ τὴν κ' τῆς κ' τῆς ἑστῆς τῆς ἑστῆς ὑπερ-
τιμῆς κ' ἰσχυροῦντων ἡμῶν κ' ἰσχυροῦντων τῶν ἰσχυροῦντων τῶν ἰσχυροῦντων
ἀναγκαστικῶν κ' ἡμῶν ἰσχυροῦντων τῶν ἰσχυροῦντων ὑποβάσαν ἰσχυροῦντων
ὅπως ὄργανον τῆς ἑταιρείας τῆς ὑπὲρ τῶν πατρῶν ἡμεῶν κ'

Κάτωθεν δὲ ὄντες ὅτι ἡ ἐφαρμοστικῶν ἡμῶν αὐτῆς ἰσχυροῦντων
διατεροῦμεν μετὰ τῆς ἐφαρμοστικῶν ἡμῶν κ' ἰσχυροῦντων

Ἐν Ἀθῆναις τῆς 28 Φεβρουαρίου 1909

Ἡ ἐφορία ἑνωσιδικητικῶν Ἀθῆναις

- Ἰ. Γεωργίου
- Ε. Μανωλάκης
- Δ. Μανωλάκης
- Π. Νικολαΐδης

Διυδονία κ' ἰσχυροῦντων
τῆς τῆς ἐφορίας ἑνωσιδικητικῶν Ἀθῆναις
Ἀκταροῦ Τριφυλίας

Ἐν Κουρνούβησι' 17 Σεπτεμβρίου 1909.

Ἀξιότιμοι κύριοι διευνύται ἐπὶ ἰδιωτῆς ἐπιμελείδος
 τῆς Πάτρας

Πρόσθε ἢ ἂν ῥοσῶν ἰδοίμεν ἀεὶ μέγιστα ὑπὸ τὸν πύθρον ἐπιηνομαστο-
 λογατῶν ἢ Ὀμολογία ὑπὲρ στυμματαίου τε καὶ ἐδύτης προσαγωγῆς ἐπὶ
 δούλης ἢ κτλ. παρὸς δούσαν παρακαλοῦνται τὰ ὑπερῶν ἐφοχόωστας ἐπὶ
 μὴ στείπται ἐπὶ ἐπιμελείδα καὶ Πάτρας καὶ τοιοῦτοτρόστ ἐγχορσῶν
 τὸ ἰδιωτῶν ῥοσῶν ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις ἀξίμοις.

Ἐπειδὴ τὸ χροῖον μὴ ἀσχετὸν ἀπὸ τῆς Σάτθης καὶ δὲ ὑπάρχει παρ-
 ῥοσῶν διὰ τοῦτο συστήσεται τὰ Πάτρας ἐπὶ τὸ γραμῶν τοῦ Νικητῶν
 Κουρνούβης. διὰ τῆς ἀνεξέστης ἐπιηνομαστολογατῶν Κουρνούβης,

ὁ ἤφορος

Ἐδρεῖος Π. Κομμοφόρου

Γραμματεῖς

Κουρνούβης Πάτρας

Αξιότιμε Κύριε.

Λαύδω να σας ειδοποιήσω ὅτι
 ἔλαβα τὴν ἐπιστολήν σας τῆς 12^{ης}
 Ἰουλίου ε.ε. καὶ τὴν ἐπιμεριστὸν ἐπιστολήν
 εἰς τὴν ἑθνικὴν Τραπεζῆν ἐν δραχμῶν
~~διοχρησίων~~ τὰς ὁμοίας ἐμπροσθέντι νὰ μὴ
 ἀποστέλῃ ὁ Κύριος Πρόεδρος τῆς Κυβερ-
 νήσεως. Παρακαλῶ ἀξιότιμε Κύριε νὰ
 δεχθῆτε νὰ διερμηνεύσῃτε πρὸς τὴν
 Α. Ε. τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως,
 ὅτι εὐμερῆτι ἀποδέχεται τὴν ἐγνωμοσύνην
 μου καὶ τὰς ταυτοῖς ἐκφρασεῖς μου διὰ
 τὴν ἰσοσυντηρίαν καὶ εὐγενῆ φροντίδα ἧς
 ὑπερ ἔμει.

Δέχομαι ἀξιότιμε Κύριε τὴν
 διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαρτίου ὑποστήσεως μου.
 Ἐσθὶν Μαβίσην.

Τῷ Αξιότιμῳ Κυρίῳ Κέρυρα τῆς 18 Ἰουλίου 1914
 Κ. Γ. Δαμβέργη Ἀθήναις. -

16. ΓΑΚ, Κατάλοιπα Ι. Δαμβέργγυ, Φάκ. 76 - Υποφ. 8

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΔΙΠΛΩΜΑ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΜΕΤΑΛΛΙΩΝ

ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

*Ανοήτως εις τωσ υβριωσ
Τωσ ανων Μ. Διαβόσων
ανθρωπινησ περὶσσοσ εις τὰσ υπηρεσίασ αὐσ περὶσσοσ μετὰ τὴν
εὐσεβειαν εὐνοίαν τὴσ Τορτίασ καὶ Βαγγαρίας.*

Επὶ Κωνσταντίνου τῆ 25ῃ Νοεμβρίου 1914

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Georgios K. Delyannis

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΠΙΣΤΡΑΤΩΝ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΑΡΧΕΙΟΝ

17. ΓΑΚ, Κατάλοιπα Ι. Διαμβέρη, Φάκ. 23

18. ΓΑΚ, Κατάλογο Ι. Δαμβέργη, Φάκ. 77α

19. ΓΑΚ, Κατάλοιπα Ι. Δαμβέργη, Φάκ. 78α

20. ΓΑΚ, Κατάλοιπα Ι. Δαμβέργη, Φάκ. 78β

«ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1960 - 1977

1. *Παναγιώτου Παπατσώνη, Άπομνημονεύματα. Εισαγωγή - Σημειώσεις υπό Έμμ. Γ. Πρωτοψάλτη, Δ/ντου τών ΓΑΚ. Έν Αθήναις 1960, έκ του Έθνικου Τυπογραφείου.*
2. *Γενναίου Κολοκοτρώνη, Άπομνημονεύματα. Εισαγωγή - Σημειώσεις υπό Έμμ. Γ. Πρωτοψάλτη, Δ/ντου τών ΓΑΚ. Έν Αθήναις 1961, έκ του Έθνικου Τυπογραφείου.*
3. *Άλληλογραφία φρουράς Μεσολογγίου, 1825-1826. Εισαγωγή - Σημειώσεις υπό Έμμ. Γ. Πρωτοψάλτη, Δ/ντου τών ΓΑΚ. Έν Αθήναις 1963, έκ του Έθνικου Τυπογραφείου.*
4. *Άρχεϊα Λ. καί Γ. Κουντουριώτου, τόμ. ΣΤ'. Εισαγωγή - Σημειώσεις υπό Έμμ. Γ. Πρωτοψάλτη, Δ/ντου τών ΓΑΚ. Έν Αθήναις 1966, έκ του Έθνικου Τυπογραφείου.*
- 5-8. *Άρχεϊα Λ. καί Γ. Κουντουριώτου, τόμ. Ζ'-Ι'. Εισαγωγή - Επιμέλεια - Εύρετήρια - Γλωσσάριον υπό Κων. Άθ. Διαμάντη, Δ. Φ., Άναπληρωτου Δ/ντου τών ΓΑΚ. Έν Αθήναις 1967-1969 Ό Ζ' τόμος έκ του Έθνικου Τυπογραφείου καί οι λοιποί έκ του τυπογραφείου Ίω. Ροσσολάτου.*
9. *Νικολάου Σπηλιάδου, Άπομνημονεύματα. Εισαγωγή - Επιμέλεια - Εύρετήρια - Άντιγραφή υπό Κων. Άθ. Διαμάντη, Δ. Φ., Δ/ντου τών ΓΑΚ. Έν Αθήναις 1970, έκ του τυπ/φείου Φωτίου Τσιρώνη. (Συνεχίζει εις τά υπ' αριθμ. 13 και 14 Δημοσιεύματα).*
10. *Τά ιστορικά έγγραφα του Άγώνος του 1821 τών Γενικών Άρχείων του Κράτους εις περιλήψεις καί περικοπάς (Κατάλογος Πρώτος). Πρόλογος Παν. Ί. Ζέπου, Καθηγ. Πανεπιστημίου Αθηνών - Ακαδημαϊκού - Προέδρου Έπιτροπής ΓΑΚ. Εισαγωγή - Επιμέλεια - Εύρετήριον υπό Κων. Άθ. Διαμάντη, Δ. Φ., Δ/ντου τών ΓΑΚ. Τόμος τιμητικός επί τη 15οετηρίδι τής Έπαναστάσεως του 1821. Έν Αθήναις 1971, έκ του τυπογραφείου Φωτίου Τσιρώνη.*
- 11 - 15. *Τά περιεχόμενα τών Γενικών Άρχείων του Κράτους, τομ. Α'-Ε'. Εισαγωγή - Επιμέλεια - Εύρετήρια, υπό Κων. Άθ. Διαμάντη, Δ.Φ., Δ/ντου τών ΓΑΚ. Έν Αθήναις 1972-1976. Τα υπ' αριθμ. 11-13 έκ του τυπογραφείου Φωτίου Τσιρώνη, τά δέ υπ' αριθμ. 14-15 έκ του τυπογραφείου Δημ. Μπουλούκου. Το υπ' αριθμ. 15 είναι Τιμητικόν Άφιέρωμα εις τόν Μέγαν Εύεργέτην τής Άρχαϊκής Υπηρεσίας Μποδοσάκην Άθανασιάδην.*
16. *Εκθέσεις Άρχαϊκής Υπηρεσίας καί κατάλογοι περιεχομένων. Πρόλογος - Επιμέλεια - Εύρετήριον υπό Κων. Άθ. Διαμάντη, Δ.Φ., Δ/ντου τών ΓΑΚ. Έν Αθήναις 1977, έκ του τυπογραφείου Δημ. Μπουλούκου.*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1990 -

17. *Δημόσια Αρχεϊα - Αρχαϊακές Συλλογές (Ιούνιος 1989 - Μάρτιος 1990). Διεύθυνση: Ν. Καραπιδάκης. Αθήνα, Ιούλιος 1990.*

18. *Δημόσια Αρχεία - Αρχειακές Συλλογές* (Απρίλιος - Σεπτέμβριος 1990). Διεύθυνση: Ν. Καραπιδάκης. Αθήνα, Δεκέμβριος 1990.
19. *Επετηρίδα των Γενικών Αρχείων του Κράτους - 1990*. Διεύθυνση: Ν. Καραπιδάκης. Αθήνα 1991.
20. *Δημόσια Αρχεία - Αρχειακές Συλλογές* (Οκτώβριος 1990 - Μάρτιος 1991). Διεύθυνση: Ν. Καραπιδάκης. Αθήνα, Ιούλιος 1991.
21. *Κώδικες Μητρόπολης Αδριανούπολης 1889-1911* – Περιγραφή Κωδικών ΓΑΚ (Κ 213), υπό Αικατερίνης Μπεκιάρογλου - Εξαδακτύλου. Αθήνα 1991.
22. *Δημόσια Αρχεία - Αρχειακές Συλλογές* (Απρίλιος - Σεπτέμβριος 1991). Διεύθυνση: Ν. Καραπιδάκης. Αθήνα, Απρίλιος 1992.
23. *Το Αρχείο της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΠΘ* – Συνοπτικό αριθμητικό ευρετήριο με Παράρτημα αρχιτεκτονικών σχεδίων, υπό Κατερίνας Κυριακού. Αθήνα 1992.
24. *Επετηρίδα των Γενικών Αρχείων του Κράτους των ετών 1991-1992*. Διεύθυνση: Ν. Καραπιδάκης. Αθήνα 1993.
25. *Το Αρχείο της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΠΘ* – Συνοπτικό αριθμητικό ευρετήριο με παράρτημα αρχιτεκτονικών σχεδίων, υπό Κατερίνας Κυριακού, Αθήνα 1992. Β' Έκδοση, συμπληρωμένη. Αθήνα 1993.
26. *Παναγιώτου Παπατσώνη, Άπομνημονεύματα*. Εισαγωγή - Σημειώσεις υπό Έμμ. Γ. Πρωτοψάλτη, Δ/ντου των ΓΑΚ. Έν Αθήναις 1960, έκ του Έθνικού Τυπογραφείου. Ανατύπωση. Αθήνα 1993.
27. *Κώδικες Βορειοδυτικής Μ. Ασίας (Πόντου, Βιθυνίας, Αιολίδος, Ιωνίας, Καρίας)* – Περιγραφή Κωδικών, υπό Αικατερίνης Μπεκιάρογλου - Εξαδακτύλου, Τόμος Α'. Αθήνα 1995.
28. *Κώδικες Βορειοδυτικής Μ. Ασίας (Πόντου, Βιθυνίας, Αιολίδος, Ιωνίας, Καρίας)* – Περιγραφή Κωδικών, υπό Αικατερίνης Μπεκιάρογλου - Εξαδακτύλου, Τόμος Β'. Αθήνα 1996.
29. *Δημόσια Αρχεία - Αρχειακές Συλλογές* (Οκτώβριος 1991 - Δεκέμβριος 1992), Αν. Δ/ντής: Αικ. Μπεκιάρογλου Εξαδακτύλου, Αθήνα 1996.
30. *Τα Κατάλοιπα του Ιωάννη Δαμβέργη (1887 - 1937)* – Εισαγωγή - Ευρετήρια υπό Θεοδώρας Φ. Μαρκάτου, Αθήνα 1996.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΑΥΤΟ:
«ΤΑ ΚΑΤΑΛΟΙΠΑ
ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΜΒΕΡΓΗ 1887-1937)
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ
ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟ 1996